

Vlaams
Parlement

stuk **1901** (2012-2013) – Nr. 8
ingediend op 14 juni 2013 (2012-2013)

Ontwerp van decreet

betreffende het onroerend erfgoed

Nota van de Vlaamse Regering

Conceptnota uitvoeringsbesluit Onroerenderfgoeddecreet

Verslag

namens de Commissie voor Leefmilieu, Natuur,
Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed
uitgebracht door de dames Karin Brouwers en Mercedes Van Volcem

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Bart Martens.

Vaste leden:

de heren Robrecht Bothuyne, Lode Ceyskens, de dames Tinne Rombouts, Valerie Taeldeman;
mevrouw Agnes Bruyninckx-Vandenhoudt, de heer Pieter Huybrechts, mevrouw Marleen Van den Eynde;
de dames Gwenny De Vroe, Mercedes Van Volcem;
de heren Bart Martens, Jurgens Vanlerberghe;
mevrouw Tine Eerlingen, de heer Wilfried Vandaele;
de heer Ivan Sabbe;
de heer Hermes Sanctoerum.

Plaatsvervangers:

de dames Karin Brouwers, Veerle Heeren, de heren Johan Sauwens, Jan Verfaillie;
mevrouw Katleen Martens, de heren Wim Van Dijck, Wim Wienen;
de heren Karlos Callens, Dirk Van Mechelen;
de heer Steve D'Hulster, mevrouw Michèle Hostekint;
de heren Piet De Bruyn, Marius Meremans;
de heer Boudewijn Bouckaert;
de heer Dirk Peeters.

Stukken in het dossier:

1901 (2012-2013) – Nr. 1: Ontwerp van decreet
– Nr. 2: Verslag over hoorzittingen
– Nr. 3 t.e.m. 7: Amendementen

1914 (2012-2013) – Nr. 1: Nota van de Vlaamse Regering
– Nr. 2: Verslag over hoorzittingen

INHOUD

I. TOELICHTING.....	5
1. Historiek en al ondernomen stappen	5
2. Algemene aspecten	6
3. Inhoud van het ontwerp van decreet.....	6
4. Conceptnota uitvoeringsbesluit	8
II. ALGEMENE BESPREKING.....	10
1. Vragen en opmerkingen van de leden.....	10
1.1. Tussenkoms van de heer Johan Sauwens.....	10
1.2. Tussenkoms van de heer Bart Caron	13
1.3. Tussenkoms van de heer Wilfried Vandaele.....	17
1.4. Tussenkoms van de heer Wim Van Dijk	20
1.5. Tussenkoms van de heer Jurgen Vanlerberghe.....	21
1.6. Tussenkoms van mevrouw Mercedes Van Volcem.....	22
2. Antwoord van de minister	24
2.1. Onevenwichtig ontwerp van decreet?	24
2.2. Onvoldoende integrale en geïntegreerde benadering?	25
2.3. Te vergaande delegatie?	26
2.4. Onvoldoende wisselwerking tussen Onroerend Erfgoed en Ruimtelijke Ordening?	26
2.5. Onvoldoende aandacht voor maatschappelijk draagvlak?	27
2.6. UNESCO-aanbevelingen	27
2.7. Reguleringsimpactanalyse	28
2.8. Hoorzittingen.....	30
2.9. Timing van het ontwerp van decreet	31
2.10. Beroepsprocedures	31
2.11. Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed.....	32
2.12. Lokale besturen – onroerenderfgoedgemeenten en inter- gemeentelijke onroerenderfgoeddiensten.....	32
2.13. Metaaldetectie.....	34
2.14. Kwaliteitslabel onroerenderfgoedondernemers.....	35
2.15. Onroerenderfgoedverenigingen	35
2.16. Inventarissen	35
2.17. Archeologienota – oppervlaktecriteria	37
2.18. Meerwaarde bekrachtiging van de archeologienota	38
2.19. Archeologieattest – de facto een bindend advies?	39
2.20. Ontsluiten kennis archeologisch onderzoek.....	40
2.21. Beschermingen.....	41

2.22. Toelatingsplichtige handelingen	42
2.23. Landschappen.....	42
2.24. Onroerenderfgoedrichtplannen	43
2.25. Financiering algemeen – onvoldoende duidelijk?	44
2.26. Financiering archeologie – onvoldoende duidelijk?	46
2.27. Handhaving	49
2.28. Ambtenaren als helpdesk Onroerend Erfgoed?	50
3. Replieken en bijkomende antwoorden van de minister	50
III. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING.....	53
IV. EINDSTEMMING	103
Gebruikte afkortingen	104
Tekst aangenomen door de commissie	105

De Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed behandelde op 27 februari, 27 maart, 8, 23 en 29 mei 2013 het ontwerp van decreet betreffende het onroerend erfgoed (*Parl.St.* VI.Parl. 2012-13, 1901/1), samen met de conceptnota uitvoeringsbesluit Onroerenderfgoeddecreet (*Parl.St.* VI.Parl. 2012-13, 1914/1), ingediend door Vlaams minister Geert Bourgeois.

Op 6 en 13 maart 2013 hield de commissie hoorzittingen met vertegenwoordigers van de Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening – Onroerend Erfgoed, de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen, de Beroepsvereniging van de Vastgoedsector, de Vlaamse Confederatie Bouw, de Nederlandstalige Raad van de Koninklijke Federatie van het Belgisch Notariaat, de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten, het Forum Vlaamse Archeologie en professor Anne Mie Draye van de Universiteit Hasselt. Daarover wordt verslag uitgebracht in (*Parl.St.* VI.Parl. 2012-13, 1901/2).

I. TOELICHTING

De heer *Geert Bourgeois*, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, geeft op 27 februari 2013 toelichting bij het ontwerp van decreet. De minister gaat in zijn toelichting in op de historiek en de al ondernomen stappen. Vervolgens komen enkele algemene aspecten en de inhoud van het Onroerenderfgoeddecreet aan bod. Tot slot zal de conceptnota worden toegelicht, inzonderheid wat het uitvoeringsbesluit betreft dat na de goedkeuring van het ontwerp van decreet moet volgen.

1. Historiek en al ondernomen stappen

In het Vlaamse regeerakkoord 2009-2014 werd een nieuw decreet inzake onroerend erfgoed aangekondigd en in de beleidsnota Onroerend Erfgoed 2009-2014 werd vrij expliciet aangegeven wat met dat nieuwe decreet werd beoogd. In de beleidsbrieven Onroerend Erfgoed voor de jaren 2010-2011, 2011-2012 en 2012-2013 werd vervolgens telkens een stand van zaken meegegeven van wat in het voorbije jaar werd gerealiseerd en wat er voor het volgende jaar gepland is.

Er werd een aanpak in stappen gevolgd. Zo keurde de Vlaamse Regering op 23 juli 2010 de conceptnota betreffende het Onroerend Erfgoed goed. Op basis van de conceptnota, de behandeling ervan in het Vlaams Parlement en de hoorzittingen met externe actoren werd een voorstel van resolutie ingediend, dat werd goedgekeurd op 25 mei 2011 (*Parl.St.* VI.Parl. 2010-11, nr. 1065/5).

Op 15 juli 2011 hechtte de Vlaamse Regering haar eerste principiële goedkeuring aan het voorontwerp van decreet. De tweede principiële goedkeuring kwam er op 10 februari 2012 en de definitieve goedkeuring volgde op 25 januari 2013.

De minister wijst erop dat er een ruime consultatieronde is geweest. Diverse adviesorganen – de SARO, de SERV, de SARC, de Minaraad, de KCML en de Raad van State – werden geconsulteerd. Er werd een rondetafel georganiseerd met steden en gemeenten, er is een interdepartementale werkgroep aan de slag geweest en daarnaast zijn er nog talrijke bilaterale overlegmomenten geweest met verenigingen, vakorganisaties, belangenorganisaties (de VVP, de VVSG, het Forum Vlaamse Archeologie, de BVS, de Vlaamse Architectenorganisatie, de VCB, de Boerenbond) enzovoort.

Er was nood aan een nieuw decreet omdat de huidige regelgeving onoverzichtelijk en onduidelijk is. Het ontwerp van decreet moet in de plaats komen van drie bestaande decreten en hun uitvoeringsbesluiten. Er is volgens de minister nood aan een meer geïntegreerde en eigentijdse benadering van de onroerenderfgoedzorg. Met het nieuwe decreet wordt de implementatie beoogd van het internationaal Verdrag van Valletta dat richtlijnen oplegt inzake archeologie, evenals een integratie van het onroerend erfgoed in de processen inzake ruimtelijke ordening, natuur, bos en milieu.

2. Algemene aspecten

De minister verwijst naar de principes van het witboek Interne Staatshervorming. In doorbraak 26 werd gekozen voor twee bestuursniveaus inzake Onroerend Erfgoed: de Vlaamse overheid en de gemeenten, die bijkomende bevoegdheden krijgen. Doorbraak 27 betreft het afschaffen van de koppelsubsidies. De premiebedragen op zich zullen overigens ongewijzigd blijven. Doorbraak 64 ten slotte gaat over de regionale landschappen: die worden voor erkenning, subsidiëring en opvolging onder de bevoegdheid van de provincies gebracht.

De belangrijke vernieuwingen zijn vooreerst dat er één decreet komt met afgestemde procedures en termijnen. Gemeenten kunnen een grotere rol krijgen via een erkenning als onroerenderfgoedgemeente. Er wordt een openbaar onderzoek ingevoerd bij de vaststelling van inventarissen en het ontwerp van decreet voorziet in de oprichting van een technische adviescommissie.

Voorts komen er duidelijke bepalingen inzake preventieve archeologie en een efficiënte handhavingprocedure.

3. Inhoud van het ontwerp van decreet

Het zwaartepunt van het onroerenderfgoedbeleid wordt gelegd bij de Vlaamse overheid en de gemeenten, terwijl dat nu nagenoeg volledig bij de Vlaamse overheid ligt. Er komt meer verantwoordelijkheid voor lokale besturen die dat willen en kunnen. Zij kunnen een erkenning vragen als onroerenderfgoedgemeente. Aan die erkenning worden uiteraard voorwaarden verbonden: er moet een beleidsvisie zijn, voldoende expertise en een register van toelatingen en handelingen. Er wordt een technische adviesraad opgericht, de VCOE, als derde belangrijke actor.

Het ontwerp van decreet voorziet in de opmaak en vaststelling van minimum vijf inventarissen: de landschapsatlas, de inventaris van archeologische zones, de inventaris van bouwkundig erfgoed, de inventaris van houtige beplantingen met erfgoedwaarde en de inventaris van historische tuinen en parken. Er wordt een openbaar onderzoek ingevoerd bij de vaststelling van inventarissen, met een termijn van zestig dagen.

Het instrument ‘aanduiding ankerplaatsen’ wordt vervangen door de vaststelling van inventarisitems, in combinatie met de mogelijkheid tot opmaak van onroerenderfgoedrichtplannen.

Wat het archeologiebeleid betreft, komt er een verplicht archeologietraject op basis van duidelijke oppervlaktecriteria en duidelijke vrijstellingsregels, wat voor een grotere rechtszekerheid moet zorgen. De nieuwe procedure is beter geïntegreerd in het bouwproces, waardoor vertragingen minimaal worden en verrassingen worden vermeden.

Zoals al vermeld, wordt het Verdrag van Valletta van 1992 geïmplementeerd. Tegelijkertijd wordt een nieuwe archeologieprocedure ingevoerd. Het ontwerp van decreet legt duidelijk, aan de hand van oppervlaktecriteria, uit welke bouwheren een archeologietraject moeten doorlopen. Ook worden de vrijstellingsregels duidelijk omschreven.

Het doorlopen van een archeologietraject is verplicht in een voorlopig of definitief beschermde archeologische site. Die verplichting geldt ook in een archeologische zone, als het gaat om een perceel van meer dan 300 m² en een ingreep in de bodem groter dan 100 m². Buiten de archeologische zone en in woon- of recreatiegebied is een archeologietraject verplicht voor een perceel van meer dan 3000 m² en een ingreep in de bodem groter dan 1000 m². Buiten de archeologische zone en buiten een woon- of recreatiegebied geldt die verplichting voor een ingreep in de bodem van meer dan 5000 m².

Er geldt een vrijstelling als het perceel voorkomt op een negatieve kaart, waar geen archeologisch erfgoed meer te verwachten valt, of indien de aanvraag betrekking heeft op werkzaamheden binnen het gabarit van de bestaande lijninfrastructuur en haar aanhorigheden. Er is een nieuwe procedure uitgewerkt die parallel loopt met de aanvraag van een bouwvergunning of verkavelingsvergunning. Indien de bouwheer aan het oppervlaktecriterium voldoet, moet hij eerst een erkende archeoloog/bedrijf onder de arm nemen voor een vooronderzoek. Op basis van de bevindingen uit dat vooronderzoek stelt de archeoloog een archeologienota op. De conclusie van die nota kan zijn dat er niets gevonden is, of dat er iets gevonden is maar dat er toch geen opgraving nodig is, of dat iets werd gevonden en dat er wel opgraving nodig is. De bouwheer voegt deze archeologienota toe aan zijn bouwvergunningsaanvraag. Het agentschap kan deze nota al dan niet bekrachtigen of er voorwaarden aan koppelen. Zodra de bouwheer zijn stedenbouwkundige vergunning krijgt, kan hij onmiddellijk beginnen aan de eventuele opgraving. Het is evident dat dit tot tijdsbesparing moet leiden en, gecombineerd met de nieuwe financiering, tot een betere beheersing van de kosten.

De mogelijkheid wordt gecreëerd om een archeologisch solidariteitsfonds op te richten met structurele steun van de Vlaamse overheid. Een particuliere en eenmalige bouwer kan aanspraak maken op een archeologiepremie indien de kosten voor archeologie hoog oplopen. Het ontwerp van decreet voorziet ook in de erkenning van erfgoeddepots en in soepelere regels inzake metaaldetectie.

Wat de beschermingen betreft, wordt de termijn van twaalf maanden tussen de voorlopige en definitieve bescherming ingekort tot negen maanden. Voorafgaand aan de voorlopige bescherming moet verplicht advies worden ingewonnen bij de departementen RWO, LNE, MOW en LV en bij de VCOE. Ook de informatie van het beschermde erfgoed zal op een betere wijze digitaal worden ontsloten. Er komt ook een procedure voor wijziging of gehele of gedeeltelijke opheffing van een bescherming. Dit kan in vier gevallen gebeuren: als de erfgoedwaarden onherstelbaar zijn aangetast of verloren zijn gegaan, als een verplaatsing van het beschermde goed noodzakelijk is voor het behoud ervan, als de wijziging of opheffing vereist is omwille van het algemeen belang of als het goed beheer de toevoeging vereist van gegevens, in casu beheerdoelstellingen of voorschriften inzake instandhouding en onderhoud.

Wat het beheer van onroerend erfgoed betreft, wordt het bindende karakter van de adviezen van de administratie afgeschaft. De procedure om een toelating aan te vragen wordt afgestemd en geïntegreerd in de procedure om een bouwvergunning of een vergunning in het kader van milieu-, bos- en natuurregelgeving aan te vragen. Het nieuwe archeologietraject is volgens de minister beter afgestemd op het traject voor de vergunningen.

Ook inzake de financiering van het onroerenderfgoedbeleid zijn er wijzigingen. De kopsubsidies ten laste van provincies en gemeenten worden afgeschaft. Verenigingen of rechtspersonen die aan bepaalde voorwaarden voldoen op basis van samenwerkings- of beheersovereenkomsten, kunnen projectsubsidies krijgen. De twee nieuwe financiële stimuli inzake archeologie, het solidariteitsfonds en de archeologiepremie, werden al vermeld.

Het laatste luik van het ontwerp van decreet betreft een verbeterde en gemoderniseerde handhaving: minder strafrechtelijk en meer administratief. Er wordt in diverse instrumenten voorzien om een bestuurlijke handhaving te organiseren. Zo krijgt de Inspectie RWO de mogelijkheid om een bestuurlijke geldboete op te leggen voor kleinere inbreuken en kan ze overgaan tot een stakingsbevel indien er snel moet worden ingegrepen om te vermijden dat erfgoedwaarden onherroepelijk verloren gaan. De inspectie krijgt ook de mogelijkheid om schadevergoeding te eisen, ze kan herstelvorderingen en instandhoudingsmaatregelen opleggen en met een bestuurlijke dwangsom werken.

Het handhavingsprogramma Onroerend Erfgoed zet de grote krachtlijnen uit van het handhavingsbeleid op gewestelijk niveau en kan aanbevelingen bevatten voor de handhaving op andere beleidsniveaus en de onderlinge samenwerking tussen deze niveaus. Het handhavingsprogramma zal voornamelijk bestaan uit beleidsmatige aanbevelingen.

4. Conceptnota uitvoeringsbesluit

De actoren zijn de onroerenderfgoedgemeenten, de intergemeentelijke onroerenderfgoeddiensten, de onroerenderfgoeddepots en de erkende archeologen. De erkenningsvoorwaarden voor onroerenderfgoedgemeenten werden al vermeld. De erkenning is van onbepaalde duur, maar een gemeente kan worden onderworpen aan een visitatie. Zo nodig krijgt de onroerenderfgoedgemeente de tijd om zich in orde te stellen. Als dat niet gebeurt, wordt de erkenning ingetrokken.

De erkenningsvoorwaarden voor intergemeentelijke onroerenderfgoeddiensten zijn: een samenwerkingsverband van gemeenten, waarvan er minstens twee erkend zijn als onroerenderfgoedgemeente, het indienen van een erfgoedbeleidsplan (met een omgevingsanalyse, noden, afstemming met andere beleidsvelden) en het beschikken over een gezamenlijke visie en een plan van aanpak. De procedure is dus gelijklopend aan die voor de erkenning van gemeenten. De erkenningsvoorwaarden voor onroerenderfgoeddepots zijn afgestemd op de toekenningsvoorwaarden voor een kwaliteitslabel aan collectiebeherende instellingen, zoals in het Cultureelerfgoeddecreet. De erkenning gebeurt gefaseerd en is van onbepaalde duur.

Zowel een natuurlijk persoon, een rechtspersoon als overheden kunnen worden aangeduid als erkend archeoloog. Ook die erkenning is van onbepaalde duur. Tegen de intrekking ervan kan de erkende archeoloog een administratief beroep instellen.

Wat de inventarisatie betreft, zijn de criteria voor het opnemen of schrappen in een inventaris het resultaat van een decennialange traditie van inventariseren door de Vlaamse overheid. Er is met andere woorden sprake van een door de jaren heen geoptimaliseerde wetenschappelijke methodiek. In de laatste jaren is heel wat werk verricht omtrent het uitschrijven en verfijnen van deze methodes. De bedoeling is dat de criteria duidelijk worden omschreven en worden geformuleerd in handleidingen, zodat ook externe partners – zoals lokale verenigingen en lokale besturen – kunnen meewerken aan de opmaak van de inventaris.

Omwille van de maatschappelijke impact van de afbakening van archeologische zones wordt een ambtelijk-politieke begeleidingsgroep samengesteld, aangevuld met leden van de KCML. Deze begeleidingsgroep zal periodiek de gehanteerde methodologie en de stand van zaken van de afbakening van de archeologische zones opvolgen en bespreken. Voor de afbakening van zones waar geen archeologie meer te verwachten valt, zullen stedelijke en intergemeentelijke archeologische diensten uitgenodigd worden om hun informatie ter beschikking te stellen.

De voorschriften voor instandhouding en onderhoud worden maximaal gegeneraliseerd. Er is geen toelating vereist voor het uitvoeren van regulier onderhoud en voor het uitvoeren van werken die uitdrukkelijk in een beheersplan zijn vermeld.

Handelingen zijn toelatingsplichtig zodra ze niet als normale onderhoudswerken kunnen worden beschouwd en als een oordeelkundige uitvoering vereist is. Deze handelingen worden limitatief opgelijst. Ook hier wordt gestreefd naar maximale generalisatie, al gelden ook hier per erfgoedvorm specifieke toelatingsplichten en bijkomende bepalingen voor orgels, beiaarden, klokken en torenuurwerken, specifieke landschapselementen en hoogstamboomgaarden, tuinen en parken.

Op termijn wordt de toelatingsplicht maximaal geregeld in de individuele beschermingsbesluiten door een gedetailleerde opsomming van de erfgoedelementen en -kenmerken. Elke handeling aan deze erfgoedelementen en -kenmerken vergt dan een toelating. In geval van toelatingsplichtige handelingen waarvoor een vergunning is vereist, wint de vergunningverlenende overheid advies in bij het agentschap. Zo worden eigenaars en beheerders niet cumulatief verplicht tot het aanvragen van verschillende sectorale toelatingen en machtigingen.

Er zijn drie types van subsidies: samenwerkingsovereenkomsten, beheersovereenkomsten en projectsubsidies. Samenwerkingsovereenkomsten zijn overeenkomsten voor welbepaalde termijnen en met welbepaalde partners voor het uitbouwen van een bredere erfgoedwerking, erkende intergemeentelijke onroerenderfgoeddiensten, regionale landschappen en erkende onroerenderfgoeddepots. Onroerend Erfgoed zal inzake erkenning, subsidiëring en opvolging van de regionale landschappen weliswaar de beweging volgen die gekozen wordt in het proces van de interne staatshervorming.

Beheersovereenkomsten zijn overeenkomsten voor welbepaalde termijnen, welbepaalde (beheers)werkzaamheden of welbepaalde types beschermd of onbeschermd onroerend erfgoed en met welbepaalde partners. Beheersovereenkomsten hebben in principe betrekking op kleine reguliere werkzaamheden, die op forfaitaire basis kunnen worden betoelaagd. Er kunnen bijvoorbeeld beheersovereenkomsten worden gesloten tussen landbouwers en de Vlaamse overheid over het regulier onderhoud van ruraal, niet-beschermd erfgoed. Hier staat een kleine financiële vergoeding tegenover. De toekenning gebeurt op forfaitaire basis, met vaste bedragen voor werken per oppervlakte-eenheid of item.

Verenigingen en particulieren kunnen projectsubsidies ontvangen voor bovenlokale projecten met een educatief en sensibiliserend karakter. Ook kunnen projectsubsidies worden verkregen voor projecten die een thematische aanpak beogen, voor het opmaken van synthesesrapporten van archeologische onderzoeken of voor het uitvoeren van synthetiserend en 'post excavation'-onderzoek.

De Vlaamse Regering kan binnen de perken van de daartoe op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap beschikbare kredieten premies toekennen voor werkzaamheden aan of in beschermd goederen en in erfgoedlandschappen. Ze kan meerjarenpremieovereenkomsten sluiten voor grote en langdurige werken aan of in beschermd onroerend erfgoed en erfgoedlandschappen. De Vlaamse Regering kan ook premies toekennen voor de opmaak van een beheersplan, voor het beheer van beschermd onroerend erfgoed en erfgoedlandschappen, voor het beheer van onroerend erfgoed waarvoor een beheersplan is goedgekeurd en voor maatregelen ten behoeve van de algemene landschapszorg, opgenomen in een goedgekeurd actieprogramma onroerend erfgoed. Ten slotte kunnen ook premies worden toegekend bij buitensporige directe kosten van het verplicht uit te voeren archeologisch onderzoek zoals opgenomen in de bekrachtigde archeologienota.

De minister stipt tot slot nog aan dat het ontwerp van decreet twee instrumenten bevat voor het milderen van de kosten verbonden aan noodzakelijk archeologisch (voor)onderzoek. Bij buitensporige kosten kunnen premies worden toegekend indien de directe kosten inzake archeologie hoger zijn dan twee percent van het bouwproject. Er wordt een archeologisch solidariteitsfonds opgericht. Bovendien kunnen, zoals al vermeld, projectsubsidies worden toegekend.

II. ALGEMENE BESPREKING

1. Vragen en opmerkingen van de leden

1.1. *Tussenkomst van de heer Johan Sauwens*

De heer *Johan Sauwens* vindt het goed dat de volledige wetgeving over het erfgoedbeleid wordt geharmoniseerd. Het is belangrijk dat een nieuwe start wordt genomen. Het lid is geschrokken van de onkunde, de onwil en de vreemde opvattingen die rond erfgoed bestaan, zoals onder meer bleek bij de opgravingen in het centrum van Leuven. Hij wil met een positieve boodschap proberen deze agressiviteit te weerleggen. Er heerst een dubbelzinnige houding: enerzijds is er verontwaardiging over de vernietiging van archeologische sites in Somalië of Mali, anderzijds is er een polarisatie als er in Vlaanderen wordt gepoogd zorg te besteden aan het eigen erfgoed.

Vooreerst is er de harmonisering. De wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen was een van de sterke instrumenten die toeliet om, vanuit een historische fierheid, met harde beschermingsmaatregelen een aantal belangrijke monumenten en landschappen te beschermen. Het voorliggend ontwerp van decreet is een poging om de verschillende stelsels naast elkaar transparanter te maken en de procedures meer op elkaar af te stemmen.

Het is positief dat er rond het Verdrag van Malta en het Archeologiedecreet verfijningen mogelijk zijn. Bij het verstrekken van de stedenbouwkundige vergunning is het duidelijk welke archeologische stappen moeten worden genomen. Er kan worden gepland. Het is belangrijk sneller transparantie te kunnen brengen.

De heer Sauwens stelt wel een onevenwicht vast tussen de onderdelen van het ontwerp van decreet. Sommige delen zullen volledig via uitvoeringsbesluiten worden geregeld. Andere delen worden daarentegen volledig uitgewerkt, soms omdat dit wettelijk moet.

Eindelijk wordt er een handhavingsbeleid opgebouwd. Het heeft immers geen zin om te beschermen of te inventariseren als 20 tot 30 percent van wat op de inventarissen voorkomt, al gesloopt en verdwenen is. Het monitoren van het erfgoed is een permanente taak.

Vanuit een ambtelijke arrogantie daalt de administratie soms als het ware met een beschermingsbesluit neer bij de burger. De CD&V-fractie vindt het goed dat het openbaar onderzoek aan iedereen – inclusief het lokaal bestuur – de kans biedt een inbreng te doen. De heer Sauwens suggereert om voor de eigenaar of de beheerder van een pand dat in aanmerking komt voor voorlopige bescherming, onmiddellijk na de voorlopige en in ieder geval voor de definitieve bescherming, een facultatief overlegmoment te creëren. Bij heel wat eigenaars leeft het gevoel onvoldoende te worden betrokken. Met het oog op een beheersovereenkomst, is het belangrijk dat een dergelijk overlegmoment op verzoek in het definitieve beschermingsbesluit kan worden opgenomen.

Het is volgens het lid ook goed dat de lokale overheid als actor naar voor wordt gehaald. De gemeenten krijgen de kans om als onroerenderfgoedgemeente te worden ontvoegd. De overheid moet een voorbeeldfunctie krijgen. Het is positief dat de zorgplicht voor geïnventariseerd erfgoed geldt voor openbare besturen en dat er strengere oppervlakenormen zijn voor archeologisch onderzoek bij overheidsgeïnitieerde projecten. Het rentmeesterschap werd terecht in de memorie van toelichting opgenomen.

Een aantal elementen kan volgens de heer Sauwens beter worden uitgewerkt. In het parlementaire debat moet er verduidelijking komen voor de hoven en rechtbanken en voor de opstellers van de uitvoeringsbesluiten. Als de decreetgever dit ontwerp van kaderdecreet goedkeurt, dan moet dit voldoende kunnen worden gededd.

Voorts kan de financiering beter worden uitgewerkt. De minister verwijst regelmatig naar het Verdrag van Malta als een soort van bijbel en geeft een vrij eenzijdige interpretatie aan het veroorzakersprincipe. Het is volgens het Verdrag van Malta de taak van de overheden om de verantwoordelijkheid voor de financiering op te nemen. In het geval van een noodonderzoek moet de verstoorder van de site de financiële gevolgen dragen. De heer Sauwens vraagt om na te gaan of dit wel zo uitdrukkelijk wordt gesteld in het Verdrag van Malta. Er moet meer ruimte zijn voor maatwerk en billijkheid. Is het niet mogelijk om met uitvoeringsbesluiten via convenanten afspraken per sector te maken, zodat steenbakkerijen, landerijen enzovoort kunnen worden onderzocht op het ogenblik dat het perceel vrij is? Wie draagt die kosten?

De fiscaliteit ontbreekt in het ontwerp van decreet. Dit is nochtans een sturingsinstrument dat in het buitenland wel bestaat. Via fiscale maatregelen kan er een enorme input worden gegeven die de begroting minder belast dan het premiestelsel. Kan het federale niveau, in het kader van meer fiscale autonomie en in overleg met de andere gewesten, de sector niet meer zuurstof geven en de negatieve benadering van de fiscale aanpak wegnemen?

In de conceptnota wordt de onderhoudspremie vervangen door een systeem van restauratiepremies. De wachtlijsten groeien echter aan door de budgettaire beperkingen en de onderhoudspremie is een instrument om met een tijdelijke restauratie substantiëlere schade te voorkomen. Het ontwerp van decreet sluit het uitkeren van een onderhoudspremie niet uit en het zou dan ook goed zijn die te behouden.

De heer Sauwens vraagt voorts een verduidelijking over het premiestelsel. Dat zal blijkbaar volledig via uitvoeringsbesluiten worden gerealiseerd. Er is echter geen zekerheid over de prioriteiten van de volgende regering. De premies zouden dan ook best in het ontwerp van decreet zelf worden opgenomen.

In de praktijk zijn het uiteindelijk de mensen op het terrein en het agentschap die het moeten waar maken. De spreker pleit voor ambtenaren die optreden als vertrouwenspersoon veeleer dan als politieagent. De betrokken burger moet immers met zijn nood kunnen aankloppen bij een helpende ambtenaar. Al te vaak weten eigenaars niet hoe ze het dossier moeten aanpakken en de overheid zou daar een helpende hand moeten bieden.

Er is volgens de spreker een dringende behoefte om de kennis samen te brengen en te ontsluiten. De resultaten van de opzoekingen moeten in een systeem kunnen worden opgenomen waardoor deze kennis vrij en op een toegankelijke manier beschikbaar is.

Het is goed dat de cyclus van onderzoek, inventaris, bescherming, beheer en ontsluiting decretaal wordt verankerd. Wat is de waarde van de bestaande beschermingsbesluiten? Zullen voor de eigendommen en goederen die het statuut van beschermd monument hebben, ook de beheerselementen kunnen worden ingebracht? Er zijn veel gebouwen opgenomen in de inventarissen. Worden die opnieuw in het openbaar onderzoek betrokken? Zullen zaken die juridisch al vastlagen, opnieuw in vraag worden gesteld? Hoe kunnen de nieuwe positieve elementen, zoals het beheerselement en de nieuwe financieringsmogelijkheden, meegenomen worden in het toekomstige systeem?

Het ontwerp van decreet lijkt volgens de spreker vanuit een zeker wantrouwen geschreven, bijvoorbeeld tegen de archeologen. Zij moeten erkend zijn en nota's opstellen die bovendien moeten worden bekrachtigd. Er worden nogal wat tussenstappen gezet. Ook het repressieve luik is opgesteld vanuit de mogelijkheid dat mensen het decreet niet zouden willen naleven. De heer Sauwens pleit voor meer vertrouwen.

Heel wat landschappen zijn beschermd en bestaan uit verschillende lagen. De minister wil die holistisch benaderen en Onroerend Erfgoed gaat daarin de trekker zijn. Kan er meer

uitleg worden gegeven over die holistische benadering? Hoe gaan Leefmilieu en Ruimtelijke Ordening en de erkende natuureservaten samenwerken?

De lijninfrastructuur krijgt een uitzondering, omdat er blijkbaar zelfs binnen de administratie wantrouwen bestaat. De heer Sauwens vreest dan ook dat dit systeem niet zal werken wegens de verkokering van de Vlaamse administratie.

Bij de beschermde gebouwen worden ook de bijhorende roerende goederen beschermd. Wat zijn cultuurgooederen? Is dat bijvoorbeeld meubilair of schilderijen? Wat betekenen het eigendoms- en erfrecht hierin? Zowel juridisch als voor de billijkheid moet worden verduidelijkt wat er met de verruiming van de cultuurgooederen wordt bedoeld.

De heer Sauwens heeft het gevoel dat de reguleringsimpactanalyse achteraf geschreven is. Is er voldoende mankracht om de taken van het ontwerp van decreet te kunnen uitvoeren? Hoeveel personeelsleden zijn er nodig voor de verschillende administratieve stappen? Hij leidt uit het inschrijven van een jaarlijkse evaluatie af dat de minister daar zelf over twijfelt. Hoe verhouden de huidige werklasten zich ten opzichte van het ontwerp van decreet?

Het is goed dat gemeenten die goed werken, autonomie krijgen. Het is belangrijk dat de administratie meekijkt, maar veel hangt af van het toeval en de samenstelling van het schepencollege. Hoe is binnen een onroerenderfgoedgemeente de relatie tussen de expert en het schepencollege? Is dat een verhouding zoals in de ruimtelijke ordening, waar de stedenbouwkundige ambtenaar een voorstel doet maar waar uiteindelijk het college beslist?

In het ontwerp van decreet wordt enerzijds gesteld dat de intergemeentelijke dienst gemeenten in staat stelt om een grotere autonomie te verwerven, maar anderzijds kan een dergelijke dienst enkel worden opgericht als twee erkende onroerenderfgoedgemeenten het initiatief nemen. Wat is de verhouding tussen een dergelijke dienst en de gemeenten? De dienst zou ondersteuning geven aan de gemeenten. Wat betekent dit op juridisch vlak? Als er een advies van de dienst komt, kan de gemeente daar dan vrijblijvend iets mee doen, ook al is er geen kennis in huis? Wat is de kostprijs? In de RIA is sprake van een gemiddelde van 5000 euro voor een vooronderzoek, wat toch veel is. De heer Sauwens schat dat een diepgaander onderzoek ongeveer gemiddeld 20.000 euro kost. Zijn er daarover gegevens beschikbaar?

Kan de minister enige verduidelijking geven over het kwaliteitslabel voor onroerenderfgoedondernemers? De heer Sauwens vindt dat een positieve maatregel. Niet alle (nieuwbouw)aannemers kunnen degelijk restauratiewerk afleveren. Wat kan er worden gedaan op grond van een kwaliteitslabel? Is dit label vrijblijvend of is het de bedoeling er een erkenningscategorie van te maken?

De handhaving is bijna volledig een gewestbevoegdheid, terwijl bijvoorbeeld in het beleidsveld Leefmilieu het lokale niveau een handhavingsopdracht krijgt. Waarom wordt het gemeentelijke luik inzake handhaving niet opgenomen?

Volgens sommigen zou het Verdrag van Malta bepalen dat wanneer een plein – bijvoorbeeld honderd jaar na de aanleg – opnieuw wordt opengelegd, er niet dieper mag worden gegraven dan de rioleringsbuizen. Daar zou het Vlaamse Gewest moeten kunnen beslissen om dieper te graven. Er moet een wetenschappelijk project van worden gemaakt, al dan niet in samenwerking met een universiteit.

In 2010 werden er 130 procedures van voorlopige bescherming gestart door de minister. Wat moet er volgens de minister nog worden beschermd in Vlaanderen? Bij de bespreking van dit ontwerp van decreet moet het duidelijk zijn wat de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement nog willen beschermen. Dit heeft immers budgettaire gevolgen.

Op verschillende momenten is beroep bij de minister mogelijk. Slechts zelden wordt er in beroep echter afwijkend beslist. Zijn er daarover cijfers? In hoeverre is de beroepsmogelijkheid voldoende geobjectiveerd? Komt iemand die beroep aantekent soms niet bij dezelfde persoon terecht?

In verband met het beheer, wil de heer Sauwens weten welke middelen daar tegenover staan. Het gaat dan niet over de begroting 2013, maar over de omvang van de voorziene middelen.

Kan het doel van de regeling van de buitensporige directe kosten worden verduidelijkt? Is dit het ventiel waarmee billijkheid kan worden bereikt?

Het archeologiefonds is volgens de heer Sauwens een gemiste kans. Het zal nu op vrijwillige basis mogelijk worden, maar er mag maar één fonds zijn. Het is toch mogelijk dat landbouworganisaties via een verzekeringssysteem de solidarisering voor hun leden willen organiseren wanneer zij geconfronteerd worden met een archeologische opgraving? Indien er midden in een stad winkelcentra worden gebouwd, dan zit het rendement vaak in de realisatietijd van het project. Een groep projectontwikkelaars zou zich kunnen verenigen via een eigen archeologiefonds. Ook socialehuisvestingsmaatschappijen en de delfstoffen-sector zouden dit kunnen doen. Kan er niet met een gemengde vorm worden gewerkt, waarbij er een stuk Vlaamse inbreng is en convenanten de solidarisering regelen?

Hoe zullen de buitendiensten worden georganiseerd om de vele nieuwe aanvragen te kunnen verwerken?

Op de hoorzittingen werden technische bedenkingen geformuleerd die de CD&V-fractie zeer waardevol leken. Is de minister bereid om daar een aantal voorstellen voor te laten uitwerken?

Een laatste vraag betreft de timing, want die is niet vrijblijvend. Wat is de stand van zaken in verband met de uitvoeringsbesluiten? Gaat de huidige Vlaamse Regering die nog aannemen? Het luik archeologie kan pas van start gaan als de zones zijn afgebakend, maar wanneer is dat dan precies? Zou er met het deel van het archeologieluik kunnen worden begonnen nog voor de zones zijn afgebakend, zodat de voordelen van een vlottere procedure kunnen worden ingevoerd?

De heer Sauwens concludeert dat de CD&V-fractie constructief wil meewerken aan een zo goed mogelijk ontwerp van decreet. Het gaat hier om een zeer omvattend ontwerp van decreet dat een uitgebreide artikelsgewijze bespreking verdient.

1.2. Tussenkoms van de heer Bart Caron

De heer *Bart Caron* vindt het ontwerp van decreet ontgoochelend. Bij de conceptnota was er al kritiek, die toenam bij het voorontwerp van decreet en nog groter werd bij het ontwerp van decreet zelf. De onderhandelingen tussen de regeringspartijen verliepen blijkbaar moeilijk en dat is aan het eindresultaat te zien. Het is uiteraard positief om geïntegreerd te willen werken, maar de uitwerking van het ontwerp van decreet is niet evenwichtig. Misschien was de ambitie te groot. Zou het toch niet beter zijn de bestaande wetgeving stapsgewijs aan te passen en daarna aan een integratie te werken? De voordelen van een integratie zijn onmiskenbaar, op voorwaarde dat de processen voor het erfgoed op elkaar worden afgestemd. Indien de integratie wordt doorgezet is er echter nog veel werk om de tekst te verbeteren. Deze kritiek wordt overigens door velen gedeeld.

Het ontwerp van decreet geeft een veel te verregaande delegatie aan de Vlaamse Regering. Er moeten talrijke besluiten worden genomen na de goedkeuring van het ontwerp

van decreet en dit creëert rechtsonzekerheid. De SARO gaf tijdens de hoorzitting diverse voorbeelden van delegatie die verder gaat dan gebruikelijk.

Het ontwerp van decreet is zoals al gezegd onevenwichtig. Twee onderdelen, zoals de archeologie en de handhaving, zijn heel gedetailleerd uitgewerkt en die zouden model moeten staan voor de andere onderdelen. Misschien hadden een aantal bepalingen van die twee luiken zelfs via uitvoeringsbesluiten kunnen worden geregeld. Over de onderdelen die niet goed zijn uitgewerkt zoals de financiering, het beheer van monumenten en de premiestelsels, geeft de conceptnota geen uitsluitel. De heer Caron heeft het gevoel dat heikele politieke onderwerpen doorgeschoven werden. Het gebrek aan evenwicht onderstreept het gebrek aan een integrale benadering.

Er wordt nog altijd een sterk onderscheid gemaakt tussen de verschillende onroerenderfgoedvormen. Dit wordt al duidelijk in de definities, met afzonderlijke inventarissen. Deze processen zouden zo uniform mogelijk moeten zijn. Een aantal onderwerpen die samen horen, zouden ook globaal kunnen worden aangepakt.

De landschappen worden in het ontwerp van decreet vanuit historisch perspectief benaderd. In de conceptnota wordt dat verbreed tot bijvoorbeeld de artistieke waarde of typische wetenschappelijke landschappelijke kenmerken. Het lid heeft niet de indruk dat de tekst van het ontwerp van decreet een holistische benadering bevat, noch dat het ontwerp van decreet overeenstemt met de Europese Landschapsconventie. Deze conventie wordt eerder pro forma geïmplementeerd en de integratie met het beleidsveld Ruimtelijke Ordening is schuchter.

Het ontwerp van decreet is volgens de heer Caron ook een gemiste kans om een aantal systemen af te stemmen op die van de buurlanden. Heel de erfgoedzorg zit steeds meer in een Europees denkkader en dit ontbreekt in de voorliggende teksten. De ondersteuning van erfgoedverenigingen is niet in het ontwerp van decreet opgenomen. Een minimale decretale basis daarvoor was nochtans wenselijk geweest.

De verschillende rechtsgevolgen worden als argument gebruikt om de verschillende inventarissen te behouden. Er zou nochtans ook kunnen worden gestreefd naar één inventaris en desnoods kunnen de verschillende rechtsgevolgen worden beschreven voor de onderdelen ervan. Onroerend erfgoed is altijd grondgebonden en bijgevolg complementair aan ruimtelijke ordening. De hele inventaris zou bijvoorbeeld aan een GIS-applicatie kunnen worden gekoppeld. Dit laat de lokale besturen toe een meer integraal beleid te ontwikkelen. Nu blijft alles apart geregeld, zonder koppeling met de ruimtelijke ordening.

De onroerenderfgoedrichtplannen zijn ook sectorale voorstellingen voor ruimtelijke structuurplannen en ruimtelijke uitvoeringsplannen en dit zowel gewestelijk, provinciaal als gemeentelijk. Om deze kracht bij te zetten, is het beter dat de richtplannen door de Vlaamse Regering worden goedgekeurd en niet alleen door de bevoegde minister. De verkokering van de administratie loopt door tot het niveau van de politiek. Het is niet duidelijk of ankerplaatsen zullen worden beschouwd als een onroerenderfgoedrichtplan. De spreker is daar voorstander van. De aangeduide ankerplaatsen zijn in de huidige regeling de sectorale insteek voor de ruimtelijke ordening en in de nieuwe regeling zijn dat de erfgoedrichtplannen.

Bij het streven naar een Vlaamse omgevingsvergunning en de advisering door Onroerend Erfgoed, rijst de vraag of een integratie hier realistisch is. Wat is de rechtsbasis? Worden een aantal vergunningen gegroepeerd? Zal de onroerenderfgoedzorg al dan niet apart worden geregeld?

In de monumentenzorg blijft de objectmatige benadering behouden. De stads- en dorpsgezichten zijn een eerste – maar volgens het lid onvoldoende – stap naar een meer globale benadering van omgevingen, waarbij gradaties van beschermingen of maatwerk door de overheid mogelijk zijn. Er zou meer inventarisering van dorps- en stedelijke structuren moeten gebeuren om van daaruit de objecten te benaderen. Een inventaris is een objectmatige aanpak die weinig aanzet tot een zorgvuldig beheer van globale sites. In die richting zou er moeten worden geëvolueerd en in de eerste teksten waren er daartoe aanzetten.

De heer Caron stipt voorts aan dat de financiering onduidelijk is. In het ontwerp van decreet wordt verwezen naar de uitvoeringsbesluiten en in de conceptnota zijn er evenmin inzichten te vinden. Er is geen premiestelsel meer, maar wat er in de plaats komt, is niet vermeld. Principieel gaat de spreker akkoord met de afschaffing van de koppelsubsidies. Hij ziet echter geen bestemming voor het geld van de provincies. Wat komt er in de plaats van de koppelsubsidie? Hij vreest dat er een stevige achteruitgang zal zijn in de financiering van onderhoud en restauratie. Wie wordt daar beter van?

De gehanteerde criteria voor financiering zijn een duidelijke verbetering. Er zijn in de conceptnota goede afwegingscriteria opgenomen. De premiestelsels zelf blijven echter zeer onduidelijk.

De heer Caron wil dat er een rechtsgrond komt voor de percentages voor onderhoud en restauratie. Hij pleit ervoor de percentages niet te verlagen, tenzij daar overtuigende argumenten voor zijn. Ze zullen in ieder geval verlagen als de provinciale en gemeentelijke middelen er van worden afgetrokken.

Het is positief dat er projectsubsidies kunnen zijn voor bovenlokale educatieve sensibiliseringsprojecten, voor ‘post excavation’-onderzoek enzovoort. Het is ook goed dat er een oplossing is voor de buitensporige directe kosten voor archeologie. Maar het geheel is wel een amalgaam zonder samenhang. Waarom gaf de Inspectie van Financiën een negatief advies en gaf ook de minister bevoegd voor begroting zijn akkoord niet?

Het engagement van de Vlaamse Regering voor het solidariteitsfonds is niet overtuigend. Er wordt een fonds opgericht waarin de privésector kan participeren. Het woord solidariteit houdt volgens het lid in dat er een verplichte participatie is. Om de archeologie een dienst te bewijzen, moeten de toevallige kosten bij een toevallige veroorzaker grotendeels worden gedekt.

Een innovatieve aanpak van het onroerend erfgoed ontbreekt. Het ontwerp van decreet zou een stimulans moeten geven. Hoe kan er aan historische gebouwen die vroeger moeilijk te verwarmen waren, een actuele bestemming worden gegeven? De minister pleit altijd voor actueel hergebruik. Dan moeten de comfortvoorwaarden van energie ook worden gerealiseerd.

De notariële sector wees erop dat er extra kosten kunnen zijn. Is dat correct?

In het ontwerp van decreet wordt het concept van de zakelijkrechthouder gebruikt, maar het Verdrag van Malta spreekt over de veroorzaker of de verstoorder. Is dat hetzelfde?

De SARO doet een aantal voorstellen over de instrumenten om schade te vergoeden. Dat is ook nodig, want er is een sterk hoofdstuk over handhaving en dan is ook een sterk luik nodig om de eigenaars te compenseren wanneer de economische waarde van een goed door de beschermingsmaatregelen daalt. De voorstellen van de SARO zouden dan ook best grondig worden overwogen.

Het deel over de ontwikkeling van een maatschappelijk draagvlak is zwak uitgewerkt. Er blijft een groot wantrouwen, zowel bij de overheid ten opzichte van de burger, als bij

de burger en de overheid ten opzichte van het onroerend erfgoed. Dit is een ongezonde verhouding. Dat wantrouwen kan alleen maar verdwijnen als er wordt geïnvesteerd in sensibilisering en als de overheid haar houding bijstuurt door bijvoorbeeld beter te motiveren en te coachen. De klantgerichte houding van de administratie kan beter.

Er is nood aan transparante processen om het maatschappelijk draagvlak te verbeteren. Er worden drie types van oppervlaktecriteria gehanteerd, namelijk de oppervlakte van een bestemming, van een kadastraal perceel en van de verstoring. Is deze ingewikkelde werkwijze juridisch afdwingbaar? Er is maar één criterium dat juridisch hanteerbaar is en dat is de oppervlakte van het kadastraal perceel. De heer Caron vreest dat drie criteria door elkaar zullen worden gebruikt en uiteindelijk moeilijk afdwingbaar zullen zijn.

Bij het onroerenderfgoedrichtplan en het onroerenderfgoedactieplan, pleit de heer Caron ervoor dat eigenaars, doelgroepen, lokale besturen en andere beleidsdomeinen betrokken worden. Een onroerenderfgoedrichtplan moet ook sensibiliserend kunnen werken en niet alleen beheersmatig.

De toevalsvondst in de archeologie wordt in de handhaving zwaar aangepakt en als een misdrijf benaderd, met behoorlijk strenge straffen. Dit vloeit weliswaar voort uit het Verdrag van Malta, maar het spoort niet echt met sensibiliseren en verhogen van het draagvlak.

De heer Caron is voor interactie en wederkerigheid tussen het lokale en het Vlaamse niveau, maar die ontbreken hier. Er is ook geen echt transparante taakverdeling. Onroerenderfgoedrichtplannen en actieprogramma's zouden instrumenten kunnen zijn om het partnerschap tussen het lokale en Vlaamse niveau te versterken. Bij de erkenning als onroerenderfgoedgemeente wordt er al een stap gezet naar de autonomie van gemeenten. Daar zouden in het uitvoeringsbesluit echter een hele rist regels aan worden gekoppeld, waarvan niet duidelijk is of die in overeenstemming zijn met het Planlastdecreet. Hoe verhouden deze teksten zich tot elkaar?

De financiële weerslag van de relatie tussen Vlaanderen en de gemeenten is niet geëxpliciteerd. Er is in het ontwerp van decreet enkel in financiering voorzien voor intergemeentelijke onroerenderfgoeddiensten en niet van andere gemeentelijke inspanningen. Partnerschap berust op taakverdeling en op gedeelde financiële kosten. Er zijn een aantal gemeenten met erg goed uitgebouwde onroerenderfgoeddiensten. Er zou daar een doorgedreven partnerschap kunnen worden gerealiseerd, niet alleen voor de handhaving, maar ook voor een aantal andere elementen in de keten van erfgoedzorg. Er zou minstens experimenteel en via convenants een stap in die richting kunnen worden gezet, zoals in Nederland is gebeurd. Een incentive zou een goede maatregel zijn. De VVSG hield in die zin trouwens een tussenkomst.

De heer Caron vindt de bekrachtiging van de archeologienota wel een meerwaarde hebben. De erkenning van de archeoloog en zijn kantoren worden geregeld. Een erkende aan-nemer mag niet overal werken en hetzelfde geldt uiteindelijk voor de archeologie. Hij erkent hierin de rol van de administratie en de gevolgen voor de rechtszekerheid.

Verder pleit het lid ook voor het behoud van de regels van het vooronderzoek. 90 percent van het archeologische erfgoed is onbekend. De regels voor de oppervlaktecriteria zijn echter nog altijd niet goed uitgewerkt. Uit het schrappen van artikel 5.4.1, vierde lid, en uit de uitzondering voor infrastructuurwerken voor de Vlaamse overheid, blijkt volgens het lid dat allerlei belangen in de tekst doorwegen. Dit is in Europa ongezien en het was ook niet in de oorspronkelijke tekst opgenomen. Het voorstel van de VVSG tot schrapping van artikel 5.4.1, derde lid, is onaanvaardbaar. Zo wordt een ongelijkheid gecreëerd tussen publieke en private initiatiefnemers.

Wat wordt vermeld over de evolutie van de oppervlakenormen is op zich niet verkeerd, op voorwaarde dat rekening wordt gehouden met de gegeven kritieken. De heer Caron is ook voorstander van maatwerk en dan zijn cijfers niet nodig. Vlaanderen is daarvoor echter nog niet rijp.

De spreker is bekommerd om het evenwicht tussen de zorg voor het onroerend erfgoed en de vrijheid van de individuele eigenaar. Bij handelingen aan beschermde goederen of aan dorps- en stadsgezichten is een machtiging vereist van de centrale administratie. Is dit wel altijd nodig? Er zijn toch een aantal goederen die geen impact hebben op de erfgoedwaarde? Kan er geen lijst worden gemaakt van vrijgestelde handelingen? De overheid moet zich concentreren op de zaken waar het echt om moet gaan en niet op de details.

Het hoofdstuk over de handhaving lijkt goed geschreven, maar is wel complex. Een sterk handhavingsbeleid is nodig, maar het zou eenvoudiger en duidelijker moeten zijn, al is de heer Caron wel tevreden over de solide inhoud.

De VCB beweert dat het archeologieattest een bindend advies is. Is dat correct? Ze uit tevens de kritiek dat het beschermde erfgoed veel ruimer is geworden. Kan de minister dat bevestigen?

De link tussen de inventarissen en de kadastrale informatie realiseren, zou voor de minister een ambitie moeten zijn, net als de link met het GIS.

In het kader van de adviesstructuur wordt voorzien in een Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed. De heer Caron pleit voor een enigszins ander model. De KCML neemt vooralsnog de rol van eerstelijnsadviseur op inzake beschermingen. Die dossiermatige adviezen zijn nodig. Of voor de vooropgestelde beroepsprocedures dezelfde adviescommissie moet optreden, is echter de vraag. Een aparte expertencommissie die een tweede opinie geeft over een beroep is zinvol, zeker ten behoeve van de rechtszekerheid. Daarnaast levert de SARO nog strategisch advies.

Bij het openbaar onderzoek rijzen vraagtekens qua haalbaarheid. Het lijkt essentieel dat er een evenwicht is tussen de impact van een rechtshandeling en de daden die de overheid moet stellen om daartoe te komen. Bij elke aanpassing een openbaar onderzoek instellen, leidt tot oeverloze administratieve rompslomp en procedures. Vooral als het gaat om landschappen, is het moeilijk om telkens een betekening te doen aan alle individuele eigenaars van percelen.

1.3. *Tussenkomst van de heer Wilfried Vandaele*

De heer *Wilfried Vandaele* stelt vast dat het niet voor de hand ligt om een nieuw Onroerend-erfgoeddecreet te produceren. Daar gaat immers veel werk en overleg mee gepaard. Ook de voorliggende versie geeft aanleiding tot vele opmerkingen uit de sector zelf en vanuit de samenleving. Het ontwerp van decreet probeert een aantal administratieve vereenvoudigingen door te voeren en een versnelling van procedures te bewerkstelligen. Dat mag echter niet ten koste van het onroerend erfgoed zelf gaan.

De bestaande regelgeving is niet altijd duidelijk. Het ontwerp van decreet moet de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen, het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium en het decreet van 16 april 1996 betreffende de landschapszorg vervangen, en ook de vele uitvoeringsbesluiten. Er moet een meer geïntegreerde en eigentijdse benadering van erfgoedzorg komen en tegelijk moeten een aantal belangrijke veranderingen worden doorgevoerd en verankerd. Dat behelst onder meer de implementatie van het Verdrag van Valletta, met richtlijnen rond archeologie, en de integratie van het onroerend erfgoed in de processen

van de ruimtelijke ordening, natuur, bos en milieu. Dat moet grotere transparantie, snellere procedures en rechtszekerheid meebrengen.

De afschaffing van de koppelsubsidies ligt al langer op tafel en een aangepaste handhaving staat ook op het programma. In het witboek Interne Staatshervorming werd voor Onroerend Erfgoed in twee actieve bestuursniveaus voorzien: de Vlaamse overheid en de gemeenten. Gemeenten krijgen bijkomende bevoegdheden. Het ontwerp van decreet biedt de mogelijkheid tot een erkenning als onroerenderfgoedgemeente. Dat vindt de heer Vandaele een goede maatregel. De voorwaarden worden vastgelegd in een uitvoeringsbesluit. Dergelijke gemeenten kunnen dan bepaalde taken van het Vlaamse niveau overnemen, zoals toelating geven voor werken aan beschermde monumenten waarvoor geen stedenbouwkundige vergunning vereist is, of het uitvoeren van de verplichte onroerenderfgoedtoets bij de vooropgestelde sloop van een gebouw op de vastgestelde inventaris. Een onroerenderfgoedgemeente kan ook bepaalde voorwaarden koppelen aan een archeologisch vooronderzoek met ingrepen in de bodem.

Ook een erkende intergemeentelijke onroerenderfgoeddienst kan dergelijke opdrachten opnemen. De gemeenten blijven een belangrijke rol spelen in de procedure tot bescherming van onroerend erfgoed, monumenten, landschappen en archeologische sites en in de procedure tot wijziging of opheffing van beschermingsbesluiten. De gemeenten organiseren de openbare onderzoeken en brengen na afronding een advies uit aan de minister. Tot slot noemt de heer Vandaele de gemeentebesturen belangrijke partners in het opstellen van onroerenderfgoedrichtplannen en de daaruit voortvloeiende actieplannen. Met stedenbouwkundige verordeningen en ruimtelijke uitvoeringsplannen kunnen ze aan de actieplannen uitvoering geven.

De heer Vandaele is tevreden dat de gemeenten volop in beeld komen. Als zij hun verantwoordelijkheid opnemen en de zorg voor het erfgoed ernstig nemen, dan is het ontwerp van decreet de juiste weg. Alles draait derhalve om hun inzet en verantwoordelijkheidszin. Gemeenten staan zeer dicht bij de mensen en hun individuele belangen. Daarom mag worden gehoopt dat ze hun rol consequent opnemen, maar tevens dat de Vlaamse overheid waakzaam blijft. Het wegvallen van een bindend advies van het agentschap Onroerend Erfgoed inzake beschermde dorpsgezichten is zorgwekkend.

Het ontwerp van decreet richt één technische adviesraad op, namelijk de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed, die een samenvoeging is van de bestaande expertencommissie en de KCML. Het impliceert een vereenvoudiging van het bestuurlijke landschap, met de SARO daarnaast als strategische adviesraad. De vorm van de adviserende organen lijkt de heer Vandaele ondergeschikt aan de inhoud.

Voorts levert het ontwerp van decreet een fundament voor heel wat actoren en initiatieven. Zo is er de erkenning als onroerenderfgoeddepot, wat de kwaliteit van de depots moet verbeteren en een evenwichtige spreiding over Vlaanderen moet garanderen. De eenmalige aanduiding als erkend archeoloog is een absolute voorwaarde om kwaliteitsvol met erfgoed om te springen. Dat vervangt het telkens opnieuw uitvoeren van de kwaliteitstoets in het kader van opgravingsvergunningen. De erkenning als metaaldetectorist maakt komaf met de illegaliteit van metaaldetectie. Enkelen kregen van de minister een vergunning voor metaaldetectie afgeleverd, maar de praktijk blijkt wijd verspreid en een gedoogbeleid was de realiteit. Het ontwerp van decreet koppelt soepelere regels aan strikte afspraken met de gebruikers en verenigingen.

Er zou ook een kwaliteitslabel komen voor onroerenderfgoedondernemers. Labels vormen volgens de heer Vandaele een positieve stimulans voor kwaliteitsvol werken. Hij ziet ook een linkmogelijkheid naar de beroepsprofielen voor de sector.

De vaststelling van de inventaris wordt uitgebreid naar alle inventarissen, landschaps-atlas, inventaris van archeologische zones enzovoort. Dat impliceert een uitbreiding van de zorgplicht. Het ontwerp van decreet stipuleert immers dat elke administratieve overheid maximale zorg in acht moet nemen voor de erfgoedkenmerken van onroerende goederen, opgenomen in een inventaris vastgesteld na een openbaar onderzoek.

Bij de vaststelling van een inventaris wordt in een openbaar onderzoek voorzien, wat de burgers moet toelaten om opmerkingen te formuleren. Die mogen alleen betrekking hebben op feiten, het pand of de erfgoedwaarde en niet op de opportuniteit. Hiermee wordt de betrokkenheid van de burger in elk geval vergroot. De VCOE adviseert de Vlaamse Regering over de inventaris, de opmerkingen en de bezwaren.

Het Verdrag van Valletta wordt eindelijk geïmplementeerd. Daarmee wordt tegemoet gekomen aan de internationale bepalingen en tegelijk wordt een nieuwe archeologieprocedure ingevoerd die meer duidelijkheid moet scheppen voor bouwheren en verkavelaars. In het ontwerp van decreet zijn duidelijke oppervlaktecriteria vastgelegd om te bepalen welke bouwheren een archeologietraject moeten doorlopen. Ook de vrijstellingsregels zijn heel duidelijk en dat alles garandeert meer rechtszekerheid.

Vertragingen bij de aanvraag van een bouw- of verkavelingsvergunning worden tot een absoluut minimum beperkt door een gloednieuwe procedure. Daardoor gaat minder tijd en geld verloren.

De heer Vandaele hoorde als kritiek dat het onderdeel archeologie veel te uitgebreid zou zijn tegenover andere hoofdstukken. Juist in die sector zijn echter een aantal aanpassingen broodnodig.

De procedure van de onroerenderfgoedbescherming is verfijnd en de termijnen zijn korter, waardoor een eigenaar sneller weet waar hij aan toe is. Voorafgaand aan een bescherming wordt verplicht advies ingewonnen bij het college van burgemeester en schepenen, bij een aantal departementen van de Vlaamse administratie en bij de VCOE. De organisatie van een openbaar onderzoek door de gemeente tussen de voorlopige en definitieve bescherming blijft van toepassing.

In vier gevallen voorziet het ontwerp van decreet in een procedure voor wijziging of gehele of gedeeltelijke opheffing van een bescherming. Dat kan als de erfgoedwaarden onherstelbaar zijn aangetast of verloren gegaan, als het verplaatsen van erfgoed noodzakelijk is voor het behoud, als de wijziging of opheffing vereist is omwille van het algemeen belang of als het goed beheer de toevoeging van gegevens vereist.

Een onroerenderfgoedrichtplan biedt een visie op de toekomstige ontwikkeling van onroerende goederen binnen een thema of een gebied. Het verduidelijkt aandachtspunten uit het beleid en formuleert beheers- en ontwikkelingsdoelstellingen. Aan een onroerenderfgoedrichtplan kan een actieprogramma worden gekoppeld. Het witboek Interne Staats-hervorming stelt de afschaffing van de koppelsubsidies voor het onroerend erfgoed voorop. Dat gebeurt effectief met dit ontwerp van decreet, maar de heer Vandaele herinnert wel aan de randvoorwaarde dat aan het beschikbare budget voor onroerend erfgoed niet mag worden geraakt. Het lijkt aangewezen om dat standpunt aan te houden.

Het handhavingsinstrumentarium krijgt een meer administratieve en minder gerechtelijke klemtoon. Dat vindt de heer Vandaele op zich niet slecht. Het handhavingsluik is goed onderbouwd, met mogelijkheden voor een zachte of harde aanpak, naargelang de dreiging van het verlies van erfgoedwaarden. Vroegtijdige raadgevingen en aanmaningen zijn vormen van zachte handhaving. Waar de dreiging te groot is of het verval al is ingetreden, worden strengere en snellere vormen van gerechtelijke of administratieve handhaving in-

gezet. Maatwerk is mogelijk en herstel kan waar mogelijk ook via een minnelijke schikking worden betracht. De prioriteiten ter zake worden allemaal vastgelegd in het handhavingsprogramma.

Volgens de heer Vandaele worden met het ontwerp van decreet een aantal stappen vooruit gezet. Hoe dat in de praktijk vorm zal worden gegeven, blijft afwachten, maar er zijn alvast voldoende positieve elementen om door te zetten.

1.4. *Tussenkoms van de heer Wim Van Dijck*

De heer *Wim Van Dijck* stelt dat met dit ontwerp van decreet het langverwachte instrument voor een geïntegreerd erfgoedbeleid en de visie erachter op de ruimtelijke ontwikkeling er eindelijk is gekomen. Erfgoed en de historische achtergronden ervan beschouwde zijn fractie altijd als een onderdeel van de Vlaamse identiteit. Het nieuwe Onroerenderfgoeddecreet moet voor Vlaams Belang dan ook garant staan voor een ruimtelijke kwaliteit die meer gemeenschapsvormend werkt, met meer aandacht voor inleving en herkenning, in plaats van vervreemding en confrontatie.

Het ontwerp van decreet mist echter een aantal kansen en blijft steken in goede intenties. Het wantrouwen ten aanzien van eigenaars, steden en gemeenten, waarnaar door andere leden al werd verwezen, vindt zijn oorsprong in het verleden, toen enorm veel erfgoed is verdwenen. Wantrouwen is niet noodzakelijk negatief, maar wel in het betrokken beleidsdomein.

Het ontwerp van decreet gaat te veel uit van goede wil en goede bedoelingen. De heer Van Dijck heeft bedenkingen bij de erfgoedreflex die van steden en gemeenten wordt verwacht. Positief is dat er een begin gemaakt wordt met de harmonisering. De versnipperde wetgeving wordt samengebracht en er is een wisselwerking tussen de beleidsvelden Onroerend Erfgoed en Ruimtelijke Ordening. De integratie gaat – ook volgens sommige instanties die deelnamen aan de hoorzittingen – niet ver genoeg, met de inventarissen als typevoorbeeld.

Andere aspecten zijn wel degelijk goed uitgewerkt, zoals de archeologie en de handhaving. Het ontwerp van decreet in zijn geheel ervaart de spreker als onevenwichtig. Het moet ofwel als een ontwerp van kaderdecreet beschouwd worden om over de hele lijn te werken met uitvoeringsbesluiten en een delegatie aan de Vlaamse Regering, ofwel juist niet. De voorliggende tekst doet soms het ene en soms expliciet het andere. De delegatie aan de Vlaamse Regering is voor de financiering bijvoorbeeld zeer groot. Dat doet volgens het lid vermoeden dat het de bedoeling van de minister is de discussie uit te stellen en tijd te winnen.

Zeer goed vindt de spreker dat de minister ervan uitgaat dat een erfgoedreflex bij alle actoren inherent aanwezig moet zijn. Die reflex is echter nog niet in voldoende mate overal aanwezig. Het ontwerp van decreet zou ter zake een aantal processen op gang moeten brengen. Een draagvlak groeit vanzelf. Een maatstaf daar is de vrij grote participatie aan infodagen, opendeurdagen en dergelijke. Eigenaar zijn of geïnteresseerd zijn in het bekijken van onroerend erfgoed is echter niet hetzelfde. Een reflex moet breder gaan. Voor de Vlaams Belangfractie blijft het begin en het einde van een goed erfgoedbeleid besloten liggen in de bescherming. De fractie volgt de idee dat een modern erfgoedbeleid zich niet mag beperken tot het klassieke instrumentarium. Daarmee begint wel alles. Het ontwerp van decreet brengt geen fundamentele inhaaloperatie op gang.

Wat is de verhouding tussen de diverse inventarissen en het beschermingsbeleid? Het in kaart brengen van het onroerend erfgoed in de vorm van wetenschappelijke inventarissen is een uitstekend instrument gebleken, maar de heer Van Dijck twijfelt aan het gewicht ervan in het hele plaatje. Hij vreest dat het gezag van de inventarissen wordt ondermijnd

door de veelheid aan gegevens die ze omvatten. De inventarissen moeten juist een basis zijn – zeker voor steden en gemeenten – om het erfgoedbeleid op te enten. Ook bij de juridische basis van de inventarissen met betrekking tot de bescherming van erfgoed, rijzen vragen. Betekent een opname in een inventaris ook een echte vrijwaring van het goed in kwestie? Vermoedelijk is veel erfgoed in de inventaris opgenomen dat al verdwenen is.

In het verleden is te vaak de focus gelegd op de esthetische facetten van het bouwkundig erfgoed. Er werd in veel mindere mate rekening gehouden met de lokale waarde of inbedding in de omgeving. De responsabilisering van lokale besturen inzake onroerenderfgoedbeleid zou dat in de juiste richting kunnen sturen. De heer Van Dijk ziet daarin een voorbeeldfunctie voor steden en gemeenten, maar blijft sceptisch wat hun inbreng betreft. Het ontwerp van decreet voorziet in een kader waarin gemeenten en steden kunnen meestappen, maar een goed afgelijnde taakverdeling ontbreekt, net als een goed afgebakende en na te streven erfgoedstandaard.

Het onderdeel archeologie is inderdaad bijzonder gedetailleerd uitgewerkt. De conventies die ter zake zijn afgesloten, worden ermee gehonoreerd. Toch vraagt de spreker aandacht voor het feit dat het ontwerp van decreet zoveel mogelijk het behoud in situ aanbeveelt. Met die ideaaloplossing wordt op een kwantitatieve integratie van het archeologisch erfgoed gemikt, maar ook de kwaliteit van wat in situ wordt beschermd is belangrijk.

Concluderend stelt de heer Van Dijk dat er heel wat goede elementen schuilen in het ontwerp van decreet. Erfgoed is een verrijking en geen obstructie. Een verrijking impliceert een kwalitatieve, geïntegreerde beleidsvisie met een evenredige verantwoordelijkheid in de uitvoering door de lokale en Vlaamse overheid. Als het onroerend erfgoed gemeenschapsvormend moet werken, dan zijn aan het verhaal rechten en plichten verbonden, moet er een draagvlak worden gecreëerd en moet een erfgoedreflex worden ontwikkeld. Het is vooral zaak van een zo goed mogelijke maatschappelijke integratie na te streven. Dat impliceert geen vrijblijvend, maar wel een respectvol beleid dat voortbouwt op en aansluit bij de rijke geschiedenis van de Vlaamse steden en gemeenten.

1.5. *Tussenkomst van de heer Jurgen Vanlerberghe*

De heer *Jurgen Vanlerberghe* zegt dat zijn fractie de nood aan een helder en gedragen beleid inzake onroerend erfgoed onderschrijft. Erfgoed wordt beschouwd als een collectief bezit dat door voorafgaande generaties aan de gemeenschap wordt toevertrouwd. Het is een plicht die nalatenschap te koesteren en te bewaren voor het nageslacht. Iedereen lijkt die mening toegedaan, maar in tijden van economische crisis worden de discussies pittiger bij concrete dossiers. De drang om zorgzaam met erfgoed om te springen, verdampt dan onder de invloed van harde economische argumenten. Het is begrijpelijk dat het een moeilijke evenwichtsoefening blijft, tussen het behoud van wat waardevol is en door economie gedreven nieuwe ontwikkelingen. Een duidelijk decretaal kader moet daar de balans in evenwicht houden.

Van een Vlaams beleid wordt terecht verwacht dat het zorg draagt voor een adequate bescherming van erfgoed, maar ook dat er een breed draagvlak voor wordt uitgebouwd bij de bevolking. Rechtszekerheid voor eigenaars en investeerders is een andere must. Een correcte inbedding van de relevante Europese conventies die Vlaanderen mee onderschreef, is vanzelfsprekend.

De ambitie van het ontwerp van decreet om de bestaande – versnipperde – onroerenderfgoedregelgeving te harmoniseren, kan alleen maar positief worden genoemd. Het is lovenswaardig dat de minister ook de conceptnota over de uitvoeringbesluiten mee inbrengt in de discussie. Die nota geeft alvast een beeld van hoe het delegeren aan de Vlaamse Regering in zijn werk zal gaan. Ook het feit dat in het voorafgaande traject deels rekening

is gehouden met de opmerkingen van het middenveld en van politieke fracties, stemt tot tevredenheid. De spreker verwijst in dat verband naar de oppervlaktenormen voor archeologie. Maatschappelijk blijft het voor die branche moeilijk om een breder draagvlak te vinden, maar de regeling zoals vooropgesteld moet toch aanvaardbaar zijn. Het volledige archeologische traject blijkt helder beschreven, zodat duidelijk is waaraan wordt begonnen. De tweepercentregeling voor de occasionele bouwers die zich geconfronteerd zien met excessieve kosten inzake archeologie, kan ook het draagvlak versterken bij de burger. De heer Vanlerberghe vraagt uitdrukkelijk om de idee van een verplicht archeologisch fonds, dat ook door een aantal vertegenwoordigers van de vastgoedsector werd gesteund, nogmaals te onderzoeken.

Tevredenheid is er ook omdat het met het ontwerp van decreet mogelijk wordt om soepeler de oude beschermingsbesluiten te specificeren met relevante beheersdoelstellingen. Het wordt tijd voor een positief verhaal met minder administratieve overlast. Ook dat kan het draagvlak verbreden. Een selectiever beleid, gekoppeld aan een minder stringente regeling met betrekking tot machtigingen, kan budgettaire voordelen bieden en zo positief zijn voor de Vlaamse overheid in tijden van budgettaire krapte.

Bij de hoorzittingen is gebleken dat er nog heel wat verbetering mogelijk is. Zo is er een algemeen ongenoegen over het feit dat bij het openbaar onderzoek inzake de inventarissen, burgers enkel opmerkingen mogen formuleren over de feitelijkheden en niet over de grond van de zaak. Een open debat lijkt noodzakelijk. Ook over het stuiten van de uitvoeringstermijn van stedenbouwkundige vergunningen dient verder nagedacht te worden, al lijkt het voorliggende ontwerp van decreet niet meteen de juiste plaats om dat te regelen. Verdere suggesties bij de hoorzittingen betroffen onder meer de techniek om wetteksten en besluiten bij de aktes te voegen, waar in andere beleidsdomeinen van wordt afgestapt. De heer Vanlerberghe acht het raadzaam om dat ook hier te overwegen. Er werd gevraagd om een sluitend informatiesysteem en daarbij werd voorgesteld om via de bestaande databanken van de Vlaamse Landmaatschappij te werken.

Een decretale basis voor de ondersteuning van erfgoedverenigingen lijkt de spreker zinvol. Tot slot vraagt hij of de drempel voor intergemeentelijke onroerenderfgoeddiensten niet lager moet. Met één specifiek geval in gedachten van een intergemeentelijke archeologiedienst, vreest hij dat de diverse gemeenten die er deel van uitmaken misschien niet in aanmerking komen voor erkenning als onroerenderfgoedgemeente.

1.6. *Tussenkoms van mevrouw Mercedes Van Volcem*

Mevrouw Mercedes Van Volcem stelt vast dat de minister best opnieuw van nul zou moeten beginnen. Het ontwerp van decreet moet een draagvlak voor erfgoed creëren en verbreden. Er wordt gestreefd naar een integrale benadering, maar de diverse sprekers op de hoorzittingen lieten weinig positiefs horen. Alleen de vertegenwoordigers van de archeologische sector zijn tevreden dat er iets gebeurt. Het lijkt dan beter alle gegevens en vragen mee te nemen en een nieuwe start te maken. Het is overigens begrijpelijk dat in Vlaanderen het draagvlak ontbreekt. Erfgoed is iets moois, maar er is zoveel detail, geen sensibilisering en het lijdt onder een zeer negatieve perceptie. De overheid moet erfgoed als collectief bezit beschermen, maar neemt haar verantwoordelijkheid niet op en legt de lasten uitsluitend bij de eigenaars. Dat belet elke vorm van draagvlak.

Aan een beleid dat op erfgoed is gericht, moeten ook de nodige middelen worden gekoppeld. Er is bijvoorbeeld niet voorzien in een vergoeding bij onteigening, zoals bij bestemmingswijzigingen in de ruimtelijke ordening, wanneer iemand zijn pand opgenomen ziet in de lijst van voorlopige beschermingen. Om daar niet op terecht te komen, ‘verdwijnen’ vaak de waardevolle elementen op een locatie, onder meer om de eigen nalatenschap te vrijwaren. De spreker verwijst hier naar uitspraken in cassatie die dateren van 2012 en

die stellen dat bepaalde aspecten in het kader van erfgoed moeten worden onderzocht en dat waardevolle elementen niet mogen verdwijnen. De uitspraken betekenen een vermanende vinger naar de Vlaamse overheid die nalaat haar zorgplicht adequaat op te nemen en ze afwentelt op de bouwheer. Als een onderzoek langer dan dertig dagen duurt en onevenredig blijkt, dan zou dat de verantwoordelijkheid zijn van de overheid en de Vlaamse Regering.

Mevrouw Van Volcem ondersteunt echter ten volle de idee van een beleid gericht op erfgoed. Het ontwerp van decreet moet evenwel door de diverse betrokken sectoren worden gedragen.

Dat er over de uitvoeringsbesluiten een conceptnota wordt opgesteld, is zo mogelijk nog onwaarschijnlijker. Er wordt een zeer verregaande delegatie aan de Vlaamse Regering gevraagd, die niet kan worden goedgekeurd.

De Vlaamse overheid blijkt niet bereid om mee te participeren in een verplicht solidariteitsfonds, in de redenering dat de zorgplicht integraal wordt overgeheveld. De socialehuisvestingsmaatschappijen kampen al met enorme financieringsproblemen. Het lid vraagt zich af wie opdraait voor de kosten van het archeologische onderzoek bij sociale huisvesting. Die zouden terechtkomen bij het departement Wonen. Dat bezwaart de betaalbaarheid van het wonen nog meer.

Ook bij de financiering, overigens een vaag verhaal, rijzen vragen. De koppelsubsidie wordt afgeschaft. Het lid betreurt dat alles via een uitvoeringsbesluit wordt geregeld.

De titel ‘onroerenderfgoedgemeente’ klinkt goed, maar wat doet de minister voor de gemeenten en steden die het erfgoedbeleid hoog op de agenda plaatsen? Worden er ook middelen gekoppeld aan het opstellen van onroerenderfgoedrichtplannen? Of zijn de lasten voor de gemeenten? Het is de bedoeling om het beleid te laten uitvoeren via en door de gemeenten, maar de middelen ontbreken. De VVSG bleek tijdens de hoorzitting evenmin gelukkig met deze aanpak.

Met betrekking tot het eigendomsrecht en de metaaldetectors worden de eigenaars volkomen in hun rechten geschaad. Er zijn geen garanties.

Twee punten zijn volgens mevrouw Van Volcem positief te noemen. Ten eerste vertrouwt de minister op de gemeenten en wordt het bindend advies in beschermde dorps- en stadsgezichten afgeschaft. Het lid vermeldt het voorbeeld van eigenaars van beschermde monumenten in toeristische steden die geen luifel voor het terras mogen hangen. Dergelijke zaken beletten een draagvlak. Ten tweede is ze ook te vinden voor de invoering van een openbaar onderzoek voor wie op een lijst van bouwkundig erfgoed komt. Tegelijk betreurt ze dat er geen beroepsmogelijkheid wordt ingebouwd. Steden en gemeenten zullen die onderzoeken moeten organiseren en kunnen derhalve ingaan tegen een niet-bindend advies van de hogere overheid. Dat impliceert een continu conflictmodel. Draagvlak vereist consensus. Een objectieve instantie zou bij beroep in staat moeten zijn om een verschil in visie rond erfgoed en de waarde ervan te beoordelen. Vooralsnog wordt ervan uitgegaan dat de betrokken ambtenaar onfeilbaar is. Dat is in democratisch opzicht onaanvaardbaar.

Mevrouw Van Volcem onderstreept dat politici, ondanks het onmiskenbare belang van het onroerend erfgoed, ook een afweging moeten durven maken tegenover andere maatschappelijke belangen, zoals betaalbaar wonen of uitbreiding van bedrijven. In het ontwerp van decreet ziet ze een aantal privileges voor het agentschap Onroerend Erfgoed, dat in bepaalde situaties rechter en partij wordt.

De stad Brugge stelt per pand dat opgenomen is onder het bouwkundig erfgoed 18.750 euro premie ter beschikking, bij restauratie van panden zowel in de binnenstad als in de

deelgemeenten. Ook de Vlaamse Regering moet dergelijke engagementen kunnen aangaan of tenminste determineren welke beschermingen absoluut moeten gebeuren, bijvoorbeeld van de topstukken, om er ook middelen aan te koppelen. Het kan niet dat alle lasten bij het individu terechtkomen, terwijl er een collectief belang mee gemoeid is.

De historische tuinen, parken en bomen worden meegenomen in het geheel. De impact van ad hoc beslissingen inzake het behoud blijkt vaak groter dan bedoeld. Het lijkt het lid dan evident dat op zijn minst de burgers ook bescherming genieten tegen initiatieven van de overheid. Ze geeft een voorbeeld van mensen die niet mochten bouwen omdat een ambtenaar de boom op hun grond mooi vond en dat ook meldde. De boom werd in bescherming genomen. Op de bedenking van de heer Sauwens dat dit loze beweringen zijn, repliceert mevrouw Van Volcem dat de politiek de realiteit niet wil zien of horen. Het gaat om een discrepantie tussen administratie en politiek. Ze juicht de beslissing toe om dergelijke adviezen niet langer als bindend te beschouwen. Dat is een positief punt in het ontwerp van decreet.

De onroerendergoedrichtplannen vervangen het instrument van de ankerplaatsen en de erfgoedlandschappen. Mevrouw van Volcem vraagt of daarvoor in middelen is voorzien. Worden er middelen vrijgemaakt voor het opmaken van de RUP's? Wordt dat gestimuleerd of is het vrijblijvend? Vervangen de onroerendergoedrichtplannen het stadsgezicht? Of gelden ze alleen voor plaatsen met weinig bebouwing, zoals met de ankerplaatsen het geval was?

De UNESCO vraagt om in werelderfgoedsteden elk pand te inventariseren en te beschermen, wat met de bestaande regelgeving onmogelijk is. Bovendien lijkt het een gemiste kans dat er in het erfgoeddecreet niets terug te vinden is over de problematiek, al was dat wel opgenomen in de resolutie van de meerderheid. Betreurenswaardig is de afschaffing van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen, die een stukje traditie was. De bedoeling van die afschaffing is niet duidelijk, tenzij het erom gaat de benaming 'Koninklijke Commissie' weg te vegen.

De werklasten nemen fors toe, dat blijkt onder meer uit de RIA. De VVSG was ter zake duidelijk, stelt het lid.

Samenvattend pleit mevrouw Van Volcem ervoor opnieuw te beginnen en bij de coalitiepartners meer middelen af te dwingen om een draagvlak mogelijk te maken.

2. Antwoord van de minister

2.1. *Onevenwichtig ontwerp van decreet?*

De *minister* antwoordt eerst op de algemene bedenking van enkele leden dat het een onevenwichtig ontwerp van decreet zou betreffen.

De keuze om tegelijkertijd te opteren voor het vastleggen van algemene basisprincipes en het zeer detaillistisch uitwerken van bepaalde aspecten, is volgens de minister geenszins ongebruikelijk. Omwille van de rechtszekerheid moeten bepaalde zaken heel gedetailleerd geregeld worden, terwijl andere aspecten omwille van de flexibiliteit beter via uitvoeringsbesluiten worden ingevuld.

De sterke focus op archeologie is ingegeven door het feit dat het een heel specifieke materie betreft en een nieuwe regelgeving, mede ingegeven door de recente ratificatie van het Verdrag van Valletta.

Ook het hoofdstuk inzake handhaving is meer gedetailleerd uitgewerkt. Om meerdere redenen betekent het hoofdstuk Handhaving een stijlbreuk met het verleden. Naast de klassieke mogelijkheden van gerechtelijke handhaving, introduceert dit ontwerp van decreet de bestuurlijke handhaving in het beleidsveld Onroerend Erfgoed. Omdat het over sancties en procedures gaat, en dus over de rechtsbescherming van de burger, is een goede uitwerking noodzakelijk.

2.2. *Onvoldoende integrale en geïntegreerde benadering?*

De minister is het niet eens met de opmerking van enkele leden dat het ontwerp van decreet een onvoldoende integrale en geïntegreerde benadering omvat. Met het ontwerp van decreet wordt de keuze van een geïntegreerde benadering volgens de minister wel degelijk gemaakt. Hij geeft volgende voorbeelden:

- de bestaande versnipperde regelgeving betreffende het onroerend erfgoed wordt geharmoniseerd en afgestemd;
- inzake de inventarissen is er de integratie op het vlak van digitale ontsluiting en de procedure voor vaststelling (één procedure voor de verschillende inventarissen);
- inzake archeologie is ervoor geopteerd om, conform het Verdrag van Valletta, het archeologisch traject af te stemmen op de ruimtelijke ordening;
- wat betreft de bescherming is ervoor gekozen de verschillende soorten procedures en statuten maximaal op elkaar af te stemmen. Dit resulteert in een eenmaking van procedures en beleid;
- inzake de toelatingsplichtige handelingen waarvoor een vergunning vereist is (artikel 6.4.4, §2 en §3) wordt dan weer bepaald dat het de vergunningverlenende instantie is die het advies van het agentschap Onroerend Erfgoed zal inwinnen en niet de aanvrager van de vergunning. Ook hier wordt een integratie gerealiseerd tussen enerzijds het beleidsveld Onroerend Erfgoed en anderzijds Ruimtelijke Ordening en Leefmilieu en Natuur;
- voor de erfgoedlandschappen expliciteert het ontwerp van decreet dat erfgoedlandschappen afgebakend kunnen worden in ruimtelijke uitvoeringsplannen (artikel 6.5.1), wat wijst op een integratie met Ruimtelijke Ordening;
- het onroerenderfgoedrichtplan wordt in artikel 7.1.4 omschreven als een sectoraal voorstel voor inrichtingsplannen en ruimtelijke uitvoeringsplannen. Ook hier is er dus een mogelijkheid tot integratie met andere beleidsvelden;
- ten slotte is er de mogelijkheid tot integratie van verschillende beheersdoelstellingen in één beheersplan (artikel 8.1.3), waardoor er een integratie verwezenlijkt wordt met de beheersplannen uit het Bosdecreet en het Natuurdecreet.

De keuze voor vijf aparte inventarissen betreft volgens de minister een beleidskeuze, ingegeven door de resolutie van het Vlaams Parlement van 25 mei 2011 betreffende de concept-nota Onroerend Erfgoed. De keuze is ook ingegeven door de verschillende rechtsgevolgen verbonden aan de verschillende vastgestelde inventarissen. Zoals eerder aangehaald, situeert de integratie zich evenwel op het vlak van de digitale ontsluiting en de procedure voor vaststelling (één procedure voor de verschillende inventarissen).

Het behoud van de aparte definities wordt gemotiveerd in de memorie van toelichting (bij artikel 2.1, 39°, onroerend erfgoed): “er is de nood aan een multidisciplinaire benadering van het onroerend erfgoed waarbij alle onroerenderfgoedtypes evenwaardig worden behandeld, zonder de grote variatie aan onroerend erfgoed en de noden die daaraan verbonden zijn uit het oog te verliezen. Daarom wordt in voorliggend decreet het onroerend erfgoed nog steeds naar aard gedifferentieerd (archeologische site, monument, landschap, stads- en dorpsgezicht)”.

Inzake bescherming is er gekozen voor een eenmaking van procedures en beleid voor alle aspecten van het onroerend erfgoed.

2.3. *Te vergaande delegatie?*

Delegatie is volgens de minister steeds een evenwichtsoefening. Voor dit ontwerp van decreet is gekozen voor een eerder vergaande delegatie in functie van flexibiliteit.

In zijn advies wees de Raad van State op de verscheidene bepalingen van het ontwerp van decreet waar de Vlaamse Regering gemachtigd wordt “nadere regels daarvoor (hiervoor)” vast te stellen. Concreet werd de vraag gesteld de machtigingen aan de Vlaamse Regering na te kijken teneinde duidelijkheid te verkrijgen over de draagwijdte ervan. Artikel 20 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming van de instellingen bepaalt dat de regering de verordeningen maakt en de besluiten neemt die voor de uitvoering van de decreten nodig zijn, zonder die decreten zelf te mogen schorsen of vrijstelling van hun uitvoering te mogen verlenen. De machtigingen in het ontwerp van decreet werden volgens de minister meermaals nagekeken op hun conformiteit met dit artikel 20.

2.4. *Onvoldoende wisselwerking tussen Onroerend Erfgoed en Ruimtelijke Ordening?*

Met het ontwerp van decreet wordt de keuze voor een wisselwerking tussen Onroerend Erfgoed en Ruimtelijke Ordening wel degelijk gemaakt. De minister geeft volgende voorbeelden:

- inzake archeologie is ervoor geopteerd, conform het Verdrag van Valletta, het archeologisch traject af te stemmen op de ruimtelijke ordening (artikelen 5.4.1 t.e.m. 5.4.5);
- wat betreft beschermingen wordt bepaald dat een bescherming geheel of gedeeltelijk gewijzigd of opgeheven kan worden in een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (artikel 6.2.2);
- inzake de toelatingsplichtige handelingen waarvoor een vergunning vereist is (artikel 6.4.4, §2) bepaalt het ontwerp van decreet dat het de vergunningverlenende instantie is die het advies van het agentschap Onroerend Erfgoed zal inwinnen en niet de aanvrager van de vergunning. Ook hier wordt een integratie gerealiseerd tussen enerzijds Onroerend Erfgoed en anderzijds Ruimtelijke Ordening;
- voor erfgoedlandschappen expliciteert het ontwerp van decreet dat erfgoedlandschappen afgebakend kunnen worden in ruimtelijke uitvoeringsplannen (artikel 6.5.1), wat wijst op een integratie met ruimtelijke ordening;
- het onroerenderfgoedrichtplan wordt in artikel 7.1.4 omschreven als een sectoraal voorstel voor inrichtingsplannen en ruimtelijke uitvoeringsplannen. Ook hier is er dus een mogelijkheid tot integratie met andere beleidsvelden waaronder Ruimtelijke Ordening.

De aangekondigde omgevingsvergunning beperkt zich volgens de minister momenteel tot de integratie van de stedenbouwkundige vergunning en de milieuvergunning. De integratie van andere ‘vergunningen’ (in de brede zin van het woord) dan de stedenbouwkundige vergunning en de milieuvergunning wordt in een latere fase van de omgevingsvergunning bekeken. De integratie van de onroerenderfgoedtoelating met de stedenbouwkundige vergunning, de milieuvergunning en de reeks andere sectorale toelatingen, die in artikel 6.4.4 voorzien is, kadert geheel binnen deze oefening maar loopt er ook wat op vooruit. De juridische kapstok is dus onrechtstreeks wel aanwezig, want met de goedkeuring van het in voorbereiding zijnde ontwerp van decreet inzake de omgevingsvergunning en het ontwerp van decreet inzake complexe investeringsprojecten zal artikel 6.4.4 te gepasten tijde kunnen worden gewijzigd.

Tijdens de hoorzitting was er ook een opmerking van de Nederlandstalige Raad van de Koninklijke Federatie van het Belgisch Notariaat over de link met het geografisch informatiesysteem. De beschermingsdatabank, zoals deze momenteel binnen het agentschap wordt voorbereid, zal het volgens de minister technisch mogelijk maken om op basis van geografische gegevens bevragingen te doen. Dit garandeert dat de juiste gegevens over

de beschermingen worden verkregen, maar niet dat wie via de databank zoekt ook zal beschikken over de meest geactualiseerde en juiste informatie over andere datalagen. Dit veronderstelt immers dat de referentie-informatiebronnen (het Grootchalig Referentiebestand van het AGIV en de kadastrale percelen bij de federale Algemene Administratie van de Patrimoniumdocumentatie) steeds up-to-date en correct zijn, wat vandaag niet het geval is en ook niet zo zal zijn in de eerstkomende jaren.

2.5. *Onvoldoende aandacht voor maatschappelijk draagvlak?*

Enkele leden stelden dat onvoldoende aandacht werd besteed aan het maatschappelijk draagvlak voor het ontwerp van decreet.

De minister antwoordt dat een decreet rechtsregels bepaalt. Initiatieven omtrent publiekswerking, sensibilisering en draagvlakvorming behoeven meestal geen rechtsregels en horen niet thuis in een ontwerp van decreet. In de uitvoeringsbesluiten wordt hier wel aandacht aan besteed, bijvoorbeeld door middel van het toekennen van financiële stimuli. Zo kan in subsidies worden voorzien voor:

- welbepaalde partners (IOED'en, erkende onroerendergoeddepots) voor de uitbouw van een bredere erfgoedwerking en dit op basis van samenwerkingsovereenkomsten. In dergelijke overeenkomsten kunnen initiatieven omtrent publiekswerking, sensibilisering en draagvlakvorming zeker worden meegenomen;
- voor allerhande projecten van verenigingen, administratieve overheden, particulieren en erkende archeologen. De memorie van toelichting vermeldt hierover op pagina 74: “communicatie, educatie en sensibilisering zijn de beste manieren om de burger te bereiken en te overtuigen van het belang van onroerend erfgoed. Hiervoor voorziet het ontwerp van decreet in jaarlijkse nominatieve subsidies door middel van de projectoproepen. Deze projectoproepen kunnen educatie, sensibilisatie en de duurzame ontsluiting en beleving van het onroerend erfgoed voor het brede publiek beogen. Bij projectsubsidies is de inhoud, waarvoor de Vlaamse Regering bijzondere accenten kan bepalen, essentieel. De projectsubsidies kunnen bijvoorbeeld worden toegekend aan projecten die een thematische aanpak beogen, een gebiedsgerichte aanpak voor onroerend erfgoed door landschapsplanning uitvoeren, synthesesrapporten van archeologische onderzoeken opmaken of andere. Deze subsidies kunnen zich dan ook richten op verenigingen, administratieve overheden, particulieren en erkende archeologen.”.

Daarnaast is er ook de jaarlijkse resultaatsverbintenis, afgesloten tussen enerzijds het agentschap Onroerend Erfgoed en anderzijds Herita, als verantwoording voor de jaarlijkse toelage aan Herita die gekoppeld is aan de opdracht een aantal taken uit te voeren.

Deze taken zijn:

- het middenveld samenbrengen, vertegenwoordigen en uitbouwen;
- het draagvlak voor erfgoed, erfgoedzorg en erfgoedactoren stimuleren en versterken; en
- actieve praktijkervaring omzetten in expertise.

Het willen bijdragen aan de verankering van het maatschappelijk draagvlak van het onroerend erfgoed en de beleving ervan, maakt bovendien onderdeel uit van de missie van Herita. De financiële ondersteuning van Herita is volgens de minister een bewijs van het belang dat hij hecht aan het maatschappelijk draagvlak.

2.6. *UNESCO-aanbevelingen*

De minister antwoordt op de stelling van mevrouw Van Volcem dat het ontwerp van decreet geen vertaling van de UNESCO-aanbevelingen bevat.

Hij laat eerst opmerken dat het een ontwerp van Onroerenderfgoeddecreet betreft en geen Werelderfgoeddecreet. Er is bewust gekozen voor een ontwerp van decreet voor alle onroerend erfgoed in Vlaanderen. Tot nader order blijkt de bestaande Vlaamse regelgeving in de ogen van de UNESCO ook te voldoen voor het beheer van werelderfgoed. De UNESCO verwacht alleszins, afgaande op haar aanbevelingen, niet dat er op dat vlak bijkomende initiatieven worden ontwikkeld.

Het ontwerp van decreet biedt wel verschillende aanknopingspunten die mee het behoud van werelderfgoed kunnen helpen verzekeren en die de eigenaars hierbij ondersteunen. In het algemeen wordt met de overgangszone (artikel 2.1, 43°) voor het eerst de generieke mogelijkheid geboden om de bufferzones, die een aanvullende graad van bescherming moeten bieden bij werelderfgoederen, aan te duiden via het instrumentarium van onroerenderfgoed. Ook de onroerenderfgoedrichtplannen kunnen hier misschien een meerwaarde bieden. Daarnaast zijn er een aantal decretale bepalingen die specifiek aangewend kunnen worden in functie van de zes aanbevelingen van het Werelderfgoedcomité (artikelen 6.4.7, 6.5.1 en 7.1.1 tot en met 7.1.5).

2.7. *Reguleringsimpactanalyse*

De heer Sauwens stelde dat het lijkt alsof de RIA achteraf werd geschreven. Hij vroeg ook of er voldoende mankracht in huis is om de decretale opdrachten uit te voeren.

De minister antwoordt dat de RIA dateert van juni 2011 en dus voorafgaand aan het ontwerp van decreet is geschreven (de eerste principiële goedkeuring dateert van 15 juli 2011). De RIA beschrijft de situatie zoals die volgt uit de huidige sectorale wetgevingen en meet de impact van potentiële alternatieven hiervoor. Ze werd opgemaakt parallel met de conceptnota Onroerend Erfgoed, wat verklaart dat pistes of alternatieven die de conceptnota naar voor schuift hun weg naar de RIA hebben gevonden. Enerzijds omvat de RIA daarnaast nog een veelvoud aan alternatieve beleidsopties die niet opgenomen zijn in het ontwerp van decreet, omdat ze als minder wenselijke opties werden beoordeeld (negatieve impact). Anderzijds komen bepaalde opties uit het ontwerp van decreet niet voor in de RIA, aangezien deze toen (nog) niet als alternatief werden onderscheiden.

Het agentschap beschikt volgens de minister binnen de bestaande personeelsbezetting numeriek over voldoende mankracht om de taken inzake archeologie uit te voeren. Volgende taken kunnen in het ontwerp van decreet worden onderscheiden:

- inventarisatie archeologische zones (inclusief bezwaarschriften rond feitelijkheden);
- inventarisatie gebieden waar geen archeologisch erfgoed te verwachten valt;
- erkenning archeologen (inclusief toezicht);
- erkenning metaaldetectoristen;
- behandelen meldingen archeologisch vooronderzoek;
- bekrachtigen archeologienota's en nota's;
- beschikbaar stellen eindverslagen en delen van archeologienota's en nota's;
- beschermingsprocedure;
- onderzoek na toevalsvondsten;
- verlenen premies voor buitensporige kosten, voor werken aan beschermde archeologische sites en voor syntheseonderzoek.

Het gaat hier niet om bijkomende taken, maar eerder om een verschuiving binnen het bestaande takenpakket, aldus de minister. Hij licht dit verder toe:

- de bestaande procedures betreffende advisering van stedenbouwkundige vergunningsaanvragen vervallen en worden vervangen door een beoordeling van archeologienota's;
- de procedures betreffende het verlenen van vergunningen voor prospecties met ingreep in de bodem en opgravingen vervallen en worden vervangen door behandelen van

- erkenningsaanvragen, meldingen voor vooronderzoek met ingreep in de bodem en beoordelen van archeologienota's;
- hetzelfde geldt voor metaaldetectie, waarbij de projectgebonden vergunning vervangen wordt door een eenmalige erkenning;
- het toezicht op de kwaliteit van het archeologisch onderzoek, dat nu gebeurt in het kader van het toezicht op de uitvoering van de opgravingsvergunningen, zal plaatsvinden in het kader van het toezicht op de erkenningen;
- het inventariseren van archeologische zones is ook nu al een van de opdrachten van het agentschap, net als de beschermingsprocedure, het onderzoek na toevalsvondsten en het verlenen van premies voor werken aan beschermde sites.

De procedures voor een aantal nieuwe taken zoals het verlenen van premies voor buitensporige kosten en het beschikbaar stellen van eindverslagen worden zo eenvoudig mogelijk gehouden, zodat een beperkte impact op de werklust kan worden voorzien. Voor zover een stijging van het aantal archeologische onderzoeken wordt verwacht, wordt dit gecompenseerd door een daling in de vereiste tijdsbesteding per dossier (de controle van een voorstel van maatregelen vergt aanzienlijk minder werk dan het actief opstellen van maatregelen).

Er kan wel een zekere stijging van de werklust van de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed verwacht worden ten aanzien van de werklust die de KCML en de expertencommissie nu heeft.

Het ontwerp van decreet bevat enerzijds taken voor de VCOE die nu tot de taken van de KCML en de expertencommissie behoren (voornamelijk inzake beschermingen en machtingen) en waarvan verwacht kan worden dat de belasting voor de VCOE niet anders zal zijn dan die voor de KCML en de expertencommissie. Er wordt volgens de minister geen significante stijging van het aantal beschermingsdossiers of beroepen tegen weigering van toelatingen verwacht.

Voor een aantal bestaande taken is er een accentverschuiving, zonder dat een significante stijging van het aantal dossiers kan worden verwacht. Het facultatief advies bij beroep tegen weigering van vergunning voor prospectie met ingreep in de bodem wordt bijvoorbeeld een facultatief advies bij beroep tegen weigering van melding of toelating vooronderzoek met ingreep in de bodem.

Daarnaast worden een aantal nieuwe taken toegewezen aan de VCOE. Specifiek gaat het om:

- verplicht advies bij de opmerkingen en bezwaren aangaande feitelijkheden in het kader van het openbaar onderzoek bij de vaststelling van de inventaris van archeologische zones (artikel 4.1.3);
- op verzoek van de Vlaamse Regering optreden bij beroepen tegen weigering van of voorwaarden bij de bekrachtiging van de archeologienota (artikelen 5.4.11, 5.4.15 en 5.4.19);
- inzet in de ambtelijk-politieke begeleidingsgroep bij de inventarisatie van archeologische zones (conceptnota over het uitvoeringsbesluit bij artikelen 4.1.1, 2°, en 4.1.2);
- inzet in de visitatiecommissies van erkende onroerenderfgoeddepots (conceptnota over het uitvoeringsbesluit bij artikel 3.4.1, 2°);
- verplicht advies bij de intrekking of weigering van de erkenning van een archeoloog (conceptnota bij artikel 3.5.1, 2°);
- facultatief advies bij beroep tegen weigering of voorwaarden bij een beheersplan (artikel 8.1.1, §2).

Het is evident dat deze nieuwe taken een bijkomende inzet zullen vergen van de leden van de VCOE, maar deze situeren zich vooral op het vlak van archeologie, op de bezwaren tegen de vaststelling van de inventarissen na. Gezien de bescheiden werklust die de KCML,

derde afdeling, nu draagt in vergelijking met de andere afdelingen, lijkt deze bijkomende taakstelling de minister niet onoverkomelijk en versterkt ze de kracht van de huidige KCML. Het betrekken van de VCOE bij deze aspecten gebeurde bovendien op vraag van de KCML zelf. De budgettaire en personele impact ervan blijft evenwel beperkt tot een stijging van het budget voor zitpenningen of verplaatsingskosten, en een lichte stijging van de inzet inzake secretariaat.

Er zijn volgens de minister voldoende archeologen om dit ontwerp van decreet toe te passen. Momenteel zijn er naar schatting 150 archeologen aan de slag bij de circa twintig Vlaamse archeologische onderzoeksbureaus en de enkele overheidsdiensten die actief veldonderzoek uitvoeren. Deze markt is de laatste jaren tot stand gekomen door de toepassing van de principes van het Verdrag van Valletta in de stedenbouwkundige vergunningsprocedure. Door de huidige crisis in de bouwsector vindt er momenteel een inkrimping van de tewerkstelling in de archeologische sector plaats, een sector die al kampte met een grote uitstroom door de relatief slechte arbeidsvoorwaarden (kortlopende contracten, lage verloning enzovoort). Daarnaast bestaat er een groot potentieel aan instroom in de archeologische sector: op jaarbasis studeren ongeveer 80 archeologen af aan de Vlaamse universiteiten, los van de Nederlandse universiteiten waar dit een veelvoud is. Deze jonge mensen komen vaak niet terecht in de archeologie, zoals blijkt uit de tewerkstellingscijfers van de VDAB, door het vooruitzicht van de onzekere arbeidsomstandigheden en -voorwaarden.

Tot slot verwijst de minister naar de Nederlandse archeologische bureaus. Deze zijn veel talrijker en vaak ook veel groter dan de Vlaamse bureaus. De drie grote Nederlandse bureaus tellen elk meer dan honderd werknemers en zijn ook nu al actief op de Vlaamse archeologiemarkt. Er is een groot potentieel omdat de vastgoedcrisis in Nederland veel groter is dan die in Vlaanderen. De impact van de crisis op de orderboeken van de Nederlandse archeologische bureaus lijkt dan ook dramatisch. Uit voorgaande blijkt volgens de minister dat er:

- een marktstructuur aanwezig is met potentieel tot interne groei;
- een potentieel aan externe groei bestaat voor deze markt (cf. Nederlandse bedrijven);
- een actieve populatie aan archeologen bestaat;
- een groot potentieel aan nieuwe archeologen voorhanden is.

Verbeterde omstandigheden door de sterkere en duidelijkere wettelijke omkadering waarin het ontwerp van decreet voorziet, zullen volgens de minister zorgen voor een beperktere uitstroom en grotere instroom aan archeologen (meer werkzekerheid en betere arbeidsomstandigheden) en een zekerder klimaat voor groei van de marktstructuur (draagkracht van de bedrijven, een investeringsklimaat en duurzaamheid investeringen).

2.8. Hoorzittingen

De heren Sauwens en Vanlerberghe vroegen in welke mate de opmerkingen en de voorstellen tot wijziging die tijdens de hoorzittingen werden gemaakt nog in het ontwerp van decreet kunnen worden verwerkt.

De minister antwoordt dat hij bereid is positief in te gaan op de volgende vragen tot aanpassing:

- een wijziging van de artikelen 4.1.11, 6.4.8 en 6.4.9, zoals gevraagd door de Confederatie van Immobiliënberoepen van Vlaanderen, de Beroepsvereniging van de Vastgoedsector en de Koninklijke Federatie van het Belgisch Notariaat. Deze wijzigingen betreffen onder meer een schrapping van de verplichting om in publiciteit te verwijzen naar de datum van het beschermingsbesluit en naar het decreet, alsook een schrapping van de verplichting om hoofdstukken van het decreet en/of inventarisgegevens en/of beschermingsbesluiten als bijlage bij akten toe te voegen;

- een wijziging van artikel 5.4.12 op vraag van de CIB, wegens de discrepantie die nu bestaat tussen dit artikel en artikel 5.4.5. De gevraagde wijziging laat toe dat in beide artikelen sprake is van “onmogelijk of juridisch, economisch of maatschappelijk onwenselijk”;
- een wijziging van artikel 10.3.1 op vraag van de BVS, waardoor de kost voor het archeologisch vooronderzoek gedragen wordt door de aanvrager van de stedenbouwkundige vergunning of verkavelingsvergunning in plaats van de zakelijkrechthouder;
- een wijziging van artikel 11.3.3 op vraag van VVSG, waardoor het aan het college van burgemeester en schepenen overgelaten wordt om lokale handhavingsambtenaren aan te wijzen en waardoor het ook mogelijk wordt intergemeentelijke samenwerkingsverbanden inzake handhaving op te zetten.

2.9. *Timing van het ontwerp van decreet*

De timing die vooropgesteld wordt voor de inwerkingtreding van het decreet is 1 januari 2014. Dit is in elk geval de datum waarop de afschaffing van de koppelsubsidies voor de provincies een feit moet zijn, overeenkomstig het bestuursakkoord met de provincies waarin duidelijk wordt vermeld dat de provincies vanaf 1 januari 2014 geen enkele financiële verplichting meer hebben.

De timing voor het uitvoeringsbesluit van de Vlaamse Regering is dezelfde. Het zou dus ook op 1 januari 2014 in werking treden. Er zal in eerste instantie aan een eerste, meest dringend uitvoeringsbesluit worden gewerkt dat de noodzakelijke bepalingen en bepalingen in functie van de implementatie van het ontwerp van decreet bevat. Na 1 januari 2014 kan dan verder gewerkt worden aan de minder dringende bepalingen en de uitvoeringsbepalingen voor hoofdstuk 5.

Een eerste ontwerp voor vaststelling van de archeologische zones is gepland voor eind 2013. Na de inwerkingtreding van het decreet kan vervolgens de vaststellingsprocedure hiervoor opgestart worden.

Theoretisch is het mogelijk deels te starten met de uitvoering van hoofdstuk 5 voor de vaststelling van de afbakening van de archeologische zones. Dit is volgens de minister evenwel niet wenselijk aangezien hiermee volledig voorbij zou worden gegaan aan één van de pijlers van de onroerenderfgoedzorg, met name een inventaris als basis voor het te voeren beleid.

2.10. *Beroepsprocedures*

Enkele leden stelden vragen over de beroepsprocedures. De minister antwoordt dat de huidige regelgeving in twee beroepsprocedures voorziet:

- een door de aanvrager ingesteld administratief beroep tegen de weigering tot machtiging voor machtigingsplichtige werken waarvoor geen stedenbouwkundige vergunning vereist is en voor opgravingsvergunningen. Over dit beroep is de minister verplicht het advies van de expertencommissie in te roepen, maar niet verplicht het advies over te nemen. De expertencommissie is samengesteld uit deskundigen en juristen aangeduid door de minister;
- een administratief beroep tegen een beslissing houdende de toekenning of weigering van een stedenbouwkundige vergunning door de gemeente, op basis van het advies van het agentschap Onroerend Erfgoed. Dit beroep wordt ingesteld bij de deputatie, die hierover het advies vraagt van de expertencommissie.

In het kader van de eerste beroepsprocedure werden in de periode 2010-2012 drie ontvankelijke beroepen tegen weigering van machtiging ingediend. De expertencommissie volgde daarbij eenmaal wel, eenmaal deels en eenmaal niet het initiële advies van het agentschap Onroerend Erfgoed.

In het kader van de tweede beroepsprocedure werden in 2012 27 dossiers behandeld door de commissie waarbij men in beroep ging tegen het advies van het agentschap Onroerend Erfgoed. In 77,8 percent van de gevallen (21 van de 27 dossiers) volgde de expertencommissie het advies van het agentschap.

Bij deze beroepsmogelijkheid, die geldt voor toelatingen en machtigingen bij beschermde monumenten, stads- en dorpsgezichten en voor adviezen over sloopaanvragen van vastgesteld bouwkundig erfgoed, komt men niet bij dezelfde instantie terecht. De beroepsmogelijkheid is dus objectief.

Artikel 4.1.3 bepaalt dat de Vlaamse Regering zowel over de inventaris als over de opmerkingen en bezwaren afkomstig uit het openbaar onderzoek verplicht advies inwint bij de VCOE. Het eerste impliceert dat de VCOE, als onafhankelijke technische adviescommissie met de nodige expertise, in staat is om een oordeel uit te spreken over de vast te stellen inventaris.

De minister neemt aan dat de rechter-en-partijsituatie waaraan mevrouw Van Volcem refereert, slaat op artikel 3.4.2. Het depot van het agentschap wordt van rechtswege erkend als onroerenderfgoeddepot door artikel 3.5.2. Het agentschap is ook van rechtswege aangeduid als erkend archeoloog. De erkenning van rechtswege als onroerenderfgoeddepot is een gevolg van de bepaling in artikel 5.2.1 die inhoudt dat het in bewaring geven aan een erkend depot gelijkstaat met het voldoen aan de instandhoudingsplicht. Dit artikel impliceert dat er minstens één erkend depot moet zijn om dit mogelijk te maken. Aangezien het de overheid is die deze verplichting oplegt, is het logisch dat het ook de overheid is die dit ene depot beheert. Vanzelfsprekend moet het depot van het agentschap voldoen aan alle vereisten die aan een depot worden opgelegd.

De aanduiding van rechtswege van het agentschap als erkend archeoloog, stelt het agentschap in staat terreinwerk uit te voeren in het kader van de procedure van de toevalsvondsten, bij karterings- en waarderingsonderzoek in functie van inventarissen of beschermingen of bij eventuele modelprojecten in functie van nieuwe methoden of technieken. Voor het uitvoeren van die taken is een erkenning als archeoloog vereist. Net als bij de erkenning als onroerenderfgoeddepot moet het agentschap voldoen aan alle vereisten die aan een erkend archeoloog worden opgelegd.

2.11. Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed

De heer Caron en mevrouw Van Volcem maakten opmerkingen over de VCOE en de verhouding met de KCML.

De minister antwoordt dat het oprichten van één technische adviescommissie voor het onroerend erfgoed onder de vleugels van de SARO, is opgenomen in de resolutie van het Vlaams Parlement van 25 mei 2011 betreffende de conceptnota Onroerend Erfgoed (*Parl. St. VI.Parl. 2010-11, nr. 1065/5*). Een differentiatie binnen de commissie behoort tot de mogelijkheden. Om die reden werd in het ontwerp van decreet opgenomen dat de VCOE in afdelingen kan worden onderverdeeld (artikel 3.1.1).

De samenstelling, de kennis die er over de verschillende disciplines noodzakelijk aanwezig moet zijn, de organisatie en de werking van de VCOE worden verder uitgewerkt in een uitvoeringsbesluit. Dit uitvoeringsbesluit wordt opgemaakt in dialoog met de huidige KCML, de expertencommissie en het secretariaat van de SARO.

2.12. Lokale besturen – onroerenderfgoedgemeenten en intergemeentelijke onroerenderfgoeddiensten

Diverse leden stelden vragen over de responsabilisering van de gemeenten en de taken van de lokale besturen.

De minister antwoordt dat een erkende onroerendergoedgemeente zelf zal moeten voorzien in voldoende expertise op lokaal vlak om de taken in het kader van dit ontwerp van decreet op te nemen en om effectief tot een eigen onroerendergoedbeleid op haar grondgebied te komen. De gemeente kan ervoor kiezen dit zelfstandig te verwezenlijken of zij kan hiervoor ondersteuning zoeken in een intergemeentelijk verband. Uiteraard blijft het zo dat het college van burgemeester en schepenen de politieke eindverantwoordelijkheid draagt. De expert op gemeentelijk vlak moet het college hierbij ondersteunen en adviseren.

Indien een erkende onroerendergoedgemeente zich aansluit bij een IOED, dan beslissen de aangesloten gemeenten conform het decreet op de intergemeentelijke samenwerking zelf over welk soort samenwerkingsverband zij willen aangaan en over de eventuele beheersoverdracht van bevoegdheden en taken.

In de conceptnota over het uitvoeringsbesluit staat inderdaad als voorwaarde opgegeven dat minstens twee deelnemende gemeenten erkend moeten zijn als onroerendergoedgemeente. De aanvraag tot erkenning van een IOED en tot erkenning van deze onroerendergoedgemeenten kan wel door middel van één erkenningsdossier gebeuren. Het uitvoeringbesluit is in voorbereiding. Er wordt gewerkt op basis van de principes uit de conceptnota. Er wordt evenwel nagegaan of de vooropgestelde erkenningsvoorwaarden haalbaar zijn. Ofwel worden de erkenningsvoorwaarden voor de opstart van een IOED aangepast (en minder streng gemaakt) ofwel voorziet de minister in de erkenningsprocedure van een IOED een soort opstartfase waarbij een IOED de tijd krijgt om binnen een bepaalde termijn aan de gestelde voorwaarden te voldoen. De administratie van de minister onderzoekt welke piste het meest wenselijk is.

Bij het bepalen van erkenningscriteria en voorwaarden moet rekening worden gehouden met de principes van het Planlastendecreet. Het is aan de gemeente zelf om aan te tonen in welke mate zij meent te beschikken over de vereiste expertise en vervolgens aan het agentschap om hierover te oordelen. De hele planlastencyclus gaat uit van een subsidiëring vanuit de verschillende beleidsvelden aan de gemeenten via de zogenaamde beleids- en beheerscyclus. Het ontwerp van decreet voorziet niet in een subsidiëring voor erkende onroerendergoedgemeenten. De Vlaamse overheid hanteert als principe dat de financiering van de gemeenten bij voorkeur gebeurt via het Gemeentefonds en niet door middel van subsidiëring. Het doel hierbij is om door middel van een erkenning deze gemeenten te honoreren die vandaag al aan de erkenningsvoorwaarden voldoen en al een voorbeeldfunctie opnemen op het vlak van de zorg voor het onroerend erfgoed. Er is wel in een decretale basis voorzien voor de subsidiëring van intergemeentelijke onroerendergoeddiensten omdat de minister door middel van financiële ondersteuning van deze samenwerkingsverbanden bijkomende expertise op lokaal vlak wil genereren.

De erkenning van onroerendergoedgemeenten geeft uitvoering aan doorbraak 26 'Onroerend Erfgoed' uit het witboek Interne Staatshervorming. In het beleidsveld Onroerend Erfgoed zullen nog twee bestuursniveaus tussenkomen: de Vlaamse overheid en de gemeenten. Gemeenten krijgen bijkomende bevoegdheden. Zoals aangegeven in het witboek gebeurt dit op basis van een partnerschap. Dit staat misschien niet expliciet ingeschreven in het ontwerp van decreet, maar de subsidiariteit gaat hier wel van uit. De Vlaamse overheid wil een netwerk vormen samen met de erkende onroerendergoedgemeenten en erkende IOED's om zo een gedragen onroerendergoedbeleid te ontwikkelen en uit te voeren. De Vlaamse overheid zal de erkende gemeenten en intergemeentelijke samenwerkingsverbanden gepaste ondersteuning en begeleiding bieden bij het uitvoeren van haar taken. Samenwerking en oplossingsgericht overleg met de lokale besturen wordt een belangrijke opdracht voor het agentschap Onroerend Erfgoed. De minister voegt eraan toe dat in dit verband al een lange weg werd afgelegd. Hij krijgt signalen van het terrein dat het agentschap nu een meer oplossingsgerichte en coöperatieve houding aanneemt.

Het aanvragen van een erkenning als onroerenderfgoedgemeente of intergemeentelijke onroerenderfgoeddienst is een eigen beslissing en wordt geenszins opgelegd. Het is geenszins een streefdoel om alle gemeenten naar een erkenning te doen streven. Ook instappen in een IOED is allerminst verplicht. De minister gaat ervan uit dat enkel de gemeenten met een erfgoedreflex een erkenning zullen aanvragen en ook aan de voorwaarden zullen willen en kunnen voldoen. Een erkenning is van onbepaalde duur, maar de Vlaamse overheid kan door middel van visitatie wel nagaan of de gemeente ook effectief blijft voldoen aan de erkenningsvoorwaarden. Indien nodig kan de bevoegde minister de erkenning schorsen en finaal zelfs intrekken.

De minister meent dus dat die gemeenten die het nu al goed doen, snel in aanmerking zullen komen voor een erkenning. De gemeenten die onroerend erfgoed als een obstakel zien, zullen geen erkenning aanvragen. De gemeenten die in de toekomst een erkenning willen verkrijgen, zullen enkele inspanningen moeten leveren om te kunnen voldoen aan de erkenningsvoorwaarden.

Er is een duidelijke taakverdeling tussen de Vlaamse overheid en de gemeenten. Vlaanderen blijft in hoofdzaak verantwoordelijk voor het inventariseren, het beschermen en het preventief archeologisch onderzoek. In het ontwerp van decreet staan de taken beschreven die de erkende gemeenten concreet opnemen (afleveren van adviezen – artikel 4.1.10, behandelen van melden in het kader van preventief archeologisch traject – artikelen 5.4.6, 5.4.7, 5.4.14 en 5.4.18 en afleveren van toelatingen – artikel 6.4.4).

2.13. Metaaldetectie

Er was een vraag van mevrouw Van Volcem over het eigendomsrecht bij metaaldetectie. Het eigendomsrecht wordt geregeld in artikel 716 van het Burgerlijk Wetboek. Het uitgangsprincipe hierbij is dat de eigenaar van een onroerend goed eveneens eigenaar is van alles wat dit onroerend goed voortbrengt. In bepaalde gevallen treedt een andere rechthouder in de positie van de eigenaar, bijvoorbeeld bij erfpacht.

Een uitzondering hierop vormt de zogenaamde ‘schatvondst’. Artikel 716 van het BW stelt dat een schat iedere verborgen of bedolven zaak is waarop niemand zijn recht van eigendom kan bewijzen en die door louter toeval ontdekt wordt. Indien de eigenaar van het terrein tevens de vinder is, behoort de schat hem volledig toe. Indien de vinder evenwel een derde is, behoort de schat voor de ene helft toe aan de vinder en voor de andere helft aan de eigenaar. Twee zaken zijn daarbij essentieel:

- de vinder moet de toestemming hebben van de eigenaar om het terrein te betreden. In het andere geval gaat het om diefstal;
- de schat moet door louter toeval ontdekt zijn.

Een artefact dat aangetroffen en opgegraven wordt met behulp van een metaaldetector kan volgens de minister onmogelijk als een louter toevallige vondst worden beschouwd. De detector heeft immers expliciet tot doel om bedolven metalen zaken op te sporen. Bij het gebruik van een metaaldetector op andermans terrein kan dus nooit aanspraak gemaakt worden op een (deel van) de eigendom van de gevonden artefacten, aangezien het toevallige karakter van de vondst ontbreekt. Hetzelfde geldt voor archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem of archeologische opgravingen. Er is immers doelbewust gezocht naar archeologische sites en artefacten, en dit in opdracht van de eigenaar.

De vondsten die aangetroffen worden met een metaaldetector maken wel deel uit van een archeologisch ensemble, dat onderworpen is aan een instandhoudingsplicht. De zakelijk-rechthouder of gebruiker van het ensemble moeten het als een geheel bewaren, in goede staat houden en beschikbaar stellen voor onderzoek. Een overdracht of wijziging van waarplaats dient gemeld te worden aan het agentschap (voor de traceerbaarheid in functie van onderzoek).

De bepalingen rond metaaldetectie in het ontwerp van decreet doen volgens de minister dan ook niets af aan het eigendomsrecht, zoals dit geregeld wordt door het Burgerlijk Wetboek.

2.14. *Kwaliteitslabel onroerendergoedondernemers*

De heer Sauwens vroeg meer uitleg over het kwaliteitslabel voor onroerendergoedondernemers.

De minister antwoordt dat het doel van een kwaliteitslabel is om ondernemers die werken volgens vooropgestelde methodes en praktijken, verder te stimuleren in hun kwaliteitsvol werk. Een kwaliteitslabel prijst bepaalde ondernemers aan op basis van opgedane ervaringen en bepaalde competenties. Dit label moet echter met zorg worden toegekend en de onroerendergoedondernemer moet dus aan strenge eisen voldoen om dit label te kunnen krijgen.

Een erkenning is niet gelijk aan een kwaliteitslabel. Een erkenning, bijvoorbeeld als archeoloog of als metaaldetectorist, maar ook als onroerendergoedgemeente of als onroerendergoeddepot, is een vereiste om bepaalde taken in het ontwerp van decreet te kunnen opnemen. Dit is niet het geval bij het toekennen van een kwaliteitslabel aan ondernemers. Bij het uitwerken van het uitvoeringsbesluit wordt wel bekeken of in welbepaalde gevallen het werken met een onroerendergoedondernemer met kwaliteitslabel als voorwaarde kan worden gesteld om in aanmerking te komen voor een premie, bijvoorbeeld voor de lokale besturen – dit naar analogie van artikelen 23 en 25 van het huidige Restauratiepremiebesluit van 14 december 2001.

Een kwaliteitslabel voor ontwerpers en uitvoerders van bepaalde werken kan ook helpen vermijden dat ondernemers bij elke premieaanvraag opnieuw hun ervaring en competenties moeten aantonen. Dit houdt dus een administratieve vereenvoudiging in. Ook voor gespecialiseerde beheerswerkzaamheden, bijvoorbeeld voor orgels, bomen met erfgoedwaarde enzovoort, kan het werken met een uitvoerder met kwaliteitslabel een voorwaarde worden om in aanmerking te komen voor een premie (cf. artikel 30 van het Restauratiepremiebesluit over bescherming van het vakmanschap).

2.15. *Onroerendergoedverenigingen*

De heren Caron en Vanlerberghe pleitten voor een decretale basis voor de ondersteuning van onroerendergoedverenigingen.

De minister bevestigt dat ervoor is geopteerd om actoren niet nominatief op te nemen in het ontwerp van decreet en dit omwille van de flexibiliteit. De werking van onroerendergoedverenigingen kan verzekerd worden door een overeenkomst en subsidiëring die in een begrotingsdecreet wordt opgenomen. Dit is nu ook al het geval met onder andere de Vlaamse erfgoedorganisatie Herita, het Centrum voor Religieuze Kunst en Cultuur, de intergemeentelijke archeologische diensten en onroerendergoeddiensten en de provincie Oost-Vlaanderen voor wat betreft het ‘proefproject archeologiedepot’.

Als gevolg van de interne staatshervorming wordt de (financiële) ondersteuning van de werking van de regionale landschappen (algemene landschapszorg) en Monumentenwacht Vlaanderen (inspectie en rapportering) vanaf 2012 geheel of gedeeltelijk overgedragen aan de provincies, inclusief de middelen waarin de Vlaamse overheid hiervoor tot op heden voorzag.

2.16. *Inventarissen*

Meerdere leden stelden vragen over de inventarissen. De minister stelt dat met de organisatie van een openbaar onderzoek, het beperken van dit onderzoek tot opmerkingen en

bezwaren over feitelijkheden en het voorleggen van de resultaten van dit openbaar onderzoek aan een technische adviescommissie wordt tegemoet gekomen aan de resolutie van het Vlaams Parlement van 25 mei 2011 betreffende de conceptnota Onroerend Erfgoed. Punt 8° van de resolutie vermeldt letterlijk dat tijdens het openbaar onderzoek enkel feitelijke elementen kunnen worden aangehaald waarbij deze feitelijke elementen gespecificeerd worden als “fouten, aanvullingen, recentere informatie enzovoort”. Voorbeelden van fouten zijn volgens de minister:

- een onroerend goed wordt opgenomen in een vastgestelde inventaris omdat het toegeschreven wordt aan architect Braem (1910-2001). De bezwaarindieners kunnen evenwel aantonen dat het onroerend goed gebouwd werd in 1915 door een minder bekende architect;
- een onroerend goed wordt opgenomen in een vastgestelde inventaris omdat Ernest Claes er gedurende 20 jaar zou hebben gewoond. De bezwaarindieners kunnen evenwel aantonen dat Ernest Claes op een ander adres woonde.

Naast fouten, worden ook “aanvullingen en recentere informatie” gedefinieerd als feitelijke elementen. Hiermee worden elementen bedoeld die door de bezwaarindieners worden geformuleerd teneinde de inhoudelijke kwaliteit van de vastgestelde inventaris te verhogen. Deze wijzen niet noodzakelijk op fouten, maar leveren extra informatie voor opname in de inventaris. Voorbeelden van dergelijke aanvullingen en recentere info zijn:

- uit een oude, geenszins wijd verspreide publicatie van de plaatselijke heemkundige kring blijkt dat het onroerend goed dat opgenomen is in de vastgestelde inventaris niet volgens de originele plannen is gebouwd. Dit doet geen afbreuk aan de opname ervan in de inventaris, maar het is interessant om in de inventaris aanvullend op te nemen dat er oudere ontwerpplannen terug te vinden zijn die een beeld geven van hoe het onroerend goed initieel werd ontworpen;
- een onroerend goed in de vastgestelde inventaris wordt gedateerd ‘tweede helft 18de eeuw’. Uit recent onderzoek kan de datering worden gespecificeerd tot ‘1760-1772’;
- de inventaris geeft een beschrijving van een onroerend goed op basis van de erfgoedkenmerken. Een van die erfgoedkenmerken betreft het originele schrijnwerk. Dit schrijnwerk werd evenwel recent vervangen door nieuw schrijnwerk.

In de memorie van toelichting bij artikel 4.1.3 is aangegeven dat het de bedoeling is de huidige vastgestelde inventaris ook aan een openbaar onderzoek te onderwerpen.

Bij de voorbereiding van het ontwerp van decreet oordeelden de regeringspartijen dat er een gelijkschakeling tussen de reeds vastgestelde inventaris en de nog vast te stellen inventaris moet gebeuren door de reeds vastgestelde inventaris integraal terug vast te stellen volgens de nieuwe procedure. Het oordeel was dat dit de enige aanvaardbare manier was om de zorgplicht uit artikel 4.1.9 ook voor de bestaande inventaris van toepassing te maken. Deze bepaling impliceert een openbaar onderzoek voor de reeds vastgesteld inventarisitems. Dit betekent volgens de minister inderdaad dat het statuut van deze items opnieuw ter discussie zal staan.

Ook de keuze voor vijf inventarissen betreft een beleidskeuze ingegeven door de resolutie van het Vlaams Parlement van 25 mei 2011. Deze keuze is het gevolg van de verschillende rechtsgevolgen verbonden aan de verschillende vastgestelde inventarissen.

De inventarissen vormen de basis voor de strategische beleidsvoering inzake onroerend erfgoed. De inventarissen geven een feitelijk overzicht van het voorkomen van de onroenderfgoedwaarden in Vlaanderen. Het vaststellen van de inventarissen vormt een eerste beleidsmatig waardeoordeel bij het uittekenen van een onroenderfgoedbeleid. Opname in een of meerdere vastgestelde inventarissen verleent aan elk van de erfgoedtypes een juridisch statuut. Door de vaststelling spelen de inventarissen een rol in het proces van af-

weging en besluitvorming (cf. artikel 4.1.9). Het vastgestelde onroerend erfgoed vormt dan een van de vele afwegingselementen. De vaststelling garandeert dat de erfgoedwaarden bij de start van het besluitvormingsproces worden geagendeerd en bij alle bestuurlijke beslissingen mee in overweging worden genomen. In het specifieke geval dat een vergunningverlenende overheid zich moet uitspreken over het definitief verwijderen van een goed dat is opgenomen in de vastgestelde inventaris van het bouwkundig erfgoed of de vastgestelde inventaris van houtige beplantingen met erfgoedwaarden, is deze volgens artikel 4.1.10 verplicht om het advies van de administratie te integreren in haar beslissing.

De rechtsgevolgen die aan de vaststelling van een goed verbonden zijn, verschillen sterk van de juridische bepalingen van beschermde goederen, vermeld in hoofdstuk 6. Ten gunste van vastgestelde goederen kunnen er binnen de Vlaamse decreet- en regelgeving een aantal uitzonderingsmaatregelen gelden met als doel dit onroerend erfgoed zoveel mogelijk te vrijwaren. Deze rechtsgevolgen zijn niet noodzakelijk belangrijk voor particuliere zakelijkrechthouders.

Het grote aantal geïnventariseerde items is volgens de minister een gevolg van de grote rijkdom aan erfgoed die Vlaanderen typeert en ook toeristisch op de kaart zet. Die veelheid doet geen afbreuk aan het gewicht van de inventaris.

Artikel 4.1.3 bepaalt dat de Vlaamse Regering zowel over de inventaris als over de opmerkingen en bezwaren afkomstig uit het openbaar onderzoek verplicht advies inwint bij de VCOE. Dit impliceert dat de VCOE, als onafhankelijke technische adviescommissie met de nodige expertise, over de mogelijkheid beschikt om een oordeel uit te spreken over de vast te stellen inventaris.

2.17. *Archeologienota – oppervlaktecriteria*

De heren Sauwens, Caron, Vanlerberghe en Van Dijck formuleerden bedenkingen inzake de oppervlaktecriteria voor de archeologienota.

De minister antwoordt dat de uitzondering voor lijninfrastructuur ervan uitgaat dat de ingreep plaatsvindt binnen het bestaande gabarit van lijninfrastructuur en haar aanhorigheden. De memorie van toelichting verduidelijkt daarbij dat de ingrepen in de bodem de begrenzing van de oorspronkelijke aanleg niet mogen overschrijden en dat geen bijkomende versterking van de bodem mag plaatsvinden. Indien bij werken aan lijninfrastructuur dieper gegraven wordt dan de oorspronkelijke aanleg, of bodemingrepen plaatsvinden buiten de oorspronkelijke begrenzing, zal evenzeer een archeologisch traject moeten worden doorlopen om na te gaan welke de impact is van deze nieuwe werken op het bodemarchief, en zal een eventueel behoud in situ of een archeologische opgraving moeten plaatsvinden.

Er is volgens de minister eigenlijk sprake van vier criteria:

- de eventuele bescherming als archeologische site;
- de oppervlakte van de betrokken percelen;
- de ligging binnen of buiten een archeologische zone uit de vastgestelde inventaris;
- de oppervlakte van de ingreep in de bodem.

Twee criteria, met name de grootte van het perceel en de ingreep in de bodem, zijn gerelateerd aan oppervlakte, de andere twee aan ligging.

Een bescherming als archeologische site wordt in het beschermingsbesluit afgebakend op kadastraal niveau. Kadastrale gegevens zijn juridisch onbetwistbaar.

De ligging binnen of buiten een archeologische zone is bepaald in de vastgestelde inventaris, die in een GIS-laag wordt weergegeven en juridisch onbetwistbaar is.

De oppervlakte van een perceel is kadastraal vastgelegd en juridisch onbetwistbaar.

Met betrekking tot de ingreep in de bodem verduidelijkt de memorie van toelichting dat onder een bodemingreep dient verstaan te worden: “elke wijziging van de eigenschappen van de ondergrond door verwijdering of toevoeging van materie, verhoging of verlaging van de grondwatertafel, of samendrukken van de materialen waaruit de ondergrond bestaat”. Ook de omschrijving van de zone die verstoord wordt bij de geplande ingreep in de bodem (de op te graven zone) biedt verduidelijking: “ze kan ook delen van het terrein omvatten waar geen rechtstreekse graafwerken plaatsvinden, maar waarvan de archeologische waarde onherroepelijk verloren gaat doordat de omringende context wordt vernield. Zo is de impact van funderingspalen op het bodemarchief niet beperkt tot de verstoring van de paal zelf, maar maakt ook de zone tussen de palen hier deel van uit, zowel omwille van fysieke impact (zetting, grondwatertafel enzovoort) als omwille van het onleesbaar worden van het bodemarchief”. De minister meent dat het uiteraard noodzakelijk is om voor de inwerkingtreding van het ontwerp van decreet een gedegen informatiecampagne te voeren ten aanzien van ontwikkelaars, architecten, vergunningverleners en dergelijke om te duiden wat verstaan moet worden onder een ingreep in de bodem.

Het moeten doorlopen van een archeologisch traject wordt bepaald door een combinatie van de criteria die de minister heeft vermeld:

- in een beschermde archeologische site is steeds een archeologienota vereist;
- binnen een archeologische zone uit de vastgestelde inventaris is een archeologienota vereist indien de oppervlakte van het perceel groter is dan 300 m² en de ingreep in de bodem groter is dan 100 m²;
- buiten een archeologische zone uit de vastgestelde inventaris is een archeologienota vereist indien het perceelsoppervlak groter is dan 3000 m² en de ingreep in de bodem groter is dan 1000 m²;
- indien de aanvrager een natuurlijke persoon of privaatrechtelijke rechtspersoon is, de totale oppervlakte van de ingreep in de bodem minder dan 5000 m² beslaat, en de betrokken percelen volledig gelegen zijn buiten woongebied of recreatiegebied en buiten archeologische zones opgenomen in de vastgestelde inventaris van archeologische zones moet geen archeologienota worden opgesteld.

Bij een verkavelingsvergunning wordt geen rekening gehouden met het criterium betreffende de ingreep in de bodem.

De vooropgestelde oppervlaktecriteria zijn een afweging tussen de maatschappelijke kosten en de archeologische baten. Deze afweging kan bondig samengevat worden als: hoeveel percent van het archeologisch oppervlak wordt onderzocht (baten voor erfgoed) versus hoeveel percent van de ontwikkelingsprojecten krijgt te maken met een archeologisch traject (kosten voor de maatschappij)? Ook het Forum voor Vlaamse Archeologie kan zich vinden in de vooropgestelde oppervlaktecriteria en haalde de balans tussen kosten en baten aan tijdens de hoorzitting. De minister verwijst ook naar de opmerking van de heer Vanlerberghe hierover. Enerzijds hoorde hij de kritiek dat onvoldoende rekening wordt gehouden met de bekommernissen van de gehoorde sectoren en belanghebbenden, anderzijds het verwijt van cliëntelisme. De minister meent dat er een afgewogen voorstel in het ontwerp van decreet is ingeschreven.

2.18. Meerwaarde bekrachtiging van de archeologienota

De bekrachtiging van de archeologienota heeft volgens de minister inderdaad een meerwaarde. Hij herinnert eraan dat de archeologienota drie aspecten bevat:

- het verslag van het vooronderzoek;
- de noodzaak van en de aard van de verdere maatregelen die noodzakelijk zijn in functie van het archeologisch erfgoed;
- de toelating voor de uitvoering van een eventuele archeologische opgraving.

De minister gaat eerst in op de meerwaarde van de bekrachtiging van het aspect ‘verslag van het vooronderzoek’. De ingediende archeologienota geeft duidelijkheid over:

- de stappen die werden uitgevoerd in het kader van het vooronderzoek en de resultaten die deze opleverden;
- de nieuwe, bijkomende of andere stappen in het vooronderzoek die eerder niet werden voorzien en dus ook niet werden meegedeeld bij de verplichte melding van het vooronderzoek (artikel 5.1.3).

De meerwaarde van de bekrachtiging is ingegeven door de noodzaak om na te gaan of het uiteindelijk uitgevoerde vooronderzoek voldoende inhoudelijke grond biedt voor de afwegingen over de noodzaak en aard van de te nemen maatregelen, zodat in het andere geval eventueel bijkomende stappen kunnen worden gezet.

Ook de bekrachtiging van het aspect noodzaak en aard van de verdere maatregelen heeft voor de minister een meerwaarde. De erkende archeoloog en de initiatiefnemer vertrekken elk vanuit hun eigen belangen (inhoudelijk en financieel), die een sterke tegenstelling kunnen vertonen. Het lijkt bijvoorbeeld niet wenselijk dat een erkende archeoloog op basis van zijn vooronderzoek zelf zijn eigen vervolgtraject kan uitschrijven. Daarom is het aangewezen om de overheid tussen beiden te plaatsen, als onafhankelijke partij die vanuit het algemeen belang het voorstel beoordeelt.

De bekrachtiging van het aspect toelating voor eventuele opgraving heeft evenzeer een meerwaarde. Conform het Verdrag van Valletta maakt het ontwerp van decreet met artikel 5.1.3 de uitvoering van archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem en archeologische opgravingen onderhevig aan een toelating. De toelating voor het vooronderzoek neemt de vorm aan van een melding die geweigerd kan worden en waaraan voorwaarden kunnen worden gekoppeld. De toelating voor de eventuele opgraving wordt verleend via de bekrachtiging van de archeologienota. Indien de archeologienota niet meer zou worden bekrachtigd, moet de toelating voor de opgraving noodzakelijkerwijze op een andere manier worden geregeld.

Het integreren van het oordeel over de noodzaak van een archeologisch onderzoek en het verlenen van de vereiste toelating hiervoor, komt tegemoet aan de principes van de omgevingsvergunning: er moet na de verlening van de vergunning geen nadere toelating worden bekomen.

De minister wil de stilzwijgende bekrachtiging van de archeologienota niet gelijkstellen met de figuur van de stilzwijgend verleende vergunning. Als sommigen redeneren dat een bekrachtiging niet nodig is omdat een archeoloog gediplomeerd en erkend is, volgens een code van goede praktijken moet werken en verslagen moet indienen, is dan ook een stedenbouwkundige vergunning in de ruimtelijke ordening niet meer nodig? De architect is immers ook gediplomeerd en erkend door de Orde van Architecten, hij werkt binnen het kader van de VCRO en de ruimtelijke plannen en stedenbouwkundige voorschriften, en is aansprakelijk voor zijn doen en laten. Moet daarom een plan dat die architect heeft getekend vanuit zijn kennis en binnen de ruimtelijke kaders, niet meer worden bekeken door een stedenbouwkundig ambtenaar?

De conclusie van de minister is dat de bekrachtiging nodig is.

2.19. Archeologieattest – de facto een bindend advies?

In de laatste versie van ontwerp van decreet is niet langer sprake van een archeologieattest. Wel bepaalt artikel 5.4.1 dat de aanvrager van een stedenbouwkundige vergunning met ingreep in de bodem of van een verkavelingsvergunning bij zijn aanvraag een bekrachtigde archeologienota moet voegen, tenzij de aanvrager hiervan is vrijgesteld op basis van

de criteria vermeld in datzelfde artikel. Een dergelijke archeologienota moet worden opgemaakt door een door de Vlaamse Regering erkende archeoloog, aangesteld door de vergunningsaanvrager. De archeologienota doet geen uitspraak over de wenselijkheid van een bouwproject, wel over de flankerende maatregelen ervan.

In het geval van een bindend advies wordt het al dan niet verlenen van een vergunning afhankelijk gesteld van het geformuleerde advies, waardoor de sectorale administratie bepaalt of de vergunning al dan niet verleend kan worden en dit op basis van een specifieke invalshoek. Dit is niet het geval bij de bekrachtiging van de archeologienota door het agentschap Onroerend Erfgoed. De archeologienota kan geen uitspraak doen over het al dan niet realiseren van het project.

2.20. *Ontsluiten kennis archeologisch onderzoek*

Het ontwerp van decreet bevat drie instrumenten om kennis die voortkomt uit archeologisch onderzoek beschikbaar te stellen en te laten uitmonden in syntheseonderzoek:

- de verslagen van archeologische vooronderzoeken en archeologische opgravingen moeten aan het agentschap worden bezorgd in de vorm van een archeologienota, een nota of een eindverslag. Het eindverslag dient gepubliceerd te worden door de erkende archeoloog en wordt digitaal ontsloten. Ook de resultaten van het vooronderzoek worden verspreid aan de belanghebbenden. Op deze manier wordt volgens de minister gegarandeerd dat de informatie over het archeologisch onderzoek publiek beschikbaar is op een toegankelijke wijze;
- het ontwerp van decreet voorziet in projectsubsidies. De memorie van toelichting verduidelijkt dat het gaat om projecten die educatie, sensibilisatie, duurzame ontsluiting en beleving van het erfgoed beogen. Het kan daarbij gaan om projecten die syntheserapporten van archeologische onderzoeken opmaken;
- eigenaars en gebruikers van archeologische ensembles moeten deze beschikbaar houden voor onderzoek. Een ensemble bestaat daarbij uit alle artefacten die zijn aangetroffen en de documentatie die is opgesteld bij het archeologisch onderzoek. Via de verplichting tot melding van overdracht of wijziging van bewaarplaats, moet steeds bekend zijn waar elk ensemble zich bevindt. Op deze manier kan iedere onderzoeker die dieper wil ingaan op eerder archeologisch onderzoek het oorspronkelijke opgravingsarchief raadplegen en benutten.

De voorgaande bepalingen garanderen dat voor elk archeologisch onderzoek een verslag publiek beschikbaar is, de vondsten en documentatie steeds beschikbaar zijn, en dat projectsubsidies mogelijk zijn om op basis van deze verslagen en deze ensembles nader onderzoek uit te voeren.

Er dient een onderscheid gemaakt te worden tussen het principe van behoud in situ dat het Verdrag van Valletta naar voor schuift, en de verantwoordelijkheid van de initiatiefnemer. Het is evident dat de financiële verantwoordelijkheid van de initiatiefnemer zich beperkt tot de kosten van het onderzoek dat noodzakelijk is voor de realisatie van zijn vergunde werken. Men kan bijvoorbeeld niet verwachten dat een rioolbeheerder de lasten op zich neemt voor het onderzoek van het bodemarchief dat geen enkele negatieve impact ondervindt van de werken die hij uitvoert, ook al is dat onderzoek wetenschappelijk zeer relevant.

Bovendien is het behoud in situ niet ‘gebetonneerd’ in het ontwerp van decreet. Er is een volledige afdeling van hoofdstuk 5 gewijd aan het onderzoek met het oog op wetenschappelijke vraagstellingen. Het gaat hier om onderzoek dat plaatsvindt buiten de context van een bodemverstoring door bouw- of verkavelingswerken. De aanvraag voor een toelating voor een dergelijk onderzoek dient een motivatie te bevatten waarom onderzoek primeert

op behoud. Onderzoek buiten de context van ontwikkelingsprojecten op sites die niet bedreigd zijn, is dus perfect mogelijk, mits voldoende motivering. De archeoloog die een niet-bedreigde site opgraaft, draagt immers een grote maatschappelijke en wetenschappelijke verantwoordelijkheid, waarbij de baten van een (destructief) onderzoek duidelijk moeten opwegen tegen de kosten van het verlies aan informatiewaarde die iedere opgraving met zich meebrengt.

2.21. Beschermingen

De minister vindt het belangrijk dat de zakelijkrechthouder tijdens de beroepsprocedure kan worden gehoord door het agentschap. Het is inderdaad belangrijk dat de eigenaar op de hoogte is van een nakende bescherming en de rechtsgevolgen daarvan en dat hij dit niet onrechtstreeks moet vernemen. De tekst van het ontwerp van decreet kan voor de minister in die zin worden aangepast.

De minister verwijst verder naar hoofdstuk 12 – Wijzigings-, opheffings-, overgangs- en inwerkingtredingsbepalingen, afdeling 3 – Overgangsbepalingen. De tekst voorziet in de noodzakelijke bepalingen voor de lopende beschermingsprocedures (onderafdeling 1) en de oude beschermingsbesluiten (onderafdeling 2). Lopende en opgestarte procedures op basis van de voormalige wetgeving betreffende landschappen, archeologisch patrimonium, monumenten en stads- en dorpsgezichten kunnen op basis van de toen geldende procedure worden afgerond. Als op het moment van de inwerkingtreding van de bepalingen over de VCOE het advies van de KCML nog niet ter kennis werd gebracht, wordt het advies tijdens de voorlopige bescherming aan de VCOE gevraagd. Artikel 12.3.2 regelt de rechtsgrond van de beschermingen als monument op basis van de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen of het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten.

Beschermde monumenten blijven onder het voorliggende ontwerp van decreet beschermde monumenten. Deze herbevestiging vereist geen procedurele handeling. Artikel 12.3.8 regelt de rechtsgrond van de beschermingen als landschap op basis van de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen of het decreet van 16 april 1996 betreffende de landschapszorg. Beschermde landschappen blijven zonder meer beschermde (cultuurhistorische) landschappen. Artikel 12.3.9 regelt de rechtsgrond van de beschermingen als stads- en dorpsgezichten, die op basis van de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen of het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten werden beschermd omwille van hun betekenis als de directe, er onmiddellijk mee verbonden visuele omgeving van een monument die door haar beeldbepalend karakter de intrinsieke waarde van het monument tot zijn recht doet komen en door haar fysische eigenschappen de instandhouding en het onderhoud van het monument kan waarborgen. De genoemde beschermde stads- en dorpsgezichten blijven zonder meer beschermde stads- en dorpsgezichten.

De conclusie van de minister is dat het ontwerp van decreet voorziet in de nodige bepalingen om de waarde van de bestaande beschermingsbesluiten te bestendigen.

Doelstellingen worden gebruikelijk in beleidsplannen opgenomen en niet in decreet- en regelgeving. Door dit ontwerp van decreet wijzigt het beschermingsbeleid van de minister, zoals beschreven in zijn beleidsnota en beleidsbrieven, niet. Het inventariseren en beschermen blijft in deze regeerperiode thematisch gefocust op de Vlaamse Rand en het erfgoed van de Eerste Wereldoorlog. Ook het behoud en beheer van het kerkelijk erfgoed blijft een van de prioriteiten van de minister.

De Vlaamse Confederatie Bouw beweert overigens niet dat de definitie van beschermd goed zoals deze momenteel opgenomen is in het ontwerp van decreet een verruiming bete-

kent ten aanzien van de huidige regelgeving. Wel wenst de VCB de definitie van beschermd goed te verenigen en wel als volgt: een beschermd goed is een beschermde archeologische site, een beschermd monument, waardevolle elementen in een beschermd cultuurhistorisch landschap of waardevolle elementen in een beschermd stads- of dorpsgezicht. Met deze verenging van de definities van beschermd cultuurhistorisch landschap en beschermd stads- of dorpsgezicht kan de minister echter niet akkoord gaan. Ze staat immers haaks op de visie op cultuurhistorisch landschappen, stads- en dorpsgezichten waarbij de waardevolle ruimere coherente gehelen primeren op de individuele delen.

Het niet opnemen van een vergoedingsregeling is een beleidsoptie. Wat de schadevergoedingsregeling in het kader van het Landschapsdecreet betreft, is gebleken dat er voor het jaar 2000 – op basis van de oude regelgeving in het Landschapsdecreet – een aantal rechtszaken werden aangevat. Deze werden ongeveer allemaal door de nieuwe regelgeving ondervangen ofwel kon de uitbetaalde schadevergoeding worden gereduceerd. Na 2000 zijn geen exacte cijfers bekend, maar het aantal rechtszaken is volgens de minister beperkt.

Er is wel een financiële tegemoetkoming voor werkzaamheden aan beschermde goederen en voor het beheer van beschermde goederen in de vorm van premies of fiscale aftrek of belastingvermindering.

2.22. Toelatingsplichtige handelingen

De heer Caron stelde vragen over de toelatingsplicht voor handelingen aan beschermde goederen.

De toelatingsplicht is volgens de minister niet absoluut. De handelingen waarvoor een toelating moet worden aangevraagd zullen limitatief worden opgesomd in het uitvoeringsbesluit. Omwille van de rechtszekerheid wordt gekozen voor een gedetailleerde lijst van toelatingsplichtige handelingen.

Voor normale onderhoudswerken is geen toelating vereist. Het gaat om kleine werken die oordeelkundig uitgevoerd worden, zonder wijziging van het materiaalgebruik of van de uitvoeringstechniek. Bij normale onderhoudswerken blijft het uitzicht van het beschermde goed dus volledig behouden. Het is niet mogelijk om deze werken limitatief op te lijsten. De noodzakelijke en meest dringende werkzaamheden worden niet-limitatief als instandhoudings- en onderhoudsplichten opgeijst.

Er is evenmin een toelating vereist voor werken die daar in een goedgekeurd beheersplan expliciet van worden vrijgesteld. Het ontwerp van decreet laat immers toe om via de goedkeuring van een beheersplan werken vrij te stellen van een toelating. De goedkeuring van het beheersplan kan volgens de minister eigenlijk beschouwd worden als een gezamenlijke toelating voor de werken die erin opgenomen zijn.

2.23. Landschappen

De minister antwoordt op de vragen over de (al dan niet) holistische benadering bij de bescherming van landschappen en de verhouding met de Europese Landschapsconventie.

Het ontwerp van decreet plaatst het landschap onder de noemer ‘onroerend erfgoed’. Door de focus op de erfgoedwaarden krijgt het landschap volgens de minister in zekere zin een sectorale – en daarom te beperkende – invulling. Het ontwerp van decreet erkent dit spanningsveld tussen een ruime, holistische interpretatie en een enge, sectorale interpretatie van het landschap. Het maakt een terminologisch onderscheid tussen ‘het landschap’, volgens de betekenis die het Landschapsverdrag eraan geeft, en ‘een landschap’,

meer bepaald een cultuurhistorisch landschap dat een juridische afbakening krijgt. De definitie van het cultuurhistorisch landschap is overgenomen uit het Landschapsdecreet, terwijl de verdragsconforme landschapsdefinitie nog niet opgenomen was in dat decreet.

De Europese Landschapsconventie kan volgens de minister niet door één sector of één ontwerp van decreet worden geïmplementeerd. Voor een volledige transversale landschapszorg zijn immers ook andere beleidsveldoverschrijdende initiatieven noodzakelijk en wenselijk.

Aan de andere kant zet het ontwerp van decreet met het onroerenderfgoedrichtplan wel aan tot een meer transversaal landschapsbeleid. Dit nieuwe instrument laat volgens de minister toe om het landschap geïntegreerd te benaderen (cf. artikel 7.1.4, de onroerenderfgoedrichtplannen zijn de sectorale voorstellen voor inrichtingsplannen en ruimtelijke uitvoeringsplannen) en in samenspraak met andere sectoren verschillende maatregelen te plannen. Zo kan een gedragen actieprogramma worden opgesteld, mogelijk ook in overleg met andere beleidsvelden en -domeinen, om de gezamenlijk geformuleerde landschapskwaliteitsdoelstellingen te realiseren. De geïntegreerde aanpak voorkomt dat de verschillende sectoren tegenstrijdige doelstellingen nastreven en bij de uitvoering met elkaar botsen. Op die manier blijft het landschapsbegrip als integrerend concept overeind, overeenkomstig de landschapsdefinitie volgens het Landschapsverdrag. Het terminologisch onderscheid is dus niet zwart-wit.

Voor de minister is het duidelijk dat het beleidsveld Onroerend Erfgoed in het geval van een onroerenderfgoedrichtplan de trekkersrol op zich neemt. Wil Vlaanderen werk maken van een volwaardig landschapsbeleid, dan zullen ook andere sectoren het voortouw moeten nemen om sectoroverschrijdende visies te ontwikkelen en te realiseren. De trekkersrol hoeft zeker niet bij één en dezelfde sector te liggen. Het komt er vooral op aan het landschap maximaal te integreren in het beleid op het vlak van ruimtelijke ordening en stedenbouw, cultuur, milieu, landbouw en het maatschappelijk en economisch beleid, alsmede in ander beleid dat rechtstreekse of onrechtstreekse gevolgen heeft voor het landschap.

Sinds 2004 wordt ingezet op de integratie met het ruimtelijkeordeningsinstrumentarium. De afbakening van erfgoedlandschappen in de ruimtelijke uitvoeringsplannen is daar het resultaat van. Het ontwerp van decreet behoudt deze piste. Wel is de verdere integratie met het ruimtelijk beleid een blijvend aandachtspunt. Daarom wil de minister het potentieel van landschapsplanning in Vlaanderen dit jaar verder onderzoeken. De ervaring van de buurlanden wordt daarbij meegenomen.

2.24. Onroerenderfgoedrichtplannen

De heer Caron en mevrouw Van Volcem stelden vragen over de onroerenderfgoedrichtplannen.

De onroerenderfgoedrichtplannen zijn volgens de minister een sectorale visie rond de ontwikkelingsperspectieven voor het onroerend erfgoed voor een geografisch gebied of thema. Het is logisch dat de minister bevoegd voor Onroerend Erfgoed degene is die deze visie bekrachtigt. De afweging van deze visie ten aanzien van de belangen van andere sectoren dient te gebeuren in het kader van de uitvoering ervan, en niet bij de vorming.

De legitimiteit van het actieprogramma inzake onroerend erfgoed daarentegen volgt uit de officiële goedkeuring ervan. Het bevat alle mogelijke middelen en instrumenten die kunnen bijdragen tot de verwezenlijking van de doelstellingen uit het onroerenderfgoedrichtplan en is niet exclusief beperkt tot de instrumenten van het beleidsveld Onroerend Erfgoed. Het is volgens de minister evident dat de beslissing over een actieprogramma genomen wordt op het daartoe meest geschikte niveau, met vertegenwoordiging van alle betrokkenen. Dit kan inderdaad de Vlaamse Regering zijn.

De definitief aangeduide ankerplaatsen worden door het ontwerp van decreet gelijkgesteld met onroerenderfgoedrichtplannen of vaststelling van de landschapsatlas (artikel 12.3.15).

De erkende onroerenderfgoedgemeenten zullen worden betrokken bij de opmaak van onroerenderfgoedrichtplannen die van toepassing zijn op hun grondgebied. Het betrekken van alle eigenaars in dit stadium is echter praktisch onmogelijk wegens de omvang van de betrokken gebieden en bovendien niet noodzakelijk omdat er geen rechtsgevolgen aan zijn gekoppeld. Inspraak gebeurt volgens de minister in het kader van de opmaak van het actieprogramma.

Er zijn geen rechtsgevolgen gekoppeld aan een onroerenderfgoedrichtplan en er is geen rechtstreekse impact op het terrein. Het is volgens de minister dan ook niet nodig middelen te koppelen aan een visie, die bovendien nog moet worden afgewogen. Eventuele middelen moeten worden gekoppeld aan de instrumenten uit het actieprogramma.

De richtplannen bevatten dus een visie en een visie kan bezwaarlijk een vrijgeleide worden genoemd. De onroerenderfgoedrichtplannen vervangen het stadsgezicht niet, en zijn evenmin enkel bedoeld voor gebieden met weinig bebouwing. Zo kan een onroerenderfgoedrichtplan een visie inhouden op de gewenste ontwikkeling van het bouwkundig erfgoed in een historische stadskern. Het actieprogramma bepaalt vervolgens welke instrumenten ingezet zullen worden om deze visie te realiseren, waarvan de bescherming als stadsgezicht er een kan zijn.

2.25. *Financiering algemeen – onvoldoende duidelijk?*

Over de financiering waren er algemene opmerkingen van mevrouw Van Volcem en de heren Sauwens, Caron en Vandaele.

De minister vindt fiscaliteit een interessante denkpiste. Vandaag bestaat reeds de fiscale aftrek voor eigenaars die investeren in de restauratie en het onderhoud van gebouwd onroerend erfgoed. Zo kan 30 percent van de helft van de restauratie- of onderhoudsuitgaven in mindering worden gebracht van de netto te betalen belastingen. Het bedrag dat in mindering kan worden gebracht, bedraagt 30 percent van maximaal 36.600 euro. Vanzelfsprekend worden de kosten waarvoor reeds een premie werd bekomen, niet meegerekend. De haalbaarheid en wenselijkheid van bijkomende fiscale maatregelen onderzoeken vergt evenwel de nodige tijd. Hier is zeker ook een rol weggelegd voor de minister bevoegd voor Financiën en Begroting.

Inzake onderhoud wordt verwezen naar de conceptnota over het uitvoeringsbesluit (pagina 27). Daarin staat dat het onduidelijke en achterhaalde onderscheid tussen onderhoud en restauratie verdwijnt. De betoelaagbare werkzaamheden worden niet langer opgenomen in een lijst, maar afgetoetst aan een positief criterium: de noodzaak van de werken voor het behoud (of de herwaardering) van de erfgoedwaarde. De werken worden slechts betoelaagd indien ze nodig zijn om aanwezige waardevolle erfgoedelementen of -kenmerken te bewaren of om deze te herstellen mits dit herstel voor de erfgoedwaarden wenselijk is. Premies voor het beheer van beschermd onroerend erfgoed behoren tot de mogelijkheden. Om grote (restauratie)kosten in de toekomst te kunnen vermijden, legt het onroerenderfgoedbeleid de klemtoon op regulier onderhoud en beheer in plaats van op restauratie. Het ontwerp van decreet wil ervoor zorgen dat het dagelijkse beheer en het regelmatige onderhoud, bijvoorbeeld door het uitvoeren van een beheersplan, worden aangemoedigd. De bedoeling is om de restauratietermijn, de termijn tussen twee algemene restauraties, te verlengen en zo lang mogelijk te maken.

Subsidies, toelagen en premies worden, zoals vereist, enkel toegekend binnen de perken van de daartoe op de begroting ter beschikking gestelde kredieten. Duidelijkheid over budget wordt gegeven in de jaarlijkse begroting. Het is de ambitie van de minister de huidige subsidieniveaus te handhaven.

De principes verbonden aan de afschaffing van de koppelsubsidies worden geduid in het witboek Interne Staatshervorming (p. 140-141, doorbraak 27 'Afschaffing koppelsubsidies Onroerend Erfgoed'): "De afschaffing van de koppelsubsidies Onroerend Erfgoed gaat gepaard met (1) het in mindering brengen van het bedrag dat de provincies de afgelopen jaren besteedden aan deze premies van het provinciefonds en toevoeging ervan aan de Vlaamse restauratiepremiebudgetten (2) het uitsluiten van de provincies voor het ontvangen van Vlaamse restauratiepremie voor het onroerend erfgoed waarvan ze zelf eigenaar zijn."

Vanaf 1 januari 2014 zullen de provincies ter zake geen enkele financiële verplichting meer hebben. Dit betekent volgens de minister dat vanaf deze datum: (1) alle ontvankelijk verklaarde dossiers volledig worden uitbetaald door het Vlaamse Gewest en dit volgens de huidige premiepercentages. Het Vlaamse Gewest past dus het aandeel van de provincies bij en dit met het geld dat wordt overgedragen vanuit het Provinciefonds en (2) alle vastgelegde premies die nog niet (volledig) zijn uitbetaald, worden overgenomen door het Vlaamse Gewest.

Op 15 juli 2011 verleende de Vlaamse minister van Begroting een begrotingsakkoord over het voorontwerp van decreet betreffende het onroerend erfgoed, op voorwaarde dat de eventuele noden inzake budget en personeel worden opgevangen binnen de beschikbare refertekredieten en het huidige personeelsbestand van het bevoegde beleidsdomein.

Dit ontwerp van decreet voorziet wel in instrumenten voor het stimuleren en ondersteunen van vernieuwende technieken, met name door middel van projectsubsidies (artikel 10.1.1, 3°). Het behoort ook tot de mogelijkheden om hiervoor te opteren bij de bepaling van de voorafnames.

De extra kosten waarop wordt gewezen door de Nederlandstalige Raad van de Koninklijke Federatie van het Belgisch Notariaat zijn er inderdaad. Deze waren volgens de minister evenwel niet de bedoeling. Een wijziging van de artikelen 6.4.8 en 6.4.9, zoals gevraagd door de CIB, de BVS en de KFBN, draagt dan ook de goedkeuring van de minister weg. Deze wijzigingen betreffen de schrapping van de verplichting om hoofdstukken van het decreet en of inventarisgegevens en of beschermingsbesluiten als bijlage bij akten toe te voegen.

Het niet opnemen van een vergoedingsregeling is volgens de minister een beleidsoptie. Wat betreft de schadevergoedingsregeling in het kader van het Landschapsdecreet, is gebleken dat er voor het jaar 2000 – op basis van de oude regelgeving in het Landschapsdecreet – een aantal rechtszaken werd aangevat. Deze werden ongeveer allemaal door de nieuwe regelgeving ondervangen ofwel kon de uitbetaalde schadevergoeding worden gereduceerd.

Het ontwerp van decreet voorziet volgens de minister wel degelijk in financiële instrumenten voor geïnventariseerd, niet-beschermd onroerend erfgoed:

- de premies voor de opmaak van een beheersplan;
- de premies voor het beheer van onroerend erfgoed waarvoor een beheersplan is goedgekeurd; en
- de subsidies voor beheersovereenkomsten met de zakelijkrechthouders of beheerders van archeologische sites, monumenten, percelen in een cultuurhistorisch landschap, stads- of dorpsgezichten of erfgoedlandschappen (artikelen 10.1.1, 2°, en 10.2.1, 3° en 5°).

Beheersplannen en beheersovereenkomsten zijn ook mogelijk voor niet-beschermd onroerend erfgoed.

2.26. *Financiering archeologie – onvoldoende duidelijk?*

Enkele leden wezen op de interpretatieproblemen met het Verdrag van Valletta. De minister antwoordt dat in gevallen van discussie over de interpretatie van wetgeving steeds naar de memorie van toelichting wordt gegrepen. In dit geval is dat niet anders. De minister geeft vervolgens een officiële Nederlandse vertaling van de tekst, aangezien de Raad van Europa enkel in een officiële Engelse en Franse versie voorziet. Artikel 6, ii, van het Verdrag van Valletta bepaalt dat iedere partij er zich toe verplicht “de materiële middelen van archeologisch noodonderzoek te doen toenemen:

- a. door passende maatregelen te treffen om ervoor te zorgen dat bij grote openbare of particuliere ontwikkelingsprojecten de totale kosten van eventuele noodzakelijke daarmee verband houdende archeologische verrichtingen worden gedekt door gelden afkomstig uit de overheids- of de privésector, al naargelang;
- b. door in de begroting voor deze projecten een post op te nemen voor voorafgaande archeologische studies en onderzoeken, voor beknopte wetenschappelijke verslagen, alsmede voor de volledige publicatie en registratie van de bevindingen”.

De memorie van toelichting bij het verdrag is volgens de minister duidelijk: “Paragraaf ii van dit artikel is van groot belang aangezien het de last voor het financieren van archeologische activiteiten, noodzakelijk door ontwikkelingsprojecten, legt bij diegenen die verantwoordelijk zijn voor die projecten. (...) Het archeologisch erfgoed is volgens het verdrag “een bron van het Europese collectieve geheugen” en in de woorden van het ICOMOS Charter (het charter van Lausanne) “behoort het gemeenschappelijk toe aan de hele menselijke maatschappij”. Daarom moet het beschermd worden, maar de kost van de bescherming mag niet gedragen worden door het publiek wanneer de oorzaak van die kost ligt in baten die toekomen aan private belangen. Zij die profiteren van ontwikkelingsprojecten zijn ook verantwoordelijk voor het behouden van datgene wat door hun activiteiten wordt verstoord.”.

Het verdrag legt met andere woorden duidelijk de volledige kost voor het archeologische onderzoek dat noodzakelijk is om het archeologisch erfgoed te vrijwaren bij ontwikkelingsprojecten, bij diegene die de vruchten draagt van het project. In het geval van een private ontwikkeling is dit de private ontwikkelaar. In het geval van een publieke ontwikkeling is dit de publieke ontwikkelaar. Het gaat hierbij om de kost van het hele onderzoek van de eerste voorstudie tot en met de publicatie van de resultaten.

In artikel 6, ii, van het Verdrag van Valletta is er sprake van ‘grote’ particuliere of openbare ontwikkelingsprojecten. De term ‘groot’ is een vergelijkende term, die de omvang van een waarde ten aanzien van een norm (‘normaal’) aanduidt. Het is volgens de minister dan ook kwestie van te definiëren wat de omvang van een ‘normaal’ ontwikkelingsproject is om te kunnen bepalen wat dan de omvang van een ‘groot’ ontwikkelingsproject is.

Het Verdrag van Valletta bevat geen absolute definitie van deze normomvang, omdat dit volledig afhankelijk is van de ruimtelijke dynamiek in het land of de regio. Deze dynamiek wordt bepaald door de beschikbare vrije ruimte, de bestemming die hieraan wordt gegeven en de wijze waarop de bestemming van deze beschikbare ruimte wordt gerealiseerd. Zo is de consumptie van ruimte in Vlaanderen op jaarbasis 1,4 maal groter dan die in Nederland, hoewel Vlaanderen qua grondgebied driemaal kleiner is dan Nederland. Het is dus noodzakelijk te bepalen wat in Vlaanderen de ‘normale’ omvang is van ontwikkelingsprojecten, om te kunnen definiëren wat in het kader van de Vlaamse ruimtelijke dynamiek een ‘groot’ project is.

Uitgangspunt voor het bepalen van de oppervlaktecriteria uit het ontwerp van decreet (artikelen 5.4.1 en 5.4.2) is het oppervlak van het perceel of de percelen waarop de werken plaatsvinden. Deze kunnen worden ingedeeld in oppervlakteklassen (0-200 m², 200-300 m², 300-400 m² enzovoort). De klasse waarmee 50 percent van het aantal bouwvergunningen in Vlaanderen wordt bereikt, kan dan worden aanzien als de 'norm'. Dit is het geval bij de klasse percelen met een oppervlak tot 800 m². Met andere woorden: projecten met een perceelsoppervlak van 800 m² zijn 'normale' projecten.

De basisdrempel waarvoor wordt geopteerd in het ontwerp van decreet is 3000 m². De klasse groter dan 3000 m² komt overeen met 8,1 percent van het totaal aantal bouwvergunningen. Voor Vlaanderen worden dus enkel de 8,1 percent grootste ontwikkelingsprojecten aan een archeologisch traject onderworpen. De 91,9 percent andere projecten worden als 'niet groot' aanzien.

De minister benadrukt dat het ontwerp van decreet het principe dat de veroorzaker betaalt geenszins eenzijdig interpreteert. Bovendien voert het ontwerp van decreet een aantal flankerende maatregelen in die de impact van de toepassing van het verdrag moeten verlichten. Het gaat hierbij vooral om de bijdrage aan het archeologisch solidariteitsfonds en de premie voor buitensporige kosten. Ook in omringende landen als Engeland, Nederland en Frankrijk wordt de kost voor het archeologisch onderzoek bij de veroorzaker gelegd. De minister overloopt de regeling in enkele naburige landen:

- in Engeland wordt de omgang met de historische leefomgeving, waaronder archeologie, geregeld in de Planning Policy Statement 5. Deze regeling verplicht initiatiefnemers om bij hun vergunningsaanvraag een waardering te voegen van het archeologisch erfgoed op het betrokken terrein, gebaseerd op een bureaustudie of, wanneer die niet volstaat, een veldonderzoek. Indien een archeologische site aanwezig is maar het belang van het project primeert op een behoud in situ, verplicht de vergunningverlener de ontwikkelaar om dit erfgoed te documenteren, de resultaten te publiceren en de vondsten te deponeren bij een museum of openbaar depot. Gezien hun onzichtbare aard worden archeologische sites zelfs expliciet evenwaardig gesteld aan beschermd en geïnventariseerd erfgoed. Er is geen enkele financiële tegemoetkoming voorzien in de kosten;
- in Nederland wordt de uitvoering van archeologisch onderzoek verbonden aan de omgevingsvergunning. Het is de ontwikkelaar die in eerste instantie de kost van het archeologisch onderzoek draagt. Wanneer deze kost echter zo hoog oploopt dat hij niet meer redelijkerwijs alleen ten laste van de ontwikkelaar kan zijn, kan deze laatste aanspraak maken op een tegemoetkoming vanwege de vergunningverlenende overheid. Dit is de gemeente of de provincie. Die bepaalt zelf wat volgens haar redelijkheid is, meestal uitgedrukt in een percentage van de bouwkost. Het 'redelijke' deel dat ten laste van de ontwikkelaar blijft, wordt het 'verstoordersdeel' genoemd, het overstijgende bedrag is de 'excessieve kost'. De gemeente of provincie bepaalt ook zelf in welke mate ze tegemoet komt in het bedrag dat het verstoordersdeel overstijgt. Een vroegere regeling waarbij ook de Rijksoverheid in een deel van de kosten kon tegemoetkomen, is intussen afgeschaft;
- in Frankrijk wordt de uitvoering van het vooronderzoek bij de overheid gelegd, hetzij door het Institut National de Recherche Archéologique Préventive, hetzij door een eventuele (inter)gemeentelijke archeologische dienst. De idee hierachter is volgens de minister dat een private archeologische uitvoerder zou zwichten voor de commerciële belangen van de ontwikkelaar en geen objectieve evaluatie van een terrein zou realiseren. De financiering van het vooronderzoek gebeurt door middel van een belasting op bouwwerken (RAP, Redevance d'Archéologie Préventive) die afhankelijk van de aard van de werken berekend wordt op basis van de bouwwaarde (a rato van 0,4 percent) of de grondoppervlakte van de werken (aan 0,53 euro/m²). De uitvoering van de eventuele opgravingen gebeurt door het INRAP of door een commercieel archeologisch bureau, maar wel rechtstreeks op kosten van de ontwikkelaar. Hier is de filosofie dat het leggen

van de kost voor de opgraving bij de bouwheer deze laatste zou stimuleren om te kiezen voor een behoud in situ. Voor socialewoningbouw en voor de bouw van de eigen gezinswoning van particulieren is er een mogelijkheid tot subsidie vanuit een fonds, dat eveneens gespijsd wordt door de RAP.

De buitensporige directe kost wordt in de conceptnota over het uitvoeringsbesluit als volgt omschreven: “Indien de directe kost van het verplicht uit te voeren archeologisch onderzoek zoals opgenomen in de bekrachtigde archeologienota meer dan 2 percent van het bouwproject inhoudt, dan treedt het premiesysteem in werking.”. Onder de directe kost dient de kost voor het archeologisch onderzoek zelf te worden verstaan (de factuur van de erkende archeoloog) en niet de eventuele kosten voor vertraging of rendementsverlies (aangezien deze konden worden voorzien). Het gaat volgens de minister ook enkel om verplicht onderzoek, dat wil zeggen het onderzoek zoals dat via de bekrachtigde archeologienota is opgenomen als voorwaarde bij de stedenbouwkundige vergunning of verkavelingsvergunning.

Het ontwerp van decreet kiest inderdaad voor één fonds. De memorie van toelichting verduidelijkt deze keuze: “Omwille van organisatorische redenen, om de gelijkheid tussen alle betrokken personen te garanderen en, de versnippering van middelen tegen te gaan, kan het Vlaamse Gewest één en slechts één archeologisch solidariteitsfonds opgericht onder de vorm van een vereniging zonder winstoogmerk erkennen.”. De minister zegt echter niet negatief te staan tegenover de idee om meerdere fondsen te erkennen, zoals die tijdens de hoorzittingen werd geuit. Er is enerzijds het organisatorische nadeel van het werken met meerdere fondsen, maar anderzijds kan een sectoriële benadering misschien gemakkelijker tot solidariteit leiden of tot andere modaliteiten naargelang de aard van de sector.

De kostprijs van archeologisch onderzoek is enerzijds afhankelijk van de vorm van het onderzoek, de oppervlakte van het terrein, de lokale terreinomstandigheden, de vraagstelling van het onderzoek enzovoort. Anderzijds is de prijs onderhevig aan de marktwerking van vraag en aanbod. Een gemiddelde kostprijs bestaat dus niet, aldus de minister. Wel verwijst hij naar de ramingen zoals die gebruikt werden bij het opmaken van het theoretisch model uit 2010, dat aan de basis lag van de keuze van de oppervlaktedrempels. De ramingen in kwestie waren gebaseerd op de toenmalige marktprijzen, golden voor het model in kwestie, en waren afvlakkingen in functie van de noodzakelijke berekeningen. Volgende cijfers werden gehanteerd (prijzen exclusief btw):

- bureauonderzoek: 400 euro per stuk;
- booronderzoek: 1200 euro per hectare;
- proefsleuvenonderzoek in buitengebied: 2700 euro per hectare;
- proefputtenonderzoek in stratigrafische context: 5000 euro per hectare;
- opgraving in zandgebied: 120.000 euro per hectare;
- opgraving in klei- en leemgebied: 200.000 euro per hectare;
- opgraving in stratigrafische context: 1.000.000 euro per hectare.

Met stratigrafische contexten worden enerzijds sites bedoeld zoals die vaak voorkomen in historische steden, maar anderzijds ook abdijen, kastelen, romeinse villa's enzovoort in buitengebied. Door de aard van de bewoning is daar een dik bodemarchief gevormd dat uit meerdere niveaus bestaat. Elk niveau kan als een aparte opgraving worden aanzien, waardoor de op te graven oppervlakte en dus de kostprijs een veelvoud is van die van sites zonder stratigrafie. Tegenover de hogere kost per hectare in een historische stadskern kan de kleinere omvang van bouwprojecten in deze setting worden geplaatst, evenals de hogere marktwaarde en opbrengst van het project in kwestie (cf. verkaveling van 1 ha in buitengebied versus loftcomplex van 1 ha in stadskern).

De keuze om niet iedere (ver)bouwer via een vorm van verplichte bijdrage mee de kosten van het archeologisch onderzoek te laten dragen, is volgens de minister wel degelijk een beleidskeuze. De mogelijke opties voor een financieringsmodel en de voorkeursoptie worden besproken in de studie van de Participatiemaatschappij Vlaanderen inzake de ‘Analyse van de financiële haalbaarheid van een archeologisch solidariteitsfonds’. Het heroverwegen van het verplichte aspect en de ruimere spreiding betekent het heroverwegen van de argumenten zoals opgenomen in deze studie.

De onduidelijkheid inzake de omschrijving van wie de kosten van een archeologisch onderzoek moet dragen, wordt onderschreven. Aangezien ook de omschrijving als ‘verstoorder’ of ‘initiatiefnemer’ een gelijkaardige onduidelijkheid bevat, wordt voorgesteld om “de zakelijkrechthouder van het onroerend goed” te vervangen door “de aanvrager van een vergunning zoals omschreven in artikel 4.5.1 en 4.5.2”. Er zou een voorstel van amendement in die zin worden ingediend. Deze artikelen bepalen immers voor welke werken een archeologienota moet worden ingediend en stellen de aanvrager van de vergunning voor deze werken hiervoor verantwoordelijk. Het artikel wordt dan: “Tenzij het anders overeengekomen is, worden de kosten van het archeologisch vooronderzoek en de archeologische opgraving gedragen door de aanvrager van de stedenbouwkundige vergunning of verkavelingsvergunning zoals bedoeld in artikel 5.4.1 en 5.4.2.”.

2.27. *Handhaving*

De heer Sauwens vroeg waarom handhaving een exclusieve gewestbevoegdheid is. Inzake milieu en ruimtelijke ordening zijn ook de lokale overheden mee bevoegd.

De minister antwoordt dat de gemeenten op dit ogenblik geen enkele bevoegdheid hebben betreffende de handhaving inzake onroerend erfgoed. Het ontwerp van decreet voorziet in de mogelijkheid om gemeentelijke ambtenaren aan te stellen als verbalisanten, belast met de opsporing en vaststelling van misdrijven en inbreuken betreffende onroerend erfgoed. Verbalisanten zijn steeds bevoegd om raadgevingen en aanmaningen in de zin van het decreet te geven.

Hoewel het voordragen van gemeentelijke verbalisanten slechts een mogelijkheid en geen verplichting is, blijkt uit het advies van de SARO dat de gemeenten deze loutere mogelijkheid reeds als (te) verregaand ervaren. Het verlenen van bijkomende bevoegdheden lijkt volgens de minister dan ook niet te kunnen rekenen op een draagvlak bij de gemeenten. Op vraag van de VVSG kan de regeling wel nog bij amendement worden versoepeld, in die zin dat a) het college van burgemeester en schepenen zelf de gemeentelijke verbalisanten kan aanstellen (in plaats van een aanstelling door de gewestelijke administrateur-generaal van de Inspectie RWO op voordracht van het college), b) ook contractuelen kunnen worden aangesteld als gemeentelijk verbalisant en c) ook personeelsleden van een intergemeentelijk samenwerkingsverband als gemeentelijk verbalisant kunnen worden aangesteld. De minister heeft geen bezwaar tegen deze versoepeling, die werd gevraagd door de VVSG tijdens de hoorzitting.

De heer Caron vond het hoofdstuk Handhaving ingewikkeld en technisch. Het technische karakter van dit hoofdstuk vloeit volgens de minister voort uit de noodzaak tot het leveren van maatwerk bij het herstel van schade aan erfgoedwaarden en de noodzaak om te voorzien in een procedureel kader voor bestuurlijke handhaving. Van zodra op Vlaams niveau wordt voorzien in een generiek procedurekader voor bestuurlijke handhaving, kunnen de vele procedurele bepalingen in het handhavingsluik worden geschrapt. In afwachting dient dit ontwerp van decreet te voorzien in een eigen procedureel kader, dat in functie van rechtsbescherming van de burger bovendien sluitend moet zijn.

De heer Caron meent ook dat een inbreuk op de bepalingen inzake toevalsvondsten in het hoofdstuk Handhaving zeer streng wordt aangepakt. Sommige toevalsvondsten zijn volgens de minister echter uniek. Het niet melden en/of tijdelijk vrijwaren van toevalsvondsten kan dan ook leiden tot zware schade in de vorm van onherroepelijk kennisverlies. In die zin is het behoud als misdrijf (dat reeds bestaat sinds het Archeologiedecreet van 1993) zonder meer verantwoord. Wanneer de vinder in redelijkheid niet kan vermoeden dat het om archeologische artefacten gaat, zal er overigens bij gebrek aan een moreel element geen sprake zijn van een te bestraffen misdrijf. Bij twijfel moet een vondstmelding worden gedaan. De overheid verschaft vervolgens duidelijkheid binnen een termijn van uiterlijk tien dagen.

2.28. *Ambtenaren als helpdesk Onroerend Erfgoed?*

De heer Sauwens pleitte voor ambtenaren die niet als politieman optreden maar als helpdesk fungeren. De buitendiensten moeten volgens het lid worden gereorganiseerd om alle aanvragen te kunnen verwerken.

De minister geeft in zijn antwoord eerst enkele cijfers. Hij laat opmerken dat in 2011 514 beroepen werden ingesteld door de gewestelijk stedenbouwkundig ambtenaar van Ruimtelijke Ordening op een totaal van 74.042 dossiers, hetgeen neerkomt op 0,69 percent. Het totaal aantal beroepen en dossiers betreft zowel Onroerend Erfgoed als Ruimtelijke Ordening. Sinds december 2011 worden beroepen enkel nog ingesteld door de leidend ambtenaren. Bovendien hebben de beroepen van het agentschap Onroerend Erfgoed nog enkel betrekking op onroerenderfgoed dossiers. In 2012 werden concreet 50 beroepen ingesteld door de administrateur-generaal en dit op een totaal van 63.344 dossiers, hetgeen neerkomt op 0,08 percent. Hierbij wordt de afweging gemaakt dat de dossiers evenwichtig worden beoordeeld over heel Vlaanderen.

Er werd in het verleden inderdaad vastgesteld dat telefonische vragen niet altijd konden worden behandeld, vaak omdat de erfgoedconsulenten veel op het terrein aanwezig zijn voor werkbezoeken, projectvergaderingen en dergelijke. Om te zorgen dat iedere burger dezelfde correcte informatie verkrijgt, wordt er nu een uniek loket uitgebouwd, waarbij de medewerkers die dit loket bemannen, worden opgeleid voor het beantwoorden van allerlei mogelijke vragen die de burger hen kan stellen. Er wordt bijvoorbeeld gewerkt met een lijst van frequent gestelde vragen, zodat ze kunnen steunen op de antwoorden die al eerder werden gegeven.

De eigenlijke dossierbehandeling gebeurt door de erfgoedconsulenten die ondersteund worden door een aantal vakspecialisten. Bij overlegmomenten, bijvoorbeeld op projectvergaderingen, worden gemandateerde consulenten afgevaardigd zodat constructief vooruitgang kan geboekt worden tijdens de vergadering.

De rol van het agentschap Onroerend Erfgoed zal in de toekomst nog duidelijker gescheiden worden van de rol van het agentschap Inspectie RWO (cf. hoofdstuk 11 – Handhaving, afdeling 2 – Sancties).

Intern binnen het agentschap Onroerend Erfgoed werd een strategisch project Focus 2013-2016 opgestart met aandacht voor onder meer cultuurveranderingsmanagement.

3. Replieken en bijkomende antwoorden van de minister

Mevrouw *Patricia De Waele* ziet een aantal goede elementen in het ontwerp van decreet, onder meer het organiseren van overlegmomenten met de eigenaars en van inspraakmomenten waar burgers hun visie kunnen geven. Dat laatste houdt wel gevaren in. Hoe meer mensen er deelnemen aan het openbaar onderzoek, hoe groter de kans op misbruik waardoor de rechtszekerheid voor de eigenaar of voor de eindgebruiker in het gedrang komt.

Het lid is ook bezorgd over de informatieplicht voor de vastgoedmakelaars en de notarissen. Op dit ogenblik laat de gemeentelijke overheid schriftelijk weten dat een goed belast is met een of andere bescherming. Daarbij wordt echter stevast vermeld dat ze niet verantwoordelijk is voor de juistheid van de informatie. De vastgoedmakelaar of de notaris blijft daardoor de eindverantwoordelijke. Kan de overheid niet zorgen voor duidelijke en betrouwbare informatie?

Gezien de voorspelde sterke bevolkingsgroei, wordt er gewerkt aan nieuwe woontrends. Oude gebouwen zoals scholen, kloosters, kerken of oude fabrieken zouden een nieuwe (woon)bestemming kunnen krijgen. Een bescherming zou in dit geval tot vertraging kunnen leiden bij de noodzakelijke renovatie van deze gebouwen. Hebben de ministers van Wonen en van Ruimtelijke Ordening hierover voldoende overleg gehad?

Minister *Geert Bourgeois* wil zich eerst verder informeren vooraleer hij antwoordt op de vraag over de aansprakelijkheid van makelaars en notarissen.

Het organiseren van inspraak- en overlegmomenten moet zorgen voor een sneller verloop van de procedures. Dat zal de rechtszekerheid niet in het gedrang brengen. Het gaat steeds om het inwinnen van adviezen. De uiteindelijke verantwoordelijkheid ligt bij de politiek.

De minister is voorstander van een beleid van herbestemming voor onroerend erfgoed. Het agentschap werkt daar constructief aan mee. Dat leidt ook tot goede resultaten op het terrein. Er zijn prachtige voorbeelden van herbestemde gebouwen. Het gaat natuurlijk steeds om maatwerk waarbij de erfgoedconsulenten meedenken met de bouwheren en architecten om de bescherming en de nieuwe bestemming te verzoenen.

De heer *Bart Caron* waardeert het dat de minister de mogelijkheid van amendering open laat wat sommige heikele punten betreft. Daarnaast heeft het lid echter nog altijd een aantal punten van kritiek. Zo had de minister verder kunnen gaan in de geïntegreerde benadering, ook verder dan de resolutie van het Vlaams Parlement waaraan de minister refereert in zijn repliek over het voortbestaan van de verschillende inventarissen. Het lid is niet zeker dat het ontwerp van decreet op het terrein voor iedereen en overal een verbetering zal betekenen. Het is wel zeker een verbetering voor de archeologie en de handhaving. Dat die hoofdstukken grondig werden uitgewerkt, typeert volgens het lid ook de onevenwichtigheid van het ontwerp van decreet. Voor die twee punten had de minister misschien beter een aparte regelgeving uitgewerkt, om dan later de integratie grondiger aan te pakken. Het is de keuze van de minister om met het ontwerp van decreet het hele beleidsveld aan te pakken, maar de integratie is naar de mening van het lid niet voldragen.

Het ontwerp van decreet legt een basis voor intergemeentelijke diensten voor onroerend erfgoed en de subsidiëring ervan. Is er ook een politieke kans op een sterke financiële ondersteuning? De erkende onroerenderfgoedgemeenten zullen geen subsidie krijgen. Daarvoor dienen zij in de eerste plaats een beroep te doen op de algemene financiering via het Gemeentefonds. Nochtans had een vorm van impulssubsidiëring volgens het lid kunnen bijdragen tot een brede implementatie. Nu vreest hij voor een beleid met twee snelheden. Sommige steden en gemeenten hebben nu al expertise in huis. Kleinere of minder overtuigde gemeenten zullen op dat vlak met een blijvende achterstand te kampen hebben. Daarom pleit hij voor een impulsbeleid dat dergelijke initiatieven op lokaal vlak tijdelijk financieel ondersteunt.

De heer Caron verheugt zich over de coöperatieve ingesteldheid van het agentschap en zijn consulenten, die door de minister werd benadrukt. Het is een positieve evolutie die het lid sterk waardeert.

Het lid heeft nog altijd een dubbel gevoel bij het openbaar onderzoek inzake de inventaris en het feit dat over de opmerkingen en bezwaren het advies van de VCOE wordt gevraagd.

Hoewel hij een voorstander is van een bottom-updemocratie en van inspraak en overleg, vreest het lid dat er in dit geval onvoldoende evenwicht is tussen de rechten die men aan de individuele burger geeft en de mogelijke rechtsgevolgen van de inventaris. Hij vreest voor een vloed van klachten, voor een sterk nimby-effect. Een vloed van klachten zou de werking van de VCOE bezwaren, zoals eerder bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen gebeurde, en zou contraproductief zijn voor het realiseren van de doelstellingen van dit ontwerp van decreet.

De heer Caron denkt dat men inzake het luik archeologie dicht bij een maatschappelijke consensus staat. Hij is bereid om mee te werken aan de amendementen die nog zullen worden ingediend om dit hoofdstuk te verbeteren.

In de conceptnota over het uitvoeringsbesluit zegt de minister uitdrukkelijk dat hij het huidige percentage van het premiestelsel wil behouden. Het gedeelte dat de provincies tot eind 2014 zouden moeten bijleggen, zal echter verdwijnen. Het lid benadrukt dat niet elke eigenaar voldoende financiële draagkracht heeft om zijn gebouw te onderhouden of te restaureren. Gelet op de kwetsbaarheid van het onroerend erfgoed, wil hij dan ook dat het premiestelsel in hoofdte van de aanvrager-ontvanger van de premie niet wijzigt. Zal dat effectief het geval zijn?

Het lid is tevreden dat een integratie met hedendaagse architectuur mogelijk wordt voor beschermde gebouwen. Hij hecht ook veel belang aan innovatieve technieken, onder meer om de energieproblematiek in de monumentenzorg aan te pakken. Beide maatschappelijke doelstellingen – energiebesparing en erfgoedzorg – moeten maximaal kunnen worden gerealiseerd.

Het is de bedoeling een tussenkomst in de kosten voor archeologisch onderzoek mogelijk te maken van zodra die meer dan twee percent van de bouwkosten bedragen. De heer Caron blijft betreuren dat er in Vlaanderen nog altijd geen verplicht archeologiefonds komt, dat voor de helft wordt gespijsd door eigenaars-bouwheren en voor de helft door het Vlaamse Gewest. Als dat niet mogelijk is, zou men inderdaad kunnen denken aan meerdere fondsen, die een mutualiserend effect hebben. Zou dit ook van toepassing zijn op een particuliere woning? Hij vindt het namelijk belangrijk dat een opgraving kan doorgaan, maar dit moet ook betaalbaar blijven voor de particulier.

De heer Caron hoopt dat de aangekondigde amendementen nog kunnen bijdragen aan een zo breed mogelijk draagvlak voor deze kwetsbare sector. Hoe dan ook waardeert hij elke vooruitgang die er op dit vlak wordt geboekt.

Minister *Geert Bourgeois* antwoordt op de punctuele vragen van de heer Caron. Er zal wel degelijk voorzien worden in subsidiëring voor de intergemeentelijke diensten voor onroerend erfgoed.

Het openbaar onderzoek moet aan de burgers de kans geven om feitelijke onjuistheden te signaleren. Die worden nu ook al occasioneel gemeld. Dat zal nu meer systematisch gebeuren en ook voor de vastgestelde inventaris.

Het is de bedoeling van de minister om de archeologiesector verder te betrekken bij het opmaken van de code van goede praktijken.

De minister verwijst naar zijn eerdere antwoorden. De Vlaamse overheid zal de premie uitkeren zoals die nu bestaat. Het Vlaamse Gewest past dus het aandeel van de provincies bij met het geld dat wordt overgedragen vanuit het provinciefonds. Daar is een akkoord over. De minister laat nog opmerken dat de provincies vragende partij waren voor het afschaffen van de koppelsubsidies.

De heer *Bart Caron* dankt de minister voor het duidelijke antwoord. Hij merkt op dat in de wandelgangen lang de gedachte leefde dat na de verevening meer restauratie- en onderhoudsdossiers zouden kunnen worden betoelaagd, maar dat de ontvangen premie in hoofde van de aanvrager lager zou zijn.

Minister *Geert Bourgeois* vult aan dat de provincies zelf geen subsidie meer zullen krijgen voor eventuele provinciale eigendommen die onroerend erfgoed zijn.

De tussenkomst in de archeologische kosten die meer dan twee percent van de bouwkosten bedragen, is expliciet bedoeld voor de particulieren omdat zij niet zullen meewerken aan de oprichting van een dergelijk fonds. De minister heeft zich hierbij laten inspireren door het Nederlandse model.

III. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING

De amendementen nr. 1 en 2 van de heer *Bart Caron* zijn gepubliceerd in *Parl.St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 1901/3. De amendementen nr. 3 tot en met 32 en 34 tot en met 52 van de heren *Wilfried Vandaele*, *Johan Sauwens* en *Jurgen Vanlerberghe*, de dames *Tine Eerlingen* en *Karin Brouwers* en de heren *Bart Martens* en *Lode Ceyssens* zijn gepubliceerd in *Parl.St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 1901/4, evenals amendement nr. 33 van mevrouw *Patricia De Waele*. De amendementen nr. 53 tot en met 115 van mevrouw *Mercedes Van Volcem*, de heer *Dirk Van Mechelen*, mevrouw *Gweny De Vroe* en de heren *Karlos Callens* en *Sas van Rouveroy* zijn gepubliceerd in *Parl.St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 1901/5. De amendementen nr. 116 tot en met 123 van heren *Wilfried Vandaele*, *Johan Sauwens*, *Jurgen Vanlerberghe* en *Marius Meremans*, mevrouw *Karin Brouwers* en de heren *Bart Martens* en *Robrecht Bothuyne* zijn gepubliceerd in *Parl.St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 1901/6. De amendementen nr. 124 van de heren *Wilfried Vandaele*, *Jurgen Vanlerberghe* en *Johan Sauwens* en nr. 125 van mevrouw *Mercedes Van Volcem* zijn gepubliceerd in *Parl.St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 1901/7.

Hoofdstuk 1. Inleidende bepalingen

Artikelen 1.1 en 1.2

Deze artikelen worden zonder opmerkingen aangenomen met 8 stemmen bij 1 onthouding.

Hoofdstuk 2. Definities

Artikel 2.1

Amendement nr. 53 van mevrouw *Mercedes Van Volcem*, de heer *Dirk Van Mechelen*, mevrouw *Gweny De Vroe* en de heren *Karlos Callens* en *Sas van Rouveroy* strekt ertoe in artikel 2.1, punt 3°, tussen het woord “fysisch-geografische” en de woorden “en esthetische” de woorden “, natuurlijke” in te voegen.

Mevrouw *Mercedes Van Volcem* beschrijft dat de definitie van landschap in het ontwerp van decreet integraal is overgenomen uit het Europees Landschapsverdrag. Landschap wordt onder meer omschreven als “waarvan het karakter bepaald wordt door natuurlijke en menselijke factoren en de wisselwerking ertussen”. Met betrekking tot de algemene landschapszorg is het logisch dat ook natuurwaarden daar de basis van kunnen vormen. Bovendien is de wisselwerking tussen onder andere erfgoed en natuur één van de uitgangspunten van het ontwerp van decreet.

De heer *Bart Caron* stelt dat erfgoed geen afgelijnde bevoegdheid is. Ook het natuuraspect kan deel uitmaken van een integrale benadering van een erfgoedwaarde.

Volgens minister *Geert Bourgeois* dekt de huidige definitie van algemene landschapszorg in het ontwerp van decreet de erfgoeddefinitie. Binnen het bevoegdheidsdomein Onroerend Erfgoed wordt niet de totaliteit van het landschap geregeld, dus ook niet het volledige natuuraspect. Natuurlijke factoren zijn wel opgenomen in de definitie van ‘landschap’ in artikel 2.1, 33°.

Amendement nr. 53 wordt verworpen met 8 stemmen tegen 3.

Amendement nr. 54 van mevrouw Mercedes Van Volcem, de heer Dirk Van Mechelen, mevrouw Gwenny De Vroe en de heren Karlos Callens en Sas van Rouveroi strekt ertoe in artikel 2.1, punt 4°, het woord “betekenisvolle” te vervangen door het woord “voornaamste”.

Mevrouw *Mercedes Van Volcem* licht toe dat de definitie van archeologie is overgenomen uit artikel 1 betreffende de omschrijving van het archeologische erfgoed van het Verdrag van Malta. De verdragstekst heeft het echter niet over betekenisvolle, maar wel over de voornaamste informatiebronnen.

Minister *Geert Bourgeois* antwoordt dat het begrip ‘betekenisvol’ ruimer is dan het begrip ‘voornaamste’.

Amendement nr. 54 wordt verworpen met 8 stemmen tegen 1 bij 2 onthoudingen.

Amendement nr. 55 van dezelfde indieners strekt ertoe in artikel 2.1, punt 5°, tussen het woord “roerend” en het woord “goed” de woorden “of onroerend” in te voegen.

In het ontwerp van decreet wordt er volgens mevrouw *Mercedes Van Volcem* van uitgegaan dat een archeologisch artefact alleen roerend kan zijn. Dat is echter niet het geval. Het verklarend woordenboek Van Dale geeft volgende definitie voor een artefact: opzettelijk vervaardigd gebruiksvoorwerp. Een artefact moet met andere woorden intentioneel gemaakt zijn. De praktijk leert dat er ook een aantal gebruiksvoorwerpen zijn die door hun aard en omvang onroerend zijn. Het volstaat te verwijzen naar voorbeelden zoals de Holsteen in Zonhoven, een steen die werd gebruikt om vuurstenen bijlen te polijsten, om dit te duiden.

Volgens minister *Geert Bourgeois* is dit een misvatting. De definitie heeft betrekking op artefacten die verworven zijn via archeologisch onderzoek en die dus niet in situ bewaard zijn.

De heer *Johan Sauwens* vraagt verduidelijking bij de term ‘archeologische erfgoedwaarde’ in de definitie van ‘archeologisch artefact’. Een te brede interpretatie is hier mogelijk. Om te vermijden dat men te vaak een terrein als archeologische site kan verklaren, moet worden verduidelijkt dat het artefact een bijzondere toegevoegde waarde moet geven aan het Vlaamse culturele erfgoed.

Minister *Geert Bourgeois* verwijst naar de definitie van erfgoedwaarde in artikel 2.1, punt 26°. Het algemeen belang verschilt van een particuliere emotionele waarde.

Amendement nr. 55 wordt verworpen met 9 stemmen tegen 1 bij 1 onthouding.

Amendement nr. 56 van dezelfde indieners strekt ertoe in artikel 2.1, punt 6°, tussen de woorden “archeologische artefacten” en de woorden “en onderzoeksdocumenten” de woorden “, onroerende goederen” in te voegen.

Mevrouw *Mercedes Van Volcem* licht het amendement nr. 56 toe. Zoals onder andere in de definities en in de memorie van toelichting wordt aangegeven, bestaat de archeologische waarde niet alleen uit het voorwerp zelf, maar ook uit contextuele waarde en de verbanden die daar kunnen worden uitgehaald. Bij archeologisch onderzoek komen niet alleen roerende voorwerpen aan het licht, maar kunnen ook onroerende goederen worden gevonden.

Minister *Geert Bourgeois* verwijst naar de definitie van ‘artefact’. Zones worden beschermd. Zodra een voorwerp opgegraven wordt, is het niet meer onroerend.

In de memorie van toelichting bij artikel 2.1, punt 7°, leest mevrouw *Mercedes Van Volcem* dat een vindplaats in zijn geheel systematisch in kaart moet worden gebracht. Kan worden geduid op welke manier dit in praktijk kan worden gebracht? Ook moet duidelijkheid worden gegeven over de verantwoordelijkheid van eenieder en over de verdeling van de eraan verbonden kosten. Wat gebeurt er als iemand in het kader van een bouwproject een archeologisch vooronderzoek uitvoert waaruit duidelijk blijkt dat de site ook op de aanpalende percelen voortloopt? Moet de eigenaar dat in kaart brengen en de kosten dragen?

Volgens minister *Geert Bourgeois* kan het niet de bedoeling zijn om de eigenaar te belasten met de kosten van een archeologische opgraving op aanpalende percelen.

Amendement nr. 56 wordt verworpen met 9 stemmen tegen 1 bij 1 onthouding.

Amendement nr. 57 van dezelfde indieners strekt ertoe in artikel 2.1, na het punt 11°, een nieuw 11°/1 in te voegen, dat luidt als volgt:

“11°/1 archeologisch reservaat: plaats die wordt voorbehouden voor het behoud van tastbaar bewijs voor bestudering door toekomstige generaties, ook al zijn er geen zichtbare overblijfselen op de grond of onder water;”.

Mevrouw *Mercedes Van Volcem* duidt dat Vlaanderen het Verdrag van Malta heeft geratificeerd. Vlaanderen heeft zich bijgevolg geëngageerd tot de integrale implementatie van het verdrag.

Volgens minister *Geert Bourgeois* zijn ruimtelijke claims of archeologische reservaten zoals in Schotland, in strijd met de rationale achter dit ontwerp van decreet. De overheid beschermt zones, waar later bij een beroering kan worden opgegraven.

Amendement nr. 57 wordt ingevolge de bespreking ingetrokken.

Amendement nr. 58 van dezelfde indieners strekt ertoe in artikel 2.1 de tekst van punt 12° te vervangen door wat volgt:

“12° archeoloog: bekwame en speciaal daartoe bevoegde natuurlijke of rechtspersoon die opgravingen of andere tot vernietiging leidende technieken uitvoert;”.

Mevrouw *Mercedes Van Volcem* verwijst naar de memorie van toelichting. Daarin wordt aangegeven dat het de bedoeling is van dit ontwerp van decreet om de bepalingen in het door Vlaanderen geratificeerde Verdrag van Malta te implementeren.

Minister *Geert Bourgeois* stelt voor om het amendement niet te goed te keuren. Het begrip ‘archeoloog’ is welomschreven in het ontwerp van decreet, net als de erkenning van de archeoloog. Deze omschrijving is trouwens administratief eenvoudiger dan volgens die in het amendement.

Bij de voorstelling van het ontwerp van decreet werd door de minister stelselmatig gewezen op de holistische en integrale benadering, die de basis vormt van de ontwikkelde visie. Wat artikel 2.1, 14° tot 18°, betreft, merkt mevrouw *Mercedes Van Volcem* op dat deze integrale benadering volgens haar ontbreekt. Er wordt consequent onderscheid gemaakt tussen de verschillende erfgoedbegrippen zoals ‘monument’, ‘landschap’, ‘stads- en dorpsgezicht’, ‘archeologische site’ enzovoort. Het lid vraagt waarom niet wordt geopteerd voor één bescherming als onroerend erfgoed.

Minister *Geert Bourgeois* zegt inderdaad te kiezen voor een holistische benadering in dit ontwerp van decreet. De opdeling in definities is een uitvoering van de resolutie van het Vlaams Parlement van 25 mei 2011 betreffende de conceptnota Onroerend Erfgoed (*Parl. St. VI.Parl. 2010-11, nr. 1065/5*).

Amendement nr. 58 wordt verworpen met 9 stemmen tegen 1 bij 1 onthouding.

Amendement nr. 59 van dezelfde indieners strekt ertoe in artikel 2.1, na punt 18°, een nieuw punt 18°/1, een nieuw punt 18°/2, een nieuw punt 18°/3 en een nieuw punt 18°/4 in te voegen, die luiden als volgt:

- “18°/1 beschermde archeologische zone: een archeologische zone die voorlopig of definitief beschermd is overeenkomstig hoofdstuk 6;
- 18°/2 beschermd archeologisch reservaat: een archeologisch reservaat dat voorlopig of definitief beschermd is overeenkomstig hoofdstuk 6;
- 18°/3 beschermd archeologisch ensemble: een archeologisch ensemble dat voorlopig of definitief beschermd is overeenkomstig hoofdstuk 6;
- 18°/4 beschermd archeologisch artefact: een archeologisch artefact dat voorlopig of definitief beschermd is overeenkomstig hoofdstuk 6;”.

Minister *Geert Bourgeois* herhaalt dat zijn beleid niet gericht is op het leggen van een ruimtelijke claim, maar wel op het beschermen van een zone, waar er verplichtingen uit voortvloeien in het geval er ingrepen gebeuren. Voor de artefacten verwijst hij naar het Topstukkendecreet en andere decreten in verband met roerend erfgoed.

Amendement nr. 59 wordt ingevolge de bespreking ingetrokken.

Amendement nr. 60 van dezelfde indieners strekt ertoe in artikel 2.1, punt 22°, de woorden “een geringe dichtheid van bebouwing en” te schrappen.

Minister *Geert Bourgeois* stelt dat de definitie uit het Landschapsdecreet wordt gehanteerd. Ten tweede is, op vraag van het Vlaams Parlement, geopteerd voor het behoud van het stads- en dorpsgezicht waar er per definitie een dichte context is.

Mevrouw *Mercedes Van Volcem* repliceert dat de erkenning tot stads- of dorpsgezicht een moeilijke procedure inhoudt.

Amendement nr. 60 wordt verworpen met 9 stemmen tegen 1 bij 1 onthouding.

Amendement nr. 61 van dezelfde indieners strekt ertoe in artikel 2.1, punt 26°, op de derde regel, de woorden “volkskundige of wetenschappelijke waarde” te vervangen door de woorden “volkskundige, wetenschappelijke, aardkundige of natuurwaarde”.

Mevrouw *Mercedes Van Volcem* argumenteert dat in de verschillende Europese verdragen en conventies die aan de grondslag liggen van dit ontwerp van decreet wordt gewezen op de wisselwerking tussen mens en natuur en op de fysische en geografische processen die het landschap mee vorm hebben gegeven. Concreet betekent het dat ook aardkundige en natuurwaarden als intrinsieke erfgoedwaarden moeten beschouwd worden en aanleiding

kunnen geven tot een bescherming. Ze vult aan dat de meest recente erkenningen van de UNESCO natuur en landschappen betreffen.

De heer *Johan Sauwens* geeft een aantal voorbeelden van steengroeves en ontginningen waar belangrijke geologische opgravingen werden gedaan. Zijn voorstel is om de natuur- of aardkundige waarde mee te nemen binnen de notie ‘wetenschappelijke waarde’. Op het vlak van natuur en ruimtelijke ordening zijn er andere decreten en instrumenten van toepassing. Hier is het essentieel dat het gerelateerd is aan een menselijk ingrijpen.

De heer *Wilfried Vandaele* merkt op dat er in een geologische opgraving meestal ook een menselijk ingrijpen aanwezig is. Bovendien zou amendement nr. 61 tot gevolg hebben dat projectontwikkelaars een bijkomend en belastend onderzoek zouden moeten doen naar de aardkundige waarde.

Minister *Geert Bourgeois* vermeldt dat het ontwerp van decreet uitgaat van het begrip ‘menselijke invloeden en activiteiten’. Projectontwikkelaars moeten niet verplicht worden om de aardkundige waarde te onderzoeken. Het beleidsdomein Leefmilieu en Natuur zou in dat geval moeten adviseren over de vraag wat aardkundig van belang is. Dit valt niet onder de scope van dit ontwerp van decreet. Daarnaast zijn er in Vlaanderen geen puur natuurlijke landschappen meer zoals erkend door de UNESCO. Alle landschappen in Vlaanderen zijn beïnvloed door de mens. Tot slot meent de minister dat de verduidelijking van de heer Sauwens rond het begrip ‘wetenschappelijke waarde’ zeker kan meegenomen worden in de parlementaire voorbereiding. Er is namelijk altijd een interactie tussen de mens en de natuur.

De heer *Wim Van Dijk* suggereert om ‘roerende goederen’ toe te voegen aan de definitie van erfgoedwaarde, in artikel 2.1, 26°.

Minister *Geert Bourgeois* antwoordt dat deze definitie ook de cultuurgoederen die er integrerend deel van uitmaken, omvat.

Amendement nr. 61 wordt verworpen met 8 stemmen tegen 3.

Amendement nr. 62 van dezelfde indieners strekt ertoe in artikel 2.1, na punt 27°, een nieuw punt 27°/1 in te voegen, dat luidt als volgt:

“27°/1 eigenaar: de natuurlijke, bestuurlijke of rechtspersoon die houder is van een zakelijk recht;”.

Mevrouw *Mercedes Van Volcem* merkt op dat in het ontwerp van decreet een onderscheid wordt gemaakt tussen de eigenaar en de gebruiker van een beschermd goed. Vanuit die optiek is het van belang dat beide begrippen worden gedefinieerd.

Minister *Geert Bourgeois* verwijst naar artikel 2.1, 47°, over de definitie van ‘zakelijkrechtshouder’.

Amendement nr. 62 wordt verworpen met 9 stemmen tegen 1 bij 1 onthouding.

Amendement nr. 63 van dezelfde indieners strekt ertoe in artikel 2.1, punt 31°, op beide plaatsen op de eerste en tweede regel, tussen het woord “onroerende” en het woord “goederen” de woorden “en roerende” in te voegen.

De inventaris wordt in het ontwerp van decreet beperkt tot een lijst van onroerende goederen. Dit is volgens mevrouw *Mercedes Van Volcem* niet in overeenstemming met het door Vlaanderen geratificeerde Verdrag van Malta waarin met betrekking tot het archeologisch erfgoed zowel de onroerende als de roerende aspecten als belangrijk worden geduid. Ze

voegt toe dat uit de hoorzittingen met verschillende actoren blijkt dat dit ontwerp van decreet niet gedragen wordt door de sector.

Minister *Geert Bourgeois* wil bij een inventaris geen roerende goederen mee laten inventariseren. De ambtenaren die instaan voor de inventarisatie kunnen trouwens geen toegang afdwingen tot particuliere woningen of bedrijfsruimtes. Deze aanpak ligt in de lijn van de standpunten van de SARO en de SERV.

De heer *Bart Caron* geeft het belang aan van een goede samenwerking tussen de verantwoordelijke administraties en de bevoegde ministers voor roerend en onroerend erfgoed. De evolutie naar de depotvorming, waarbij roerende goederen die bloot komen te liggen binnen een onroerend erfgoed, onder de verantwoordelijkheid komen van de sector roerend erfgoed, is een goede zaak. De tendens naar een wisselwerking tussen deze gewest- en gemeenschapsbevoegdheden, die vandaag al plaatsvindt, moet worden doorgezet.

Amendement nr. 63 wordt verworpen met 8 stemmen tegen 2 bij 1 onthouding.

Amendement nr. 64 van dezelfde indieners strekt ertoe bij artikel 2.1, na punt 36°, een nieuw punt 36°/1 in te voegen, dat luidt als volgt:

“36°/1 lijnrelict: lineaire erfgoedelementen of natuurlijke lineaire elementen die drager zijn van erfgoedelementen;”,

en na punt 43° een nieuw punt 43°/1 in te voegen, dat luidt als volgt:

“43°/1 puntrelict: plaatsen, gebouwen, monumenten, kunstwerken met cultuurhistorische waarde;”.

Volgens minister *Geert Bourgeois* moeten deze definities niet worden opgenomen. Het ontwerp van decreet normeert deze begrippen niet.

Amendement nr. 64 wordt verworpen met 9 stemmen tegen 2.

Amendement nr. 65 van dezelfde indieners strekt ertoe in artikel 2.1, punt 34°, op de eerste regel, het woord “traditionele” te schrappen.

Mevrouw *Mercedes Van Volcem* legt uit dat het Europees Landschapsverdrag vanuit een integrale benadering voorziet in een ruime definitie van ‘landschap’, waarbij niet alleen gave, maar ook beschadigde landschappen evenwaardig zijn. Ook landschappen in bijvoorbeeld een stedelijke context horen daartoe. Aangezien het begrip ‘traditioneel’ niet duidelijk gedefinieerd is, blijft het gebruik ervan vaag en beperkend. Betekent het woord traditioneel dat in de West-Vlaamse frontzone het nieuwe landschap dat na de oorlog is ontstaan ter vervanging van het historische bocagelandschap nooit als waardevol kan worden beschouwd?

Minister *Geert Bourgeois* antwoordt dat het concept ‘traditionele’ wordt gebruikt in de Landschapsatlas. Op advies van de KCML wordt dit gekende begrip aangehouden.

Amendement nr. 65 wordt verworpen met 8 stemmen tegen 3.

Amendement nr. 66 van dezelfde indieners strekt ertoe in artikel 2.1 het punt 37° te vervangen door wat volgt:

“37° detectorist: een natuurlijke persoon of rechtspersoon die met behulp van een metaaldetector of andere detectieapparatuur archeologische artefacten of archeologische sites opspoorst;”.

De heer *Wilfried Vandaele* begrijpt dat in de toekomst ook andere technieken nefast kunnen zijn voor de ondergrond. Men evolueert reeds naar een versoepeling van de metaaldetectie. Met de formulering van dit amendement zou echter ook het wetenschappelijk werk van universiteiten verzwaren.

De heer *Johan Sauwens* pleit voor voorzichtigheid bij de definitie van cultuurgoederen in artikel 2.1, 38°. Hij citeert uit de memorie van toelichting: “Daarnaast kunnen ook cultuurgoederen mee beschermd worden. Dit begrip moet een ruime interpretatie krijgen. Daar staat tegenover dat enkel cultuurgoederen die werkelijk integrerend onderdeel uitmaken van een monument in een beschermingsbesluit, zullen worden opgenomen. Er zal dus steeds een beoordeling in concreto moeten plaatsvinden. Niet alle waardevolle voorwerpen aanwezig in een monument maken er immers integrerend deel van uit.”. De slotzin is de volgende: “Uiteindelijk betekent dit, dat in toepassing van het Onroerendfgoeddecreet het aantal beschermde cultuurgoederen veeleer beperkt zal zijn”. Het lid stelt de vraag of bijvoorbeeld schilderijen of wandtapijten uit bepaalde gebouwen daar altijd moeten blijven hangen. Als ze horen bij een beschermd gebouw, kunnen ze niet meer worden verkocht binnen de kunst- of antiekhandel. Deze vraag is gekoppeld aan de aspecten ‘eigendom’ en ‘zakelijk recht’. In het Topstukkendecreet is er een inkoopregeling voorzien. De spreker twijfelt over de bevoegdheid van de Vlaamse decreetgever om te bepalen welke zaken niet verkocht mogen worden. Hij geeft de voorbeelden van materiaal in een industriële brouwerij, landbouwalaam in beschermde hoeves, of heiligenbeelden in abdijen. Als men dit of meubilair of serviezen in beschermde eigendommen mee gaat beschermen, rijzen er een aantal problemen. Ten eerste is de fiscale of financiële pendant niet gekend. Ten tweede zullen er juridische procedures worden opgestart. Monumentenzorg zal met deze formulering te breed geïnterpreteerd kunnen worden.

De heer *Bart Caron* gaat in op dit punt. Enerzijds wordt het beschikkingsrecht van een eigenaar van een pand beperkt als er in een monument roerende goederen zijn die integrerend deel uitmaken van dat monument. Hij is voorstander van de uitwerking van een instrumentarium om het verlies aan waarde voor de eigenaar te compenseren. Anderzijds zijn er jammer genoeg in Vlaanderen behoorlijk wat voorbeelden van beschadigde en uitgekleden monumenten. Hij pleit voor een strenge en restrictieve interpretatie.

Mevrouw *Mercedes Van Volcem* geeft een voorbeeld van de bescherming van de volledige inboedel van een pand, omdat de kunstenaar die er woonde in dat interieur inspiratie had opgedaan. Wegens de staat van het huis, werd de inboedel beter verplaatst. De eigenaar zelf was vragende partij om het meubilair aan een museum te geven. Jammer genoeg stelde de administratie zich hier niet flexibel op. Een starre houding was nefast voor het cultuurgoed in kwestie.

Minister *Geert Bourgeois* antwoordt dat er voorbeelden zijn van beschermingen die door de Raad van State werden vernietigd. Hij verwijst naar artikel 6.1.4. Bij elk besluit tot voorlopige bescherming wordt een lijst gevoegd met de cultuurgoederen die integrerend deel uitmaken van het beschermde goed, inzonderheid de bijhorende uitrusting en de decoratieve elementen. Er is dus een bijzonder precieze motivering nodig waarom bepaalde cultuurgoederen er integrerend deel van uitmaken.

De heer *Johan Sauwens* pleit voor aandacht voor de financiële problematiek omtrent successie- en schenkingsrechten, en voor fiscale stimuli om het erfgoedbeleid te ondersteunen.

Minister *Geert Bourgeois* gaf reeds opdracht aan mevrouw Kristl Strubbe, algemeen directeur van Herita, om dit samen met de Erfgoedkluis te onderzoeken. Hij volgt de suggestie om hierover in debat te gaan, ook met de Vlaamse minister bevoegd voor Financiën en Begroting.

Amendement nr. 66 wordt verworpen met 8 stemmen tegen 3.

Amendement nr. 67 van dezelfde indieners strekt ertoe in artikel 2.1 aan punt 39° de woorden “archeologische zones, archeologische ensembles, archeologische reservaten, ankerplaatsen en erfgoedlandschappen” toe te voegen.

Minister *Geert Bourgeois* vermeldt dat het woord ankerplaats niet meer voorkomt in het ontwerp van decreet.

Amendement nr. 67 wordt ingevolge de bespreking ingetrokken.

Amendement nr. 68 van dezelfde indieners strekt ertoe in artikel 2.1, punt 40°, de woorden “, afkomstig uit het Vlaamse Gewest,” te schrappen.

Mevrouw *Mercedes Van Volcem* licht toe dat, aangezien het roerend karakter van archeologische voorwerpen niet uit te sluiten is, er ook archeologische voorwerpen vanuit andere plaatsen binnen de grenzen van het Vlaamse Gewest bewaard worden.

De heer *Bart Caron* staat achter het principe dat cultureel erfgoed van andere cultuurgemeenschappen die in Vlaanderen zijn geïmmigreerd, tot het erfgoedpatrimonium van Vlaanderen kunnen behoren.

Minister *Geert Bourgeois* stelt dat allerhande archeologische collecties die niet afkomstig zijn uit het Vlaamse Gewest, niet vallen onder het bevoegdheidsdomein Onroerend Erfgoed. In dit ontwerp van decreet gaat het over voorwerpen die voortkomen uit archeologische onderzoeken die plaatsvinden op het grondgebied van het Vlaamse Gewest, of uit beschermde monumenten.

Mevrouw *Mercedes Van Volcem* formuleert een bedenking bij de definitie van ‘overgangszone’ in artikel 2.1, 43°. De memorie van toelichting hierbij is niet duidelijk. Heel wat stads- en dorpsgezichten zijn in het verleden immers beschermd, precies vanuit de visie die hier nu wordt voorgesteld. Ze stelt de vraag hoe een overgangszone en een stads- en dorpsgezicht zich tegenover elkaar verhouden.

Minister *Geert Bourgeois* verwijst naar de artikelsgewijze toelichting, meer specifiek bij artikel 12.3.10. De besluiten tot bescherming als stads- of dorpsgezicht behouden hun rechtskracht tot zij overeenkomstig het ontwerp van decreet worden gewijzigd of opgeheven.

Amendement nr. 68 wordt verworpen met 8 stemmen tegen 3.

Amendement nr. 69 van dezelfde indieners strekt ertoe in artikel 2.1, na punt 45°, een nieuw 45°/1 toe te voegen, dat luidt als volgt:

“45°/1 VCOE: Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed, de onafhankelijke technische adviescommissie voor het onroerend erfgoed, rechtsopvolger van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen;”.

Mevrouw *Mercedes Van Volcem* vermeldt dat als rechtsopvolger van de bijna 180 jaar oude Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen, een Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed in het leven wordt geroepen.

Minister *Geert Bourgeois* antwoordt dat het ontwerp van decreet de VCOE normeert in artikel 3.1.1.

Amendement nr. 69 wordt verworpen met 9 stemmen tegen 2.

Het artikel wordt aangenomen met 8 stemmen bij 3 onthoudingen.

Hoofdstuk 3. Instanties en actoren van het onroerenderfgoedbeleid

Afdeling 1. Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed

Artikelen 3.1.1 tot en met 3.1.4

Mevrouw *Mercedes Van Volcem* leest in de memorie van toelichting bij artikelen 3.1.1 tot en met 3.1.4 dat de VCOE een onafhankelijke afhandeling waarborgt van de adviezen bij de bezwaarschriften en beroepsprocedures. In de overzichtstabel staat echter dat een advies over de definitieve bescherming facultatief wordt. Het hangt dus van de minister af of hij advies vraagt. De indiening van bezwaren gebeurt na de voorlopige bescherming. De VCOE moet rekening houden met de bezwaren.

De heer *Wilfried Vandaele* begrijpt dat het advies verplicht is bij de voorlopige bescherming, en facultatief bij de definitieve bescherming. Minister *Geert Bourgeois* bevestigt dit. Hij wil de procedures niet verzwaren door het advies tweemaal te verplichten. Als er na de voorlopige bescherming toch een hele reeks fundamentele bezwaren rijzen of nieuwe elementen opduiken, dan kan de minister opnieuw advies vragen.

Deze artikelen worden aangenomen met 9 stemmen bij 2 onthoudingen.

Afdeling 2. Erkenning als onroerenderfgoedgemeente

Artikel 3.2.1

Zie de bespreking van artikel 3.3.1.

Dit artikel wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 1 bij 2 onthoudingen.

Afdeling 3. Erkenning als intergemeentelijke onroerenderfgoeddienst

Artikel 3.3.1

In het kader van de voorbereiding van een onroerenderfgoeddecreet in de vorige legislatuur werd de vraag gesteld naar een subsidiair onroerenderfgoedbeleid, naar analogie van het ruimtelijkeordeningsbeleid. Uit de RIA kwam duidelijk naar voor dat binnen het erfgoedbeleid een subsidiaire werking noch mogelijk noch aangewezen was. Mevrouw *Mercedes Van Volcem* stelt dan ook verwonderd vast dat een nieuwe RIA nu wel argumenten vindt voor een subsidiair beleid. Ze vraagt aan de minister dit te verklaren, en verwijst ook naar de hoorzitting met de VVSG (*Parl.St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 1901/2).

In Nederland wordt afgestapt van het subsidiair systeem van bescherming van objecten op nationaal, provinciaal en lokaal niveau, omdat de kwaliteit van de lokale dienstverlening onvoldoende kan worden gewaarborgd.

Binnen de erkenningsvoorwaarden valt op dat er geen kwalitatieve erkenningsvoorwaarden zijn. Louter kwantitatieve elementen zoals de omvang van de werkomgeving of de bewoners aantallen zijn doorslaggevend. Is het niet veel logischer om – naar analogie van de regionale landschappen – ook te kijken naar de aanwezigheid van voldoende onroerend erfgoed? Mevrouw Van Volcem vraagt een overzicht per stad of gemeente van het aantal beschermde monumenten, beschermde landschappen en erfgoedlandschappen, beschermde stads- en dorpsgezichten en beschermde archeologische zones, evenals hun geïnventa-

riseerde equivalenten. De minister moet steden en gemeenten sensibiliseren en stimuleren om in te zetten op het onroerend erfgoed, bijvoorbeeld als toeristische trekpleister. Als basisvoorwaarde voor de erkenning moet worden uitgegaan van een positief en actief erfgoedbeleid door de betrokken gemeentes.

Minister *Geert Bourgeois* verdedigt deze beleidskeuze, waarbij bepaalde bevoegdheden aan gemeenten en intergemeentelijke verenigingen worden gegeven, zoals de onroerend-erfgoedtoets in artikel 4.1.10, de handelingen in artikel 6.4.1 en de melding van het archeologisch vooronderzoek. De gemeenten krijgen een welomschreven autonomie, de rest blijft de bevoegdheid van het regionale niveau. Deze keuze past ook in het kader van de interne staatshervorming. De minister heeft voldoende vertrouwen in de lokale democratie dat een gepaste invulling aan een lokaal erfgoedbeleid wordt gegeven. Schendt men dat vertrouwen, dan is een intrekking en zelfs een schorsing van de erkenning mogelijk.

Het artikel wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 1 bij 2 onthoudingen.

Afdeling 4. Erkenning als onroerenderfgoeddepot

Artikel 3.4.1

Dit artikel wordt zonder opmerkingen aangenomen met 9 stemmen bij 2 onthoudingen.

Artikel 3.4.2

Amendement nr. 70 van mevrouw Mercedes Van Volcem, de heer Dirk Van Mechelen, mevrouw Gwenny De Vroe en de heren Karlos Callens en Sas van Rouveroi strekt ertoe artikel 3.4.2 te schrappen.

Mevrouw *Mercedes Van Volcem* licht toe dat vanuit de voorbeeldfunctie het depot van het Vlaamse agentschap zou moeten voldoen aan de erkenningsvoorwaarden. Het is logisch dat het regelmatig wordt geëvalueerd. Enkele jaren geleden vond er op vraag van het VIOE zelf een doorlichting plaats van de verschillende depots van het agentschap in de provincies. Die doorlichtingen waren vernietigend en duiden op heel wat zwakheden en aandachtspunten. Misschien is het opportuun dat in het kader van deze discussie de doorlichting aan de leden van het Vlaams Parlement wordt bezorgd.

Minister *Geert Bourgeois* verwijst naar artikel 5.2.1. Het in bewaring geven van een archeologisch ensemble aan een erkend depot, staat gelijk aan het voldoen aan de instandhoudingsplicht. Er moet dus minstens één erkend depot zijn. Het agentschap is van rechtswege erkend. Er kunnen in de beheersovereenkomst kwaliteitsvoorwaarden worden opgelegd aan het agentschap. Het agentschap werkt stelselmatig aan de verbetering van de kwaliteit van de dienstverlening, aldus de minister.

Amendement nr. 70 wordt verworpen met 8 stemmen tegen 2 bij 1 onthouding.

Het artikel wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 2 bij 1 onthouding.

Artikel 3.4.3

Dit artikel wordt zonder opmerkingen aangenomen met 9 stemmen tegen 2.

Afdeling 5. Aanduiding als erkende archeoloog**Artikel 3.5.1**

Dit artikel wordt zonder opmerkingen aangenomen met 9 stemmen tegen 1 bij 1 onthouding.

Artikel 3.5.2

Amendement nr. 71 van mevrouw Mercedes Van Volcem, de heer Dirk Van Mechelen, mevrouw Gwenny De Vroe en de heren Karlos Callens en Sas van Rouveroi strekt ertoe artikel 3.5.2 te schrappen.

Minister *Geert Bourgeois* verwijst naar de bespreking van artikel 3.4.2.

Amendement nr. 71 wordt verworpen met 8 stemmen tegen 2 bij 1 onthouding.

Het artikel wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 2 bij 1 onthouding.

Artikel 3.5.3

Dit artikel wordt zonder opmerkingen aangenomen met 9 stemmen tegen 3.

Afdeling 6. Aanduiding als erkende metaaldetectorist**Artikelen 3.6.1 tot en met 3.6.3**

Amendement nr. 72 van mevrouw Mercedes Van Volcem, de heer Dirk Van Mechelen, mevrouw Gwenny De Vroe en de heren Karlos Callens en Sas van Rouveroi strekt ertoe afdeling 6 – Aanduiding als erkende metaaldetectorist, te vervangen door een afdeling 6 – Machtiging voor het gebruik van een metaaldetector of andere detectieapparatuur, bestaande uit de artikelen 3.6.1 tot en met 3.6.6.

Volgens minister *Geert Bourgeois* gaat dit amendement in tegen het concept van het ontwerp van decreet. De overheid erkent een detectorist. Deze erkenning kan worden ingetrokken. Telkens een nieuwe aanvraag indienen voor een machtiging, betekent onnodige administratieve rompslomp.

Amendement nr. 72 wordt verworpen met 9 stemmen tegen 1 bij 1 onthouding.

De artikelen 3.6.1 tot en met 3.6.3 worden aangenomen met 9 stemmen tegen 1 bij 1 onthouding.

Afdeling 7. Kwaliteitslabel onroerenderfgoedondernemers**Artikel 3.7.1**

Dit artikel wordt zonder opmerkingen aangenomen met 9 stemmen bij 2 onthoudingen.

Hoofdstuk 4. Inventarissen

Artikel 4.1.1

Amendement nr. 73 van mevrouw Mercedes Van Volcem, de heer Dirk Van Mechelen, mevrouw Gwenny De Vroe en de heren Karlos Callens en Sas van Rouveroj strekt ertoe artikel 4.1.1 te vervangen door wat volgt:

“Art. 4.1.1. De Vlaamse Regering stelt een actuele inventaris van het onroerend erfgoed vast, met inbegrip van de cultuurgoederen die er integrerend deel van uitmaken en van het archeologisch cultureel erfgoed.”.

Amendement nr. 73 wordt verworpen met 8 stemmen tegen 3.

Het artikel wordt aangenomen met 9 stemmen tegen 1 bij 1 onthouding.

Artikel 4.1.2

Dit artikel wordt zonder opmerkingen aangenomen met 8 stemmen tegen 1 bij 2 onthoudingen.

Artikel 4.1.3

Amendement nr. 3 van de heren Wilfried Vandaele, Johan Sauwens en Jurgen Vanlerberghe, de dames Tine Eerlingen en Karin Brouwers en de heren Bart Martens en Lode Ceyssens strekt ertoe aan artikel 4.1.3, tweede lid, 3°, de woorden “of geraadpleegd kan worden” toe te voegen.

Amendement nr. 4 van dezelfde indieners strekt ertoe in artikel 4.1.3, derde lid, 1°, tussen de woorden “ter inzage” en de woorden “bij het agentschap” de woorden “of is raadpleegbaar” in te voegen.

Amendement nr. 5 van dezelfde indieners strekt ertoe in artikel 4.1.3, zevende lid, tussen de woorden “regels voor” en de woorden “het openbaar onderzoek” de woorden “de vaststelling van de inventarissen en” in te voegen.

De heer *Wilfried Vandaele* stelt dat de amendementen vooral technisch van aard zijn en de raadpleegbaarheid van de inventaris betreffen.

De amendementen nr. 3, 4 en 5 worden aangenomen met 11 stemmen.

Amendement nr. 74 van mevrouw Mercedes Van Volcem, de heer Dirk Van Mechelen, mevrouw Gwenny De Vroe en de heren Karlos Callens en Sas van Rouveroj strekt ertoe in artikel 4.1.3, derde lid, punt 3°, de woorden “over feitelijkheden” te schrappen.

Mevrouw *Mercedes Van Volcem* vindt het niet correct dat er enkel opmerkingen mogelijk zijn over feitelijkheden. Er zijn immers heel wat rechtsgevolgen verbonden aan een opname in de inventaris, zoals bijvoorbeeld omtrent de sloop, of omtrent de plaatsing van zonnepanelen. Door de voorgestelde aanpassing wordt artikel 4.1.3 ook in overeenstemming gebracht met andere openbare onderzoeken over bestuurshandelingen met rechtsgevolgen.

Volgens minister *Geert Bourgeois* is het artikel een omzetting van de resolutie van het Vlaams Parlement van 25 mei 2011 betreffende de conceptnota Onroerend Erfgoed (*Parl. St. VI.Parl. 2010-11, nr. 1065/5*). Het is volgens de minister niet zo dat er veel rechtsgevolgen verbonden zijn aan een opname in de inventaris. De indieners van het amendement verwijzen naar een verplicht advies bij sloop en de aangepaste ruimtelijke mogelijkheden die er zijn bij opname in de inventaris. Voor in het zicht komende zonnepanelen moet er

inderdaad toestemming worden aangevraagd, maar er kan steeds tegen worden geprocedeerd.

Amendement nr. 74 wordt verworpen met 9 stemmen tegen 2.

Het geamendeerde artikel wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 1 bij 2 onthoudingen.

Artikel 4.1.4

Het is volgens mevrouw *Mercedes Van Volcem* een goede zaak dat een vastgestelde inventaris kan worden geactualiseerd. De memorie van toelichting vermeldt dat telkens wanneer er een aanpassing gebeurt, er een openbaar onderzoek zal worden georganiseerd.

Minister *Geert Bourgeois* antwoordt dat op vraag van het Vlaams Parlement in artikel 4.1.3 staat dat de Vlaamse Regering de vastgestelde inventaris aan een openbaar onderzoek onderwerpt. De minister vindt het dan ook logisch dat bij een aanpassing of actualisering van de inventaris, ook een openbaar onderzoek wordt gevoerd.

Dit artikel wordt aangenomen met 8 stemmen bij 3 onthoudingen.

Artikel 4.1.5

Dit artikel wordt zonder opmerkingen aangenomen met 8 stemmen tegen 3.

Artikel 4.1.6

Amendement nr. 75 van mevrouw Mercedes Van Volcem, de heer Dirk Van Mechelen, mevrouw Gwenny De Vroe en de heren Karlos Callens en Sas van Rouveroy strekt ertoe in artikel 4.1.6 aan punt 3° de woorden “en erfgoedelementen” toe te voegen.

Amendement nr. 76 van dezelfde indieners strekt ertoe aan artikel 4.1.6 een punt 4° en een punt 5° toe te voegen, die luiden als volgt:

- “4° een kadastraal plan;
- 5° een koppeling met het vergunningenregister.”.

Mevrouw *Mercedes Van Volcem* licht de amendementen toe. Een opname in de inventaris gebeurt op basis van de intrinsieke erfgoedwaarden en de erfgoedkenmerken en erfgoedelementen die bij een object kunnen worden waargenomen. Eén van de problemen bij de inventaris is het feit dat er geen monitoring is gebeurd van wijzigingen. Bij een overdracht moet de betrokkene worden geïnformeerd. Koppeling met het vergunningenregister maakt het mogelijk die evolutie op de voet te volgen.

Minister *Geert Bourgeois* verwijst bij het amendement nr. 75 naar zijn repliek in de algemene bespreking. Hij antwoordt voorts dat het amendement nr. 76 onnavolgbaar is voor de administratie. Het kadasterniveau is voor landschappen niet werkbaar. Het amendement is volgens de minister ook legistiek niet correct. Voor het inhoudelijke aspect, verwijst hij naar zijn antwoord op een vraag om uitleg van de heer Dirk Van Mechelen van 9 januari 2013 (*Hand. VI.Parl. 2012-13, nr. C71*).

Amendement nr. 75 wordt verworpen met 8 stemmen tegen 3.

Amendement nr. 76 wordt verworpen met 8 stemmen tegen 2 bij 1 onthouding.

Het artikel wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 1 bij 2 onthoudingen.

Artikelen 4.1.7 tot en met 4.1.10

Deze artikelen worden zonder opmerkingen aangenomen met 8 stemmen tegen 3.

Artikel 4.1.11

Amendement nr. 77 van mevrouw Mercedes Van Volcem, de heer Dirk Van Mechelen, mevrouw Gwenny De Vroe en de heren Karlos Callens en Sas van Rouveroi strekt ertoe artikel 4.1.11 te vervangen door wat volgt:

“Art. 4.1.11. Iedereen die een onderhandse of authentieke akte van verkoop of van verhuring van een onroerend goed, van een inbreng van een onroerend goed in een vennootschap en ook in alle akten van vestiging van erfpachtrecht of opstal en in elke andere akte van eigendomsoverdracht ten bezwarende titel, met uitzondering van huwelijkscontracten en hun wijzigingen en met uitzondering van contracten aangaande de mandeligheid, moet vermelden of het onroerend goed is opgenomen in een vastgestelde inventaris. Een verwijzing naar hoofdstuk 4 van dit decreet moet opgenomen worden in de akte.”.

Amendement nr. 77 wordt ingetrokken.

Amendement nr. 6 van de heren Wilfried Vandaele, Johan Sauwens en Jurgen Vanlerberghe, de dames Tine Eerlingen en Karin Brouwers en de heren Bart Martens en Lode Ceyskens strekt ertoe in artikel 4.1.11 het eerste lid te vervangen door wat volgt:

“Iedereen die voor eigen rekening of als tussenpersoon een geïnventariseerd goed, overeenkomstig artikel 4.1.1, verkoopt, verhuurt voor meer dan negen jaar, inbrengt in een vennootschap, een erfpacht of een opstalrecht overdraagt of op andere wijze de eigendomsoverdracht met een vergeldend karakter van het goed bewerkstelligt, vermeldt in de onderhandse of authentieke akte dat het onroerend goed opgenomen is in een van de vastgestelde inventarissen, vermeld in artikel 4.1.1, en de rechtsgevolgen die aan de opname verbonden zijn door een verwijzing naar hoofdstuk 4 van dit decreet in de akte op te nemen.”.

Amendement nr. 7 van dezelfde indieners strekt ertoe in artikel 4.1.11, tweede lid, de tweede zin te schrappen.

De heer *Wilfried Vandaele* licht toe. Met deze amendementen worden de vormen van overdracht onderworpen aan de informatieplicht, gelijkgesteld. Het onderscheid tussen professionelen en particulieren wordt best opgeheven. De informatieplicht kan lichter worden gemaakt. Het moet volstaan te verwijzen naar hoofdstuk 4 van het ontwerp van decreet en naar de vastgestelde inventaris.

Op verzoek van het notariaat stelt de heer Vandaele ook een aanpassing voor in het geval van het niet volledig verlenen van informatie. De nietigheidssanctie bij zware inbreuken kan in ieder geval ingeroepen worden op burgerrechtelijke grond en daarom wordt voorgesteld in het tweede lid de tweede zin te schrappen.

Minister *Geert Bourgeois* gaat akkoord met de voorgestelde amendementen nr. 6 en 7.

Amendementen nr. 6 en 7 worden aangenomen met 8 stemmen tegen 1 bij 2 onthoudingen.

Het geamendeerde artikel wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 1 bij 2 onthoudingen.

Hoofdstuk 5. Archeologie

Afdeling 1. Algemene beginselen

Onderafdeling 1. Passiefbehoudsbeginsel

Artikel 5.1.1

Amendement nr. 78 van mevrouw Mercedes Van Volcem, de heer Dirk Van Mechelen, mevrouw Gwenny De Vroe en de heren Karlos Callens en Sas van Rouveroi strekt ertoe artikel 5.1.1 te vervangen door wat volgt:

“Art.5.1.1. Het is verboden archeologische artefacten met inbegrip van de context waarin ze zich bevinden, archeologische sites, archeologische zones, archeologische reservaten en archeologische ensembles te ontsieren, te beschadigen of te vernielen.”.

Amendement nr. 78 wordt ingetrokken.

Het artikel wordt aangenomen met 9 stemmen bij 2 onthoudingen.

Onderafdeling 2. Metaaldetectie

Amendement nr. 79 van mevrouw Mercedes Van Volcem, de heer Dirk Van Mechelen, mevrouw Gwenny De Vroe en de heren Karlos Callens en Sas van Rouveroi strekt ertoe het opschrift van deze onderafdeling te vervangen door wat volgt:

“Onderafdeling 2. Metaaldetectie en andere vormen van detectie”.

Amendement nr. 79 wordt verworpen met 8 stemmen tegen 3.

Artikel 5.1.2

Amendement nr. 80 van mevrouw Mercedes Van Volcem, de heer Dirk Van Mechelen, mevrouw Gwenny De Vroe en de heren Karlos Callens en Sas van Rouveroi strekt ertoe in artikel 5.1.2 na het woord “metaaldetectorist” de woorden “of voor het gebruik van andere detectieapparatuur” en na het woord “metaaldetectoren” de woorden “of met andere detectietechnieken” toe te voegen.

Amendement nr. 80 wordt verworpen met 8 stemmen tegen 3.

Het artikel wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 1 bij 2 onthoudingen.

Onderafdeling 3. Archeologisch onderzoek

Artikel 5.1.3

Amendement nr. 8 van de heren Wilfried Vandaele, Johan Sauwens en Jurgen Vanlerberghe, de dames Tine Eerlingen en Karin Brouwers en de heren Bart Martens en Lode Ceyssens strekt ertoe in artikel 5.1.3, op de tweede regel, tussen de woorden “geval aan de” en de woorden “onroerenderfgoedgemeente” het woord “erkende” in te voegen.

De heer *Wilfried Vandaele* licht toe dat er best wordt gespecificeerd dat de melding moet gebeuren bij een erkende onroerenderfgoedgemeente zodat er geen verwarring hieromtrent mogelijk is.

Amendement nr. 8 wordt aangenomen met 10 stemmen bij 1 onthouding.

Het geamendeerde artikel wordt aangenomen met 9 stemmen bij 2 onthoudingen.

Onderafdeling 4. Toevalsvondsten

Artikel 5.1.4

Dit artikel wordt zonder opmerkingen aangenomen met 9 stemmen bij 2 onthoudingen.

Afdeling 2. Verplichtingen zakelijkrechthouders en gebruikers van archeologische artefacten en archeologische ensembles

Artikel 5.2.1

De amendementen nr. 81, 82 en 83 van mevrouw Mercedes Van Volcem, de heer Dirk Van Mechelen, mevrouw Gwenny De Vroe en de heren Karlos Callens en Sas van Rouveroi strekken ertoe de artikelen 5.2.1 tot en met 5.2.3 over de verplichtingen van zakelijkrechthouders en gebruikers van archeologische artefacten en archeologische ensembles te vervangen.

Mevrouw *Mercedes Van Volcem* vermeldt dat in de meeste gevallen de aangetroffen vondsten vooral een wetenschappelijke en geen geldelijke waarde zullen hebben. In die gevallen zullen veel eigenaars bereid zijn om het archeologisch artefact of het archeologisch ensemble aan de Vlaamse overheid te schenken zodat die het met het oog op de wetenschappelijke waarde kan bewaren.

In een aantal uitzonderlijke gevallen zullen de gevonden voorwerpen ook een duidelijke financiële waarde vertegenwoordigen. Het is niet onlogisch dat een eigenaar die geconfronteerd wordt met een serieuze opgravingskost minstens een deel van dit bedrag wil recupereren. Maar ook in het geval van een toevalsvondst met geldelijke waarde toont de praktijk aan dat de eigenaars graag bereid zijn om deze vondst te verkopen.

Vanuit die optiek wordt voor dergelijke voorwerpen een recht van voorkoop geïntroduceerd aan marktconforme prijzen. Bijvoorbeeld de manier van werken voor de aankoop van sleutelwerken kan daarbij inspirerend werken.

Bij het uitwerken van de nadere regels kan volgens mevrouw Van Volcem ook inspiratie worden gezocht in goed werkende buitenlandse voorbeelden, zoals de Britse Treasury Act. Deze is van toepassing op alle vondsten van edelmetalen en regelt de aankoop van dergelijke vondsten. Tegelijkertijd is er een duidelijke oplossing voor het niet melden van vondsten. Een niet gemelde vondst kan volgens de Act niet worden verhandeld, maar wel geconfisqueerd.

Minister *Geert Bourgeois* antwoordt dat het concept van dit ontwerp van decreet anders is. Wie van de zorg af wil, kan de artefacten bezorgen voor bewaring in een depot. Het ontwerp van decreet beperkt zich tot een melding van het voornemen om een archeologisch artefact of archeologisch ensemble buiten het Vlaamse Gewest te brengen. Het is dan aan de culturele sector om te verklaren of het om een topstuk gaat of om over te gaan tot een aankoop.

Amendementen nr. 81, 82 en 83 worden verworpen met 8 stemmen tegen 2 bij 1 onthouding.

De artikelen 5.2.1 tot en met 5.2.3 worden aangenomen met 8 stemmen tegen 3.

Afdeling 3. Code van goede praktijk**Artikel 5.3.1**

Dit artikel wordt zonder opmerkingen aangenomen met 8 stemmen tegen 3.

Afdeling 4. Archeologisch onderzoek bij vergunningsplichtige ingrepen in de bodem**Onderafdeling 1. Verplichtingen vergunningsaanvrager****Artikel 5.4.1**

Amendement nr. 84 van mevrouw Mercedes Van Volcem, de heer Dirk Van Mechelen, mevrouw Gwenny Gwenny De Vroeen de heren Karlos Callens en Sas van Rouveroi strekt ertoe artikel 5.4.1 over de verplichtingen van de vergunningsaanvrager te vervangen.

Amendement nr. 85 van dezelfde indieners hangt samen met amendement nr. 84 en strekt ertoe artikelen 5.4.4 tot en met 5.4.17 te schrappen.

Volgens mevrouw *Mercedes Van Volcem* zijn steeds meer archeologen ervan overtuigd dat men gemakshalve te vaak een houding aanneemt dat alles verder moet worden onderzocht. In feite kan dit niet de bedoeling zijn en moeten er ook hier keuzes worden gemaakt. Sommige sporen kunnen reeds dermate verstoord of vernield zijn dat verder onderzoek niet opportuun is. Bovendien kan voor sommige relicten reeds zoveel informatie beschikbaar zijn dat er een afweging moet worden gemaakt tussen de kostprijs en de informatievergaring.

Minister *Geert Bourgeois* wil de oppervlaktenormen niet verlaten. Hij gaat niet akkoord met het voorstel van mevrouw Van Volcem om bouwheren te verplichten om op hun kosten onderzoeken te doen voor oppervlaktes kleiner dan 300 vierkante meter. De minister wil de archeologieplichten niet verzwaren.

Amendementen nr. 84 en 85 worden verworpen met 9 stemmen tegen 1 bij 1 onthouding.

De heer *Johan Sauwens* citeert uit artikel 5.4.1: “De aanvrager van een stedenbouwkundige vergunning wordt van die verplichting vrijgesteld, indien de aanvraag betrekking heeft op werkzaamheden binnen het gabarit van bestaande lijninfrastructuur en haar aanhoorigheden.”. Het lid meent dat een aanpassing aan de lijninfrastructuur een interessante opportuniteit kan bieden voor een spooronderzoek. Hij gaat akkoord met een vrijstelling, zolang men de bodem niet dieper beroert dan de huidige bestaande infrastructuur. Indien – bijvoorbeeld in het kader van de heraanleg van een weg – dieper wordt gegraven, zal men wel een nota moeten opstellen. Misschien kan dit algemener worden geformuleerd en bijvoorbeeld ook voor renovatiewerken gelden.

Mevrouw *Karin Brouwers* heeft een bemerking bij het tweede lid, punt 3°, uit artikel 5.4.1 waarin gesteld wordt dat de aanvrager van een stedenbouwkundige vergunning van die verplichting vrijgesteld wordt indien de totale oppervlakte van de ingreep in de bodem minder dan 5000 vierkante meter beslaat. In de glastuinbouw is de totale oppervlakte vaak groter dan 5000 vierkante meter, maar daar wordt de grond slechts beroerd tot een beperkte diepte. Het archeologisch vooronderzoek moet in ieder geval worden aangevraagd. In het geval van een minimale beroering van de bodem echter, veronderstelt mevrouw Brouwers dat er allicht geen archeologisch onderzoek moet gebeuren.

De heer *Johan Sauwens* vult aan dat de glastuinbouwsector vaak lichte structuren gebruikt, die los op de bodem worden geplaatst. Het lijkt niet correct voor deze sector dezelfde normen toe te passen als bijvoorbeeld bij de bouw van appartementen. Voor de

verschillende sectoren die grote oppervlaktes nodig hebben, is er maatwerk nodig, ook voor de kostencompenserende maatregelen.

Minister *Geert Bourgeois* vermeldt dat een nota moet worden gemaakt door een erkend archeoloog. Die kan in zijn nota vermelden dat de constructie geen gevolgen heeft, afhankelijk van het ingrijpen in en de druk op de bodem.

Amendement nr. 1 van de heer *Bart Caron* strekt ertoe in artikel 5.4.1, derde lid, 3°, tussen de woorden “of recreatiegebied” en de woorden “en buiten archeologische zones” de woorden “of industriegebied” in te voegen.

De heer *Bart Caron* uit de bedenking dat er geen wetenschappelijke grond is waarop kan worden gesteld dat archeologische sites minder zouden voorkomen in industriegebied, dan in bijvoorbeeld woon- of recreatiezones. Het betreft hier vaak aaneengesloten, grote gebieden die mogelijks een goed archeologisch onderzoek zouden kunnen opleveren.

Minister *Geert Bourgeois* begrijpt daaruit dat de heer *Caron* de vrijstelling tot 5000 vierkante meter voor industriegebieden wenst te schrappen. De minister stelt dat in het ontwerp van decreet een andere beleidskeuze werd gemaakt.

Wat betreft de lijninfrastructuur, betreurt de heer *Bart Caron* dat de overheid voor zichzelf in een uitzondering voorziet. De overheid zou zich aan dezelfde regels moeten houden als particulieren.

Amendement nr. 1 wordt verworpen met 8 stemmen tegen 3.

Amendement nr. 9 van de heren *Wilfried Vandaele*, *Johan Sauwens* en *Jurgen Vanlerberghe*, de dames *Tine Eerlingen* en *Karin Brouwers* en de heren *Bart Martens* en *Lode Ceysens* strekt ertoe in artikel 5.4.1, tweede lid, het woord “tweede” te vervangen door het woord “eerste”.

Amendement nr. 10 van dezelfde indieners strekt ertoe aan artikel 5.4.1, derde lid, 3°, de woorden “en buiten beschermde archeologische sites” toe te voegen.

Amendement nr. 11 van dezelfde indieners strekt ertoe in artikel 5.4.1, vijfde lid, het woord “vijfde” te vervangen door het woord “derde”.

Amendementen nr. 9, 10 en 11 worden aangenomen met 9 stemmen bij 2 onthoudingen.

Het geamendeerde artikel wordt aangenomen met 8 stemmen bij 3 onthoudingen.

Artikel 5.4.2

Amendement nr. 12 van de heren *Wilfried Vandaele*, *Johan Sauwens* en *Jurgen Vanlerberghe*, de dames *Tine Eerlingen* en *Karin Brouwers* en de heren *Bart Martens* en *Lode Ceysens* strekt ertoe in artikel 5.4.2, tweede lid, het woord “tweede” te vervangen door het woord “eerste”.

Amendement nr. 12 wordt aangenomen met 10 stemmen bij 1 onthouding.

Het geamendeerde artikel wordt aangenomen met 8 stemmen bij 3 onthoudingen.

Artikel 5.4.3

Dit artikel wordt zonder opmerkingen aangenomen met 8 stemmen bij 3 onthoudingen.

Onderafdeling 2. Verplichting vergunningsverlener**Artikel 5.4.4**

Amendement nr. 13 van de heren Wilfried Vandaele, Johan Sauwens en Jurgen Vanlerberghe, de dames Tine Eerlingen en Karin Brouwers en de heren Bart Martens en Lode Ceyssens strekt ertoe in artikel 5.4.4, op de tweede regel, het woord “vijfde” te vervangen door het woord “derde”.

Amendement nr. 14 van dezelfde indieners strekt ertoe in artikel 5.4.4, op de derde regel, het woord “vierde” te vervangen door het woord “derde”.

Amendementen nr. 13 en 14 worden aangenomen met 9 stemmen bij 2 onthoudingen.

Het geamendeerde artikel wordt aangenomen met 8 stemmen bij 3 onthoudingen.

Onderafdeling 3. Verplichtingen aangestelde erkende archeoloog – Archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem**Artikel 5.4.5**

Dit artikel wordt zonder opmerkingen aangenomen met 9 stemmen bij 2 onthoudingen.

Artikel 5.4.6

Amendement nr. 15 van de heren Wilfried Vandaele, Johan Sauwens en Jurgen Vanlerberghe, de dames Tine Eerlingen en Karin Brouwers en de heren Bart Martens en Lode Ceyssens strekt ertoe in artikel 5.4.6, tweede lid, punt 4°, voor de woorden “in voorkomend geval” de woorden “de locatie van het archeologisch vooronderzoek met” in te voegen.

De heer *Wilfried Vandaele* stelt dat er niet altijd kadastrale gegevens voorhanden zijn. Toch is het belangrijk dat de locatie gekend is. Met deze toevoeging streven de indieners volledigheid na.

De heer *Johan Sauwens* vraagt verduidelijking bij dit artikel. De erkende archeoloog meldt aan het agentschap of aan de onroerenderfgoedgemeente het voornemen om een archeologisch onderzoek uit te voeren. De melding bevat onder meer de voorgestelde uitvoeringswijze. De memorie van toelichting specificeert dat deze uitvoeringswijze maximaal rendement beoogt wat betreft het inzamelen van archeologische kennis. Er wordt gestreefd naar een optimum tussen de destructie van het bodemarchief en de verwerving van informatie. Volgens de spreker ontbreekt hierbij de notie van de betaalbaarheid. De verwerving van archeologische kennis moet reeds in het vooronderzoek afgewogen worden tegenover de kostprijs, die vaak wordt aangerekend aan de bouwheer of indirect aan de samenleving.

Minister *Geert Bourgeois* vermeldt dat artikel 5.4.6 betrekking heeft op het vooronderzoek. De raming van de kosten wordt behandeld in artikel 5.4.8 en daarin staat dat de archeologienota in voorkomend geval een kostenraming en de geschatte duur van de voorgestelde maatregelen bevat. Het gebeurt vaak dat een nota niet door het agentschap bekrachtigd wordt. Het agentschap kan ook besluiten dat het archeologisch onderzoek in mindere mate wordt uitgevoerd. De vraag welke nieuwe kennis het onderzoek kan opleveren, speelt mee in de overweging, net als de kostprijs. Het agentschap voert hierbij geen maximalistisch beleid, net omdat het een helicoptervisie heeft. De minister citeert uit artikel 5.4.6, §3: “Als het agentschap of in voorkomend geval de onroerenderfgoedgemeente het archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem weigert of er voorwaarden aan koppelt, kan de initiatiefnemer een georganiseerd administratief beroep instellen bij de Vlaamse Regering.”.

De heer *Jurgen Vanlerberghe* begrijpt de bekommernis van de heer Sauwens om te zoeken naar een optimum tussen het vergaren van kennis en de kostprijs, al is een dergelijke afweging subjectief. De validatie van het vooronderzoek door het agentschap en het waken over een correcte toepassing van de premiereregeling bij excessieve kosten voor archeologisch onderzoek, moeten vermijden dat deze sector haar eigen economische activiteiten zal organiseren.

Amendement nr. 15 wordt aangenomen met 10 stemmen bij 1 onthouding.

Het geamendeerde artikel wordt aangenomen met 10 stemmen bij 1 onthouding.

Artikel 5.4.7

Dit artikel wordt zonder opmerkingen aangenomen met 10 stemmen bij 1 onthouding.

Onderafdeling 4. Verplichtingen aangestelde erkende archeoloog – Indienen archeologienota

Artikel 5.4.8

Dit artikel wordt zonder opmerkingen aangenomen met 10 stemmen bij 1 onthouding.

Onderafdeling 5. Verplichtingen aangestelde erkende archeoloog – Bekrachtiging archeologienota

Artikel 5.4.9

Dit artikel wordt zonder opmerkingen aangenomen met 10 stemmen bij 1 onthouding.

Onderafdeling 6. Verplichtingen aangestelde erkende archeoloog – Uitvoeren bekrachtigde archeologienota

Artikel 5.4.10

Amendement nr. 16 van de heren Wilfried Vandaele, Johan Sauwens en Jurgen Vanlerberghe, de dames Tine Eerlingen en Karin Brouwers en de heren Bart Martens en Lode Ceyssens strekt ertoe in artikel 5.4.10, op de eerste en tweede regel, de woorden “aangesteld door de initiatiefnemer waarvoor een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem is uitgevoerd,” te schrappen.

De heer *Wilfried Vandaele* verduidelijkt bij dit amendement dat de archeoloog ook kan worden aangesteld door iemand anders dan de initiatiefnemer.

Amendement nr. 16 wordt aangenomen met 10 stemmen bij 1 onthouding.

Het geamendeerde artikel wordt aangenomen met 10 stemmen bij 1 onthouding.

Artikel 5.4.11

Amendement nr. 2 van de heer Bart Caron strekt ertoe in artikel 5.4.11 een tweede zin toe te voegen, die luidt als volgt:

“Bij verkavelingsdossiers heeft de opgraving betrekking op de volledige zone die voor ontwikkeling in aanmerking komt en op het volledige projectgebied.”.

De heer *Bart Caron* wil met dit amendement misverstanden vermijden door een verduidelijking in te lassen aangaande de verkavelingsdossiers. Zoals beschreven in de memorie van toelichting, vormen verkavelingsvergunningen een aparte groep binnen de stedenbouwkundige ontwikkelingen. De rechtstreekse impact van de vergunde werken is immers relatief beperkt. Het gaat veelal om de aanleg van wegen en nutsleidingen. De grootste impact ligt echter in de realisaties die naderhand binnen de verkaveling gepland zijn. Aangezien de verkavelingsvergunning de eerste stap is in dit proces, en de verkavelaar degene is die het initiatief voor de ontwikkeling neemt, is dit de meest aangewezen fase om een archeologisch onderzoek uit te voeren. Door dit te expliciteren worden misverstanden en tijdverlies in de procedure vermeden en wordt de versnippering van archeologische data tegengegaan.

De heer *Wilfried Vandaele* vindt dit een zinvolle aanvulling.

Amendement nr. 2 wordt aangenomen met 11 stemmen.

Het geamendeerde artikel wordt aangenomen met 11 stemmen.

Onderafdeling 7. Procedure bij de onmogelijkheid of de onwenselijkheid om voorafgaand aan het aanvragen van de vergunning een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem uit te voeren

Artikel 5.4.12

Amendement nr. 17 van de heren Wilfried Vandaele, Johan Sauwens en Jurgen Vanlerberghe, de dames Tine Eerlingen en Karin Brouwers en de heren Bart Martens en Lode Ceyssens strekt ertoe in artikel 5.4.12, eerste lid, op de derde regel, tussen het woord “onmogelijk” en de woorden “was voorafgaand” de woorden “of juridisch, economisch of maatschappelijk onwenselijk” in te voegen.

Amendement nr. 18 van dezelfde indieners strekt ertoe in artikel 5.4.12, eerste lid, 4°, voor de woorden “in voorkomend geval” de woorden “de locatie van het archeologisch vooronderzoek met” in te voegen.

Amendementen nr. 17 en 18 worden aangenomen met 10 stemmen bij 1 onthouding.

Het geamendeerde artikel wordt aangenomen met 10 stemmen bij 1 onthouding.

Artikelen 5.4.13 tot en met 5.4.17

Deze artikelen worden zonder opmerkingen aangenomen met 10 stemmen bij 1 onthouding.

Artikel 5.4.18

Amendement nr. 19 van de heren Wilfried Vandaele, Johan Sauwens en Jurgen Vanlerberghe, de dames Tine Eerlingen en Karin Brouwers en de heren Bart Martens en Lode Ceyssens strekt ertoe in artikel 5.4.18, op de eerste regel, de woorden “aangesteld door de initiatiefnemer” te schrappen.

Amendement nr. 20 van dezelfde indieners strekt ertoe in artikel 5.4.1, op de tweede regel, het woord “bij” te vervangen door het woord “aan”.

Amendementen nr. 19 en 20 worden aangenomen met 10 stemmen bij 1 onthouding.

Het geamendeerde artikel wordt aangenomen met 10 stemmen bij 1 onthouding.

Artikel 5.4.19

Dit artikel wordt zonder opmerkingen aangenomen met 10 stemmen bij 1 onthouding.

Onderafdeling 8. Verplichtingen aangestelde erkende archeoloog – Archeologierapport**Artikel 5.4.20**

Dit artikel wordt zonder opmerkingen aangenomen met 10 stemmen bij 1 onthouding.

Onderafdeling 9. Verplichtingen aangestelde erkende archeoloog – Eindverslag**Artikel 5.4.21**

Dit artikel wordt zonder opmerkingen aangenomen met 10 stemmen bij 1 onthouding.

Afdeling 5. Archeologisch onderzoek met het oog op wetenschappelijke vraagstellingen**Artikel 5.5.1**

De heer *Johan Sauwens* meent dat het ontwerp van decreet in het algemeen te eng geformuleerd is. Een ingreep in de bodem lijkt te worden gezien als een bedreiging voor het bodemarchief, terwijl de beroering van de bodem net een kans is. Dit artikel specificeert dat men opgravingen kan uitvoeren met het oog op weloverwogen en gedocumenteerde vraagstellingen. Als zich een opportuniteit voordoet om de bodem te beroeren, moet men die niet te sterk beperken, bijvoorbeeld tot een zekere diepte, maar de kans geven aan wetenschappelijke universitaire teams om meer te leren.

Minister *Geert Bourgeois* volgt de redenering om een archeologische opgraving waar mogelijk en wenselijk omvattend aan te pakken. De meeste opgravingen gebeuren naar aanleiding van ruimtelijke ontwikkelingen.

Het artikel wordt aangenomen met 10 stemmen bij 1 onthouding.

Artikel 5.5.2

In de memorie van toelichting leest mevrouw *Mercedes Van Volcem* dat wetenschappelijk onderzoek geen onderzoek is dat door een ruimtelijk initiatiefnemer of zakelijkrechthouder van de grond wordt opgestart. Het is jammer dat wetenschappelijk onderzoek op deze manier wordt geïnterpreteerd. De praktijk toont immers aan dat in sommige gevallen wel degelijk een wisselwerking tussen een wetenschappelijke instelling en een zakelijkrechthouder mogelijk is. In het kader van de leemontginning is bijvoorbeeld de KU Leuven vragende partij om de neanderthalsites te kunnen onderzoeken. Het al dan niet aanwezig zijn van de bodem van Rocourt is een duidelijke aanwijzing voor het potentieel aanwezig zijn van neanderthalsites. Bovendien zorgt een vlotte samenwerking ervoor dat ontginnings- en opgravingstechnieken op elkaar kunnen worden afgestemd. Vanuit die optiek zou het ook mogelijk moeten zijn dat een zakelijkrechthouder en een wetenschappelijke instelling elkaar vinden.

Minister *Geert Bourgeois* verduidelijkt dat archeologisch onderzoek louter vanuit een wetenschappelijke vraagstelling, niet kan worden opgestart door eender welke zakelijkrechthouder. Dat is voor de zakelijkrechthouder echter geen beletsel om samen te werken met een wetenschappelijke instelling.

Dit artikel wordt aangenomen met 10 stemmen bij 1 onthouding.

Artikel 5.5.3

Amendement nr. 21 van de heren Wilfried Vandaele, Johan Sauwens en Jurgen Vanlerberghe, de dames Tine Eerlingen en Karin Brouwers en de heren Bart Martens en Lode Ceyssens strekt ertoe in artikel 5.5.3, §1, tweede lid, 3°, voor de woorden “in voorkomend geval” de woorden “de locatie van het archeologisch vooronderzoek met” in te voegen.

Amendement nr. 21 wordt aangenomen met 10 stemmen bij 1 onthouding.

Het geamendeerde artikel wordt aangenomen met 10 stemmen bij 1 onthouding.

Artikel 5.5.4

Dit artikel wordt zonder opmerkingen aangenomen met 10 stemmen bij 1 onthouding.

Artikel 5.5.4/1 (nieuw)

Amendement nr. 86 van mevrouw Mercedes Van Volcem, de heer Dirk Van Mechelen, mevrouw Gwenny De Vroe en de heren Karlos Callens en Sas van Rouveroi strekt ertoe een artikel 5.5.4/1 in te voegen, dat luidt als volgt:

“Art. 5.5.4/1. Wanneer archeologisch vooronderzoek of archeologische opgravingen worden uitgevoerd met het oog op wetenschappelijke vraagstellingen is de zakelijkrechthouder of gebruiker van de grond vrijgesteld van het betalen van enige vergoeding voor de realisatie van het onderzoek.”.

Mevrouw *Mercedes Van Volcem* stelt dat haar fractie niet wil dat het wetenschappelijk onderzoek ten laste komt van de eigenaar van de gronden.

Minister *Geert Bourgeois* zegt dat wie het onderzoek voert, ook de kosten betaalt. In dit geval is dat de wetenschappelijke instelling.

Amendement nr. 86 wordt verworpen met 9 stemmen tegen 2.

Afdeling 6. Evaluatie**Artikel 5.6.1**

Dit artikel wordt zonder opmerkingen aangenomen met 9 stemmen tegen 1 bij 1 onthouding.

Hoofdstuk 6. Beschermingen en erfgoedlandschappen**Afdeling 1. Beschermingsprocedure****Onderafdeling 1. Voorlopige bescherming****Artikel 6.1.1**

Amendement nr. 87 van mevrouw Mercedes Van Volcem, de heer Dirk Van Mechelen, mevrouw Gwenny De Vroe en de heren Karlos Callens en Sas van Rouveroi strekt ertoe in artikel 6.1.1 de woorden “een archeologische site, monument, cultuurhistorisch landschap, stadsgezicht of dorpsgezicht” te vervangen door de woorden “onroerend erfgoed”.

Mevrouw *Mercedes Van Volcem* verwijst naar de vermelding in de memorie van toelichting dat met dit ontwerp van decreet voor een integrale en holistische benadering wordt gekozen.

Minister *Geert Bourgeois* herhaalt dat het ontwerp van decreet uitgaat van een holistische benadering, maar dat de verschillende erfgoedvormen wel apart genoemd worden.

Amendement nr. 87 wordt verworpen met 8 stemmen tegen 3.

Het artikel wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 1 bij 2 onthoudingen.

Artikelen 6.1.2 en 6.1.3

Deze artikelen worden zonder opmerkingen aangenomen met 8 stemmen bij 3 onthoudingen.

Artikel 6.1.4

Amendement nr. 22 van de heren Wilfried Vandaele, Johan Sauwens en Jurgen Vanlerberghe, de dames Tine Eerlingen en Karin Brouwers en de heren Bart Martens en Lode Ceysens strekt ertoe in artikel 6.1.4, voor de bestaande tekst van dit artikel, die paragraaf 2 wordt, een paragraaf 1 in te voegen, die luidt als volgt:

“§1. De Vlaamse Regering stelt het besluit tot voorlopige bescherming vast.”.

De heer *Wilfried Vandaele* leest in het ontwerp van decreet geen duidelijke delegatie aan de Vlaamse Regering om voorlopige beschermingsbesluiten vast te stellen. Er is wel een dergelijke bepaling voor het vaststellen van definitieve beschermingsbesluiten en in het Landschapsdecreet is er ook een duidelijke delegatie aan de Vlaamse Regering om een voorlopig besluit vast te stellen. Zonder deze aanvulling dreigt een groot deel van het decreet niet in werking te kunnen treden.

Amendement nr. 22 wordt aangenomen met 10 stemmen bij 1 onthouding.

Amendement nr. 88 van mevrouw Mercedes Van Volcem, de heer Dirk Van Mechelen, mevrouw Gwenny De Vroe en de heren Karlos Callens en Sas van Rouveroy strekt ertoe in artikel 6.1.4 een vierde lid toe te voegen, dat luidt als volgt:

“De Vlaamse Regering organiseert voorafgaand aan de voorlopige bescherming overleg met de eigenaars, zakelijkrechthouders en gebruikers van het onroerend erfgoed met het oog op de vaststelling van de erfgoedwaarden, op de beschrijving van de erfgoedelementen en de erfgoedkenmerken, op de beschrijving van de toekomstige beheersinstellingen en de vaststelling van bijzondere voorschriften voor de instandhouding, het onderhoud en het beheer.”.

Volgens mevrouw *Mercedes Van Volcem* zou ook de eigenaar voorafgaandelijk aan de bescherming informatie en inspraak moeten krijgen. Op die manier zou hij zich kunnen laten bijstaan door een deskundige in dit begeleidingsproces. Eens de administratie een beslissing over het voorlopig beschermingsbesluit heeft genomen, kan daar nog weinig aan worden veranderd. Dit amendement zou het draagvlak vergroten. De betrokken eigenaar is nu vaak pas op de hoogte op het moment van de betekening.

De heer *Johan Sauwens* verwijst naar het amendement nr. 23 van de heren Wilfried Vandaele, Johan Sauwens en Jurgen Vanlerberghe, de dames Tine Eerlingen en Karin Brouwers en de heren Bart Martens en Lode Ceyssens. Dat strekt ertoe om in artikel 6.1.6, na het eerste lid, een nieuw lid in te voegen, dat luidt als volgt:

“Het agentschap hoort, op hun verzoek, de zakelijkrechthouders.”.

De heer Sauwens wil het hoorrecht voor de zakelijkrechthouders voorzien, na de voorlopige bescherming en voorafgaandelijk aan het openbaar onderzoek.

De heer *Bart Caron* is voorstander van een informatief moment, waarbij eigenaars en zakelijkrechthouders geïnformeerd worden, en gewezen wordt op de mogelijkheden van premiestelsels.

De heer *Johan Sauwens* verwijst naar de beroepen bij stedenbouwkundige vergunningen, waar facultatief degene die dat wenst, door de bestendige deputatie kan worden gehoord. Op die manier kan er meer rekening worden gehouden met de betrokkene. Waarschijnlijk is er in de meeste gevallen wel al informeel contact geweest met de erfgoedinspecteur. Het amendement nr. 23 biedt de zekerheid aan de zakelijkrechthouder dat hij na de voorlopige bescherming de kans krijgt om zijn mening te formuleren, en het beschermingsstatuut mee te bepalen.

De heer *Jurgen Vanlerberghe* vult aan dat het horen van de zakelijkrechthouders op hun verzoek geen schriftelijke weerslag krijgt. Als er gemotiveerde elementen in aangebracht worden, moeten die natuurlijk wel in de verdere besluitvorming aan bod komen.

Minister *Geert Bourgeois* antwoordt dat de eigenaar tijdens het openbaar onderzoek, op formele wijze opmerkingen of bezwaren kan formuleren. Hij heeft ook het recht om gehoord te worden. Dit lijkt de minister een goede verbetering. De bedoeling is om tot goede afspraken te komen om het erfgoed te valoriseren en om eventueel in dialoog te treden over het verder beheer. Wat het vooronderzoek betreft, antwoordt de minister dat het evident is dat er daar overleg gepleegd wordt met de eigenaar. Dit moet niet opgenomen worden in het ontwerp van decreet.

Amendement nr. 89 van mevrouw Mercedes Van Volcem, de heer Dirk Van Mechelen, mevrouw Gwenny De Vroe en de heren Karlos Callens en Sas van Rouveroij strekt ertoe in artikel 6.1.4, in het eerste lid, het punt 2° te schrappen.

Amendement nr. 90 van dezelfde indieners strekt ertoe in artikel 6.1.4, tweede lid, punt 1°, de woorden “een gegeorefereerd plan” te vervangen door de woorden “een kadastraal plan”.

Amendement nr. 91 van dezelfde indieners strekt ertoe in artikel 6.1.4, tweede lid, punt 2° te vervangen door wat volgt:

“2° een objectief opgemaakt toestandsrapport met betrekking tot de fysieke bewarings-toestand van het beschermd onroerend goed;”.

Amendementen nr. 88 tot en met 91 worden verworpen met 8 stemmen tegen 2 bij 1 onthouding.

Het geamendeerde artikel wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 1 bij 2 onthoudingen.

Artikel 6.1.5

Amendement nr. 92 van mevrouw Mercedes Van Volcem, de heer Dirk Van Mechelen, mevrouw Gwenny De Vroe en de heren Karlos Callens en Sas van Rouveroi strekt ertoe in artikel 6.1.5. een tweede lid toe te voegen, dat luidt als volgt:

“Het Agentschap zorgt ervoor dat het besluit tot voorlopige bescherming binnen een termijn van 15 dagen na de kennisgeving wordt overgemaakt voor bekendmaking in het Belgisch Staatsblad.”.

Minister *Geert Bourgeois* meent dat een dergelijke bepaling zou kunnen worden opgenomen in de beheersovereenkomst, omdat het de interne organisatie van het agentschap betreft.

Amendement nr. 92 wordt verworpen met 9 stemmen tegen 2.

Het artikel wordt aangenomen met 8 stemmen bij 3 onthoudingen.

Artikel 6.1.6

Amendement nr. 93 van mevrouw Mercedes Van Volcem, de heer Dirk Van Mechelen, mevrouw Gwenny De Vroe en de heren Karlos Callens en Sas van Rouveroi strekt ertoe in artikel 6.1.6, eerste lid, de woorden “een archeologische site, monument of stads- of dorpsgezicht” te vervangen door de woorden “onroerend erfgoed”.

Amendement nr. 93 wordt verworpen met 9 stemmen tegen 2.

Amendement nr. 23 van de heren Wilfried Vandaele, Johan Sauwens en Jurgen Vanlerberghe, de dames Tine Eerlingen en Karin Brouwers en de heren Bart Martens en Lode Ceysens strekt ertoe in artikel 6.1.6, na het eerste lid, een lid in te voegen, dat luidt als volgt:

“Het agentschap hoort, op hun verzoek, de zakelijkrechthouders.”.

Amendement nr. 23 wordt aangenomen met 10 stemmen tegen 1.

Het geamendeerde artikel wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 1 bij 2 onthoudingen.

Artikelen 6.1.7 tot en met 6.1.11

Deze artikelen worden zonder opmerkingen aangenomen met 8 stemmen bij 3 onthoudingen.

Onderafdeling 2. Definitieve bescherming**Artikel 6.1.12**

Amendement nr. 94 van mevrouw Mercedes Van Volcem, de heer Dirk Van Mechelen, mevrouw Gwenny De Vroe en de heren Karlos Callens en Sas van Rouveroi strekt ertoe in artikel 6.1.12, op de eerste regel, het woord “kan” te vervangen door het woord “zal”.

In het hoofdstuk over de werking van de VCOE leest mevrouw *Mercedes Van Volcem* dat de VCOE moet instaan voor een objectieve beoordeling van bezwaarschriften die tijdens het openbaar onderzoek worden ingediend. Vanuit die optiek is het logisch dat de VCOE steeds om advies wordt gevraagd.

Minister *Geert Bourgeois* zegt het advies in een vroegere fase te vragen, bij de voorlopige bescherming. Het heeft geen zin om tweemaal advies te vragen over de intrinsieke erfgoedwaarde van het betrokken monument. In het geval dat er bijkomende elementen of bezwaren zijn opgedoken, kan facultatief opnieuw advies worden gevraagd.

Amendement nr. 94 wordt verworpen met 9 stemmen tegen 2.

Het artikel wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 1 bij 2 onthoudingen.

Artikel 6.1.13

Dit artikel wordt zonder opmerkingen aangenomen met 9 stemmen tegen 1 bij 1 onthouding.

Artikel 6.1.14

Amendement nr. 95 van mevrouw Mercedes Van Volcem, de heer Dirk Van Mechelen, mevrouw Gwenny De Vroe en de heren Karlos Callens en Sas van Rouveroi strekt ertoe in artikel 6.1.14, eerste lid, het punt 2° te schrappen.

Amendement nr. 96 van dezelfde indieners strekt ertoe in artikel 6.1.14, het tweede lid, punt 1°, de woorden “een gegeorefereerd plan” te vervangen door de woorden “een kadastraal plan”.

In het definitieve beschermingsbesluit moeten de kadastrale gegevens worden opgenomen. Het lijkt mevrouw *Mercedes Van Volcem* dan ook logischer dat in de bijlage wordt gewerkt met een kadastraal plan, waarvan de begrenzing nauwkeuriger is dan die van een georefereerd plan.

Amendement nr. 97 van mevrouw Mercedes Van Volcem, de heer Dirk Van Mechelen, mevrouw Gwenny De Vroe en de heren Karlos Callens en Sas van Rouveroi strekt ertoe in artikel 6.1.14, tweede lid, het punt 2° te vervangen door wat volgt:

“2° een objectief opgemaakt toestandsrapport met betrekking tot de fysieke bewarings-toestand van het beschermd onroerend goed;”.

Amendementen nr. 95, 96 en 97 worden verworpen met 8 stemmen tegen 3.

Het artikel wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 1 bij 2 onthoudingen.

Artikel 6.1.15

Amendement nr. 98 van mevrouw Mercedes Van Volcem, de heer Dirk Van Mechelen, mevrouw Gwenny De Vroe en de heren Karlos Callens en Sas van Rouveroi strekt ertoe aan artikel 6.1.15 een tweede lid toe te voegen, dat luidt als volgt:

“Het Agentschap zorgt ervoor dat het besluit tot voorlopige bescherming binnen een termijn van 15 dagen na de kennisgeving wordt overgemaakt voor bekendmaking in het Belgisch Staatsblad.”.

Minister *Geert Bourgeois* herhaalt dat de kwaliteitsnormen ingeschreven worden in de beheersovereenkomst van het agentschap.

Amendement nr. 98 wordt verworpen met 8 stemmen tegen 2 bij 1 onthouding.

Het artikel wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 1 bij 2 onthoudingen.

Artikel 6.1.16

Amendement nr. 99 van mevrouw Mercedes Van Volcem, de heer Dirk Van Mechelen, mevrouw Gwenny De Vroe en de heren Karlos Callens en Sas van Rouveroi strekt ertoe in artikel 6.1.16, eerste lid, de woorden “een archeologische site, monument of stads- of dorpsgezicht” te vervangen door de woorden “onroerend erfgoed”.

De heer *Johan Sauwens* vraagt waarom er in de procedure waarbij het besluit voor definitieve bescherming per beveiligde zending aan de zakelijkrechthouders ter kennis wordt gebracht, een uitzondering voorzien is voor de landschappen.

Minister *Geert Bourgeois* antwoordt dat de procedure voor de landschappen conform de resolutie van het Vlaams Parlement van 25 mei 2011 betreffende de conceptnota Onroerend Erfgoed (*Parl.St.* VI.Parl. 2010-11, nr. 1065/5) is, en conform de procedure die geldt voor de gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen. Er wordt niet geopteerd voor een individuele betekening, wegens de complexiteit van de situaties, met veel eigenaars en gebruikers.

Amendement nr. 99 wordt verworpen met 9 stemmen tegen 2.

Het artikel wordt aangenomen met 8 stemmen bij 3 onthoudingen.

Artikel 6.1.17

Dit artikel wordt zonder opmerkingen aangenomen met 8 stemmen bij 3 onthoudingen.

Artikel 6.1.18

Amendement nr. 24 van de heren Wilfried Vandaele, Johan Sauwens en Jurgen Vanlerberghe, de dames Tine Eerlingen en Karin Brouwers en de heren Bart Martens en Lode Ceyssens strekt ertoe in artikel 6.1.18, punt 1°, de woorden “artikel 6.1.15” te vervangen door de woorden “artikel 6.1.16”.

Amendement nr. 25 van dezelfde indieners strekt ertoe in artikel 6.1.18, punt 2°, de woorden “artikel 6.1.15” te vervangen door de woorden “artikel 6.1.16”.

Amendement nr. 26 van dezelfde indieners strekt ertoe in artikel 6.1.18, punt 3°, de woorden “artikel 6.1.14” te vervangen door de woorden “artikel 6.1.15”.

Amendementen nr. 24, 25 en 26 worden aangenomen met 10 stemmen bij 1 onthouding.

Het geamendeerde artikel wordt aangenomen met 8 stemmen bij 3 onthoudingen.

Afdeling 2. Wijziging en opheffen van een besluit tot definitieve bescherming**Onderafdeling 1. Wijziging of opheffing van een besluit tot definitieve bescherming****Artikel 6.2.1**

Amendement nr. 100 van mevrouw Mercedes Van Volcem, de heer Dirk Van Mechelen, mevrouw Gwenny De Vroe en de heren Karlos Callens en Sas van Rouveroi strekt ertoe in artikel 6.2.1, een punt 5° toe te voegen, dat luidt als volgt:

“5° uitbreiding van de oorspronkelijke bescherming of aanpassing van de erfgoedwaardigheden op basis van de hedendaagse inzichten inzake erfgoedwaarde en beheer.”.

Amendement nr. 100 wordt verworpen met 8 stemmen tegen 3.

Het artikel wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 1 bij 2 onthoudingen.

Artikelen 6.2.2 en 6.2.3

Deze artikelen worden zonder opmerkingen aangenomen met 8 stemmen bij 3 onthoudingen.

Onderafdeling 2. Voorlopige wijziging of opheffing van een besluit tot definitieve bescherming

Artikel 6.2.4

Dit artikel wordt zonder opmerkingen aangenomen met 8 stemmen bij 3 onthoudingen.

Artikel 6.2.5

Amendement nr. 27 van de heren Wilfried Vandaele, Johan Sauwens en Jurgen Vanlerberghe, de dames Tine Eerlingen en Karin Brouwers en de heren Bart Martens en Lode Ceyssens strekt ertoe in artikel 6.2.5, eerste lid, punt 7°, op de tweede regel, tussen de woorden “in een” en het woord “onroerenderfgoeddepot” het woord “erkend” in te voegen.

Amendement nr. 28 van dezelfde indieners strekt ertoe in artikel 6.2.5, eerste lid, het punt 9° te schrappen.

Amendementen nr. 27 en 28 worden aangenomen met 9 stemmen bij 2 onthoudingen.

Amendement nr. 101 van mevrouw Mercedes Van Volcem, de heer Dirk Van Mechelen, mevrouw Gwenny De Vroe en de heren Karlos Callens en Sas van Rouveroi strekt ertoe in artikel 6.2.5, punt 1°, de woorden “een gegeorefereerd plan” te vervangen door de woorden “een kadastraal plan”.

Amendement nr. 102 van dezelfde indieners strekt ertoe in artikel 6.2.5, tweede lid, punt 2° te vervangen door wat volgt:

“2° een objectief opgemaakt toestandrapport met betrekking tot de fysieke bewarings-toestand van het beschermd onroerend goed;”.

Amendementen nr. 101 en 102 worden verworpen met 8 stemmen tegen 2 bij 1 onthouding.

Het geamendeerde artikel wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 1 bij 2 onthoudingen.

Onderafdeling 3. Definitieve wijziging of opheffing van een besluit tot definitieve bescherming

Artikel 6.2.6

Amendement nr. 103 van mevrouw Mercedes Van Volcem, de heer Dirk Van Mechelen, mevrouw Gwenny De Vroe en de heren Karlos Callens en Sas van Rouveroi strekt ertoe in artikel 6.2.6, tweede lid, punt 1°, de woorden “een gegeorefereerd plan” te vervangen door de woorden “een kadastraal plan”.

Amendement nr. 104 van dezelfde indieners strekt ertoe in artikel 6.2.6, tweede lid, punt 2° te vervangen door wat volgt:

“2° een objectief opgemaakt toestandrapport met betrekking tot de fysieke bewarings-toestand van het beschermd onroerend goed;”.

Amendementen nr. 103 en 104 worden verworpen met 8 stemmen tegen 3.

Het artikel wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 1 bij 2 onthoudingen.

Artikel 6.2.7

Dit artikel wordt zonder opmerkingen aangenomen met 8 stemmen bij 3 onthoudingen.

Afdeling 3. Informatie over beschermde goederen

Onderafdeling 1. Databank van beschermde goederen

Artikel 6.3.1

Amendement nr. 29 van de heren Wilfried Vandaele, Johan Sauwens en Jurgen Vanlerberghe, de dames Tine Eerlingen en Karin Brouwers en de heren Bart Martens en Lode Ceyssens strekt ertoe in artikel 6.3.1, tweede lid, op de achtste regel, de woorden “tweede lid” te vervangen door de woorden “eerste lid”.

Amendement nr. 29 wordt aangenomen met 10 stemmen bij 1 onthouding.

Amendement nr. 105 van mevrouw Mercedes Van Volcem, de heer Dirk Van Mechelen, mevrouw Gwenny De Vroe en de heren Karlos Callens en Sas van Rouveroi strekt ertoe in artikel 6.3.1, na het eerste lid, een lid in te voegen, dat luidt als volgt:

“Het agentschap zorgt voor een koppeling van de databank beschermd onroerend erfgoed met het vergunningenregister.”.

Amendement nr. 105 wordt verworpen met 9 stemmen tegen 2.

Het geamendeerde artikel wordt aangenomen met 9 stemmen bij 2 onthoudingen.

Onderafdeling 2. Herkenningsteken

Artikel 6.3.2 en artikel 6.3.3 (nieuw)

Amendement nr. 106 van mevrouw Mercedes Van Volcem, de heer Dirk Van Mechelen, mevrouw Gwenny De Vroe en de heren Karlos Callens en Sas van Rouveroi strekt ertoe artikel 6.3.2 te vervangen door wat volgt:

“Art. 6.3.2. Op beschermde goederen wordt een herkenningsteken aangebracht.

De Vlaamse Regering stelt de modellen van het herkenningsteken vast.”.

Amendement nr. 107 van dezelfde indieners strekt ertoe een artikel 6.3.3 in te voegen, dat luidt als volgt:

“Art. 6.3.3. Er kan een herkenningsteken worden aangebracht op goederen die zijn opgenomen in de inventaris onroerend erfgoed. De Vlaamse Regering stelt het herkenningsteken en de modaliteiten vast.”.

Omwille van het maatschappelijk draagvlak vindt mevrouw *Mercedes Van Volcem* het belangrijk dat beschermd onroerend erfgoed wordt aangeduid met een herkenningsteken. Zo kan er een erfgoedreflex bij de bevolking ontstaan, om mee als een goed huisvader te waken over het beheer. Eigenaars mogen een zekere fierheid ontwikkelen over hun goed. De indieners stellen ook voor om een herkenningsteken te voorzien voor de panden die louter op de inventaris van het bouwkundig erfgoed staan, zodat de eigenaars herinnerd worden aan de betekenis daarvan.

De heer *Bart Caron* wijst op de aantrekkingskracht die herkenningstekens hebben op toeristen en het grote publiek. Het trekt de aandacht van bezoekers en wijst hen op het belang van het pand. Vanuit de publiekscant zou het aangewezen zijn dat zoveel mogelijk beschermde monumenten drager zijn van een herkenningsteken.

De heer *Wilfried Vandaele* gelooft in het belang van herkenningstekens, maar is geen voorstander van een verplichting.

Minister *Geert Bourgeois* is van mening dat eigenaars hun monument mogen etaleren. Het huidige herkenningsteken is niet conform het Verdrag van Den Haag. Het blauwe schildje mag eigenlijk enkel worden aangebracht aan monumenten met een verhoogde bescherming. Bovendien moeten eigenaars momenteel zelf het schildje opvragen bij hun gemeentebestuur. De minister wil een nieuw herkenningsteken ontwikkelen, binnen een ander systeem. Bij elke bescherming zou een generiek beschermingsteken moeten worden bezorgd aan de eigenaar, met de vraag om dit op een duidelijk zichtbare plaats aan te brengen. Het mag echter geen verplichting worden. De minister is ook niet te vinden voor een koppeling aan de inventaris, met 75.000 items. Niets belet de gemeentebesturen om, met betrekking tot de inventaris, zelf een eigen logo te ontwikkelen. Op Vlaams vlak pleit de minister voor het behoud van het blauwe schildje voor de topselectie, en voor een generiek herkenningsteken voor andere monumenten.

Amendementen nr. 106 en 107 worden verworpen met 8 stemmen tegen 3.

Artikel 6.3.2 wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 1 bij 2 onthoudingen.

Afdeling 4. Rechtsgevolgen van een bescherming

Onderafdeling 1. Actiefbehoudsbeginsel

Artikel 6.4.1

Amendement nr. 108 van mevrouw Mercedes Van Volcem, de heer Dirk Van Mechelen, mevrouw Gwenny De Vroe en de heren Karlos Callens en Sas van Rouveroy strekt ertoe in artikel 6.4.1 na de woorden “De zakelijkrechthouders en gebruikers” de woorden “en de eigenaars van de cultuurgooederen” toe te voegen.

Amendement nr. 108 wordt verworpen met 8 stemmen tegen 2 bij 1 onthouding.

Het artikel wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 1 bij 2 onthoudingen.

Artikel 6.4.2

Dit artikel wordt zonder opmerkingen aangenomen met 9 stemmen bij 2 onthoudingen.

Onderafdeling 2. Passiefbehoudsbeginsel**Artikel 6.4.3**

Dit artikel wordt zonder opmerkingen aangenomen met 9 stemmen bij 2 onthoudingen.

Onderafdeling 3. Handelingen aan of in beschermde goederen**Artikelen 6.4.4 en 6.4.5**

Deze artikelen worden zonder opmerkingen aangenomen met 9 stemmen bij 2 onthoudingen.

Artikel 6.4.6

Amendement nr. 30 van de heren Wilfried Vandaele, Johan Sauwens en Jurgen Vanlerberghe, de dames Tine Eerlingen en Karin Brouwers en de heren Bart Martens en Lode Ceyssens strekt ertoe in artikel 6.4.6, tweede lid, op de negende en tiende regel, de woorden “binnen een ordetermin van vijftientwintig dagen na ontvangst van de adviesvraag” te vervangen door “overeenkomstig de procedurebepalingen van de betreffende decreten”.

Amendement nr. 30 wordt aangenomen met 10 stemmen bij 1 onthouding.

Het geamendeerde artikel wordt aangenomen met 9 stemmen tegen 1 bij 1 onthouding.

Artikel 6.4.7

Dit artikel wordt zonder opmerkingen aangenomen met 10 stemmen bij 1 onthouding.

Onderafdeling 4. Informatieplicht met betrekking tot publiciteit**Artikel 6.4.8**

Amendement nr. 31 van de heren Wilfried Vandaele, Johan Sauwens en Jurgen Vanlerberghe, de dames Tine Eerlingen en Karin Brouwers en de heren Bart Martens en Lode Ceyssens strekt ertoe in artikel 6.4.8, eerste lid, op de voorlaatste en laatste regel, de woorden “door een verwijzing naar de datum van het beschermingsbesluit en een verwijzing naar dit decreet” te schrappen.

In geval van publiciteit is de verplichting om te verwijzen naar de datum van het beschermingsbesluit en het decreet volgens de heer *Wilfried Vandaele* te zwaar. Het is voldoende te vermelden dat het goed beschermd is.

Amendement nr. 31 wordt aangenomen met 10 stemmen tegen 1.

Het geamendeerde artikel wordt aangenomen met 10 stemmen tegen 1.

Onderafdeling 5. Informatieplicht onderhandse en authentieke akten**Artikel 6.4.9**

Amendement nr. 109 van mevrouw Mercedes Van Volcem, de heer Dirk Van Mechelen, mevrouw Gwenny De Vroe en de heren Karlos Callens en Sas van Rouveroy strekt ertoe in artikel 6.4.9, eerste lid, op de derde en de vierde regel, de woorden “voor meer dan negen jaar” te schrappen.

Het amendement nr. 109 wordt ingetrokken.

Amendement nr. 32 van de heren Wilfried Vandaele, Johan Sauwens en Jurgen Vanlerberghe, de dames Tine Eerlingen en Karin Brouwers en de heren Bart Martens en Lode Ceysens strekt ertoe in artikel 6.4.9 het eerste lid te vervangen door wat volgt:

“Iedereen die voor eigen rekening of als tussenpersoon een beschermd goed verkoopt, verhuurt voor meer dan negen jaar, inbrengt in een vennootschap, een erfpacht of een opstalrecht overdraagt of op andere wijze de eigendomsoverdracht met een vergeldend karakter van het goed bewerkstelligt, vermeldt in de onderhandse of authentieke akte dat het onroerend goed beschermd is en de rechtsgevolgen die aan de bescherming verbonden zijn door een verwijzing naar hoofdstuk 6 van dit decreet en het beschermingsbesluit in de akte op te nemen. De instrumenterend ambtenaar meldt de overdracht aan het agentschap.”.

Volgens de heer *Wilfried Vandaele* wordt het onderscheid tussen professionelen en particulieren bij de informatieplicht in onderhandse akten best opgeheven, zodat dit gelijkgesteld is aan de informatieplicht in de publiciteit.

Amendement nr. 32 wordt aangenomen met 10 stemmen tegen 1.

Amendement nr. 33 van mevrouw Patricia De Waele strekt ertoe in artikel 6.4.9, na het tweede lid, een lid in te voegen, dat luidt als volgt:

“De informatieverstreckende overheid draagt de eindverantwoordelijkheid voor de juistheid van de aangeleverde informatie.”.

Amendement nr. 33 wordt verworpen met 10 stemmen bij 1 onthouding.

Het geamendeerde artikel 6.4.9 wordt aangenomen met 9 stemmen tegen 1 bij 1 onthouding.

Onderafdeling 6. Onteigening

Artikel 6.4.10

Amendement nr. 110 van mevrouw Mercedes Van Volcem, de heer Dirk Van Mechelen, mevrouw Gwenny De Vroe en de heren Karlos Callens en Sas van Rouveroy strekt ertoe aan afdeling 4 een nieuwe onderafdeling 7 toe te voegen, die bestaat uit een nieuw artikel 6.4.11, en luidt als volgt:

“Onderafdeling 7. Schenking

Art. 6.4.11. De Vlaamse Regering aanvaardt om redenen van algemeen nut de schenking van een beschermd goed dat dreigt te vervallen, te worden beschadigd of te worden vernield en zorgt voor de herbestemming van dat beschermd goed. De Vlaamse overheid streeft desgevallend naar een minnelijke schikking met de private eigenaar of de zakelijk-rechthouder met betrekking tot dwangsommen en andere financiële bezwaren van het goed, ten gevolge van het optreden van de Vlaamse overheid tegen verwaarlozing, beschadiging of vernieling.”.

Mevrouw *Mercedes Van Volcem* verduidelijkt dat voor een aantal eigenaars het beheer als een goed huisvader van hun beschermd goed in de praktijk onmogelijk is, omdat de omvang of de complexiteit van het goed de financiële draagkracht van de betrokkene overstijgt. Ze geeft het voorbeeld van stadskankers die soms tientallen jaren blijven bestaan. Vaak zijn de betrokken eigenaars echter bereid om hun beschermd goed te schenken aan de overheid. In het geval van een gebrek aan middelen, kan de Vlaamse Regering een hefboom zijn.

Minister *Geert Bourgeois* deelt de algemene visie dat de overheid moet inzetten op het sensibiliseren van eigenaars om erfgoed te schenken of legateren. Het instrument dat mevrouw Van Volcem voorstelt, lijkt hem echter niet het goede. Het is niet de bedoeling dat de Vlaamse Regering schenkingen aanvaardt. Schenkingen en legaten worden best ondergebracht in de Erfgoedkluis, die speciaal daarvoor is opgericht in samenwerking met Herita, en die ook in alle fiscale gunstregimes voorziet. Bovendien wordt niet elke schenking aanvaard. Dat de Vlaamse overheid streeft naar een minnelijke schikking, is een evidentie die niet moet worden opgenomen in het ontwerp van decreet.

Amendement nr. 110 wordt verworpen met 9 stemmen tegen 2.

Het artikel wordt aangenomen met 9 stemmen bij 2 onthoudingen.

Afdeling 5. Erfgoedlandschappen

Artikelen 6.5.1 tot en met 6.5.4

De heer *Johan Sauwens* steunt het idee dat landschappen deel uitmaken van het erfgoedbeleid. Dit heeft echter budgettaire consequenties. In de begroting wordt in veel meer middelen voorzien voor de beleidsdomeinen Leefmilieu en Natuur, dan voor Erfgoed. Hij pleit ervoor om, in volgende begrotingsrondes, meer middelen uit te trekken voor een holistische aanpak van het erfgoedbeleid.

Minister *Geert Bourgeois* antwoordt dat het budget voor Onroerend Erfgoed onder druk staat. Hij hoopt dat er in de volgende bestuursperiode structureel meer middelen kunnen worden ingeschreven. Met de beperkte middelen die er nu zijn, probeert het agentschap op zoveel mogelijk terreinen actief te zijn.

De heer *Bart Caron* heeft een bemerking bij afdeling 5 – Erfgoedlandschappen. De onroerenderfgoedrichtplannen worden ingezet als strategische plannen. Het lid vindt dat de actieplannen niet enkel en alleen door de Vlaamse Regering moeten worden goedgekeurd. Ook provincies, steden, gemeenten en eigenaars moeten worden betrokken in het proces.

Minister *Geert Bourgeois* antwoordt dat het onroerenderfgoedrichtplan grondig wordt voorbereid, in breed overleg met onder andere de lokale overheden en sectoren zoals Natuur en Landbouw. In de voorbereidende fase is er steeds overleg. Als één of meerdere gemeenten deze actieplannen van de Vlaamse Regering echter zouden moeten goedkeuren, kan men in een impasse belanden. Bovendien is een onroerenderfgoedrichtplan een sectorale insteek, ofwel voor inrichtingsplannen, ofwel voor ruimtelijke plannen. Binnen dit ontwerp van decreet, is er gekozen voor een duidelijke band met Ruimtelijke Ordening. Voor de inrichtings- en ruimtelijke plannen ligt de procedure van inspraak en overleg vast in regelgeving. Bij de concretisering van deze plannen, is er steeds overleg.

De heren *Johan Sauwens* en *Jurgen Vanlerberghe* volgen deze redenering en waarschuwen dat de decreetgever moet opletten met alles te formaliseren. Er is reeds voldoende betrokkenheid van het lokale niveau, via adviezen en overlegmomenten.

Mevrouw *Mercedes Van Volcem* wijst erop dat de lokale overheid soms ontmoedigd is om een ruimtelijk uitvoeringsplan op te maken, omdat de administratie zich ertegen zal verzetten, bijvoorbeeld omwille van een ankerplaats.

Mevrouw *Karin Brouwers* kent ook voorbeelden waarbij ankerplaatsen een argument waren voor het weigeren van een stedenbouwkundige vergunning.

Minister *Geert Bourgeois* benadrukt dat een ontvoogde gemeente die een ruimtelijk uitvoeringsplan maakt, insteken krijgt vanuit verschillende sectorale administraties van de Vlaamse overheid. De gemeente beslist zelf over haar ruimtelijk uitvoeringsplan, met een beroepsmogelijkheid bij de deputatie. Het advies vanuit Onroerend Erfgoed is niet bindend voor de vergunningsverleners. Een ankerplaats is geen weigeringsgrond voor een bouwvergunning, maar het is evident dat een vergunningverlenende overheid het advies kan meenemen in haar afweging, en in haar zorgplicht rekening kan houden met waardevolle elementen. De minister stelt voor om in het uitvoeringsbesluit op te nemen dat er ook in de procedure van het onroerenderfgoedrichtplan overleg is met de lokale besturen.

Artikelen 6.5.1 tot en met 6.5.4 worden aangenomen met 9 stemmen bij 2 onthoudingen.

Hoofdstuk 7. Onroerenderfgoedrichtplannen

Artikelen 7.1.1 tot en met 7.1.5

Deze artikelen worden zonder opmerkingen aangenomen met 9 stemmen bij 2 onthoudingen.

Hoofdstuk 8. Beheer van onroerend erfgoed

Artikel 8.1.1

Dit artikel wordt zonder opmerkingen aangenomen met 9 stemmen bij 2 onthoudingen.

Artikel 8.1.2

Amendement nr. 111 van mevrouw Mercedes Van Volcem, de heer Dirk Van Mechelen, mevrouw Gwenny De Vroe en de heren Karlos Callens en Sas van Rouveroi strekt ertoe aan artikel 8.1.2, derde lid, de volgende zin toe te voegen:

“Een beheersplan aanvaard door een beheerscommissie kan alleen worden uitgevoerd mits uitdrukkelijk akkoord van twee derde van de eigenaars of de zakelijkrechthouders met de erin vermelde beheersdoelstellingen.”.

Mevrouw *Mercedes Van Volcem* vindt het een meerwaarde dat bij de samenstelling van een beheerscommissie de betrokken administraties en andere experts worden betrokken. Tegelijkertijd moet er ook voor gezorgd worden dat deze zich niet in de plaats kunnen stellen van de eigenaar of zakelijkrechthouder en hem doelstellingen opleggen waarmee hij het zelf niet eens is.

Minister *Geert Bourgeois* antwoordt dat in de beheerscommissie de vertegenwoordigers van de zakelijkrechthouders zitten. Zij moeten volgens hun interne regels gemandateerd zijn om een akkoord te sluiten over een beheersplan.

Amendement nr. 111 wordt verworpen met 9 stemmen tegen 2.

Het artikel wordt aangenomen met 9 stemmen tegen 1 bij 1 onthouding.

Artikel 8.1.3

Dit artikel wordt zonder opmerkingen aangenomen met 9 stemmen bij 2 onthoudingen.

Hoofdstuk 9. Prijzen

Artikel 9.1.1

Dit artikel wordt zonder opmerkingen aangenomen met 10 stemmen bij 1 onthouding.

Hoofdstuk 10. Financiering onroerenderfgoedzorg

Afdeling 1. Subsidies

Artikel 10.1.1

Dit artikel wordt zonder opmerkingen aangenomen met 8 stemmen bij 3 onthoudingen.

Afdeling 2. Premies

Artikel 10.2.1

Amendement nr. 34 van de heren Wilfried Vandaele, Johan Sauwens en Jurgen Vanlerberghe, de dames Tine Eerlingen en Karin Brouwers en de heren Bart Martens en Lode Ceyssens strekt ertoe in artikel 10.2.1, eerste lid, het punt 7° te vervangen door wat volgt:

“7° premies toekennen bij een buitensporige directe kost van de verplicht uit te voeren archeologische opgraving zoals opgenomen in de bekrachtigde archeologienota of de bekrachtigde nota.”.

De heer *Wilfried Vandaele* duidt dat de huidige bepaling niet toelaat dat een premie toegekend wordt bij een buitensporige directe kost in het geval van de uitzonderingsprocedure.

Amendement nr. 34 wordt aangenomen met 10 stemmen tegen 1.

Het geamendeerde artikel wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 1 bij 1 onthouding.

Artikel 10.2.2 (nieuw)

Amendement nr. 35 van de heren Wilfried Vandaele, Johan Sauwens en Jurgen Vanlerberghe, de dames Tine Eerlingen en Karin Brouwers en de heren Bart Martens en Lode Ceyssens strekt ertoe een nieuw artikel 10.2.2 in te voegen, dat luidt als volgt:

“Art. 10.2.2. De premies van het Vlaamse Gewest voor werkzaamheden aan of in beschermd bouwkundig erfgoed bedragen minstens:

- 1° als de premienemer een natuurlijke persoon of een privaatrechtelijke rechtspersoon is: 32,5 % van de voor subsidie in aanmerking komende werkzaamheden;
- 2° voor werkzaamheden aan gebouwen toebehorend aan een gemeente of OCMW en aan gebouwen bestemd voor een erkende eredienst: 80% van de voor subsidie in aanmerking komende werkzaamheden.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels daarvoor.”.

De heer *Johan Sauwens* stelt dat de indieners met dit amendement vanuit het Vlaams Parlement een krachtig signaal willen geven. Ondanks de druk op de begroting, wensen zij decretaal te bepalen dat Vlaanderen de premies op het huidige niveau zal behouden. De gemeenten kunnen facultatief nog steeds tussenkomen.

De heer *Wilfried Vandaele* vult aan dat het – naast het behoud van de percentages voor premies – nuttig is om in de toekomst het kader omtrent de fiscale financiële instrumenten te herbekijken.

De heer *Bart Caron* steunt dit amendement. Een decretale verankering is een belangrijk signaal naar gemeenten en eigenaars toe.

Ook mevrouw *Mercedes Van Volcem* vindt een decretale verankering nodig.

Minister *Geert Bourgeois* wijst op de budgettaire consequenties voor de volgende regeerperiode. Dit amendement vergt een engagement.

Amendement nr. 35 wordt aangenomen met 10 stemmen bij 1 onthouding.

Afdeling 3. Archeologie

Onderafdeling 1. Archeologisch vooronderzoek en archeologische opgraving

Artikel 10.3.1

Amendement nr. 112 van mevrouw *Mercedes Van Volcem*, de heer *Dirk Van Mechelen*, mevrouw *Gweny De Vroe* en de heren *Karlos Callens* en *Sas van Rouveroy* strekt ertoe artikel 10.3.1 te vervangen door wat volgt:

“Art. 10.3.1. De kosten van het archeologisch onderzoek zijn ten laste van de uitvoerder, zijnde het agentschap. Voor de financiering kan gebruik gemaakt worden van het solidariteitsfonds. De kosten van de archeologische opgraving worden gefinancierd vanuit het archeologisch solidariteitsfonds.”.

Mevrouw *Mercedes Van Volcem* verwijst naar de hoorzittingen (*Parl. St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 1901/2), waaruit blijkt dat alle betrokken partijen gewonnen zijn voor solidarisering van de archeologiekosten door middel van een archeologiefonds.

Minister *Geert Bourgeois* wijst erop dat de uitvoerder niet het agentschap is. De minister pleit voor het behoud van de economie van de kosten conform het Verdrag van Malta, waarbij de grote ontwikkelaars zelf betalen, en voor de anderen in een premieregeling wordt voorzien.

Amendement nr. 112 wordt verworpen met 8 stemmen tegen 2 bij 1 onthouding.

Amendement nr. 36 van de heren *Wilfried Vandaele*, *Johan Sauwens* en *Jurgen Vanlerberghe*, de dames *Tine Eerlingen* en *Karin Brouwers* en de heren *Bart Martens* en *Lode Ceyssens* strekt ertoe in artikel 10.3.1, op de tweede en derde regel, de woorden “zakelijkrechthouder van het onroerend goed” te vervangen door de woorden “aanvrager van de stedenbouwkundige vergunning of verkavelingsvergunning zoals bedoeld in artikel 5.4.1 en 5.4.2”.

Dit is volgens de heer *Wilfried Vandaele* een duidelijkere en eenvormige omschrijving.

Amendement nr. 36 wordt aangenomen met 9 stemmen bij 2 onthoudingen.

Het geamendeerde artikel wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 2 bij 1 onthouding.

Onderafdeling 2. Toevalsvondsten**Artikel 10.3.2**

Amendement nr. 124 van de heren Wilfried Vandaele, Jurgen Vanlerberghe en Johan Sauwens strekt ertoe in artikel 10.3.2, op de eerste regel, de woorden “artikel 5.6.1” te vervangen door de woorden “artikel 5.1.4”.

Amendement nr. 124 wordt aangenomen met 9 stemmen bij 2 onthoudingen.

Het geamendeerde artikel wordt aangenomen met 9 stemmen bij 2 onthoudingen.

Artikel 10.3.3

Dit artikel wordt zonder opmerkingen aangenomen met 9 stemmen bij 2 onthoudingen.

Onderafdeling 3. Archeologisch solidariteitsfonds**Artikel 10.3.4**

Amendement nr. 113 van mevrouw Mercedes Van Volcem, de heer Dirk Van Mechelen, mevrouw Gwenny De Vroe en de heren Karlos Callens en Sas van Rouveroi strekt ertoe artikel 10.3.4 te vervangen door wat volgt:

“Art. 10.3.4. De Vlaamse Regering zal een archeologisch solidariteitsfonds erkennen. Zij zal daartoe de modaliteiten vastleggen.”.

Amendement nr. 113 wordt verworpen met 8 stemmen tegen 3.

Het artikel wordt aangenomen met 8 stemmen bij 3 onthoudingen.

Artikel 10.3.5

Amendement nr. 114 van mevrouw Mercedes Van Volcem, de heer Dirk Van Mechelen, mevrouw Gwenny De Vroe en de heren Karlos Callens en Sas van Rouveroi strekt ertoe artikel 10.3.5 te vervangen door wat volgt:

“Art. 10.3.5. Binnen de beschikbare begrotingskredieten zal vanuit het Vlaamse Gewest een bijdrage worden gedaan aan het solidariteitsfonds in overeenstemming met de bijdragen die door andere private en overheidspartners worden gestort in het solidariteitsfonds. Daarbij wordt gestreefd naar een relatie van één euro voor één euro.”.

Amendement nr. 114 wordt verworpen met 8 stemmen tegen 3.

Amendement nr. 37 van de heren Wilfried Vandaele, Johan Sauwens en Jurgen Vanlerberghe, de dames Tine Eerlingen en Karin Brouwers en de heren Bart Martens en Lode Ceysens strekt ertoe in artikel 10.3.5, op de eerste regel, de woorden “Het archeologisch” te vervangen door de woorden “Een erkend archeologisch”.

De heer *Johan Sauwens* licht toe dat dit amendement de mogelijkheid creëert om meerdere solidariteitsfondsen te erkennen, zodat meer maatwerk per sector mogelijk wordt, onder meer in de toekenning van toelagen door het Vlaamse Gewest.

Ook voor de heer *Bart Caron* is de mogelijkheid tot erkenning van meerdere solidariteitsfondsen met een bijhorend convenantenbeleid een stap in de goede richting. Niettemin

betreurt hij dat het idee van een verplicht solidariteitsfonds niet is opgenomen in het ontwerp van decreet.

Amendement nr. 37 wordt aangenomen met 10 stemmen bij 1 onthouding.

Het geamendeerde artikel wordt aangenomen met 9 stemmen bij 2 onthoudingen.

Afdeling 4. Fiscale stimuli (nieuw)

Artikelen 10.4.1 tot en met 10.4.3 (nieuw)

Amendement nr. 125 van mevrouw *Mercedes Van Volcem* strekt ertoe aan hoofdstuk 10 een afdeling 4 toe te voegen, die bestaat uit de artikelen 10.4.1 tot 10.4.3, die luidt als volgt:

“Afdeling 4. Fiscale stimuli

Art. 10.4.1. Bij aanschaf van een onroerend goed op de erfgoedlijst heeft de koper recht op verlaagd registratierecht, ongeacht de hoogte van het kadastraal inkomen.

De Vlaamse Regering kan daarvoor de nadere regels bepalen.

Art. 10.4.2. De eigenaar die werken uitvoert aan een onroerend erfgoed om het onroerend erfgoed in stand te houden of te restaureren, kan ten belope van dit bedrag een vrijstelling van de successierechten vragen voor de eerste schijf van 100.000 euro.

De Vlaamse Regering kan daarvoor de nadere regels bepalen.

Art. 10.4.3. De eigenaar van een bouwkundig erfgoed is vrijgesteld van onroerende voorheffing gedurende de eerste vijf jaar vanaf de aankoop.”.

Mevrouw *Mercedes Van Volcem* vindt het jammer dat door dit ontwerp van decreet niet in fiscale stimuli wordt voorzien. Vlaanderen is bevoegd voor de registratierechten, de onroerende voorheffing en de successierechten. De indieners nemen deze instrumenten als basis voor het amendement nr. 125.

De heer *Wilfried Vandaele* is voorstander van het uitwerken van fiscale maatregelen, zoals ingrepen op successie- of registratierechten.

De heer *Jurgen Vanlerberghe* is het eens met de stelling dat fiscale stimuli het draagvlak voor onroerend erfgoed kunnen vergroten. De aanpak mag echter niet sectoraal gebeuren. Bovendien is de financiële impact van het amendement nr. 125 onduidelijk.

De heer *Johan Sauwens* pleit ook namens zijn fractie voor de uitwerking van de fiscaliteit in dit kader, in overleg met het federale niveau en andere deelstaten en via een gecoördineerde aanpak.

Minister *Geert Bourgeois* wil het globale pakket aan fiscale maatregelen onder de loep nemen en op een coherente manier uitwerken. Dit moet gebeuren via de wetboeken inzake successie- en registratierechten en een Vlaamse Codex Fiscaliteit, en dus niet via sectorale decreten. Ten tweede moet het fiscale aspect op een evenwichtige manier afgewogen worden tegenover de premies. De minister bereidt hierover een nota voor, in dialoog met de beleidsdomeinen Financiën en Begroting. Tot slot wijst de minister op het samenwerkingsakkoord van 7 december 2001 dat tussen de federale staat en de gewesten is gesloten voor de uitwisseling van informatie in het kader van de uitoefening van hun fiscale bevoegdheden. Ingevolge dit samenwerkingsakkoord moet er voor de belastingen waarvan de dienst nog steeds door de federale overheid wordt verzekerd een advies inzake de technische uitvoerbaarheid worden gevraagd en bekomen. Dit betreft een vormvereiste die, volgens

de Raad van State, ook voor amendementen moet worden nageleefd en dit uiterlijk op het ogenblik dat het Vlaams Parlement de betreffende bepalingen definitief goedkeurt.

Amendement nr. 125 wordt verworpen met 8 stemmen tegen 2 bij 1 onthouding.

Hoofdstuk 11. Handhaving

Amendement nr. 115 van mevrouw Mercedes Van Volcem, de heer Dirk Van Mechelen, mevrouw Gwenny De Vroe en de heren Karlos Callens en Sas van Rouveroi strekt ertoe dit hoofdstuk te vervangen door wat volgt:

“Hoofdstuk 11. Handhaving

Art. 11.1.1. De bepalingen uit titel 6 – Handhavingsmaatregelen, van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening zijn van overeenkomstige toepassing op dit decreet.”.

Minister *Geert Bourgeois* verduidelijkt dat wat het hoofdstuk handhaving betreft, er beleidsmatig gekozen is voor het model uit het decreet houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid. Dat decreet vormt de basis van alle handhavingsmodellen van de Vlaamse overheid. Legistiek is het ook niet mogelijk de bepalingen uit de VCRO op deze manier over te nemen in het ontwerp van decreet.

Amendement nr. 115 wordt ingevolge de bespreking ingetrokken.

Afdeling 1. Handhavingsbeleid Onroerend Erfgoed

Artikelen 11.1.1 en 11.1.2

Deze artikelen worden zonder opmerkingen aangenomen met 8 stemmen bij 3 onthoudingen.

Afdeling 2. Sancties

Onderafdeling 1. Basisbepalingen

Artikel 11.2.1

Dit artikel wordt zonder opmerkingen aangenomen met 10 stemmen bij 1 onthouding.

Onderafdeling 2. Misdrijven Onroerend Erfgoed

Artikel 11.2.2

Amendement nr. 38 van de heren Wilfried Vandaele, Johan Sauwens en Jurgen Vanlerberghe, de dames Tine Eerlingen en Karin Brouwers en de heren Bart Martens en Lode Ceyssens strekt ertoe in artikel 11.2.2, eerste lid, punt 2°, de woorden “artikel 6.1.4, eerste lid, 8° en 9°;” te vervangen door de woorden “artikel 6.1.4, §2, eerste lid, 8° en 9°;”.

Amendement nr. 39 van dezelfde indieners strekt ertoe in artikel 11.2.2, eerste lid, punt 4°, op de tweede regel, tussen de woorden “de toelating,” en de woorden “de bekrachtigde archeologienota” de woorden “de melding,” in te voegen.

Het is volgens de heer *Wilfried Vandaele* logisch dat niet alleen het uitvoeren van meldingsplichtige handelingen zonder melding, maar ook het uitvoeren van handelingen of nalatigheden in strijd met de melding of de daaraan gekoppelde voorwaarden, strafbaar zouden zijn.

Amendementen nr. 38 en 39 worden aangenomen met 10 stemmen bij 1 onthouding.

Het geamendeerde artikel wordt aangenomen met 10 stemmen bij 1 onthouding.

Artikel 11.2.3

Dit artikel wordt zonder opmerkingen aangenomen met 10 stemmen bij 1 onthouding.

Onderafdeling 3. Inbreuken Onroerend Erfgoed**Artikelen 11.2.4 en 11.2.5**

Deze artikelen worden zonder opmerkingen aangenomen met 10 stemmen bij 1 onthouding.

Onderafdeling 4. Alternatieve bestuurlijke geldboete voor bepaalde misdrijven**Artikel 11.2.6**

Dit artikel wordt zonder opmerkingen aangenomen met 10 stemmen bij 1 onthouding.

Afdeling 3. Raadgeving, aanmaning en vaststelling**Onderafdeling 1. Raadgeving en aanmaning****Artikelen 11.3.1 en 11.3.2**

Deze artikelen worden zonder opmerkingen aangenomen met 10 stemmen bij 1 onthouding.

Onderafdeling 2. Vaststelling van misdrijven onroerend erfgoed**Artikel 11.3.3**

Amendement nr. 40 van de heren Wilfried Vandaele, Johan Sauwens en Jurgen Vanlerberghe, de dames Tine Eerlingen en Karin Brouwers en de heren Bart Martens en Lode Ceyssens strekt ertoe in artikel 11.3.3, eerste lid, op de vierde, vijfde en zesde regel, de zin “Hetzelfde geldt voor de gemeentelijke ambtenaren, daartoe aangesteld door de leidend ambtenaar van de entiteit die door de Vlaamse Regering belast wordt met de handhaving van dit decreet.” te vervangen door “Hetzelfde geldt voor de personeelsleden van de gemeenten of intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, daartoe aangesteld door het college van burgemeester en schepenen overeenkomstig de door de Vlaamse Regering bepaalde voorwaarden.”.

De heer *Wilfried Vandaele* stelt dat handhaving een bijzonder arbeidsintensieve taak is, die bij voorkeur wordt uitgevoerd door gespecialiseerde personen. De indieners weten dat handhaving voor kleine gemeenten financieel moeilijk is, en schuiven daarom de intergemeentelijke samenwerking naar voor. Door het gebruik van de term ‘personeelsleden’ in plaats van ‘ambtenaren’ wordt het bovendien mogelijk om ook contractuele personeelsleden van gemeenten of intergemeentelijke samenwerkingsverbanden verbalisatiebevoegdheid inzake het onroerend erfgoed te verlenen.

Amendement nr. 40 wordt aangenomen met 10 stemmen tegen 1.

Het geamendeerde artikel wordt aangenomen met 10 stemmen tegen 1.

Onderafdeling 3. Vaststelling van inbreuken onroerend erfgoed**Artikel 11.3.4**

Dit artikel wordt aangenomen met 10 stemmen bij 1 onthouding.

Afdeling 4. Rechterlijke herstelmaatregel**Artikelen 11.4.1 tot en met 11.4.4**

Deze artikelen worden zonder opmerkingen aangenomen met 10 stemmen bij 1 onthouding.

Artikel 11.4.5

Amendement nr. 41 van de heren Wilfried Vandaele, Johan Sauwens en Jurgen Vanlerberghe, de dames Tine Eerlingen en Karin Brouwers en de heren Bart Martens en Lode Ceyssens strekt ertoe in §2, tweede lid, tweede regel, de woorden “onderhandse of authentieke” te schrappen.

Amendement nr. 41 wordt aangenomen met 10 stemmen bij 1 onthouding.

Het geamendeerde artikel wordt aangenomen met 10 stemmen bij 1 onthouding.

Afdeling 5. Bestuurlijke maatregelen**Onderafdeling 1. Basisbepalingen****Artikelen 11.5.1 tot en met 11.5.4**

Deze artikelen worden zonder opmerkingen aangenomen met 10 stemmen bij 1 onthouding.

Onderafdeling 2. Stakingsbevel**Artikelen 11.5.5 en 11.5.6**

Deze artikelen worden zonder opmerkingen aangenomen met 10 stemmen bij 1 onthouding.

Onderafdeling 3. Bestuursdwang**Artikelen 11.5.7 tot en met 11.5.13**

Deze artikelen worden zonder opmerkingen aangenomen met 10 stemmen bij 1 onthouding.

Onderafdeling 4. Last onder dwangsom**Artikelen 11.5.14 tot en met 11.5.18**

Deze artikelen worden zonder opmerkingen aangenomen met 10 stemmen bij 1 onthouding.

Afdeling 6. Minnelijke schikking**Artikel 11.6.1**

Dit artikel wordt zonder opmerkingen aangenomen met 10 stemmen bij 1 onthouding.

Artikel 11.6.2

Amendement nr. 42 van de heren Wilfried Vandaele, Johan Sauwens en Jurgen Vanlerberghe, de dames Tine Eerlingen en Karin Brouwers en de heren Bart Martens en Lode Ceyssens strekt ertoe aan artikel 11.6.2, eerste lid, de volgende zin toe te voegen: “De leidend ambtenaar is gemachtigd om deze akten te verlijden, er authenticiteit aan te verlenen en er uitgiften van af te leveren.”.

De heer *Wilfried Vandaele* stelt dat de indieners met dit amendement de twijfels die geuit werden door het notariaat willen wegnemen.

Amendement nr. 42 wordt aangenomen met 10 stemmen bij 1 onthouding.

Het geamendeerde artikel wordt aangenomen met 10 stemmen bij 1 onthouding.

Artikelen 11.6.3 tot en met 11.6.5

Deze artikelen worden zonder opmerkingen aangenomen met 10 stemmen bij 1 onthouding.

Afdeling 7. Diverse bepalingen**Artikel 11.7.1**

Dit artikel wordt zonder opmerkingen aangenomen met 10 stemmen bij 1 onthouding.

Hoofdstuk 12. Wijzigings-, opheffings-, overgangs- en inwerkingtredingsbepalingen**Afdeling 1. Wijzigingsbepalingen****Onderafdeling 1. Wijziging van het Bosdecreet van 13 juni 1990**

De amendementen nr. 43, 44, 45 en 46 van de heren Wilfried Vandaele, Johan Sauwens en Jurgen Vanlerberghe, de dames Tine Eerlingen en Karin Brouwers en de heren Bart Martens en Lode Ceyssens worden ingetrokken.

Artikel 12.1.1 (nieuw)

Amendement nr. 116 van de heren Wilfried Vandaele, Johan Sauwens, Jurgen Vanlerberghe en Marius Meremans, mevrouw Karin Brouwers en de heren Bart Martens en Robrecht Bothuyne strekt ertoe vóór artikel 12.1.1, dat artikel 12.1.1/1 wordt, een nieuw artikel 12.1.1 in te voegen, dat luidt als volgt:

“Art. 12.1.1. Aan artikel 20 van het Bosdecreet van 13 juni 1990, gewijzigd bij het decreet van 18 mei 1999, wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Overeenkomstig artikel 6.4.4, §3, van het decreet van [...] betreffende het onroerend erfgoed wordt voor het verlenen van een machtiging zoals vermeld in het eerste lid, die betrekking heeft op een handeling aan of in beschermde goederen zoals bedoeld in dat

decreet, advies gevraagd aan de entiteit die door de Vlaamse Regering is belast met de beleidsuitvoering inzake onroerend erfgoed.”.”.

Amendement nr. 116 wordt aangenomen met 10 stemmen bij 1 onthouding.

Artikelen 12.1.1 en 12.1.2 (vernummerde artikelen 12.1.2 en 12.1.3)

Deze artikelen worden zonder opmerkingen aangenomen met 9 stemmen bij 2 onthoudingen.

Artikelen 12.1.2/1 tot en met 12.1.2/4 (nieuw) (vernummerde artikelen 12.1.4 tot en met 12.1.7)

Amendement nr. 117 van de heren Wilfried Vandaele, Johan Sauwens, Jurgen Vanlerberghe en Marius Meremans, mevrouw Karin Brouwers en de heren Bart Martens en Robrecht Bothuyne strekt ertoe een artikel 12.1.2/1 in te voegen, dat luidt als volgt:

“Art. 12.1.2/1. Aan artikel 44, §2, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 18 mei 1999, wordt een vierde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Overeenkomstig artikel 6.4.4, §3, van het decreet van [...] betreffende het onroerend erfgoed wordt voor het verlenen van een machtiging zoals vermeld in het eerste lid, die betrekking heeft op een handeling aan of in beschermde goederen zoals bedoeld in dat decreet, advies gevraagd aan de entiteit die door de Vlaamse Regering is belast met de beleidsuitvoering inzake onroerend erfgoed.”.”.

Amendement nr. 118 van dezelfde indieners strekt ertoe een artikel 12.1.2/2 in te voegen, dat luidt als volgt:

“Art. 12.1.2/2. In artikel 50 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 18 mei 1999, wordt na het eerste lid een lid ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Overeenkomstig artikel 6.4.4, §3, van het decreet van [...] betreffende het onroerend erfgoed wordt voor het verlenen van een machtiging zoals vermeld in het eerste lid, die betrekking heeft op een handeling aan of in beschermde goederen zoals bedoeld in dat decreet, advies gevraagd aan de entiteit die door de Vlaamse Regering is belast met de beleidsuitvoering inzake onroerend erfgoed.”.”.

Amendement nr. 119 van dezelfde indieners strekt ertoe een artikel 12.1.2/3 in te voegen, dat luidt als volgt:

“Art. 12.1.2/3. In artikel 81 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 18 mei 1999, wordt tussen het vierde en het vijfde lid een lid ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Overeenkomstig artikel 6.4.4, §3, van het decreet van [...] betreffende het onroerend erfgoed wordt voor het verlenen van een machtiging zoals vermeld in het vierde lid, die betrekking heeft op een handeling aan of in beschermde goederen zoals bedoeld in dat decreet, advies gevraagd aan de entiteit die door de Vlaamse Regering is belast met de beleidsuitvoering inzake onroerend erfgoed.”.”.

Amendement nr. 120 van dezelfde indieners strekt ertoe een artikel 12.1.2/4 in te voegen, dat luidt als volgt:

“Art. 12.1.2/4. Aan artikel 97 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 18 mei 1999, wordt een paragraaf 3 toegevoegd, die luidt als volgt:

“§3. Overeenkomstig artikel 6.4.4, §3, van het decreet van [...] betreffende het onroerend erfgoed wordt voor het verlenen van een machtiging zoals vermeld in de paragrafen 1 en 2, die betrekking heeft op een handeling aan of in beschermde goederen zoals bedoeld in dat decreet, advies gevraagd aan de entiteit die door de Vlaamse Regering is belast met de beleidsuitvoering inzake onroerend erfgoed.”.”.

Amendementen nr. 117, 118, 119 en 120 worden aangenomen met 10 stemmen bij 1 onthouding.

Onderafdeling 2. Wijzigingen van het decreet van 19 april 1995 houdende maatregelen ter bestrijding en voorkoming van leegstand en verwaarlozing van bedrijfsruimten

Artikelen 12.1.3 en 12.1.4 (vernummerde artikelen 12.1.8 en 12.1.9)

Deze artikelen worden zonder opmerkingen aangenomen met 9 stemmen bij 2 onthoudingen.

Onderafdeling 3. Wijzigingen van het decreet van 22 december 1995 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1996

Artikelen 12.1.5 en 12.1.6 (vernummerde artikelen 12.1.10 en 12.1.11)

Deze artikelen worden zonder opmerkingen aangenomen met 9 stemmen bij 2 onthoudingen.

Onderafdeling 4. Wijzigingen van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu

Artikel 12.1.6/1 (nieuw) (vernummerd artikel 12.1.12)

Amendement nr. 121 van de heren Wilfried Vandaele, Johan Sauwens, Jurgen Vanlerberghe en Marius Meremans, mevrouw Karin Brouwers en de heren Bart Martens en Robrecht Bothuyne strekt ertoe voor artikel 12.1.7 een artikel 12.1.6/1 in te voegen, dat luidt als volgt:

“Art. 12.1.6/1. Aan artikel 25, §3, van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, gewijzigd bij de decreten van 19 juli 2002 en 19 mei 2006, wordt een vijfde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Overeenkomstig artikel 6.4.4, §3, van het decreet van [...] betreffende het onroerend erfgoed wordt voor het verlenen van een ontheffing zoals bedoeld in §3, 2°, van dit artikel, die betrekking heeft op een handeling aan of in beschermde goederen zoals bedoeld in dat decreet, advies gevraagd aan de entiteit die door de Vlaamse Regering is belast met de beleidsuitvoering inzake onroerend erfgoed.”.”.

Amendement nr. 121 wordt aangenomen met 10 stemmen bij 1 onthouding.

Artikel 12.1.7 (vernummerd artikel 12.1.13)

Dit artikel wordt zonder opmerkingen aangenomen met 9 stemmen bij 2 onthoudingen.

Artikel 12.1.7/1 (nieuw) (vernummerd artikel 12.1.14)

Amendement nr. 122 van de heren Wilfried Vandaele, Johan Sauwens, Jorgen Vanlerberghe en Marius Meremans, mevrouw Karin Brouwers en de heren Bart Martens en Robrecht Bothuyne strekt ertoe een artikel 12.1.7/1 in te voegen, dat luidt als volgt:

“Art. 12.1.7/1. Aan artikel 35, §2, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 19 juli 2002 en 19 mei 2006, wordt een zesde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Overeenkomstig artikel 6.4.4, §3, van het decreet van [...] betreffende het onroerend erfgoed wordt voor het verlenen van een ontheffing zoals vermeld in het vierde en het vijfde lid van paragraaf 2 van dit artikel, die betrekking heeft op een handeling aan of in beschermde goederen zoals bedoeld in dat decreet, advies gevraagd aan de entiteit die door de Vlaamse Regering is belast met de beleidsuitvoering inzake onroerend erfgoed.”.”.

Amendement nr. 122 wordt aangenomen met 10 stemmen bij 1 onthouding.

Artikel 12.1.8 (vernummerd artikel 12.1.15)

Dit artikel wordt zonder opmerkingen aangenomen met 9 stemmen bij 2 onthoudingen.

Artikel 12.1.8/1 (nieuw) (vernummerd artikel 12.1.16)

Amendement nr. 123 van de heren Wilfried Vandaele, Johan Sauwens, Jorgen Vanlerberghe en Marius Meremans, mevrouw Karin Brouwers en de heren Bart Martens en Robrecht Bothuyne strekt ertoe een artikel 12.1.8/1 in te voegen, dat luidt als volgt:

“Art. 12.1.8/1. In artikel 56 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 19 juli 2002 en 19 mei 2006, wordt tussen het vijfde en het zesde lid een lid ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Overeenkomstig artikel 6.4.4, §3, van het decreet van [...] betreffende het onroerend erfgoed wordt voor het verlenen van een afwijking zoals vermeld in het eerste lid van dit artikel, die betrekking heeft op een handeling aan of in beschermde goederen zoals bedoeld in dat decreet, advies gevraagd aan de entiteit die door de Vlaamse Regering is belast met de beleidsuitvoering inzake onroerend erfgoed.”.”.

Amendement nr. 123 wordt aangenomen met 10 stemmen bij 1 onthouding.

Onderafdeling 5. Wijzigingen van het decreet van 3 februari 1998 houdende vaststelling van het wapen van privépersonen en instellingen**Artikelen 12.1.9 tot en met 12.1.11 (vernummerde artikelen 12.1.17 tot en met 12.1.19)**

Deze artikelen worden zonder opmerkingen aangenomen met 9 stemmen bij 2 onthoudingen.

Artikel 12.1.12 (vernummerd artikel 12.1.20)

Amendement nr. 47 van de heren Wilfried Vandaele, Johan Sauwens, Jorgen Vanlerberghe, de dames Tine Eerlingen, Karin Brouwers en de heren Bart Martens en Lode Ceyssens strekt ertoe in artikel 12.1.12 aan de voorgestelde tekst een 4° toe te voegen, dat luidt als volgt:

“4° stelt een huishoudelijk reglement vast na de Vlaamse Heraldische Raad te hebben gehoord.”.

Amendement nr. 47 wordt aangenomen met 10 stemmen bij 1 onthouding.

Het geamendeerde artikel wordt aangenomen met 9 stemmen bij 2 onthoudingen.

Artikelen 12.1.13 en 12.1.14 (vernummerde artikelen 12.1.21 en 12.1.22)

Deze artikelen worden zonder opmerkingen aangenomen met 10 stemmen bij 1 onthouding.

Onderafdeling 6. Wijzigingen van het decreet van 8 december 1998 houdende diverse bepalingen naar aanleiding van de begrotingscontrole 1998

Artikel 12.1.15 (vernummerd artikel 12.1.23)

Dit artikel wordt zonder opmerkingen aangenomen met 9 stemmen bij 2 onthoudingen.

Onderafdeling 7. Wijzigingen aan het decreet van 29 maart 2002 tot bescherming van varend erfgoed

Artikelen 12.1.16 tot en met 12.1.22 (vernummerde artikelen 12.1.24 tot en met 12.1.30)

Deze artikelen worden zonder opmerkingen aangenomen met 9 stemmen bij 2 onthoudingen.

Onderafdeling 8. Wijzigingen aan het decreet van 24 januari 2003 houdende bescherming van het roerend cultureel erfgoed van uitzonderlijk belang

Artikel 12.1.23 (vernummerd artikel 12.1.31)

Dit artikel wordt zonder opmerkingen aangenomen met 9 stemmen bij 2 onthoudingen.

Onderafdeling 9. Wijzigingen aan het decreet van 10 maart 2006 houdende de oprichting van de Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening – Onroerend Erfgoed

Artikel 12.1.24 (vernummerd artikel 12.1.32)

Dit artikel wordt zonder opmerkingen aangenomen met 9 stemmen bij 2 onthoudingen.

Onderafdeling 10. Wijzigingen aan het decreet van 16 juni 2006 betreffend het oprichten van de Vlaamse grondenbank en houdende wijziging van diverse bepalingen

Artikel 12.1.25 (vernummerd artikel 12.1.33)

Dit artikel wordt zonder opmerkingen aangenomen met 9 stemmen bij 2 onthoudingen.

Onderafdeling 11. Wijzigingen aan het decreet van 27 april 2007 houdende vaststelling van het wapen en de vlag van de provincies, gemeenten en districten en de Vlaamse Gemeenschapscommissie

Artikel 12.1.26 (vernummerd artikel 12.1.34)

Dit artikel wordt zonder opmerkingen aangenomen met 9 stemmen bij 2 onthoudingen.

Onderafdeling 12. Wijzigingen aan het decreet van 29 juni 2007 houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2007

Artikel 12.1.27 (vernummerd artikel 12.1.35)

Dit artikel wordt zonder opmerkingen aangenomen met 9 stemmen bij 2 onthoudingen.

Onderafdeling 13. Wijziging van het decreet van 27 maart 2009 betreffende het grond- en pandenbeleid

Artikel 12.1.28 (vernummerd artikel 12.1.36)

Dit artikel wordt zonder opmerkingen aangenomen met 9 stemmen bij 2 onthoudingen.

Onderafdeling 14. Wijzigingen aan het decreet van 18 december 2009 houdende bepalingen tot begeleiding van de derde aanpassing van de begroting 2009

Artikel 12.1.29 (vernummerd artikel 12.1.37)

Dit artikel wordt zonder opmerkingen aangenomen met 9 stemmen bij 2 onthoudingen.

Onderafdeling 15. Wijzigingen aan de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening

Artikelen 12.1.30 tot en met 12.1.34 (vernummerde artikelen 12.1.38 tot en met 12.1.42)

Deze artikelen worden zonder opmerkingen aangenomen met 9 stemmen bij 2 onthoudingen.

Afdeling 2. Opheffingsbepalingen

Artikel 12.2.1

Dit artikel wordt zonder opmerkingen aangenomen met 10 stemmen bij 1 onthouding.

Afdeling 3. Overgangsbepalingen

Onderafdeling 1. Lopende beschermingsprocedures

Artikel 12.3.1

Dit artikel wordt zonder opmerkingen aangenomen met 10 stemmen bij 1 onthouding.

Onderafdeling 2. Oude beschermingsbesluiten**Artikelen 12.3.2 tot en met 12.3.4**

Deze artikelen worden zonder opmerkingen aangenomen met 9 stemmen bij 2 onthoudingen.

Artikel 12.3.5

Amendement nr. 48 van de heren Wilfried Vandaele, Johan Sauwens, Jurgen Vanlerberghe, de dames Tine Eerlingen, Karin Brouwers en de heren Bart Martens en Lode Ceysens strekt ertoe in artikel 12.3.5, eerste lid, het punt 6° te schrappen.

De heer *Wilfried Vandaele* verduidelijkt dat artikel 12.3.5 bepaalt dat het advies van de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed moet worden opgenomen in een besluit tot voorlopige wijziging, opheffing of voorlopige omzetting. In hoofdstuk 6 is dergelijke verplichting niet opgenomen bij voorlopige en definitieve besluiten. De indieners stellen voor deze verplichting te schrappen.

De heer *Bart Caron* vraagt of de betrokkenen toegang hebben tot de adviezen tijdens de lopende procedure. Hij verwijst naar de geplogenheden in de culturele of jeugdsector bij aanvragen voor projectsubsidies voor individuele kunstenaars of organisaties.

Minister *Geert Bourgeois* antwoordt dat bij een voorlopige bescherming de eigenaar het recht heeft te worden gehoord. Hij kan na het beëindigen van de procedure inzage krijgen in alle stukken.

Amendement nr. 48 wordt aangenomen met 9 stemmen bij 2 onthoudingen.

Het geamendeerde artikel wordt aangenomen met 9 stemmen bij 2 onthoudingen.

Artikelen 12.3.6 tot en met 12.3.11

Deze artikelen worden zonder opmerkingen aangenomen met 9 stemmen bij 2 onthoudingen.

Onderafdeling 3. Premies**Artikel 12.3.12**

Dit artikel wordt zonder opmerkingen aangenomen met 9 stemmen bij 2 onthoudingen.

Onderafdeling 4. Beheersplannen beschermde landschappen en erfgoedlandschappen**Artikel 12.3.13**

Dit artikel wordt zonder opmerkingen aangenomen met 9 stemmen bij 2 onthoudingen.

Onderafdeling 5. Vergunningsaanvragen en beroepsprocedures**Artikel 12.3.14**

Amendement nr. 49 van de heren Wilfried Vandaele, Johan Sauwens, Jurgen Vanlerberghe, de dames Tine Eerlingen, Karin Brouwers en de heren Bart Martens en Lode Ceysens strekt ertoe in artikel 12.3.14, het eerste lid te vervangen door wat volgt:

“Behoudens andersluidende bepalingen is dit decreet vanaf de datum van inwerkingtreding van toepassing op alle toelatings-, vergunnings- en beroepsprocedures, vermeld in dit decreet, in de stand waarin zij zich bevinden.”.

Amendement nr. 49 wordt aangenomen met 10 stemmen tegen 1.

Het geamendeerde artikel wordt aangenomen met 9 stemmen bij 2 onthoudingen.

Onderafdeling 6. Ankerplaatsen en erfgoedlandschappen

Artikelen 12.3.15 en 12.3.16

Deze artikelen worden zonder opmerkingen aangenomen met 9 stemmen bij 2 onthoudingen.

Onderafdeling 7. Inspecteurs Onroerend Erfgoed

Artikel 12.3.17

Amendement nr. 50 van de heren Wilfried Vandaele, Johan Sauwens, Jurgen Vanlerberghe, de dames Tine Eerlingen, Karin Brouwers en de heren Bart Martens en Lode Ceyskens strekt ertoe in artikel 12.3.17, eerste lid, op de zesde regel, het woord “in” te vervangen door het woord “met”.

Amendement nr. 51 van dezelfde indieners strekt ertoe in artikel 12.3.17, tweede lid, op de vijfde en zesde regel, de woorden “en hun voorvangers” te vervangen door de woorden “en de wetten en de decreten die vervangen zijn door de bedoelde decreten”.

Amendementen nr. 50 en 51 worden aangenomen met 10 stemmen bij 1 onthouding.

Het geamendeerde artikel wordt aangenomen met 10 stemmen bij 1 onthouding.

Onderafdeling 8. Inventaris bouwkundig erfgoed

Artikel 12.3.18

Dit artikel wordt zonder opmerkingen aangenomen met 10 stemmen bij 1 onthouding.

Onderafdeling 9. Informatieplicht met betrekking tot publiciteit en onderhandse en authentieke akten

Artikel 12.3.19

Dit artikel wordt zonder opmerkingen aangenomen met 10 stemmen bij 1 onthouding.

Onderafdeling 10. Bestaande reglementaire bepalingen

Artikel 12.3.20

Dit artikel wordt zonder opmerkingen aangenomen met 10 stemmen bij 1 onthouding.

Afdeling 4. Inwerkingtreding**Artikel 12.4.1**

Dit artikel wordt zonder opmerkingen aangenomen met 10 stemmen bij 1 onthouding.

Artikel 12.4.2

Amendement nr. 52 van de heren Wilfried Vandaele, Johan Sauwens, Jorgen Vanlerberghe, de dames Tine Eerlingen, Karin Brouwers en de heren Bart Martens en Lode Ceyssens strekt ertoe in artikel 12.4.2 de woorden “Hoofdstuk 5 van dit decreet treedt” te vervangen door de woorden “Hoofdstuk 5 en artikel 12.2.1, 3°, treden”.

Amendement nr. 52 wordt aangenomen met 10 stemmen bij 1 onthouding.

Het geamendeerde artikel wordt aangenomen met 10 stemmen bij 1 onthouding.

IV. EINDSTEMMING

Het gewijzigde ontwerp van decreet betreffende het onroerend erfgoed wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 2 bij 1 onthouding.

Bart MARTENS,
voorzitter

Karin BROUWERS
Mercedes VAN VOLCEM,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

AGIV	Agentschap voor Geografische Informatie Vlaanderen
BVS	Beroepsvereniging van de Vastgoedsector
BW	Burgelijk Wetboek
CIB	Confederatie van Immobiliënberoepen van Vlaanderen
GIS	geografisch informatiesysteem
ICOMOS	International Council on Monuments and Sites
INRAP	Institut National de Recherche Archéologique Préventive
IOED	intergemeenschappelijke onroerenderfgoeddienst
KCML	Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen
KFBN	Koninklijke Federatie van het Belgisch Notariaat
KU Leuven	Katholieke Universiteit Leuven
LNE	Leefmilieu, Natuur en Energie
LV	Landbouw en Visserij
Minaraad	Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen
MOW	Mobiliteit en Openbare Werken
RAP	Redevance d'Archéologie Préventive
RIA	reguleringsimpactanalyse
RUP	ruimtelijk uitvoeringsplan
RWO	Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed
SARC	Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
SARO	Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening – Onroerend Erfgoed
SERV	Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
VCB	Vlaamse Confederatie Bouw
VCOE	Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed
VCRO	Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening
VDAB	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding
VIOE	Vlaams Instituut voor Onroerend Erfgoed
VVP	Vereniging van de Vlaamse Provincies
VVSG	Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten

TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE

Hoofdstuk 1. Inleidende bepalingen

Artikel 1.1. Dit decreet regelt een gemeenschaps- en gewestaangelegenheid.

Art. 1.2. Dit decreet wordt aangehaald als: het Onroerenderfgoeddecreet van [...].

Hoofdstuk 2. Definities

Art. 2.1. In dit decreet wordt verstaan onder:

- 1° administratieve overheid: de federale overheidsbedrijven, het Vlaamse Gewest, de openbare instellingen die ervan afhangen, de publiekrechtelijke en privaatrechtelijke instellingen die belast zijn met taken van openbaar nut en de andere besturen die onderworpen zijn aan het administratief toezicht van het Vlaamse Gewest;
- 2° agentschap: de entiteit die door de Vlaamse Regering belast is met de beleidsvoorbereiding, de beleidsuitvoering, de beleidsmonitoring en de beleidsevaluatie inzake onroerend erfgoed;
- 3° algemene landschapszorg: het stimuleren van het behoud, het herstel en de ontwikkeling van cultuurhistorische, fysisch-geografische en esthetische landschapswaarden en van typische landschapskennmerken waaronder kleine landschapselementen;
- 4° archeologie: het bestuderen van overblijfselen en voorwerpen of een ander spoor van menselijk bestaan in het verleden, alsook de bestaansomgeving van de mens, waarvan het behoud en de bestudering bijdragen tot het reconstrueren van de bestaansgeschiedenis van de mensheid en haar relatie tot de natuurlijke omgeving en ten aanzien waarvan opgravingen, ontdekkingen en andere methoden van onderzoek betreffende de mensheid en haar omgeving betekenisvolle bronnen van informatie zijn;
- 5° archeologisch artefact: een roerend goed dat van algemeen belang is wegens de archeologische erfgoedwaarde;
- 6° archeologisch ensemble: het geheel van archeologische artefacten en onderzoeksdocumenten afkomstig van een archeologisch onderzoek;
- 7° archeologisch onderzoek: het gebruik van technieken en methoden waarmee archeologische sites, archeologische zones of delen ervan worden opgespoord en onderzocht met inbegrip van archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen;
- 8° archeologisch vooronderzoek: het gebruik van wetenschappelijke methoden en technieken waarmee doelbewust archeologische artefacten en archeologische sites worden opgespoord en gewaardeerd zonder de erfgoedwaarden in situ wezenlijk aan te tasten, te onderscheiden in archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem met mogelijks enig effect op de erfgoedwaarden in situ zoals de aanleg van proefsleuven, proefputten, vlakken of andere intrusieve methoden met grondverzet en archeologisch vooronderzoek zonder ingreep in de bodem zonder aanwending van grondwerkzaamheden of activiteiten die enig effect hebben op de erfgoedwaarden in situ. Voorbeelden van archeologisch vooronderzoek zonder ingreep in de bodem zijn veldprospectie, luchtfotografische prospectie, geofysische prospectie en archivalisch onderzoek;
- 9° archeologische opgraving: het gebruik van wetenschappelijke methoden en technieken waarmee doelbewust de ondergrondse, aan de oppervlakte of onder water aanwezige archeologische artefacten en archeologische sites worden opgespoord, vrijgelegd en door opgraving worden onderzocht en waarbij de archeologische artefacten en onderzoeksdocumenten archeologische ensembles vormen;

- 10° archeologische site: een onroerend goed dat ondergronds, aan de oppervlakte of onder water aanwezig is, met inbegrip van de archeologische artefacten die er integrerend deel van uitmaken, van algemeen belang wegens de archeologische erfgoedwaarde;
- 11° archeologische zone: zone waar op basis van waarnemingen en wetenschappelijke argumenten onderbouwd kan worden dat ze met hoge waarschijnlijkheid archeologische waarde heeft;
- 12° archeoloog: een natuurlijke persoon of rechtspersoon die archeologisch vooronderzoek of archeologische opgravingen uitvoert;
- 13° beheer: het geheel van maatregelen, werkzaamheden en handelingen die erop gericht zijn de erfgoedwaarden van een onroerend goed in stand te houden of te herstellen;
- 14° beschermd cultuurhistorisch landschap: een cultuurhistorisch landschap dat voorlopig of definitief beschermd is overeenkomstig hoofdstuk 6;
- 15° beschermd goed: een beschermde archeologische site, een beschermd monument, een beschermd cultuurhistorisch landschap of een beschermd stads- of dorpsgezicht;
- 16° beschermd monument: een monument dat voorlopig of definitief beschermd is overeenkomstig hoofdstuk 6;
- 17° beschermd stads- of dorpsgezicht: een stads- of dorpsgezicht dat voorlopig of definitief beschermd is overeenkomstig hoofdstuk 6;
- 18° beschermde archeologische site: een archeologische site die voorlopig of definitief beschermd is overeenkomstig hoofdstuk 6;
- 19° bestuursdwang: het handelen vanwege de inspecteur Onroerend Erfgoed tegen wat in strijd is met de bij of krachtens dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan gestelde verplichtingen;
- 20° beveiligde zending: een van de volgende betekeningswijzen:
 - a) een aangetekende brief;
 - b) een afgifte tegen ontvangstbewijs;
 - c) elke andere door de Vlaamse Regering toegelaten betekeningswijze, waarbij de datum van kennisgeving met zekerheid kan worden vastgesteld;
- 21° code van goede praktijk: geschreven en publiek toegankelijke regels met betrekking tot de uitvoering van en de rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en met betrekking tot het gebruik van detectoren en de bij de betrokken beroepscategorieën algemeen aanvaarde regels van goed vakmanschap;
- 22° cultuurhistorisch landschap: een begrensde grondoppervlakte met een geringe dichtheid van bebouwing en een onderlinge samenhang waarvan de verschijningsvorm en de samenhang het resultaat zijn van natuurlijke processen en van maatschappelijke ontwikkelingen van algemeen belang wegens de erfgoedwaarde;
- 23° erfgoedelementen: de structurele en visuele componenten die de eigenheid van het onroerend erfgoed bepalen en die de waarden vormen die aan de grondslag liggen van een bescherming;
- 24° erfgoedkenmerk: typologie, stijl, cultuur, datering, materiaal, biologische soort, thema of ander kenmerk;
- 25° erfgoedlandschap: een gebied dat wegens de erfgoedwaarde overeenkomstig de geldende regelgeving opgenomen is in een ruimtelijk uitvoeringsplan op basis van een onroerenderfgoedrichtplan of vastgestelde inventaris;
- 26° erfgoedwaarde: de archeologische, architecturale, artistieke, culturele, esthetische, historische, industrieel-archeologische, technische waarde, ruimtelijk-structurende, sociale, stedenbouwkundige, volkskundige of wetenschappelijke waarde waaraan onroerende goederen en de cultuurgoederen die er integrerend deel van uitmaken hun huidige of toekomstige maatschappelijke betekenis ontleen;
- 27° gebruiker: de natuurlijke persoon of rechtspersoon die houder is van een zakelijk of persoonlijk recht, met uitsluiting van de eigenaar, blote eigenaar, erfpachthouder, opstalhouder of leasinggever;
- 28° handelingen: werkzaamheden, wijzigingen of activiteiten met gevolgen voor erfgoedwaarden;

- 29° inspecteur Onroerend Erfgoed: de ambtenaar die belast is met de hem door dit decreet toegewezen handhavingstaken, aangesteld door de leidend ambtenaar van de entiteit die door de Vlaamse Regering belast is met de handhaving van de regelgeving inzake onroerend erfgoed op het grondgebied van het Vlaamse Gewest of een gedeelte ervan;
- 30° intergemeentelijke onroerenderfgoeddienst: een intergemeentelijke dienst die ter uitvoering van dit decreet met betrekking tot het onroerend erfgoed beleidsuitvoerende taken opneemt;
- 31° inventaris: een oplijsting van onroerende goederen en gehelen van onroerende goederen met erfgoedwaarde;
- 32° kleine landschapselementen: lijn- of puntvormige elementen, met inbegrip van de bijbehorende vegetaties, waarvan het uitzicht, de structuur of de aard al dan niet het resultaat zijn van menselijk handelen en die deel uitmaken van het landschap zoals bermen, bomen, bronnen, dijken, grachten, houtkanten, hagen, holle wegen, hoogstamboomgaarden, perceelsrandbegroeiingen, sloten, struwelen, poelen, veedrinkputten en waterlopen;
- 33° landschap: een deel van het grondgebied, zoals dat door de menselijke bevolking wordt waargenomen en waarvan het karakter bepaald wordt door natuurlijke en/of menselijke factoren en de wisselwerking daartussen;
- 34° landschapsatlas: de inventaris van de relictten van de traditionele landschappen waarin de landschapkenmerken weergegeven worden als ze een erfgoedwaarde hebben;
- 35° last onder dwangsom: de door de inspecteur Onroerend Erfgoed opgelegde last die ertoe strekt de overtreder onder dreiging van aantasting van zijn vermogen aan te zetten de gevolgen van de inbreuk ongedaan te maken of verdere inbreuk of herhaling van de inbreuk te voorkomen;
- 36° lijninfrastructuur en haar aanhorigheden: het geheel van infrastructuur en haar omgeving bedoeld voor verkeer en vervoer van mensen, zaken en goederen en berichten. De lijninfrastructuur omvat autowegen, waterwegen en waterlopen, spoorwegen, luchthavens, havens, pijpleidingen, elektriciteitsleidingen, infrastructuur ten behoeve van telecommunicatie, leidingen voor het vervoer en de verdeling van aardgas, drinkwater en brandstoffen en leidingen voor het verzamelen en vervoeren van afval- en hemelwater. Onder aanhorigheden worden alle uitrusting, voorzieningen en infrastructuur verstaan die nodig of nuttig zijn voor het beheer en de exploitatie van de lijninfrastructuur;
- 37° metaaldetectorist: een natuurlijke persoon of rechtspersoon die met behulp van een metaaldetector archeologische artefacten of archeologische sites opspoot;
- 38° monument: een onroerend goed, werk van de mens of van de natuur of van beide samen, met inbegrip van de cultuurgoederen die er integrerend deel van uitmaken, inzonderheid de bijhorende uitrusting en de decoratieve elementen van algemeen belang wegens de erfgoedwaarde(n);
- 39° onroerend erfgoed: het geheel van archeologische sites, monumenten, cultuurhistorische landschappen en stads- en dorpsgezichten;
- 40° onroerenderfgoeddepot: een bewaarplaats met een onderzoeksruimte waar in gecontroleerde omstandigheden archeologische ensembles, archeologische artefacten of onderdelen van beschermd erfgoed, afkomstig uit het Vlaamse Gewest, worden bewaard en beheerd;
- 41° onroerenderfgoedgemeente: een gemeente die ter uitvoering van dit decreet met betrekking tot het onroerend erfgoed beleidsuitvoerende taken opneemt;
- 42° onroerenderfgoedondernemer: een natuurlijke persoon of rechtspersoon die een of meer disciplines uitoefent in of diensten levert aan de onroerenderfgoedsector;

- 43° overgangszone: een begrensde grondoppervlakte die de erfgoedwaarde van een archeologische site, monument, cultuurhistorisch landschap of stads- en dorpsgezicht ondersteunt;
- 44° SARO: de strategische adviesraad opgericht bij het decreet van 10 maart 2006 houdende de oprichting van de Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening – Onroerend Erfgoed;
- 45° stads- of dorpsgezicht: een geheel van een of meer monumenten en/of onroerende goederen met omgevende bestanddelen zoals beplantingen, omheiningen, waterlopen, bruggen, wegen, straten en pleinen, van algemeen belang wegens de erfgoedwaarde;
- 46° VCRO: Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening;
- 47° zakelijkrechthouder: de eigenaar, blote eigenaar, erfpachthouder, opstalhouder of leasingsgever.

Hoofdstuk 3. Instanties en actoren van het onroerenderfgoedbeleid

Afdeling 1. Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed

Art. 3.1.1. Er wordt een onafhankelijke Vlaamse adviescommissie voor het onroerend erfgoed opgericht, hierna Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed te noemen.

De Vlaamse Regering kan de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed onderverdelen in afdelingen.

De Vlaamse Regering:

- 1° bepaalt de samenstelling, de kennis die over de verschillende disciplines aanwezig moet zijn, de organisatie en de werking;
- 2° benoemt de leden en de plaatsvervangers;
- 3° stelt de nodige middelen ter beschikking.

De voorzitter, de leden en de plaatsvervangers worden benoemd voor een termijn van vier jaar. Hun mandaat kan twee maal verlengd worden met een nieuwe termijn van vier jaar.

Art. 3.1.2. Het secretariaat van de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed wordt uitgeoefend door het secretariaat van de SARO. De Vlaamse Regering kan de nadere regels daarvoor bepalen.

Art. 3.1.3. De Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed stelt haar huishoudelijk reglement op en legt het ter goedkeuring aan de Vlaamse Regering voor.

Art. 3.1.4. De Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed verstrekt adviezen:

- 1° in de gevallen en rekening houdend met de termijnen, vermeld in dit decreet en de uitvoeringsbesluiten ervan;
- 2° op verzoek van de Vlaamse Regering of haar gemachtigde of de SARO over een aangelegenheid die binnen het toepassingsgebied van dit decreet valt binnen de door de aanvrager vermelde termijn;
- 3° uit eigen beweging aan de Vlaamse Regering of aan de SARO over een aangelegenheid die binnen het toepassingsgebied van dit decreet valt of over de afstemming van de onroerenderfgoedzorg met andere beleidsvelden.

De Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed bezorgt de adviezen aan de SARO tegelijk aan de Vlaamse Regering.

Afdeling 2. Erkenning als onroerenderfgoedgemeente

Art. 3.2.1. De Vlaamse Regering kan een gemeente erkennen als onroerenderfgoedgemeente.

De Vlaamse Regering bepaalt:

- 1° de erkenningsvoorwaarden;
- 2° de nadere regels voor de erkenning en de duur, de schorsing en de intrekking ervan;
- 3° de nadere regels voor de toekenning van de bevoegdheden die in het kader van dit decreet aan de onroerenderfgoedgemeente kunnen worden toegekend.

Afdeling 3. Erkenning als intergemeentelijke onroerenderfgoeddienst

Art. 3.3.1. De Vlaamse Regering kan een intergemeentelijke dienst opgericht overeenkomstig het decreet van 6 juli 2001 houdende intergemeentelijke samenwerking erkennen als intergemeentelijke onroerenderfgoeddienst.

De Vlaamse Regering bepaalt:

- 1° de erkenningsvoorwaarden;
- 2° de nadere regels voor de erkenning en de duur, de schorsing en de intrekking ervan.

Afdeling 4. Erkenning als onroerenderfgoeddepot

Art. 3.4.1. De Vlaamse Regering kan een depot erkennen als onroerenderfgoeddepot.

De Vlaamse Regering bepaalt:

- 1° de erkenningsvoorwaarden;
- 2° de nadere regels voor de erkenning en de duur, de schorsing en de intrekking ervan.

Art. 3.4.2. Het depot van het agentschap is van rechtswege erkend als onroerenderfgoeddepot.

Art. 3.4.3. Met de in dit decreet bedoelde erkenning wordt gelijkgesteld een erkenning in een andere lidstaat van de EU dan wel in een staat, niet zijnde een lidstaat van de EU, die partij is bij de overeenkomst inzake de Europese Economische Ruimte, welke op basis van onderzoeken een beschermingsniveau biedt dat ten minste gelijkwaardig is aan het niveau dat met de erkenning door dit decreet wordt nagestreefd.

Afdeling 5. Aanduiding als erkende archeoloog

Art. 3.5.1. De Vlaamse Regering kan een natuurlijke persoon of rechtspersoon aanduiden als erkende archeoloog.

De Vlaamse Regering bepaalt:

- 1° de erkenningsvoorwaarden;
- 2° de nadere regels voor de erkenning en de duur, de schorsing en de intrekking ervan en de administratieve beroepsprocedure.

Art. 3.5.2. Het agentschap is van rechtswege aangeduid als een erkend archeoloog.

Art. 3.5.3. Met de in dit decreet bedoelde erkenning wordt gelijkgesteld een erkenning in een andere lidstaat van de EU dan wel in een staat, niet zijnde een lidstaat van de EU, die partij is bij de overeenkomst inzake de Europese Economische Ruimte, welke op basis van onderzoeken een beschermingsniveau biedt dat ten minste gelijkwaardig is aan het niveau dat met de erkenning door dit decreet wordt nagestreefd.

Afdeling 6. Aanduiding als erkende metaaldetectorist

Art. 3.6.1. De Vlaamse Regering kan een natuurlijke persoon of rechtspersoon aanduiden als erkende metaaldetectorist.

De Vlaamse Regering bepaalt:

- 1° de erkenningsvoorwaarden;
- 2° de nadere regels voor de erkenning en de duur, de schorsing en de intrekking ervan en de administratieve beroepsprocedure.

Art. 3.6.2. Elke archeoloog die erkend is overeenkomstig artikel 3.5.1 of 3.5.2 is van rechtswege een erkende metaaldetectorist.

Art. 3.6.3. Met de in dit decreet bedoelde erkenning wordt gelijkgesteld een erkenning in een andere lidstaat van de EU dan wel in een staat, niet zijnde een lidstaat van de EU, die partij is bij de overeenkomst inzake de Europese Economische Ruimte, welke op basis van onderzoeken een beschermingsniveau biedt dat ten minste gelijkwaardig is aan het niveau dat met de erkenning door dit decreet wordt nagestreefd.

Afdeling 7. Kwaliteitslabel onroerenderfgoedondernemers

Art. 3.7.1. De Vlaamse Regering kan een kwaliteitslabel toekennen aan onroerenderfgoedondernemers.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels daarvoor.

Hoofdstuk 4. Inventarissen

Art. 4.1.1. De Vlaamse Regering stelt minstens de volgende inventarissen geheel of gedeeltelijk vast:

- 1° de landschapsatlas;
- 2° de inventaris van archeologische zones;
- 3° de inventaris van bouwkundig erfgoed;
- 4° de inventaris van houtige beplantingen met erfgoedwaarde;
- 5° de inventaris van historische tuinen en parken.

Art. 4.1.2. De Vlaamse Regering bepaalt de criteria voor het opnemen en schrappen van een onroerend goed in een in artikel 4.1.1 vermelde inventaris.

Art. 4.1.3. De Vlaamse Regering onderwerpt de vast te stellen inventaris aan een openbaar onderzoek van zestig dagen dat minstens wordt aangekondigd door:

- 1° een bericht op te hangen in elke gemeente waar een onroerend goed gelegen is, dat opgenomen is in de vast te stellen inventaris;
- 2° een bericht op de website van elke gemeente waar een onroerend goed gelegen is, dat opgenomen is in de vast te stellen inventaris;
- 3° een bericht in het Belgisch Staatsblad;
- 4° een bericht in ten minste drie dagbladen die in het Vlaamse Gewest worden verspreid;
- 5° een bericht op de website van het agentschap.

De berichten, vermeld in het eerste lid, vermelden minstens:

- 1° het voorwerp van het openbaar onderzoek;
- 2° de begin- en einddatum van het openbaar onderzoek;
- 3° de plaats waar de inventaris ter inzage ligt of geraadpleegd kan worden;
- 4° de website waarop de inventaris te raadplegen is;
- 5° het adres waar opmerkingen en bezwaren over feitelijkheden dienen toe te komen of kunnen worden afgegeven.

Tijdens het openbaar onderzoek:

- 1° ligt de inventaris, vermeld in het eerste lid, ter inzage of is raadpleegbaar bij het agentschap;
- 2° is de inventaris te raadplegen op de website van het agentschap;
- 3° kunnen opmerkingen en bezwaren over feitelijkheden worden ingediend en afgegeven bij het agentschap.

De opmerkingen en bezwaren worden uiterlijk de laatste dag van de termijn, vermeld in het bericht, aan het agentschap per beveiligde zending bezorgd.

Met opmerkingen en bezwaren die laattijdig aan het agentschap worden bezorgd, moet geen rekening worden gehouden.

De Vlaamse Regering wint over de inventaris en de opmerkingen en bezwaren afkomstig van het openbaar onderzoek advies in bij de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed. Dit advies wordt uitgebracht binnen een vervaltermijn van dertig dagen, ingaand de dag na deze van de ontvangst van de adviesvraag. Als deze termijn wordt overschreden, mag aan de adviesvereiste worden voorbijgegaan. De termijn van dertig dagen kan door de Vlaamse Regering eenmalig worden verlengd met dertig dagen op vraag van de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels voor de adviesprocedure.

De Vlaamse Regering stelt na het advies van de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed de inventaris vast. De Vlaamse Regering kan de nadere regels voor de vaststelling van de inventarissen en het openbaar onderzoek bepalen.

Art. 4.1.4. De Vlaamse Regering kan een vastgestelde inventaris actualiseren of er onroerende goederen aan toevoegen of uit verwijderen. Voor de betrokken onroerende goederen wordt een openbaar onderzoek georganiseerd onder de voorwaarden en in de vorm vastgesteld in artikel 4.1.3.

Art. 4.1.5. De ambtenaren die daarvoor aangewezen zijn door de Vlaamse Regering hebben voor het onderzoek naar de erfgoedelementen en de erfgoedkenmerken toegang tot de onroerende goederen die opgenomen zijn in een vastgestelde inventaris als vermeld in artikel 4.1.1, en tot de onroerende goederen die in aanmerking komen voor opname in een inventaris als vermeld in artikel 4.1.1 met uitzondering van particuliere woningen en bedrijfslokalen.

Art. 4.1.6. De vastgestelde inventarissen bevatten over elk onroerend goed dat erin opgenomen is minstens de volgende gegevens:

- 1° een georeferencieplan waarop het onroerend goed nauwkeurig wordt aangeduid;
- 2° de benaming van het geïnventariseerde onroerend goed;
- 3° een beschrijving op basis van de erfgoedkenmerken.

De Vlaamse Regering kan de gegevens die voor elk onroerend goed in een vastgestelde inventaris moeten worden opgenomen nader omschrijven of uitbreiden.

Art. 4.1.7. Alle onroerende goederen die opgenomen zijn in een vastgestelde inventaris als vermeld in artikel 4.1.1 en alle beschermde onroerende goederen worden georeferencieerd op een publiek te raadplegen GIS-laag. De Vlaamse Regering kan de nadere regels daarvoor bepalen.

Art. 4.1.8. De opname van een onroerend goed in een vastgestelde inventaris vormt, uitgezonderd als het een eigen werk, daad of activiteit van een administratieve overheid betreft, geen weigeringsgrond voor eender welke vergunning of machtiging.

Art. 4.1.9. Elke administratieve overheid neemt zo veel mogelijk zorg in acht voor de erfgoedkenmerken van onroerende goederen die opgenomen zijn in een aan een openbaar onderzoek onderworpen vastgestelde inventaris als vermeld in artikel 4.1.3.

De administratieve overheid geeft in al haar beslissingen over een eigen werk of activiteit met directe impact op geïnventariseerd erfgoed aan hoe ze rekening heeft gehouden met de verplichting vermeld in het eerste lid.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels voor die motiveringsplicht en zorgplicht.

Dit artikel doet geen afbreuk aan strengere voorschriften voor beschermde goederen.

Art. 4.1.10. Als voor het verwijderen van een onroerend goed opgenomen in de vastgestelde inventaris bouwkundig erfgoed of van een onroerend goed, opgenomen in de vastgestelde inventaris van houtige beplantingen met erfgoedwaarde een vergunning vereist is, wint de vergunningverlenende overheid advies in bij het agentschap. Als de vergunningverlenende overheid een onroerenderfgoedgemeente is, wint deze het advies in van een deskundig medewerker van de eigen diensten of de intergemeentelijke onroerenderfgoeddienst waar de gemeente deel van uitmaakt. Dat advies is onderworpen aan de algemene procedurevoorschriften en termijnen die gelden voor andere adviezen die ingewonnen moeten worden binnen de toepasselijke vergunningsprocedure.

De Vlaamse Regering kan daarvoor de nadere regels bepalen.

Art. 4.1.11. Iedereen die voor eigen rekening of als tussenpersoon een geïnventariseerd goed, overeenkomstig artikel 4.1.1, verkoopt, verhuurt voor meer dan negen jaar, inbrengt in een vennootschap, een erfpacht of een opstalrecht overdraagt of op andere wijze de eigendomsoverdracht met een vergeldend karakter van het goed bewerkstelligt, vermeldt in de onderhandse of authentieke akte dat het onroerend goed opgenomen is in een van de vastgestelde inventarissen, vermeld in artikel 4.1.1, en de rechtsgevolgen die aan de opname verbonden zijn door een verwijzing naar hoofdstuk 4 van dit decreet in de akte op te nemen.

Als de instrumenterend ambtenaar een onderhandse akte in een authentieke akte dient op te nemen, waarbij de eerste niet beantwoordt aan de voorschriften van het eerste lid, dan wijst hij de partijen bij de opmaak van de akte op het eerste lid.

De Vlaamse Regering kan de nadere regels voor de informatieplicht bepalen.

Hoofdstuk 5. Archeologie

Afdeling 1. Algemene beginselen

Onderafdeling 1. Passiefbehoudsbeginsel

Art. 5.1.1. Het is verboden archeologische artefacten, archeologische sites en archeologische ensembles te ontsieren, te beschadigen of te vernielen.

Onderafdeling 2. Metaaldetectie

Art. 5.1.2. Het is verboden zonder erkenning als metaaldetectorist of in afwijking van de code van goede praktijk met metaaldetectoren archeologische artefacten en archeologische sites op te sporen.

Onderafdeling 3. Archeologisch onderzoek

Art. 5.1.3. Het is verboden zonder toelating van het agentschap en zonder melding aan het agentschap of in voorkomend geval aan de erkende onroerenderfgoedgemeente een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem, een archeologische opgraving of graafwerken uit te voeren met de bedoeling archeologische sites op te sporen en vrij te leggen of archeologische artefacten uit hun originele context te verwijderen.

Onderafdeling 4. Toevalsvondsten

Art. 5.1.4. Iedereen die, op een ander moment dan bij het uitvoeren van een archeologisch vooronderzoek, een archeologische opgraving of het gebruik van een metaaldetector, een roerend of onroerend goed vindt waarvan hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat het archeologische erfgoedwaarde heeft, is verplicht daarvan binnen drie dagen aangifte te doen bij het agentschap. De Vlaamse Regering kan de nadere regels daarvoor bepalen.

In voorkomend geval brengt het agentschap de zakelijkrechthouder en de gebruiker van de betrokken percelen, als ze niet de vinder zijn, en de gemeenten waar de vondsten worden gedaan ervan op de hoogte dat er vondsten zijn gedaan die vermoedelijk archeologische erfgoedwaarde hebben en wat de rechtsgevolgen daarvan zijn.

De zakelijkrechthouder, de gebruiker en de vinder moeten tot de tiende dag na de aangifte:

- 1° de archeologische artefacten en hun vindplaats in onveranderde toestand bewaren;
- 2° de archeologische artefacten en hun context tegen beschadiging of vernieling beschermen;
- 3° de archeologische artefacten en hun context toegankelijk maken voor onderzoek door het agentschap.

De Vlaamse Regering kan de nadere regels daarvoor bepalen.

Na het onderzoek, vermeld in het derde lid, 3°, kan het agentschap de termijn van tien dagen inkorten of verlengen. Het agentschap brengt de zakelijkrechthouder en de gebruiker daarvan per beveiligde zending op de hoogte. Na het verstrijken van de termijn zijn de zakelijkrechthouder, de gebruiker en de vinder niet langer onderworpen aan het passief-behoudsbeginsel voor archeologisch erfgoed voor wat betreft de gemelde vondst.

Afdeling 2. Verplichtingen zakelijkrechthouders en gebruikers van archeologische artefacten en archeologische ensembles

Art. 5.2.1. De zakelijkrechthouders en de gebruikers van een archeologisch ensemble moeten het:

- 1° als een geheel bewaren;
- 2° in goede staat behouden;
- 3° beschikbaar houden voor wetenschappelijk onderzoek.

De zakelijkrechthouder die het beheer van een archeologisch ensemble toevertrouwt aan een erkend onroerenderfgoeddepot voldoet aan de verplichtingen, vermeld in het eerste lid.

De Vlaamse Regering kan de nadere regels daarvoor bepalen.

Art. 5.2.2. De zakelijkrechthouder of de gebruiker van een archeologisch artefact of van een archeologisch ensemble, dat afkomstig is uit het Vlaamse Gewest, meldt binnen dertig dagen elke wijziging van bewaarplaats of zakelijkrechthouder aan het agentschap. De Vlaamse Regering kan daarvoor de nadere regels bepalen.

Art. 5.2.3. De zakelijkrechthouder of de gebruiker van een archeologisch artefact of van een archeologisch ensemble, dat afkomstig is uit het Vlaamse Gewest, meldt minstens dertig dagen voorafgaand aan het buiten het Vlaamse Gewest brengen ervan zijn voornemen daartoe aan het agentschap. De Vlaamse Regering kan daarvoor de nadere regels bepalen.

Afdeling 3. Code van goede praktijk

Art. 5.3.1. De Vlaamse Regering stelt een code van goede praktijk vast voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en voor het gebruik van metaaldetectoren.

Afdeling 4. Archeologisch onderzoek bij vergunningsplichtige ingrepen in de bodem

Onderafdeling 1. Verplichtingen vergunningsaanvrager

Art. 5.4.1. Een bekrachtigde archeologienota zoals vermeld in artikel 5.4.8 wordt bij de aanvraag van een stedenbouwkundige vergunning met ingreep in de bodem toegevoegd in volgende situaties:

- 1° aanvragen met betrekking tot percelen die gelegen zijn in een voorlopig of definitief beschermde archeologische site;
- 2° aanvragen waarbij de totale oppervlakte van de ingreep in de bodem 100 m² of meer beslaat en de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de vergunning betrekking heeft 300 m² of meer bedraagt en waarbij de betrokken percelen geheel of gedeeltelijk gelegen zijn in archeologische zones, opgenomen in de vastgestelde inventaris van archeologische zones;
- 3° aanvragen waarbij de totale oppervlakte van de ingreep in de bodem 1000 m² of meer beslaat en de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de vergunning betrekking heeft 3000 m² of meer bedraagt en waarbij de percelen volledig gelegen zijn buiten archeologische zones, opgenomen in de vastgestelde inventaris van archeologische zones.

Voor de toepassing van het eerste lid, 2° en 3°, op terreinen zonder kadastraal nummer geldt de totale oppervlakte van de hele werf van het te vergunnen werk.

De aanvrager van een stedenbouwkundige vergunning wordt van die verplichting vrijgesteld:

- 1° indien de aanvraag betrekking heeft op een gebied waar geen archeologisch erfgoed te verwachten valt, zoals vastgesteld door de Vlaamse Regering;
- 2° indien de aanvraag betrekking heeft op werkzaamheden binnen het gabarit van bestaande lijninfrastructuur en haar aanhorigheden;
- 3° indien de aanvrager een natuurlijke persoon of privaatrechtelijke rechtspersoon is, de totale oppervlakte van de ingreep in de bodem minder dan 5000 m² beslaat, en de betrokken percelen volledig gelegen zijn buiten woongebied of recreatiegebied en buiten archeologische zones opgenomen in de vastgestelde inventaris van archeologische zones en buiten beschermde archeologische sites.

De Vlaamse Regering kan de nadere regels voor deze vrijstellingen bepalen.

Voor de toepassing van het derde lid, 3°, op terreinen zonder kadastraal nummer geldt de totale oppervlakte van de hele werf van het te vergunnen werk.

De aanvrager van een stedenbouwkundige vergunning met ingreep in de bodem kan een archeologienota indienen die in het kader van een vorige vergunningsaanvraag is bekrachtigd, als de stedenbouwkundige vergunning betrekking heeft op hetzelfde perceel of dezelfde percelen en als de ingreep in de bodem van de te vergunnen werken overeenkomt met de ingreep in de bodem van de werken omschreven in de bekrachtigde archeologienota.

Art. 5.4.2. Een bekrachtigde archeologienota zoals vermeld in artikel 5.4.8 wordt bij de aanvraag van een verkavelingsvergunning toegevoegd in volgende situaties:

- 1° aanvragen met betrekking tot percelen die gelegen zijn in een voorlopig of definitief beschermde archeologische site;
- 2° aanvragen waarbij de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de vergunning betrekking heeft 300 m² of meer bedraagt en waarbij de betrokken percelen geheel of gedeeltelijk gelegen zijn in archeologische zones, opgenomen in de vastgestelde inventaris van archeologische zones;
- 3° aanvragen waarbij de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de vergunning betrekking heeft 3000 m² of meer bedraagt en waarbij de percelen helemaal buiten de archeologische zones, opgenomen in de vastgestelde inventaris van archeologische zones, liggen.

Voor de toepassing van het eerste lid, 2° en 3°, op terreinen zonder kadastraal nummer geldt de totale oppervlakte van de werf van de te vergunnen verkaveling.

De aanvrager van een verkavelingsvergunning wordt van die verplichting vrijgesteld indien de aanvraag betrekking heeft op een gebied waar geen archeologisch erfgoed te verwachten valt, zoals vastgesteld door de Vlaamse Regering.

De aanvrager van een verkavelingsvergunning kan een archeologienota indienen die in het kader van een vorige vergunningsaanvraag is bekrachtigd, als de verkavelingsvergunning betrekking heeft op dezelfde percelen en als de ingreep in de bodem van de te vergunnen werken overeenkomt met de ingreep in de bodem van de werken omschreven in de bekrachtigde archeologienota.

Art. 5.4.3. De aanvrager van een stedenbouwkundige vergunning met ingreep in de bodem of van een verkavelingsvergunning stelt een erkend archeoloog aan om de in artikelen 5.4.1 en 5.4.2 vermelde bekrachtigde archeologienota te verkrijgen.

Onderafdeling 2. Verplichting vergunningsverlener

Art. 5.4.4. De verlener van de stedenbouwkundige vergunning of verkavelingsvergunning neemt, behoudens in de gevallen omschreven in artikel 5.4.1, derde lid, en artikel 5.4.2, derde lid, het naleven van de bekrachtigde archeologienota en van dit decreet op als voorwaarde in de vergunning. De werken in de bekrachtigde archeologienota overeenkomstig artikel 5.4.8 en in de bekrachtigde nota overeenkomstig artikel 5.4.16 worden geacht te zijn vergund.

Onderafdeling 3. Verplichtingen aangestelde erkende archeoloog – Archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem

Art. 5.4.5. Als het onmogelijk of juridisch, economisch of maatschappelijk onwenselijk is om voorafgaand aan het aanvragen van de stedenbouwkundige vergunning of verkavelingsvergunning een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem uit te voeren,

dient de erkende archeoloog de resultaten van het archeologisch vooronderzoek zonder ingreep in de bodem bij het agentschap in als te bekrachtigen archeologienota overeenkomstig onderafdeling 7 en volgt verder de procedure omschreven in die onderafdeling.

Art. 5.4.6. §1. De door de initiatiefnemer aangestelde erkende archeoloog meldt per beveiligde zending aan het agentschap of in voorkomend geval aan de erkende onroerenderfgoedgemeente het voornemen om een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem uit te voeren.

De melding bevat minstens de volgende gegevens:

- 1° de naam en het adres van de initiatiefnemer;
- 2° het erkenningsnummer van de erkende archeoloog;
- 3° de woonplaats of maatschappelijke zetel van de erkende archeoloog;
- 4° de locatie van het archeologisch vooronderzoek met in voorkomend geval de kadastrale gegevens van de betrokken percelen;
- 5° de aanleiding voor het archeologisch vooronderzoek;
- 6° de voorgestelde uitvoeringswijze.

De Vlaamse Regering kan de in de melding op te nemen gegevens nader omschrijven of uitbreiden.

Het archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem mag slechts worden aangevat na het verstrijken van de termijn, vermeld in paragraaf 2.

§2. Het agentschap of in voorkomend geval de erkende onroerenderfgoedgemeente kan het archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem weigeren of er voorwaarden aan koppelen en meldt dit in voorkomend geval binnen vijftien dagen na ontvangst van de melding aan de door de initiatiefnemer aangestelde erkende archeoloog.

§3. Als het agentschap of in voorkomend geval de erkende onroerenderfgoedgemeente het archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem weigert of er voorwaarden aan koppelt, kan de initiatiefnemer een georganiseerd administratief beroep instellen bij de Vlaamse Regering. De Vlaamse Regering kan over het beroepschrift advies inwinnen bij de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels daarvoor.

Art. 5.4.7. Het archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem moet worden uitgevoerd overeenkomstig de voorgestelde uitvoeringswijze in de melding, de eventuele voorwaarden van het agentschap of de erkende onroerenderfgoedgemeente en de code van goede praktijk.

Onderafdeling 4. Verplichtingen aangestelde erkende archeoloog – Indienen archeologienota

Art. 5.4.8. Na het beëindigen van het archeologisch vooronderzoek bezorgt de door de initiatiefnemer gemachtigde archeoloog een archeologienota aan het agentschap per beveiligde zending. Die archeologienota bevat minstens de volgende gegevens:

- 1° een gegeorefereerd plan waarop de betrokken percelen, de precieze plaats van het archeologisch vooronderzoek en de geplande werken nauwkeurig worden afgeleid;
- 2° de resultaten van het archeologisch vooronderzoek;
- 3° een gemotiveerd advies over het al dan niet moeten nemen van maatregelen met in voorkomend geval een programma hierover;
- 4° in voorkomend geval de noodzakelijke competenties die de uitvoerders van de voorgestelde maatregelen moeten bezitten;

- 5° in voorkomend geval een kostenraming en de geschatte duur van de voorgestelde maatregelen;
- 6° in voorkomend geval een gemotiveerd voorstel over het bewaren of deponeren van het archeologisch ensemble dat het resultaat is van het archeologisch vooronderzoek en de archeologische opgraving.

De archeologienota kan:

- 1° voorzien in een fasering van de in voorkomend geval uit te voeren archeologische opgravingen;
- 2° voorzien dat delen van de kadastrale percelen waar de ingreep in de bodem is gepland van archeologische opgraving worden vrijgesteld.

De Vlaamse Regering kan de in de archeologienota op te nemen gegevens nader omschrijven of uitbreiden.

Onderafdeling 5. Verplichtingen aangestelde erkende archeoloog – Bekrachtiging archeologienota

Art. 5.4.9. Binnen een vervaltermijn van eenentwintig dagen na de ontvangst van de archeologienota bekrachtigt of weigert het agentschap de archeologienota of koppelt er voorwaarden aan. Het agentschap bezorgt de gemotiveerde beslissing per beveiligde zending aan de initiatiefnemer en de erkende archeoloog. Als deze termijn wordt overschreden, wordt de archeologienota geacht bekrachtigd te zijn. De Vlaamse Regering kan daarvoor de nadere regels bepalen.

De initiatiefnemer kan tegen de bekrachtiging, tegen de voorwaarden waarvan de bekrachtiging afhankelijk wordt gemaakt of tegen de weigering van de bekrachtiging van de archeologienota een georganiseerd administratief beroep instellen bij de Vlaamse Regering. De Vlaamse Regering kan over het beroepsschrift advies inwinnen bij de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels daarvoor.

In voorkomend geval geldt de bekrachtigde archeologienota als toelating voor de in de nota omschreven archeologische opgraving in de mate dat de vergunde werken, vermeld in artikelen 5.4.1 en 5.4.2, overeenstemmen met de werken zoals omschreven in de bekrachtigde archeologienota. De Vlaamse Regering kan de nadere regels daarvoor bepalen.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels over het verspreiden van de informatie uit de bekrachtigde archeologienota ten aanzien van alle belanghebbenden.

Onderafdeling 6. Verplichtingen aangestelde erkende archeoloog – Uitvoeren bekrachtigde archeologienota

Art. 5.4.10. De erkende archeoloog meldt in voorkomend geval de aanvang van de archeologische opgraving aan het agentschap en in voorkomend geval aan de erkende onroerend-erfgoedgemeente. De Vlaamse Regering kan de nadere regels daarvoor bepalen.

Art. 5.4.11. De archeologische opgraving, beperkt tot de zone die daadwerkelijk verstoord wordt door de geplande ingreep in de bodem, moet worden uitgevoerd overeenkomstig de voorwaarden van de bekrachtigde archeologienota en de code van goede praktijk. Bij verkavelingsdossiers heeft de opgraving betrekking op de volledige zone die voor ontwikkeling in aanmerking komt en op het volledige projectgebied.

Onderafdeling 7. Procedure bij de onmogelijkheid of de onwenselijkheid om voorafgaand aan het aanvragen van de vergunning een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem uit te voeren

Art. 5.4.12. In het geval dat er alleen een archeologisch vooronderzoek zonder ingreep in de bodem plaatsvond omdat een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem onmogelijk of juridisch, economisch of maatschappelijk onwenselijk was voorafgaand aan het aanvragen van de stedenbouwkundige vergunning of verkavelingsvergunning bezorgt de door de initiatiefnemer aangestelde erkende archeoloog een archeologienota aan het agentschap per beveiligde zending. Die archeologienota bevat minstens de volgende gegevens:

- 1° de naam en het adres van de initiatiefnemer;
- 2° het erkenningsnummer van de erkende archeoloog;
- 3° de woonplaats of maatschappelijke zetel van de erkende archeoloog;
- 4° de locatie van het archeologisch vooronderzoek met in voorkomend geval de kadastrale gegevens van de betrokken percelen;
- 5° de redenen en motivering waarom het vooronderzoek voor het indienen van de vergunning beperkt wordt tot een vooronderzoek zonder ingreep in de bodem;
- 6° de resultaten van het archeologisch vooronderzoek zonder ingreep in de bodem;
- 7° een georeferereerd plan waarop de betrokken percelen, de precieze plaats van het archeologisch vooronderzoek en de geplande werken nauwkeuring worden afgelijnd;
- 8° de voorgestelde uitvoeringswijze van het archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem.

De Vlaamse Regering kan de in de archeologienota op te nemen gegevens nader omschrijven of uitbreiden.

Art. 5.4.13. Binnen een vervaltermijn van eenentwintig dagen na de ontvangst van de archeologienota bekrachtigt of weigert het agentschap de archeologienota of koppelt er voorwaarden aan. Het agentschap bezorgt de gemotiveerde beslissing per beveiligde zending aan de initiatiefnemer en de erkende archeoloog. Als deze termijn wordt overschreden, wordt de archeologienota geacht bekrachtigd te zijn. De Vlaamse Regering kan daarvoor de nadere regels bepalen.

De initiatiefnemer kan tegen de bekrachtiging, tegen de voorwaarden waarvan de bekrachtiging afhankelijk wordt gemaakt of tegen de weigering van de bekrachtiging van de archeologienota een georganiseerd administratief beroep instellen bij de Vlaamse Regering. De Vlaamse Regering kan over het beroepsschrift advies inwinnen bij de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels daarvoor.

In voorkomend geval geldt de bekrachtigde archeologienota als toelating voor het archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem. De Vlaamse Regering kan de nadere regels daarvoor bepalen.

Art. 5.4.14. De erkende archeoloog aangesteld door de initiatiefnemer, meldt de aanvang van het archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem, opgenomen in de bekrachtigde archeologienota zoals omschreven in artikel 5.4.12 aan het agentschap en in voorkomend geval aan de erkende onroerenderfgoedgemeente. De Vlaamse Regering kan de nadere regels daarvoor bepalen.

Art. 5.4.15. Het archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem moet worden uitgevoerd overeenkomstig de uitvoeringswijze in de bekrachtigde archeologienota, de eventuele voorwaarden van het agentschap en de code van goede praktijk.

Art. 5.4.16. Na het beëindigen van het archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem bezorgt de erkende archeoloog een nota aan het agentschap. Die nota bevat minstens de volgende gegevens:

- 1° de resultaten van het archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem;
- 2° een gemotiveerd advies over het al dan niet moeten nemen van maatregelen met in voorkomend geval een programma hierover;
- 3° in voorkomend geval de noodzakelijke competenties die de uitvoerders van de voorgestelde maatregelen moeten bezitten;
- 4° in voorkomend geval een kostenraming en de geschatte duur van de voorgestelde maatregelen;
- 5° in voorkomend geval een gemotiveerd voorstel over het bewaren of deponeren van het archeologisch ensemble dat het resultaat is van het archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem en de archeologische opgraving.

De nota kan:

- 1° voorzien in een fasering van de in voorkomend geval uit te voeren archeologische opgravingen;
- 2° voorzien dat delen van de kadastrale percelen waar de ingreep in de bodem is gepland van archeologische opgraving worden vrijgesteld.

De Vlaamse Regering kan de in de nota op te nemen gegevens nader omschrijven of uitbreiden.

Art. 5.4.17. Binnen een vervalttermijn van eenentwintig dagen na de ontvangst van de nota bekrachtigt of weigert het agentschap de nota of koppelt er voorwaarden aan. Het agentschap bezorgt de gemotiveerde beslissing per beveiligde zending aan de initiatiefnemer en de erkende archeoloog. Als deze termijn wordt overschreden, wordt de nota geacht bekrachtigd te zijn. De Vlaamse Regering kan daarvoor de nadere regels bepalen.

De initiatiefnemer kan tegen de bekrachtiging, tegen de voorwaarden waarvan de bekrachtiging afhankelijk wordt gemaakt of tegen de weigering van de bekrachtiging van de nota een georganiseerd administratief beroep instellen bij de Vlaamse Regering. De Vlaamse Regering kan over het beroepschrift advies inwinnen bij de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels daarvoor.

In voorkomend geval geldt de bekrachtigde nota als toelating voor de in de nota omschreven archeologische opgraving in de mate dat de vergunde werken, vermeld in artikel 5.4.3, overeenstemmen met de werken zoals omschreven in de bekrachtigde archeologienota. De Vlaamse Regering kan de nadere regels daarvoor bepalen.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels over het verspreiden van de informatie uit de bekrachtigde nota ten aanzien van alle belanghebbenden.

Art. 5.4.18. De erkende archeoloog meldt de aanvang van de archeologische opgraving aan het agentschap en in voorkomend geval aan de erkende onroerenderfgoedgemeente. De Vlaamse Regering kan de nadere regels daarvoor bepalen.

Art. 5.4.19. De archeologische opgraving, beperkt tot de zone die daadwerkelijk verstoord wordt door de geplande ingreep in de bodem, moet worden uitgevoerd overeenkomstig de voorwaarden van de bekrachtigde nota en de code van goede praktijk.

Onderafdeling 8. Verplichtingen aangestelde erkende archeoloog – Archeologierapport

Art. 5.4.20. De erkende archeoloog bezorgt binnen twee maanden na het beëindigen van de opgraving een archeologierapport aan het agentschap per beveiligde zending. Dat archeologierapport omvat minstens de volgende gegevens:

- 1° een beknopte beschrijving van de uitgevoerde werken en de resultaten;

- 2° een beschrijving van de verdere aanpak;
- 3° een gemotiveerd voorstel over het bewaren of deponeren van het archeologisch ensemble als dat de voorstellen die erover geformuleerd zijn in de archeologienota, wijzigt of aanvult.

Onderafdeling 9. Verplichtingen aangestelde erkende archeoloog – Eindverslag

Art. 5.4.21. De erkende archeoloog bezorgt binnen twee jaar na het beëindigen van de archeologische opgraving per beveiligde zending een eindverslag aan het agentschap overeenkomstig de code van goede praktijk, vermeld in artikel 5.3.1.

De erkende archeoloog publiceert het eindverslag. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels daarvoor.

De eindverslagen van de archeologische opgravingen worden digitaal ontsloten. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels daarvoor.

Afdeling 5. Archeologisch onderzoek met het oog op wetenschappelijke vraagstellingen

Art. 5.5.1. Erkende archeologen kunnen archeologisch vooronderzoek of archeologische opgravingen uitvoeren met het oog op weloverwogen en gedocumenteerde wetenschappelijke vraagstellingen.

Art. 5.5.2. De erkende archeoloog sluit met de zakelijkrechthouders van de betrokken onroerende goederen een overeenkomst die de vergoeding voor eventuele schade, de bestemming van het archeologisch ensemble en de verwachte duur van het onderzoek regelt.

Art. 5.5.3. §1. De erkende archeoloog vraagt aan het agentschap een toelating om een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem of een archeologische opgraving met het oog op wetenschappelijke vraagstellingen uit te voeren.

De aanvraag tot toelating bevat minstens de volgende gegevens:

- 1° het erkenningsnummer van de erkende archeoloog;
- 2° de woonplaats of maatschappelijke zetel van de erkende archeoloog;
- 3° de locatie van het archeologisch vooronderzoek met in voorkomend geval de kadastrale gegevens van de betrokken percelen;
- 4° de wetenschappelijke vraagstellingen en het belang van het wetenschappelijk onderzoek;
- 5° de voorgestelde uitvoeringswijze;
- 6° de overeenkomst, vermeld in artikel 5.5.2;
- 7° de motivatie waarom onderzoek primeert op behoud.

De Vlaamse Regering:

- 1° kan de in de aanvraag op te nemen gegevens nader omschrijven of uitbreiden;
- 2° bepaalt de nadere regels voor het aanvragen en het afleveren van de toelating.

§2. Als het agentschap de toelating voor het archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem of voor de archeologische opgraving met het oog op wetenschappelijke vraagstellingen weigert of er voorwaarden aan koppelt, kan de erkende archeoloog een georganiseerd administratief beroep instellen bij de Vlaamse Regering. De Vlaamse Regering kan over het beroepschrift advies inwinnen bij de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels daarvoor.

Art. 5.5.4. De erkende archeoloog meldt aan het agentschap de aanvang van het archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem en de archeologische opgraving met het

oog op wetenschappelijke vraagstellingen. De Vlaamse Regering kan daarvoor de nadere regels bepalen.

De erkende archeoloog bezorgt binnen twee maanden na het beëindigen van het archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem of de archeologische opgraving een archeologierapport aan het agentschap per beveiligde zending. Dit archeologierapport omvat minstens:

- 1° een beknopte beschrijving van de uitgevoerde werken en de resultaten;
- 2° een beschrijving van de verdere aanpak.

De erkende archeoloog bezorgt binnen twee jaar na het beëindigen van het archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem of de archeologische opgraving een eindverslag aan het agentschap per beveiligde zending overeenkomstig de vastgestelde code van goede praktijk.

De erkende archeoloog publiceert het eindverslag. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels daarvoor.

De eindverslagen van het archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem en de archeologische opgravingen met het oog op wetenschappelijke vraagstellingen worden digitaal ontsloten. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels daarvoor.

Afdeling 6. Evaluatie

Art. 5.6.1. §1. De Vlaamse Regering evalueert jaarlijks de effectiviteit van dit hoofdstuk. Het evaluatierapport wordt ter informatie voorgelegd aan het Vlaams Parlement.

In het rapport, vermeld in het eerste lid, komen ten minste een beschrijving en beoordeling van de sterktes en te verbeteren punten, de kansen en de moeilijkheden bij archeologisch onderzoek en de financiering ervan.

§2. De bevoegde administratie binnen het homogene beleidsdomein waaraan de beleidsondersteunende opdrachten inzake onroerend erfgoed worden toevertrouwd, legt jaarlijks een rapport aan de Vlaamse Regering voor. Voor de opmaak van het rapport kan de bevoegde administratie binnen het homogene beleidsdomein waaraan de beleidsondersteunende opdrachten inzake onroerend erfgoed worden toevertrouwd, het advies inwinnen van de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed. In dit rapport komen ten minste de volgende elementen aan bod:

- een overzicht van het aantal vooronderzoeken en opgravingen alsook de duur ervan;
- een overzicht van de resultaten van deze onderzoeken;
- een overzicht van de voorgestelde en goedgekeurde maatregelen uit de archeologienota;
- de financiële implicaties van het archeologisch onderzoek en de werking van het archeologisch solidariteitsfonds.

Hoofdstuk 6. Beschermingen en erfgoedlandschappen

Afdeling 1. Beschermingsprocedure

Onderafdeling 1. Voorlopige bescherming

Art. 6.1.1. De Vlaamse Regering kan een archeologische site, monument, cultuurhistorisch landschap, stadsgezicht of dorpsgezicht, desgevallend met inbegrip van een overgangszone, beschermen.

Art. 6.1.2. De door de Vlaamse Regering daartoe aangewezen ambtenaren hebben voor het onderzoek naar de erfgoedwaarden toegang tot de archeologische sites, monumenten, cultuurhistorische landschappen en stads- en dorpsgezichten die in aanmerking komen voor bescherming. Tot particuliere woningen en bedrijfslokalen hebben ze evenwel alleen toegang tussen negen uur en eenentwintig uur en met machtiging van de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg. De machtiging wordt gevraagd bij eenzijdig verzoekschrift overeenkomstig artikel 1025 tot en met 1034 van het Gerechtelijk Wetboek.

Art. 6.1.3. De Vlaamse Regering wint voorafgaand aan de voorlopige bescherming het advies in bij de colleges van burgemeester en schepenen van de betrokken gemeentebesturen en de departementen of agentschappen van de Vlaamse overheid bevoegd voor ruimtelijke ordening, woonbeleid en onroerend erfgoed, leefmilieu, natuur en energie, mobiliteit en openbare werken en landbouw en visserij. Deze adviezen worden uitgebracht binnen een vervaltermijn van dertig dagen, ingaand de dag na deze van de ontvangst van de adviesvraag. Als deze termijn wordt overschreden, wordt het advies geacht gunstig te zijn. Aan deze adviesvereiste kan worden voorbijgegaan in geval van dringende noodzakelijkheid.

De Vlaamse Regering wint voorafgaand aan de voorlopige bescherming het advies in bij de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed. Dit advies wordt uitgebracht binnen een vervaltermijn van zestig dagen, ingaand de dag na deze van de ontvangst van de adviesvraag. Als deze termijn wordt overschreden, wordt het advies geacht gunstig te zijn. Aan deze adviesvereiste kan worden voorbijgegaan in geval van dringende noodzakelijkheid.

Art. 6.1.4. §1. De Vlaamse Regering stelt het besluit tot voorlopige bescherming vast.

§2. Het besluit tot voorlopige bescherming bevat minstens de volgende gegevens:

- 1° in voorkomend geval de kadastrale gegevens van het perceel of de percelen waarop de onroerende goederen zich bevinden;
- 2° de vermelding of het een bescherming van een archeologische site, monument, cultuurhistorisch landschap of stads- of dorpsgezicht betreft met, in voorkomend geval, een overgangszone;
- 3° de benaming van het beschermde onroerend goed;
- 4° een beknopte wetenschappelijke beschrijving;
- 5° de erfgoedwaarden;
- 6° de erfgoedelementen en de erfgoedkenmerken;
- 7° de toekomstige beheersdoelstellingen die de optimale verwezenlijking van de erfgoedwaarden omschrijven die aanleiding gegeven hebben tot de bescherming;
- 8° de bijzondere voorschriften voor de instandhouding en het onderhoud;
- 9° in voorkomend geval de bijzondere voorschriften voor de instandhouding en het onderhoud in de overgangszone.

Bij elk besluit tot voorlopige bescherming worden de volgende bijlagen gevoegd:

- 1° een georeferencieplan waarop het beschermde goed en, in voorkomend geval, de overgangszone nauwkeurig worden afgetekend en waarop de plaats van aanplakking van het bericht over het openbaar onderzoek wordt aangeduid;
- 2° een fotoregistratie van de fysieke toestand van het beschermde goed;
- 3° in voorkomend geval een lijst met de cultuurgoederen die integrerend deel uitmaken van het beschermde goed inzonderheid de bijhorende uitrusting en de decoratieve elementen.

De Vlaamse Regering kan de gegevens die in elk besluit tot voorlopige bescherming of in de bijlage moeten worden opgenomen, nader omschrijven of uitbreiden.

Art. 6.1.5. Het besluit tot voorlopige bescherming wordt na de kennisgeving, vermeld in artikel 6.1.6, bij uittreksel in het Belgisch Staatsblad bekendgemaakt.

Art. 6.1.6. Het besluit tot voorlopige bescherming van een archeologische site, monument of stads- of dorpsgezicht wordt met bijlagen per beveiligde zending aan de zakelijkrechthouders ter kennis gebracht.

Het agentschap hoort, op hun verzoek, de zakelijkrechthouders.

De zakelijkrechthouders die, overeenkomstig het eerste lid, van het besluit tot voorlopige bescherming op de hoogte gebracht zijn:

- 1° brengen de gebruikers en de eigenaars van de cultuurgoederen per beveiligde zending op de hoogte van het besluit tot voorlopige bescherming binnen een termijn van dertig dagen, die ingaat op de dag na de kennisgeving. Die verplichting wordt in de beveiligde zending vermeld;
- 2° brengen het agentschap per beveiligde zending op de hoogte van de eventuele verkoop, overdracht van het eigendomsrecht of overdracht van een ander zakelijk recht, waarbij de nodige stavingsdocumenten gevoegd zijn, binnen een termijn van tien dagen, die ingaat op de dag na de kennisgeving. Die verplichting wordt in de beveiligde zending vermeld. De nieuwe zakelijkrechthouders worden op hun beurt, overeenkomstig het eerste lid, op de hoogte gebracht van het besluit tot voorlopige bescherming.

Art. 6.1.7. Het besluit tot voorlopige bescherming wordt per beveiligde zending aan de betrokken gemeenten bezorgd voor een openbaar onderzoek van dertig dagen.

De betrokken gemeenten openen het openbaar onderzoek uiterlijk dertig dagen na de ontvangst van het besluit tot voorlopige bescherming door:

- 1° een bericht over het openbaar onderzoek op te hangen op de plaats die aangeduid is op het plan dat als bijlage bij het besluit tot voorlopige bescherming is gevoegd;
- 2° een bericht te publiceren op de website van de betrokken gemeenten.

De besluiten tot voorlopige bescherming van een cultuurhistorisch landschap worden ook aangekondigd door een bericht in ten minste drie dagbladen die in de betrokken gemeenten worden verspreid.

De gemeenten melden aan het agentschap de datum waarop zij het openbaar onderzoek openen. Het agentschap publiceert een bericht over het openbaar onderzoek op zijn website.

De berichten, vermeld in het tweede en derde lid, vermelden minstens het volgende:

- 1° het voorwerp van het openbaar onderzoek;
- 2° de begin- en einddatum van het openbaar onderzoek;
- 3° de plaats waar het besluit tot voorlopige bescherming en het beschermingsdossier ter inzage liggen;
- 4° het adres waarop opmerkingen en bezwaren per beveiligde zending kunnen worden ter kennis gebracht.

Tijdens het openbaar onderzoek:

- 1° liggen het besluit tot voorlopige bescherming en het beschermingsdossier ter inzage bij de betrokken gemeenten en het agentschap;
- 2° kunnen opmerkingen en bezwaren per beveiligde zending aan de betrokken gemeenten ter kennis worden gebracht;
- 3° kunnen de betrokken gemeenten een hoorzitting organiseren.

De betrokken gemeenten stellen een proces-verbaal op waarin de opmerkingen, de bezwaren en in voorkomend geval een advies en het verslag van de hoorzitting worden opgenomen en sluiten het openbaar onderzoek af. Binnen een ordetermijn van vijftien dagen na het afsluiten van het openbaar onderzoek bezorgen ze het proces-verbaal per beveiligde zending aan het agentschap.

Als de gemeente het openbaar onderzoek niet opent binnen de vooropgestelde termijn van dertig dagen, is het aan het agentschap dit openbaar onderzoek op te starten en af te ronden binnen de termijn, vermeld in artikel 6.1.9.

Art. 6.1.8. De Vlaamse Regering wint over de voorlopige bescherming het advies in bij de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed als er overeenkomstig artikel 6.1.3, tweede lid, omwille van dringende noodzakelijkheid geen voorafgaand advies werd gevraagd. Dit advies wordt uitgebracht binnen een vervaltermijn van zestig dagen, ingaand de dag na deze van de ontvangst van de adviesvraag. Als deze termijn wordt overschreden, wordt het advies geacht gunstig te zijn.

Art. 6.1.9. §1. Vanaf de dag van ontvangst, vermeld in artikel 6.1.6, zijn op de onroerende goederen, vermeld in het besluit tot voorlopige bescherming, gedurende een termijn van maximaal negen maanden de rechtsgevolgen van een bescherming voorlopig van toepassing.

§2. De Vlaamse Regering kan die termijn eenmalig met maximaal drie maanden verlengen.

Het besluit tot verlenging van de voorlopige bescherming van een archeologische site, monument of stads- of dorpsgezicht wordt aan de zakelijkrechthouders per beveiligde zending ter kennis gebracht overeenkomstig artikel 6.1.6.

Art. 6.1.10. De rechtsgevolgen van een besluit tot voorlopige bescherming zijn van toepassing:

- 1° op de zakelijkrechthouders vanaf de kennisgeving, vermeld in artikel 6.1.6;
- 2° op de gebruikers en de eigenaars van de cultuurgoederen vanaf de kennisgeving door de zakelijkrechthouders, vermeld in artikel 6.1.6;
- 3° op iedereen vanaf de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad, vermeld in artikel 6.1.5.

Art. 6.1.11. Het besluit tot voorlopige bescherming vervalt van rechtswege als de Vlaamse Regering binnen de termijn, vermeld in artikel 6.1.9, geen besluit tot definitieve bescherming genomen heeft.

Onderafdeling 2. Definitieve bescherming

Art. 6.1.12. De Vlaamse Regering kan over de definitieve bescherming advies inwinnen bij de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed.

Art. 6.1.13. De Vlaamse Regering stelt het besluit tot definitieve bescherming vast.

Art. 6.1.14. Het besluit tot definitieve bescherming bevat minstens de volgende gegevens:

- 1° in voorkomend geval de kadastrale gegevens van het perceel of de percelen waarop de onroerende goederen zich bevinden;
- 2° de vermelding of het een bescherming van een archeologische site, cultuurhistorisch landschap, monument of stads- of dorpsgezicht betreft met, in voorkomend geval, een overgangszone;
- 3° de benaming van het beschermde onroerend goed;
- 4° een beknopte wetenschappelijke beschrijving;
- 5° de erfgoedwaarden;
- 6° de erfgoedelementen en de erfgoedkenmerken;
- 7° de beheersdoelstellingen die de optimale verwezenlijking omschrijven van de waarden die aanleiding gegeven hebben tot de bescherming;
- 8° bijzondere voorschriften voor de instandhouding en het onderhoud;
- 9° in voorkomend geval bijzondere voorschriften voor de instandhouding en het onderhoud in de overgangszone.

Bij elk besluit tot definitieve bescherming worden de volgende bijlagen gevoegd:

- 1° een gegeorefereerd plan waarop het onroerend goed nauwkeurig wordt afgelijnd;
- 2° een fotoregistratie van de fysieke toestand;
- 3° in voorkomend geval een lijst met de cultuurgoederen die integrerend deel uitmaken van het onroerend goed;
- 4° een document waarin het agentschap zich uitspreekt over de ingediende bezwaren en opmerkingen en in voorkomend geval over de uitgebrachte adviezen en het verslag van de hoorzitting.

De Vlaamse Regering kan de gegevens die in elk besluit tot definitieve bescherming of in de bijlagen zijn opgenomen, nader omschrijven of uitbreiden.

Art. 6.1.15. Het besluit tot definitieve bescherming wordt na de kennisgeving, vermeld in artikel 6.1.16, bij uittreksel in het Belgisch Staatsblad bekendgemaakt.

Art. 6.1.16. Het besluit tot definitieve bescherming van een archeologische site, monument of stads- of dorpsgezicht wordt met bijlagen per beveiligde zending aan de zakelijkrechthouders ter kennis gebracht.

De zakelijkrechthouders die, overeenkomstig het eerste lid, van het besluit tot definitieve bescherming op de hoogte gebracht zijn:

- 1° brengen de gebruikers en de eigenaars van de cultuurgoederen per beveiligde zending op de hoogte van het besluit binnen een termijn van dertig dagen, die ingaat op de dag na de kennisgeving. De beveiligde zending vermeldt die verplichting;
- 2° brengen het agentschap per beveiligde zending op de hoogte van de eventuele verkoop, overdracht van het eigendomsrecht of overdracht van een ander zakelijk recht, waarbij de nodige stavingsdocumenten gevoegd zijn, binnen een termijn van tien dagen, die ingaat op de dag na de kennisgeving. Die verplichting wordt in de kennisgeving vermeld. De nieuwe zakelijkrechthouders worden op hun beurt, overeenkomstig het eerste lid, op de hoogte gebracht van het besluit.

Art. 6.1.17. Het besluit tot definitieve bescherming wordt per beveiligde zending ter kennis gebracht van de gemeenten op het grondgebied waarvan het beschermde goed ligt.

Art. 6.1.18. De rechtsgevolgen van een besluit tot definitieve bescherming zijn van toepassing:

- 1° op de zakelijkrechthouders vanaf de kennisgeving, vermeld in artikel 6.1.16;
- 2° op de gebruikers en de eigenaars van de cultuurgoederen vanaf de kennisgeving door de zakelijkrechthouders, vermeld in artikel 6.1.16;
- 3° op iedereen vanaf de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad, vermeld in artikel 6.1.15.

Afdeling 2. Wijzigen en opheffen van een besluit tot definitieve bescherming

Onderafdeling 1. Wijziging of opheffing van een besluit tot definitieve bescherming

Art. 6.2.1. De Vlaamse Regering kan een besluit tot definitieve bescherming in de volgende gevallen geheel of gedeeltelijk wijzigen of opheffen:

- 1° de erfgoedwaarden van het beschermde goed zijn onherstelbaar aangetast of verloren gegaan;
- 2° een verplaatsing van het beschermde goed is noodzakelijk voor het behoud ervan;
- 3° de gehele of gedeeltelijke wijziging of opheffing is vereist omwille van het algemeen belang;
- 4° het goed beheer vereist de toevoeging van gegevens zoals vermeld in artikel 6.1.14, 7° tot en met 9°.

Art. 6.2.2. De Vlaamse Regering kan in een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan een bescherming geheel of gedeeltelijk wijzigen of opheffen als dit vereist is omwille van het algemeen belang.

Art. 6.2.3. De gehele of gedeeltelijke wijziging of opheffing van een besluit tot definitieve bescherming in de gevallen, vermeld onder artikel 6.2.1, 1° tot en met 3°, gebeurt onder de voorwaarden en in de vorm vastgesteld voor de bescherming in artikel 6.1.2, 6.1.5, 6.1.6, 6.1.7, 6.1.13, 6.1.15, 6.1.16, 6.1.17 en 6.1.18.

De wijziging van een besluit tot definitieve bescherming dat betrekking heeft op een geval zoals vermeld in artikel 6.2.1, 4°, kan gebeuren als de eigenaar een schriftelijke toestemming geeft en als het advies van de Commissie wordt gevraagd. Indien de eigenaar geen schriftelijke toestemming geeft, dan gebeurt de wijziging onder voorwaarden en in de vorm vastgesteld voor de bescherming in artikel 6.1.2, 6.1.5, 6.1.6, 6.1.7, 6.1.13, 6.1.15, 6.1.16, 6.1.17 en 6.1.18.

Onderafdeling 2. Voorlopige wijziging of opheffing van een besluit tot definitieve bescherming

Art. 6.2.4. De Vlaamse Regering wint over de voorlopige wijziging of opheffing van het besluit tot definitieve bescherming advies in bij de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed. Dit advies wordt uitgebracht binnen een vervaltermijn van dertig dagen, ingaand de dag na deze van de ontvangst van de adviesvraag. Als deze termijn wordt overschreden, wordt het advies geacht gunstig te zijn. De termijn van dertig dagen kan door de Vlaamse Regering eenmalig worden verlengd met dertig dagen op vraag van de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed.

Art. 6.2.5. Het besluit tot voorlopige wijziging of opheffing bevat minstens de volgende gegevens:

- 1° het opschrift van het besluit dat gewijzigd of opgeheven wordt;
- 2° de datum van bekendmaking in het Belgisch Staatsblad van het besluit dat gewijzigd of opgeheven wordt;
- 3° in voorkomend geval de kadastrale gegevens van het perceel of de percelen waarop het beschermde goed zich bevindt;
- 4° de redenen van wijziging of opheffing;
- 5° in geval van wijziging een beschrijving van de impact op de erfgoedwaarden, een beschrijving van de impact op de beheersdoelstellingen, een beschrijving van de impact op de bijzondere voorschriften voor de instandhouding en het onderhoud en, in voorkomend geval, een beschrijving van de impact op de bijzondere voorschriften voor de instandhouding en het onderhoud in de overgangszone;
- 6° de aanduiding van de te registeren en te documenteren erfgoedwaarden die verloren gaan;
- 7° in geval van gedeeltelijke of volledige opheffing de eventuele verplichting om het beschermde goed te verplaatsen of om onderdelen met erfgoedwaarde in een erkend onroerenderfgoeddepot te plaatsen;
- 8° in geval van opheffing vanwege een verplaatsing als vermeld in artikel 6.2.1, 2°, de maatregelen die nodig zijn voor de ontmanteling, de verplaatsing en de heroprichting op een geschikte plaats.

Bij elk besluit tot voorlopige wijziging of tot gedeeltelijke opheffing worden de volgende bijlagen gevoegd:

- 1° een gegeorefereerd plan waarop het beschermde goed na wijziging of gedeeltelijke opheffing nauwkeurig wordt afgelijnd en waarop de plaats van aanplakking van het bericht over het openbaar onderzoek wordt aangeduid;
- 2° een fotoregistratie van de fysieke toestand van het beschermde goed;
- 3° in voorkomend geval een lijst met de cultuurgoederen die integrerend deel uitmaken van het beschermde goed.

De Vlaamse Regering kan de gegevens die in elk besluit tot voorlopige wijziging of opheffing of in de bijlagen zijn opgenomen, nader omschrijven of uitbreiden.

Onderafdeling 3. Definitieve wijziging of opheffing van een besluit tot definitieve bescherming

Art. 6.2.6. Het besluit tot definitieve wijziging of opheffing bevat minstens de volgende gegevens:

- 1° het opschrift van het besluit dat gewijzigd of opgeheven wordt;
- 2° de datum van bekendmaking in het Belgisch Staatsblad van het besluit dat gewijzigd of opgeheven wordt;
- 3° in voorkomend geval de kadastrale gegevens van het perceel of de percelen waarop het beschermde goed zich bevindt;
- 4° de redenen van wijziging of opheffing;
- 5° in geval van wijziging een beschrijving van de impact op de erfgoedwaarden, een beschrijving van de gevolgen voor de beheersdoelstellingen, een beschrijving van de gevolgen voor de bijzondere voorschriften voor de instandhouding en het onderhoud en, in voorkomend geval, de gevolgen voor de bijzondere voorschriften voor de instandhouding en het onderhoud in de overgangszone;
- 6° de aanduiding van de te registeren en te documenteren erfgoedwaarden die verloren gaan;
- 7° in geval van opheffing de eventuele verplichting om het beschermde goed te verplaatsen of om de onderdelen met erfgoedwaarde in een onroerenderfgoeddepot te plaatsen;
- 8° in geval van opheffing vanwege een verplaatsing als vermeld in artikel 6.2.1, 2°, de maatregelen die nodig zijn voor de ontmanteling, de verplaatsing en de heropricting van het onroerend goed op een geschikte plaats.

Bij elk besluit tot definitieve wijziging of tot gedeeltelijke opheffing worden de volgende bijlagen gevoegd:

- 1° een gegeorefereerd plan waarop het beschermde goed na wijziging of gedeeltelijke opheffing nauwkeurig wordt afgelijnd en waarop de plaats van de aanplakking van het bericht over het openbaar onderzoek wordt aangeduid;
- 2° een fotoregistratie van de fysieke toestand van het beschermde goed;
- 3° in voorkomend geval een lijst met de cultuurgoederen die integrerend deel uitmaken van het beschermde goed;
- 4° een document waaruit de behandeling van de bezwaren blijkt.

De Vlaamse Regering kan de gegevens die in elk besluit tot definitieve wijziging of opheffing of in de bijlagen zijn opgenomen nader omschrijven of uitbreiden.

Art. 6.2.7. Tot de vaststelling van het besluit tot definitieve wijziging of opheffing blijven de rechtsgevolgen van het vorige besluit tot definitieve bescherming van kracht. De rechtsgevolgen van een besluit tot wijziging of opheffing zijn van toepassing:

- 1° op de zakelijkrechthouders vanaf de kennisgeving, vermeld in artikel 6.1.16;

- 2° op de gebruikers en de eigenaars van de cultuurgoederen vanaf de kennisgeving door de zakelijkrechthouders, vermeld in artikel 6.1.16;
- 3° op iedereen vanaf de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad, vermeld in artikel 6.1.15.

Afdeling 3. Informatie over beschermde goederen

Onderafdeling 1. Databank van beschermde goederen

Art. 6.3.1. Het agentschap stelt een databank van beschermd onroerend erfgoed digitaal beschikbaar. Deze databank bevat de voorlopige en definitieve erkennings-, rangschikings- en beschermingsbesluiten en de wijzigings- en opheffingsbesluiten genomen bij toepassing van de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen, het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium, het decreet van 16 april 1996 betreffende de landschapszorg en hoofdstuk 6 van dit decreet.

Het agentschap dat door de Vlaamse Regering belast is met de handhaving houdt een databank bij van elk proces-verbaal dat wordt opgemaakt voor inbreuken en misdrijven op dit decreet, het verdere gevolg dat aan die processen-verbaal wordt gegeven en de uitvoering van eventuele herstelmaatregelen. Deze databank en de inhoud ervan worden beschouwd als een bestuursdocument, vermeld in artikel 3, 4°, van het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur. Onverminderd hoofdstuk II, afdeling IV, van voormeld decreet van 26 maart 2004 krijgen de personen, vermeld in artikel 6.4.8, eerste lid, op eerste verzoek onmiddellijk toegang tot de benodigde documenten uit deze databank.

De Vlaamse Regering kan de nadere regels bepalen voor de op te nemen informatie in de databanken, vermeld in het eerste en tweede lid, voor de integratie van beide databanken en voor beveiligingsmaatregelen.

Onderafdeling 2. Herkenningsteken

Art. 6.3.2. Er kan een herkenningsteken worden aangebracht op beschermde goederen.

De Vlaamse Regering stelt de modellen van het herkenningsteken voor beschermde archeologische sites, beschermde monumenten, beschermde cultuurhistorische landschappen en beschermde stads- en dorpsgezichten vast.

Afdeling 4. Rechtsgevolgen van een bescherming

Onderafdeling 1. Actiefbehoudsbeginsel

Art. 6.4.1. De zakelijkrechthouders en gebruikers van een beschermd goed behouden het in goede staat door de nodige instandhoudings-, beveiligings-, beheers-, herstellings- en onderhoudswerken.

Art. 6.4.2. De Vlaamse Regering stelt de algemene voorschriften voor instandhouding en onderhoud vast. Deze zijn slechts van toepassing voor zover zij niet afwijken van de bijzondere voorschriften voor de instandhouding en het onderhoud opgenomen in het beschermingsbesluit.

Onderafdeling 2. Passiefbehoudsbeginsel

Art. 6.4.3. Het is verboden beschermde goederen te ontsieren, te beschadigen, te vernielen of andere handelingen te stellen die de erfgoedwaarde ervan aantasten.

Onderafdeling 3. Handelingen aan of in beschermde goederen

Art. 6.4.4. §1. Handelingen aan of in beschermde goederen opgelijst door de Vlaamse Regering of opgenomen in het beschermingsbesluit waarvoor geen stedenbouwkundige vergunning of verkavelingsvergunning, geen milieuvergunning overeenkomstig het decreet van 28 juni 1995 betreffende de milieuvergunning of geen vergunning, geen toelating, geen machtiging, geen ontheffing of geen afwijking overeenkomstig het Bosdecreet van 13 juni 1990 of het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu vereist is, kunnen niet worden aangevat zonder toelating van het agentschap of, in voorkomend geval, van de erkende onroerenderfgoedgemeente waar het beschermde goed ligt tenzij zij zijn vrijgesteld in een overeenkomstig artikel 8.1.1 goedgekeurd beheersplan.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels voor het aanvragen en afleveren van de toelating.

§2. Als voor handelingen aan of in beschermde goederen een stedenbouwkundige vergunning of verkavelingsvergunning vereist is, wint de vergunningverlenende overheid in eerste aanleg advies in bij het agentschap overeenkomstig de procedurebepalingen van de VCRO. Dit advies heeft de gevolgen als omschreven in artikel 4.3.3 en 4.3.4 van de VCRO. Het advies toetst de voorliggende handelingen aan het actief- en passiefbehoudsbeginsel alsook aan de bepalingen van het individuele beschermingsbesluit van het betrokken onroerend erfgoed.

§3. Als voor handelingen aan of in beschermde goederen een milieuvergunning overeenkomstig het decreet van 28 juni 1995 betreffende de milieuvergunning vereist is, wint de vergunningverlenende overheid in eerste aanleg advies in bij het agentschap overeenkomstig de procedurebepalingen van het decreet van 28 juni 1995 betreffende de milieuvergunning.

Als voor handelingen aan of in beschermde goederen een vergunning, toelating, machtiging, ontheffing of afwijking overeenkomstig het Bosdecreet van 13 juni 1990 of het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu vereist is, wint de overheid die de vergunning, toelating, machtiging, ontheffing of afwijking verleent in eerste aanleg advies in bij het agentschap overeenkomstig de procedurebepalingen van het Bosdecreet van 13 juni 1990 of het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu.

Het advies van het agentschap, vermeld in het eerste en tweede lid, toetst de voorliggende handelingen aan het actief- en passiefbehoudsbeginsel alsook aan de bepalingen van het individuele beschermingsbesluit van het betrokken onroerend erfgoed.

Het advies van het agentschap, vermeld in het eerste en tweede lid, heeft de volgende rechtsgevolgen:

1° als uit het advies blijkt dat het aangevraagde strijdig is met direct werkende normen binnen het beleidsveld onroerend erfgoed of als dergelijke strijdigheid manifest reeds uit het aanvraagdossier blijkt, wordt de vergunning, toelating, machtiging, ontheffing of afwijking geweigerd of worden in de aan de vergunning, toelating, machtiging, ontheffing of afwijking verbonden voorwaarden waarborgen opgenomen met betrekking tot de naleving van de regelgeving betreffende het onroerend erfgoed. Onder “direct werkende normen” wordt verstaan: supranationale, wetskrachtige, reglementaire of beschikkende bepalingen die op zichzelf volstaan om toepasbaar te zijn, zonder dat verdere reglementering met het oog op precisering of vervollediging noodzakelijk is;

2° als uit het advies blijkt dat het aangevraagde onwenselijk is in het licht van doelstellingen of zorgplichten die gehanteerd worden binnen het beleidsveld onroerend erfgoed kan de vergunning, toelating, machtiging, ontheffing of afwijking worden geweigerd. Onder “doelstellingen of zorgplichten” wordt verstaan: internationaalrechtelijke, Europeesrechtelijke, wetskrachtige, reglementaire of beschikkende bepalingen die de overheid bij de uitvoering of de interpretatie van de regelgeving of het voeren van een beleid verplichten tot de inachtneming van een bepaalde doelstelling of van bepaalde voorzieningen, zonder dat deze op zichzelf beschouwd voldoende juridisch duidelijk zijn om onmiddellijk te kunnen worden uitgevoerd.

Art. 6.4.5. De cultuurgooderen die opgenomen zijn in een besluit tot bescherming van een monument, mogen niet buiten het monument worden verplaatst zonder toelating van het agentschap. De Vlaamse Regering kan de nadere regels daarvoor bepalen.

Art. 6.4.6. Als het agentschap of de erkende onroerenderfgoedgemeente de toelating toekent, weigert of er voorwaarden aan koppelt, kan de aanvrager, het agentschap of iedere belanghebbende een georganiseerd administratief beroep instellen bij de Vlaamse Regering. De Vlaamse Regering kan over het beroepsschrift advies inwinnen bij de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed.

Elke instantie die een administratief beroep behandelt over een beslissing tot toekenning of weigering van een stedenbouwkundige vergunning of verkavelingsvergunning; een milieuvergunning overeenkomstig het decreet van 28 juni 1995 betreffende de milieuvergunning; een vergunning, toelating, machtiging, ontheffing of afwijking overeenkomstig het Bosdecreet van 13 juli 1990 of het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, wint advies in bij de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed in zoverre het verzoekschrift middelen opwerpt over het advies van het agentschap, vermeld in artikel 6.4.4, §2 en §3, of de behandeling van dat advies door de vergunningverlenende overheid. De Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed bezorgt het advies overeenkomstig de procedurebepalingen van de betreffende decreten aan de Vlaamse Regering of de instantie die het administratief beroep behandelt. Als het uitvoeren van de vergunning ernstige schade kan toebrengen aan een beschermd goed, kan de Vlaamse Regering het advies van de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed bindend verklaren.

Het administratief rechtscollege dat jurisdictionele beroepen behandelt over beslissingen tot toekenning of weigering van een stedenbouwkundige vergunning of verkavelingsvergunning; een milieuvergunning overeenkomstig het decreet van 28 juni 1995 betreffende de milieuvergunning; een vergunning, toelating, machtiging, ontheffing of afwijking overeenkomstig het Bosdecreet van 13 juli 1990 of het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu kan advies inwinnen bij de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed als het verzoekschrift middelen opwerpt over de toekenning of weigering van een toelating van handelingen aan of in beschermd goederen.

De Vlaamse Regering regelt de administratieve beroepsprocedure en adviesprocedure, vermeld in het eerste, tweede en derde lid.

Art. 6.4.7. De sloop van een beschermd monument is verboden.

De Vlaamse Regering kan een toelating verlenen voor de gedeeltelijke sloop van een beschermd monument en voor de gehele of gedeeltelijke sloop of voor het optrekken, plaatsen of herbouwen van een gebouw of constructie in een beschermd stads- en dorpsgezicht als dat de erfgoedwaarde ervan niet wezenlijk aantast. De toelating vermeldt de voorwaarden waaronder de sloop en het optrekken, plaatsen of herbouwen van het gebouw of de constructie worden toegelaten.

De Vlaamse Regering kan de nadere regels daarvoor bepalen.

Onderafdeling 4. Informatieplicht met betrekking tot publiciteit

Art. 6.4.8. Iedereen die voor eigen rekening of als tussenpersoon een beschermd goed verkoopt, verhuurt voor meer dan negen jaar, inbrengt in een vennootschap, een erfpacht of een opstalrecht overdraagt of op andere wijze de eigendomsoverdracht met een vergelijkend karakter van het goed bewerkstelligt, vermeldt in de hieraan verbonden publiciteit dat het onroerend goed beschermd is en de rechtsgevolgen die aan de bescherming verbonden zijn.

De Vlaamse Regering kan de nadere regels vaststellen voor de vorm en de modaliteiten van de vermeldingen in de publiciteit en voor de vrijstelling van deze bepalingen voor bepaalde vormen van publiciteit.

Onderafdeling 5. Informatieplicht onderhandse en authentieke akten

Art. 6.4.9. Iedereen die voor eigen rekening of als tussenpersoon een beschermd goed verkoopt, verhuurt voor meer dan negen jaar, inbrengt in een vennootschap, een erfpacht of een opstalrecht overdraagt of op andere wijze de eigendomsoverdracht met een vergelijkend karakter van het goed bewerkstelligt, vermeldt in de onderhandse of authentieke akte dat het onroerend goed beschermd is en de rechtsgevolgen die aan de bescherming verbonden zijn door een verwijzing naar hoofdstuk 6 van dit decreet en het beschermingsbesluit in de akte op te nemen. De instrumenterend ambtenaar meldt de overdracht aan het agentschap.

Als de instrumenterend ambtenaar een onderhandse akte in een authentieke akte dient op te nemen, waarbij de eerste niet beantwoordt aan de voorschriften van het eerste lid, dan wijst hij de partijen bij de opmaak van de akte op het eerste lid. De partijen kunnen geen vordering tot vernietiging inroepen als de inbreuk op de informatieplicht is rechtgezet bij de authentieke akteverlening en de informatiegerechtigde in deze akte verzaakt aan de vordering tot nietigverklaring op basis van een inbreuk op de informatieplicht.

De Vlaamse Regering kan de nadere regels voor de informatieplicht bepalen.

Onderafdeling 6. Onteigening

Art. 6.4.10. De Vlaamse Regering kan om redenen van algemeen nut overgaan tot onteigening van een beschermd goed als dat dreigt te vervallen, te worden beschadigd of te worden vernield.

De Vlaamse Regering kan het gemeentebestuur of een autonoom gemeentebedrijf op het grondgebied waarvan het beschermd goed ligt, de toestemming verlenen om tot die onteigening over te gaan.

Afdeling 5. Erfgoedlandschappen

Art. 6.5.1. Op basis van de onroerenderfgoedrichtplannen, vermeld in artikel 7.1.1, of van een vastgestelde inventaris, vermeld in artikel 4.1.1, kunnen in ruimtelijke uitvoeringsplannen erfgoedlandschappen worden afgebakend.

Art. 6.5.2. Iedereen die werken en handelingen verricht of daarvoor de opdracht verleent, neemt zo veel mogelijk zorg in acht voor de erfgoedwaarden van een erfgoedlandschap, zoals bepaald in het plan dat van toepassing is.

De Vlaamse Regering kan hierover de nadere regelen bepalen.

Art. 6.5.3. De administratieve overheid mag geen werkzaamheden en handelingen ondernemen, noch toestemming of een vergunning verlenen voor een activiteit die een erfgoedlandschap geheel of gedeeltelijk kan vernietigen of die een betekenisvolle schade kan veroorzaken aan de erfgoedwaarden ervan.

De administratieve overheid moet in al haar beslissingen over eigen werken, over het verlenen van een opdracht daarvoor of over een eigen plan of verordening die een erfgoedlandschap nadelig kunnen beïnvloeden:

- 1° voorkomen dat aan erfgoedwaarden ervan, zoals bepaald in het onroerenderfgoedrichtplan dat van toepassing is, schade wordt veroorzaakt;
- 2° betekenisvolle schade aan de erfgoedwaarden zo veel mogelijk beperken door schadebeperkende maatregelen te nemen.

De administratieve overheid geeft in al haar beslissingen aan hoe ze rekening heeft gehouden met de verplichtingen van dit artikel.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels daarvoor.

Art. 6.5.4. Deze afdeling doet geen afbreuk aan strengere voorschriften voor beschermde goederen.

Hoofdstuk 7. Onroerenderfgoedrichtplannen

Art. 7.1.1. De Vlaamse Regering kan per thema of gebied een onroerenderfgoedrichtplan opstellen. De Vlaamse Regering kan daarvoor de nadere regels bepalen.

Art. 7.1.2. Een onroerenderfgoedrichtplan biedt onder andere op basis van de gegevens die opgenomen zijn in een inventaris als vermeld in artikel 4.1.1 vanuit de erfgoedwaarden een visie op de toekomstige ontwikkeling van de betrokken onroerende goederen binnen het thema of gebied, verduidelijkt de aandachtspunten uit het onroerenderfgoedbeleid en formuleert beheers- en ontwikkelingsdoelstellingen.

Art. 7.1.3. Een onroerenderfgoedrichtplan kan te allen tijde geheel of gedeeltelijk worden herzien. De Vlaamse Regering kan daarvoor de nadere regels bepalen.

Art. 7.1.4. De onroerenderfgoedrichtplannen zijn de sectorale voorstellen voor inrichtingsplannen en ruimtelijke uitvoeringsplannen.

Art. 7.1.5. Aan een onroerenderfgoedrichtplan kan een actieprogramma worden gekoppeld. De Vlaamse Regering kan daarvoor de nadere regels bepalen. De Vlaamse Regering verbindt er zich toe een actieprogramma uit te voeren.

Een actieprogramma onroerend erfgoed somt de instrumenten en middelen op die ter beschikking staan van de administratieve overheden en die vanuit onroerenderfgoed oogpunt nuttig of noodzakelijk zijn om de toekomstvisie, aandachtspunten en beheersdoelstellingen uit het onroerenderfgoedrichtplan te verwezenlijken.

Hoofdstuk 8. Beheer van onroerend erfgoed

Art. 8.1.1. §1. Om de beheersdoelstellingen te verwezenlijken, kan voor onroerend erfgoed en erfgoedlandschappen door de zakelijkrechthouder of de gebruiker een beheersplan worden opgesteld.

De Vlaamse Regering kan onroerende goederen aanwijzen waarvoor de opmaak door de zakelijkrechthouder van een beheersplan verplicht is.

Het agentschap kan een beheersplan goedkeuren.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels voor de opmaak, de goedkeuring, de aanpassing en de uitvoering van beheersplannen.

§2. Als het agentschap de goedkeuring van een beheersplan weigert of er voorwaarden aan koppelt, kan de aanvrager ervan een georganiseerd administratief beroep instellen bij de Vlaamse Regering.

De Vlaamse Regering kan over het beroepschrift advies inwinnen bij de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels daarvoor.

Art. 8.1.2. De opmaak en de uitvoering van een beheersplan voor onroerend erfgoed en erfgoedlandschappen kunnen worden begeleid door een beheerscommissie.

De Vlaamse Regering kan onroerende goederen aanduiden waarvoor de oprichting van een beheerscommissie verplicht is.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels voor de oprichting, de samenstelling en de werking van beheerscommissies.

Art. 8.1.3. Als voor een onroerend goed naast een beheersplan als vermeld in artikel 8.1.1 ook een beheersplan in het kader van het Bosdecreet van 13 juni 1990 of van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu wordt opge maakt, worden alle beheersdoelstellingen voor dat onroerend goed in één plan geïntegreerd.

De Vlaamse Regering kan daarvoor de nadere regels bepalen en afwijken of in een aanvulling voorzien van wat daarvoor is voorzien in dit decreet, in het Bosdecreet van 13 juni 1990 of in het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu.

Hoofdstuk 9. Prijzen

Art. 9.1.1. De Vlaamse Regering kan prijzen toekennen voor verwezenlijkingen op het gebied van onroerend erfgoed.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels daarvoor.

Hoofdstuk 10. Financiering onroerenderfgoedzorg

Afdeling 1. Subsidies

Art. 10.1.1. De Vlaamse Regering kan binnen de perken van de daartoe op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap beschikbare kredieten:

- 1° samenwerkingsovereenkomsten sluiten met erkende intergemeentelijke onroerenderfgoeddiensten, Regionale Landschappen en erkende onroerenderfgoeddepots en in het kader daarvan subsidies toekennen;
- 2° beheersovereenkomsten sluiten met de zakelijkrechthouder of de beheerder van een archeologische site, monument, een of meer percelen in een cultuurhistorisch landschap, stads- of dorpsgezicht of erfgoedlandschap en in het kader van de beheersovereenkomst subsidies toekennen;
- 3° projectsubsidies toekennen.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels daarvoor.

Afdeling 2. Premies

Art. 10.2.1. De Vlaamse Regering kan binnen de perken van de daartoe op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap beschikbare kredieten:

- 1° premies toekennen voor werkzaamheden aan of in beschermde goederen en in erfgoedlandschappen;
- 2° meerjarenpremieovereenkomsten sluiten voor grote en langdurige werken aan of in beschermd onroerend erfgoed en erfgoedlandschappen;
- 3° premies toekennen voor de opmaak van een beheersplan overeenkomstig artikel 8.8.1, §1;
- 4° premies toekennen voor beheer van beschermd onroerend erfgoed en erfgoedlandschappen;
- 5° premies toekennen voor het beheer van onroerend erfgoed waarvoor een beheersplan is goedgekeurd overeenkomstig artikel 8.1.1;
- 6° premies toekennen voor maatregelen ten behoeve van de algemene landschapszorg, opgenomen in een goedgekeurd actieprogramma onroerend erfgoed;
- 7° premies toekennen bij een buitensporige directe kost van de verplicht uit te voeren archeologische opgraving zoals opgenomen in de bekrachtigde archeologienota of de bekrachtigde nota.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels daarvoor.

Art. 10.2.2. De premies van het Vlaamse Gewest voor werkzaamheden aan of in beschermd bouwkundig erfgoed bedragen minstens:

- 1° als de premienemer een natuurlijke persoon of een privaatrechtelijke rechtspersoon is: 32,5% van de voor subsidie in aanmerking komende werkzaamheden;
- 2° voor werkzaamheden aan gebouwen toebehorend aan een gemeente of OCMW en aan gebouwen bestemd voor een erkende eredienst: 80% van de voor subsidie in aanmerking komende werkzaamheden.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels daarvoor.

Afdeling 3. Archeologie

Onderafdeling 1. Archeologisch vooronderzoek en archeologische opgraving

Art. 10.3.1. Tenzij het anders overeengekomen is, worden de kosten van het archeologisch vooronderzoek en de archeologische opgraving gedragen door de aanvrager van de stedenbouwkundige vergunning of verkavelingsvergunning zoals bedoeld in artikel 5.4.1 en 5.4.2.

Onderafdeling 2. Toevalsvondsten

Art. 10.3.2. De kosten van onderzoek na een toevalsvondst als vermeld in artikel 5.1.4 worden gedragen door het Vlaamse Gewest.

Art. 10.3.3. De zakelijkrechthouder of de gebruiker van een onroerend goed kunnen een vergoeding vorderen voor schade ten gevolge van de verplichtingen, vermeld in artikel 5.1.4, als de schade voortvloeit uit de verlenging van de termijn van tien dagen en als de totale termijn dertig dagen overschrijdt.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere voorwaarden en de procedure van de schadevergoedingsplicht.

De zakelijkrechthouder en de gebruiker kunnen geen schadevergoeding vorderen als ze de toevalsvondst niet overeenkomstig artikel 5.1.4 hebben gemeld.

Onderafdeling 3. Archeologisch solidariteitsfonds

Art. 10.3.4. De Vlaamse Regering kan een archeologisch solidariteitsfonds erkennen als het minstens voldoet aan de volgende voorwaarden:

- 1° het archeologisch solidariteitsfonds wordt opgericht in de vorm van een vereniging zonder winstoogmerk;
- 2° zowel natuurlijke personen als privaatrechtelijke en publiekrechtelijke rechtspersonen kunnen lid worden van het archeologisch solidariteitsfonds;
- 3° het archeologisch solidariteitsfonds legt zijn leden, op straffe van uitsluiting, de betaling van een bijdrage op waarvan de berekeningswijze overeengekomen wordt tussen het archeologisch solidariteitsfonds en de Vlaamse Regering. De bijdrage is afhankelijk van de mate waarin het lid als initiatiefnemer of als aannemer van diensten of werken voor rekening van derden activiteiten uitvoert die gepaard gaan met bodemingrepen;
- 4° het archeologisch solidariteitsfonds vergoedt zijn leden of de natuurlijke personen of rechtspersonen waarvoor zijn leden optreden als architect, aannemer van werken of erkende archeoloog, voor een deel van de kosten die gepaard gaan met archeologische opgravingen die worden uitgevoerd in overeenstemming met afdeling 4 van hoofdstuk 5. De voorwaarden hiervan worden opgenomen in een overeenkomst tussen het archeologisch solidariteitsfonds en de Vlaamse Regering.

Art. 10.3.5. Een erkend archeologisch solidariteitsfonds ontvangt, binnen de beschikbare begrotingskredieten, een toelage van het Vlaamse Gewest die onder andere kan worden aangewend voor de werking van het fonds. De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels voor de berekeningswijze van de toelage op basis van een rapporteringsmechanisme, de wijze van toekenning en uitbetaling en controlemaatregelen.

Hoofdstuk 11. Handhaving

Afdeling 1. Handhavingsbeleid Onroerend Erfgoed

Art. 11.1.1. Met inachtneming van de prerogatieven van de bevoegde overheden is de Vlaamse Regering belast met de coördinatie en de inhoudelijke invulling van het handhavingsbeleid inzake Onroerend Erfgoed.

De Vlaamse Regering stelt daartoe een handhavingsprogramma Onroerend Erfgoed vast op grond van een ontwerp, opgemaakt door de gewestelijke entiteit die door de Vlaamse Regering belast wordt met de handhaving van dit decreet. Het handhavingsprogramma blijft gelden zolang het niet geheel of gedeeltelijk wordt herzien.

Het handhavingsprogramma bepaalt de handhavingsprioriteiten van de gewestelijke entiteit die door de Vlaamse Regering belast wordt met de handhaving van dit decreet. Het kan ook aanbevelingen bevatten inzake de handhaving van het Onroerend Erfgoed op gemeentelijk niveau en de samenwerking met en tussen de betrokken beleidsniveaus.

De Vlaamse Regering kan de nadere regels bepalen voor de inhoud, de opstelling en verspreiding van het handhavingsprogramma Onroerend Erfgoed.

Art. 11.1.2. Jaarlijks stelt de gewestelijke entiteit die door de Vlaamse Regering belast wordt met de handhaving van dit decreet een handhavingsrapport Onroerend Erfgoed op.

Het handhavingsrapport Onroerend Erfgoed omvat minstens de volgende onderdelen:

- 1° een algemene evaluatie van het in het afgelopen kalenderjaar gevoerde handhavingsbeleid inzake Onroerend Erfgoed;
- 2° een specifieke evaluatie van de inzet van de afzonderlijke handhavingsinstrumenten;
- 3° een overzicht van de gevallen waarin, binnen de gestelde termijn, geen uitspraak werd gedaan over de beroepen tegen besluiten houdende bestuurlijke maatregelen;
- 4° een evaluatie van de beslissingspraktijk van de parketten inzake het al dan niet strafrechtelijk behandelen van een vastgesteld misdrijf Onroerend Erfgoed;
- 5° een inventaris van de inzichten die tijdens de handhaving werden opgedaan en die kunnen worden aangewend ter verbetering van de regelgeving, beleidsvisies en beleidsuitvoering inzake Onroerend Erfgoed;
- 6° aanbevelingen voor de verdere ontwikkeling van het handhavingsbeleid inzake Onroerend Erfgoed.

De gewestelijke entiteit deelt het rapport mee aan de Vlaamse Regering.

De Vlaamse Regering kan nadere regels vaststellen voor de inhoud, de opstelling en de verspreiding van het rapport.

Afdeling 2. Sancties

Onderafdeling 1. Basisbepalingen

Art. 11.2.1. De in artikel 11.2.2, 1° tot en met 8°, en artikel 11.2.2, eerste lid, 11°, bepaalde misdrijven worden gestraft door de strafrechter. De in artikel 11.2.4 bepaalde inbreuken worden gestraft met een exclusieve bestuurlijke geldboete. De in artikel 11.2.2, eerste lid, 9° en 10°, bepaalde misdrijven worden bestraft door de strafrechter of met een alternatieve bestuurlijke geldboete.

Onderafdeling 2. Misdrijven Onroerend Erfgoed

Art. 11.2.2. De volgende handelingen of nalatigheden worden bestraft met een gevangenisstraf van acht dagen tot vijf jaar en met een geldboete van 26 euro tot 400.000 euro of met een van die straffen alleen:

- 1° het slopen van een in de vastgestelde inventaris bouwkundig erfgoed opgenomen onroerend goed zonder over de daartoe vereiste uitvoerbare stedenbouwkundige vergunning te beschikken;
- 2° het niet naleven van de bijzondere voorschriften voor de instandhouding en het onderhoud van een voorlopige of definitieve bescherming of het niet naleven van de verplichtingen, vermeld in artikel 6.1.4, §2, eerste lid, 8° en 9°, artikel 6.1.14, eerste lid, 8° en 9°, en artikel 6.2.5, eerste lid, 7° en 8°;

- 3° het uitvoeren van overeenkomstig artikel 6.4.4, 6.4.5 of 6.4.7 aan een toelating, stedenbouwkundige vergunning of verkavelingsvergunning onderworpen handelingen zonder of in strijd met de toelating, de stedenbouwkundige vergunning of de verkavelingsvergunning;
- 4° het uitvoeren van de handelingen, vermeld in artikel 5.1.3, zonder uitvoerbare toelating of melding, of in strijd met de voorwaarden of maatregelen van de toelating, de melding, de bekrachtigde archeologienota of de bekrachtigde nota;
- 5° het niet aangeven van een toevalsvondst overeenkomstig de bepalingen van artikel 5.1.4 of het niet naleven van de verplichtingen bepaald in dit artikel;
- 6° het niet naleven van het actiefbehoudsbeginsel, vermeld in artikel 5.2.1, 6.4.1 en 6.4.2;
- 7° het niet naleven van het passiefbehoudsbeginsel, vermeld in artikel 5.1.1 en 6.4.3;
- 8° het in stand houden van schade aan erfgoedwaarden, veroorzaakt door de misdrijven, vermeld in dit lid;
- 9° het voortzetten van handelingen in strijd met het stakingsbevel, bepaald in artikel 11.5.5, tenzij het stakingsbevel ondertussen ingevolge het uitblijven van de bekrachtiging, vermeld in artikel 11.5.5, §3, is vervallen;
- 10° het gebruiken van detectoren in strijd met de bepalingen van artikel 5.1.2;
- 11° het toestaan of aanvaarden door de zakelijkrechthouder dat een van de misdrijven, vermeld in dit lid, wordt gepleegd of in stand gehouden.

De minimumstraffen zijn een gevangenisstraf van vijftien dagen en een geldboete van 2.000 euro of een van die straffen alleen als een misdrijf als vermeld in het eerste lid wordt begaan binnen een termijn van twee jaar na de uitspraak van een in kracht van gewijsde gegaan vonnis of arrest houdende veroordeling wegens een van de misdrijven, vermeld in het eerste lid.

Art. 11.2.3. De dagvaarding is maar ontvankelijk na de overschrijving in het hypotheekkantoor van het gebied waar de goederen liggen. Elke eindbeslissing die in de zaak genomen is, wordt op de kant van de overgeschreven dagvaarding of van het overgeschreven exploot ingeschreven op de wijze, vermeld in artikel 84 van de Hypotheekwet.

Een afschrift van de dagvaarding en de eindbeslissing wordt verstuurd aan de gemeente.

Onderafdeling 3. Inbreuken Onroerend Erfgoed

Art. 11.2.4. §1. De volgende handelingen of nalatigheden worden bestraft met een exclusieve bestuurlijke geldboete van maximaal 10.000 euro:

- 1° het niet naleven van de informatieplichten, vermeld in artikel 4.1.11, 6.4.8, 11.4.5, §2, tweede en derde lid, en artikel 11.5.9, §2;
- 2° het niet bezorgen door de aangestelde archeoloog van een archeologienota, bedoeld in artikel 5.4.10 en artikel 5.4.14, het niet bezorgen van een nota, bedoeld in artikel 5.4.18, het niet melden van de aanvang van een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem bedoeld in artikel 5.4.16 en het niet melden van de aanvang van een archeologische opgraving, bedoeld in artikel 5.4.12 en artikel 5.4.20;
- 3° het niet naleven van de plicht tot kennisgeving aan de gebruikers en de eigenaars van cultuurgooederen, vermeld in artikel 6.1.6, tweede lid, 1°, en artikel 6.1.16, tweede lid, 1°;
- 4° het niet melden van een voornemen tot verkoop van een archeologisch artefact of van archeologisch ensemble.

Een exclusieve bestuurlijke geldboete kan worden opgelegd aan alle deelnemers aan de inbreuk. Zij wordt vermeerderd met de opdecimen die van toepassing zijn voor de strafrechtelijke geldboeten. De hoogte van de bestuurlijke geldboete wordt afgestemd op de ernst van de inbreuk en eventuele verkregen vermogensvoordelen.

§2. Voor de toepassing van dit decreet worden schendingen van artikel 6.5.2 gelijkgesteld met inbreuken, zonder dat zij aanleiding kunnen geven tot het opleggen van een bestuurlijke geldboete.

§3. Op vraag van de vermoedelijke overtreder, kan de boete worden opgelegd met uitstel van tenuitvoerlegging gedurende een proefperiode die niet minder dan een jaar en niet meer dan drie jaar mag bedragen. Aan dit uitstel kan de voorwaarde worden gekoppeld van het feitelijk herstel van de door de inbreuk veroorzaakte schade in een originele, goede staat binnen de termijn van de proefperiode.

Het uitstel wordt van rechtswege herroepen als gedurende de proeftijd een nieuw misdrijf of een nieuwe inbreuk in de zin van dit decreet is gepleegd, met een veroordeling tot een straf of het opleggen van een bestuurlijke geldboete tot gevolg.

Als het aan het uitstel gekoppelde feitelijk herstel niet of niet volledig werd uitgevoerd binnen de proefperiode, kan de inspecteur Onroerend Erfgoed besluiten tot het herroepen van het uitstel. Deze beslissing wordt genomen met inachtneming van de procedure, vermeld in artikel 11.2.5, met dien verstande dat het voornemen tot herroeping van het uitstel aan de overtreder moet worden meegedeeld binnen het jaar na afloop van de proefperiode.

Art. 11.2.5. §1. Na de ontvangst van een verslag van vaststelling bedoeld in artikel 11.3.4 of een proces-verbaal, bedoeld in artikel 11.3.3, waaruit het bestaan van een inbreuk blijkt, kan de inspecteur Onroerend Erfgoed binnen een termijn van zestig dagen de vermoedelijke overtreder of overtreiders per beveiligde zending op de hoogte brengen van het voornemen om een bestuurlijke geldboete op te leggen. De vermoedelijke overtreder wordt uitgenodigd om binnen een termijn van dertig dagen die volgt op de betekening van dit bericht schriftelijk zijn verweer mee te delen. De mededeling wordt vergezeld van het verslag of proces-verbaal waarop het opleggen van een bestuurlijke geldboete berust.

Tevens wordt de verzoeker erop gewezen dat hij mondeling zijn schriftelijk verweer kan toelichten. De vermoedelijke overtreder richt daartoe aan de inspecteur Onroerend Erfgoed een aanvraag binnen dertig dagen na de betekening.

De inspecteur Onroerend Erfgoed, bedoeld in deze paragraaf, mag nooit zelf de auteur zijn van het verslag of het proces-verbaal van vaststelling. Hij kan deze laatste wel verzoeken om aanvullende inlichtingen te verstrekken, of zelf bijkomende vaststellingen verrichten.

§2. Binnen een termijn van negentig dagen na de betekening van het bericht beslist de inspecteur Onroerend Erfgoed over het opleggen van een bestuurlijke geldboete. Deze beslissing wordt per beveiligde zending aan de vermoedelijke overtreder betekend binnen een termijn van tien dagen na de dag waarop zij werd genomen. Het verstrijken van één van deze termijnen maakt het opleggen van een bestuurlijke geldboete voor de inbreuk, zoals ze bleek uit het verslag van vaststelling of het proces-verbaal, onmogelijk.

§3. Met inachtneming van de bepalingen van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen vermeldt de beslissing minstens het eventueel opgelegde bedrag, de beroepsmogelijkheden en de voorwaarden van het beroep, alsmede de termijn waarbinnen en de manier waarop de exclusieve bestuurlijke geldboete moet worden betaald.

§4. Binnen een termijn van dertig dagen, te rekenen vanaf de datum waarop de in paragraaf 2 bedoelde beslissing van de inspecteur Onroerend Erfgoed aan de vermoedelijke overtreder ter kennis wordt gebracht, kan deze daartegen zijn beroep instellen bij de rechtbank van eerste aanleg van de plaats waar de goederen gelegen zijn. Dit beroep heeft

schorsende werking. De rechtbank doet uitspraak over de geldigheid van de bestuurlijke geldboete. Zij kan daarenboven zelf een beslissing nemen over het bedrag ervan en een uitstel van tenuitvoerlegging verlenen in de zin van artikel 11.2.4, §3.

§5. De vordering tot betaling van de bestuurlijke geldboete verjaart na verloop van vijf jaar te rekenen vanaf de datum waarop de in paragraaf 2 bedoelde beslissing is opgenomen. De verjaring wordt gestuit op de wijze en onder de voorwaarden bepaald in de artikelen 2244 en volgende van het Burgerlijk Wetboek.

Bij gebrek aan voldoening van de bestuurlijke geldboete en toebehoren vaardigt de inspecteur Onroerend Erfgoed een dwangbevel uit. Het dwangbevel wordt geïssueerd en uitvoerbaar verklaard door de ambtenaar die daartoe is aangewezen door de Vlaamse Regering.

Het dwangbevel wordt betekend bij gerechtsdeurwaardersexploot of ter kennis gebracht per beveiligde zending.

Op het dwangbevel zijn de bepalingen van deel V van het Gerechtelijk Wetboek van toepassing.

§6. Voor de toepassing van dit artikel wordt de betekening per beveiligde zending geacht te zijn geschied op de derde werkdag na de afgifte ter post.

De Vlaamse Regering kan de nadere regels bepalen ter uitvoering van dit artikel.

Onderafdeling 4. Alternatieve bestuurlijke geldboete voor bepaalde misdrijven

Art. 11.2.6. §1. Bij de vaststelling van een misdrijf in de zin van artikel 11.2.2, eerste lid, 10° of 11°, bezorgt de verbalisant samen met het proces-verbaal een schriftelijk verzoek aan de procureur des Konings, waarin deze laatste gevraagd wordt zich uit te spreken over de al dan niet strafrechtelijke behandeling van het misdrijf in de zin van artikel 11.2.2, eerste lid, 9° of 10°. De verbalisant bezorgt, voor zover als mogelijk, de procureur des Konings tevens een overzicht van zowel de vroegere als de tegelijkertijd met het misdrijf in de zin van artikel 11.2.2, eerste lid, 9° of 10°, vastgestelde andere misdrijven en inbreuken, bepaald door dit decreet.

§2. De procureur des Konings beschikt voor een beslissing over het verzoek over een periode van honderdtachtig dagen, te rekenen vanaf de dag waarop hij het proces-verbaal heeft ontvangen. Voor die periode verstreken is, kan ze gemotiveerd eenmalig verlengd worden met een aanvullende periode van maximaal honderdtachtig dagen. Van die verlenging stelt de procureur des Konings de inspecteur Onroerend Erfgoed onmiddellijk in kennis. Tijdens die periode van honderdtachtig dagen, eventueel verlengd met een aanvullende periode van maximaal honderdtachtig dagen, kan er geen bestuurlijke geldboete worden opgelegd.

§3. De procureur des Konings deelt zijn beslissing mee aan de inspecteur Onroerend Erfgoed.

Een beslissing houdende strafrechtelijke behandeling sluit het opleggen van een bestuurlijke geldboete uit. Een beslissing houdende geen strafrechtelijke behandeling van het misdrijf in de zin van artikel 11.2.2, eerste lid, 9° of 10°, houdt het verval van de strafvordering met betrekking tot deze misdrijven in, maar laat de strafvordering met betrekking tot andere misdrijven onverminderd bestaan, zelfs in geval van eenheid van opzet.

Het verzuim om een beslissing te nemen binnen de termijnen, bepaald in paragraaf 2, heeft dezelfde gevolgen als een beslissing houdende geen strafrechtelijke behandeling.

§4. Een alternatieve bestuurlijke geldboete kan worden opgelegd aan alle deelnemers aan de inbreuk. Zij bedraagt maximaal 50.000 euro.

Een opgelegde alternatieve bestuurlijke geldboete wordt vermeerderd met de opdecie-men die van toepassing zijn voor de strafrechtelijke geldboeten. De hoogte van de be-stuurlijke geldboete wordt afgestemd op de ernst van het misdrijf en eventuele verkregen vermogensvoordelen. Artikel 11.2.4, §3, is van overeenkomstige toepassing.

De bestuurlijke geldboete wordt opgelegd en ingevorderd overeenkomstig artikel 11.2.5, met dien verstande dat de termijn van zestig dagen waarbinnen de vermoedelijke overtreder op de hoogte dient te worden gebracht van het voornemen om een bestuurlijke geldboete op te leggen, eerst aanvangt na ontvangst van de beslissing, bedoeld in para-graaf 3 of na het verstrijken van de termijnen, bedoeld in paragraaf 2, verlengd met een periode van twintig dagen.

Afdeling 3. Raadgeving, aanmaning en vaststelling

Onderafdeling 1. Raadgeving en aanmaning

Art. 11.3.1. Als bevoegde personen vaststellen dat een inbreuk onroerend erfgoed of een misdrijf onroerend erfgoed dreigt op te treden, kunnen zij alle raadgevingen geven die zij nuttig achten om dat te voorkomen.

Onder bevoegde personen, vermeld in het eerste lid, worden begrepen, de personen bedoeld in onderafdeling 2 en 3, en de personeelsleden van het departement en de agent-schappen die behoren tot de beleidsdomeinen Ruimtelijke Ordening, Wonen en Onroer-end Erfgoed, die worden aangewezen door de Vlaamse Regering.

Art. 11.3.2. Als de in artikel 11.3.1 bedoelde bevoegde personen bij de uitoefening van hun respectieve opdrachten een inbreuk onroerend erfgoed of een misdrijf onroerend erfgoed vaststellen, kunnen zij de vermoedelijke overtreder en eventuele andere betrokkenen aan-manen om de nodige maatregelen te nemen om de inbreuk of het misdrijf te beëindigen, de gevolgen ervan geheel of gedeeltelijk ongedaan te maken of een herhaling ervan te voorkomen.

De aanmaning wordt altijd bevestigd in een geschrift, aan alle betrokkenen betekend per beveiligde zending.

Als de adressant van de aanmaning, desgevallend na rappel, nalaat om de gevraagde maatregelen te nemen binnen het daartoe bepaalde tijdsbestek, geldt een aangifteplicht van het misdrijf of de inbreuk bij de inspecteur Onroerend Erfgoed.

De Vlaamse Regering kan de nadere regels bepalen ter uitvoering van deze onderafde-ling.

Onderafdeling 2. Vaststelling van misdrijven onroerend erfgoed

Art. 11.3.3. Onverminderd de bevoegdheden van de agenten en de officieren van gerechte-lijke politie zijn de inspecteur Onroerend Erfgoed en de andere door de Vlaamse Regering aangewezen ambtenaren van het Vlaamse Gewest, bevoegd om de misdrijven omschreven in dit hoofdstuk op te sporen en vast te stellen door een proces-verbaal. Hetzelfde geldt voor de personeelsleden van de gemeenten of intergemeentelijke samenwerkingsverban-den, daartoe aangesteld door het college van burgemeester en schepenen overeenkomstig de door de Vlaamse Regering bepaalde voorwaarden. De processen-verbaal waarin de misdrijven omschreven in dit hoofdstuk worden vastgesteld, gelden tot bewijs van het tegendeel.

De agenten, officieren van de gerechtelijke politie en ambtenaren, vermeld in het eerste lid, hebben toegang tot de beschermde goederen, erfgoedlandschappen en archeologische sites en tot onroerende goederen waar zich archeologische artefacten kunnen bevinden, om alle nodige opsporingen en vaststellingen te verrichten.

Als die verrichtingen de kenmerken van een huiszoeking dragen, mogen ze alleen worden uitgevoerd op voorwaarde dat de politierechter daartoe een machtiging heeft verstrekt.

Om misdrijven omschreven in dit hoofdstuk op te sporen en vast te stellen in een proces-verbaal, krijgen de inspecteurs Onroerend Erfgoed de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie, hulpofficier van de procureur des Konings.

Een afschrift van het proces-verbaal wordt altijd gericht aan de vermoedelijke overtredders, de inspecteur Onroerend Erfgoed, het agentschap en de gemeente op wiens grondgebied deze handelingen werden uitgevoerd of waar dit gebruik plaatsvond.

Onderafdeling 3. Vaststelling van inbreuken onroerend erfgoed

Art. 11.3.4. De in artikel 11.3.3 genoemde verbalisanten kunnen, bij de vaststelling van een inbreuk onroerend erfgoed zonder samenloop met een misdrijf onroerend erfgoed, een verslag van vaststelling opstellen, dat zij onmiddellijk bezorgen aan de inspecteur Onroerend Erfgoed. Artikel 11.3.3, tweede en derde lid, zijn van overeenkomstige toepassing.

Een afschrift van het verslag van vaststelling wordt altijd gericht aan de vermoedelijke overtredders, de inspecteur Onroerend Erfgoed, het agentschap en de gemeente op wiens grondgebied deze handelingen werden uitgevoerd of waar dit gebruik plaatsvond.

Wordt in samenhang met de inbreuk onroerend erfgoed tegelijkertijd een misdrijf onroerend erfgoed vastgesteld, dan wordt de vaststelling van de inbreuk onroerend erfgoed opgenomen in het proces-verbaal, bedoeld in artikel 11.3.3.

Afdeling 4. Rechterlijke herstelmaatregel

Art. 11.4.1. §1. Naast de straf beveelt de rechtbank op vordering van de inspecteur Onroerend Erfgoed het integrale herstel van de door het misdrijf veroorzaakte schade.

§2. Het integrale herstel strekt primair tot het feitelijke herstel in een originele, goede staat. Als het beschermde goed, het erfgoedlandschap, de archeologische site, het archeologisch ensemble, het archeologisch artefact of het in een vastgestelde inventaris opgenomen onroerend goed ingevolge het misdrijf geheel of gedeeltelijk vernietigd is, wordt de gehele of gedeeltelijke reconstructie bevolen, zo nodig op een andere locatie, gebruikmakend van historisch verantwoorde technieken, materialen en beplantingen.

In geval van gehele of gedeeltelijke reconstructie beveelt de rechtbank op vordering van de inspecteur Onroerend Erfgoed de betaling van een aanvullende vergoeding voor de schade die niettegenstaande de gehele of gedeeltelijke reconstructie blijvend is opgelopen door het algemeen belang ingevolge de vernietiging van erfgoedwaarden. De vordering van de inspecteur Onroerend Erfgoed bevat een met redenen omklede begroting van de schade.

De gehele of gedeeltelijke reconstructie, bedoeld in deze paragraaf, kan worden aangevuld met of zelfs vervangen worden door complementaire maatregelen, in de mate waarin deze dienstig zijn om het niveau van erfgoedwaarden, bestaande voor het plegen van het misdrijf, opnieuw te benaderen door de opwaardering van de resterende erfgoedwaarden.

§3. Als geen feitelijk herstel in een originele, goede staat mogelijk is en een gehele of gedeeltelijke reconstructie, al dan niet aangevuld met of vervangen door complementaire maatregelen, volgens het met redenen omklede oordeel van de inspecteur Onroerend Erfgoed evenmin mogelijk is of minstens niet opportuun is, beveelt de rechter een integraal herstel door de vergoeding van de schade die het algemeen belang heeft opgelopen door de vernietiging van erfgoedwaarden, zo nodig aangevuld met maatregelen die verdere schade moeten voorkomen, zoals de vrijwaring van een verstoorde archeologische zone door een archeologische opgraving of de staking van een schadeverwekkende activiteit.

De vordering van de inspecteur Onroerend Erfgoed bevat een met redenen omklede begroting van de schade. De Vlaamse Regering kan de nadere regels daarvoor bepalen.

§4. Als de herstellenvordering strekt tot het feitelijke herstel in een originele, goede staat of een gehele of gedeeltelijke reconstructie, heeft de herstellenvordering van de inspecteur Onroerend Erfgoed altijd voorrang op de herstellenvordering van de stedenbouwkundige inspecteur of het college van burgemeester en schepenen op grond van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van 15 mei 2009.

Art. 11.4.2. De rechtbank kan een termijn bepalen van maximaal drie jaar voor de vrijwillige uitvoering van de opgelegde herstelmaatregel, en kan op vordering van de inspecteur Onroerend Erfgoed ook een dwangsom bepalen per dag vertraging of per vastgestelde inbreuk.

De opgelegde schadevergoeding is onmiddellijk betaalbaar.

Art. 11.4.3. §1. De inspecteur Onroerend Erfgoed kan ook voor de burgerlijke rechtbank het integrale herstel vorderen, vermeld in artikel 11.4.1, en dit ongeacht of de te herstellen schade veroorzaakt is door misdrijven onroerend erfgoed dan wel inbreuken onroerend erfgoed.

§2. Met behoud van de toepassing van afdeling 5 kan de inspecteur Onroerend Erfgoed, met het oog op de vrijwaring van met ernstige en imminente vernieling, beschadiging of ontsiering bedreigd onroerend erfgoed, de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg verzoeken om voorlopige instandhoudingsmaatregelen te bevelen, in voorkomend geval op straffe van een dwangsom per dag vertraging of per vastgestelde inbreuk.

Voor maatregelen, vermeld in het eerste lid, hoeft geen termijn voor vrijwillige uitvoering te worden verleend als de vereiste spoed zich daartegen verzet.

§3. De dagvaarding of het exploit tot inleiding van het geding is maar ontvankelijk na de overschrijving in het hypotheekkantoor van het gebied waar de goederen liggen. Elke eindbeslissing die in de zaak gewezen is, wordt op de kant van de overgeschreven dagvaarding of van het overgeschreven exploit ingeschreven op de wijze, vermeld in artikel 84 van de Hypotheekwet.

Een afschrift van de dagvaarding, het exploit tot inleiding van het geding of de eindbeslissing wordt per beveiligde zending aan de gemeente betekend.

Art. 11.4.4. §1. Als de opgelegde herstel- of instandhoudingsmaatregelen niet binnen de door de rechter bepaalde uitvoeringstermijn worden uitgevoerd, beveelt het vonnis of arrest altijd dat de inspecteur Onroerend Erfgoed ambtshalve in de uitvoering ervan kan voorzien in de plaats en op kosten van de veroordeelde.

§2. De kosten die verbonden zijn aan de ambtshalve uitvoering, vermeld in paragraaf 1, kunnen ook worden verhaald op de houder van een zakelijk recht op het goed dat het voorwerp uitmaakte van het vonnis of arrest.

Op voorwaarde dat de titel van de houder van het zakelijk recht al was overgeschreven vóór de overschrijving van de dagvaarding of het gedinginleidend exploit, vermeld in artikel 11.2.3 en 11.4.3, §3, en de houder van het zakelijk recht met betrekking tot het goed dat het voorwerp heeft uitgemaakt van de ambtshalve uitvoering, vreemd is aan de noodzaak tot herstel, blijft het verhaal evenwel beperkt tot de verrijking die de houder van het zakelijk recht ingevolge de uitvoering van de opgelegde herstelmaatregel heeft verkregen.

§3. De kosten die verbonden zijn aan de ambtshalve uitvoering, vermeld in paragraaf 1, worden gewaarborgd door een wettelijke hypotheek, die zich uitstrekt tot alle zakelijke rechten die toebehoren aan de veroordeelde, vermeld in paragraaf 1, en die ingeschreven, vernieuwd, verminderd of geheel of gedeeltelijk wordt doorgehaald overeenkomstig hoofdstuk IV en V van de Hypotheekwet van 16 december 1851. De hypotheek wordt ingeschreven op voorlegging van een afschrift van de rechterlijke beslissing waarin de herstel- of instandhoudingsmaatregelen worden opgelegd, niettegenstaande beroep of verzet.

In geval van een verhaal als vermeld in paragraaf 2 kan naast de wettelijke hypotheek, vermeld in het eerste lid, een wettelijke hypotheek ingeschreven worden op alle zakelijke rechten van de houder van een zakelijk recht op het goed dat het voorwerp uitmaakt van de opgelegde maatregel, vermeld in artikel 11.4.1, §2, eerste lid, of 11.4.3, §2, tenzij zijn titel al was overgeschreven vóór de overschrijving van de dagvaarding of het gedinginleidend exploit, vermeld in artikel 11.2.3 en 11.4.3, §3, en hij met betrekking tot het goed dat het voorwerp heeft uitgemaakt van de ambtshalve uitvoering, vreemd is aan de noodzaak tot herstel. In dit laatste geval strekt de wettelijke hypotheek zich alleen uit tot het onroerend goed dat het voorwerp uitmaakt van de opgelegde maatregel, voor een bedrag dat de verrijking die de houder van het zakelijk recht ingevolge de uitvoering van de opgelegde herstelmaatregel heeft verkregen, niet mag overstijgen.

Art. 11.4.5. §1. De veroordeelde brengt de inspecteur Onroerend Erfgoed onmiddellijk per beveiligde zending op de hoogte van de vrijwillige uitvoering van de herstelmaatregel. Daarop maakt de inspecteur Onroerend Erfgoed onmiddellijk en na controle ter plaatse een proces-verbaal van vaststelling op.

De inspecteur Onroerend Erfgoed bezorgt per beveiligde zending een afschrift van het proces-verbaal van vaststelling aan de gemeente, de veroordeelde en de houders van zakelijke rechten op het onroerend goed dat het voorwerp uitmaakte van de herstelmaatregel.

Behoudens bewijs van het tegendeel geldt alleen het proces-verbaal van vaststelling als bewijs van het herstel en van de datum van het herstel.

§2. Het proces-verbaal van vaststelling, vermeld in paragraaf 1, wordt overeenkomstig artikel 84 van de Hypotheekwet van 16 december 1851 ingeschreven op de kant van de inschrijving van de dagvaarding of het exploit tot inleiding van het geding, vermeld in artikel 11.2.3 en artikel 11.4.3, §3.

Zolang de inschrijving, vermeld in het eerste lid, niet is gebeurd, moet de instrumenterende ambtenaar naar aanleiding van een akte, strekkende tot de overdracht van een zakelijk recht, in een afzonderlijke akte er melding van maken dat voor het onroerend goed bij uitvoerbaar rechterlijk bevel, een verplichting werd uitgesproken om een herstelmaatregel uit te voeren. In die akte wordt ook vermeld dat de nieuwe zakelijkrechthouder de verbintenis aangaat om de opgelegde herstelmaatregel uit te voeren, onverminderd de verplichting van de veroordeelde, en dat de inspecteur Onroerend Erfgoed gemachtigd wordt om, bij verzuim van de nieuwe zakelijkrechthouder om zich van die plicht te kwijten, ook op zijn kosten tot uitvoering van de opgelegde maatregel over te gaan.

De instrumenterende ambtenaar stuurt een afschrift van die akte naar de inspecteur Onroerend Erfgoed, en is ertoe gehouden de grosse af te leveren op zijn verzoek.

Afdeling 5. Bestuurlijke maatregelen

Onderafdeling 1. Basisbepalingen

Art. 11.5.1. Voor de toepassing van deze afdeling wordt de betekening per aangetekende zending met ontvangstbewijs geacht te zijn geschied op de derde werkdag na de afgifte ter post.

Art. 11.5.2. Een stakingsbevel kan uitsluitend door de inspecteur Onroerend Erfgoed worden ingetrokken of in omvang worden beperkt, zowel ambtshalve als op verzoek van belanghebbenden. De inspecteur Onroerend Erfgoed kan daarnaast toelating of bevel geven tot het uitvoeren van maatregelen tot beveiliging van de aanwezige erfgoedwaarden. Het bevel neemt de vorm aan van een besluit als vermeld in onderafdeling 3 of 4.

Art. 11.5.3. Wie besluit tot toepassing van bestuursdwang of last onder dwangsom, is ook bevoegd deze beslissing te wijzigen of in te trekken, zowel ambtshalve als op verzoek van belanghebbenden.

Buiten de beroepsmogelijkheden bepaald in deze afdeling, is de intrekking of wijziging slechts mogelijk als het doel van de bestuurlijke maatregel werd bereikt, ingeval van gewijzigde omstandigheden die een bijsturing van de opgelegde maatregelen noodzaken of in de gevallen, bedoeld in artikel 1133 van het Gerechtelijk Wetboek.

Bestuursdwang en last onder dwangsom kunnen niet gelijktijdig worden toegepast ten aanzien van dezelfde persoon. In afwijking van het vorige lid kan een besluit tot toepassing van bestuursdwang te allen tijde worden vervangen door een besluit tot oplegging van een last onder dwangsom of omgekeerd.

Art. 11.5.4. Een bestuurlijke maatregel mag geen afbreuk doen aan het gezag van gewijsde van een overeenkomstig dit hoofdstuk eerder tussengekomen rechterlijke beslissing.

Onderafdeling 2. Stakingsbevel

Art. 11.5.5. §1. De ambtenaren, agenten of officieren van gerechtelijke politie, vermeld in artikel 11.3.3, kunnen mondeling ter plaatse de onmiddellijke staking van de handelingen bevelen als ze vaststellen dat die handeling voldoet aan de materiële omschrijving van een misdrijf of inbreuk als vermeld in artikel 11.2.1 of daarvan het gevolg is. Een dergelijk stakingsbevel is een preventieve maatregel, gericht op het voorkomen van misdrijven of schade aan erfgoedwaarden.

Als de ambtenaren, agenten of officieren van gerechtelijke politie, vermeld in het eerste lid, ter plaatse niemand aantreffen, wordt ter plaatse een schriftelijk bevel tot onmiddellijke staking op een zichtbare plaats aangebracht, of wordt het stakingsbevel alsnog mondeling gegeven tijdens een verhoor van de overtreder.

§2. Het proces-verbaal van de vaststelling wordt binnen acht dagen per beveiligde zending betekend aan de initiatiefnemer, de architect en de persoon of aannemer die de handelingen uitvoert. Als het bevel de staking van het gebruik van een goed betreft, wordt het proces-verbaal op dezelfde manier ter kennis gebracht van de persoon die het goed gebruikt.

Tegelijkertijd wordt per beveiligde zending een afschrift van het proces-verbaal verzonden naar de gemeente op het grondgebied waarvan de handelingen zijn uitgevoerd of waar het gebruik plaatsvond en naar de inspecteur Onroerend Erfgoed.

§3. Tenzij het stakingsbevel werd gegeven door een bevoegde ambtenaar van het agentschap, belast met de handhaving van dit decreet, moet het stakingsbevel op straffe van

verval binnen acht dagen na de betekening van het proces-verbaal door de inspecteur Onroerend Erfgoed worden bekrachtigd. Die bekrachtiging wordt binnen twee werkdagen per beveiligde zending verzonden naar de personen, vermeld in paragraaf 2.

§4. Elke belanghebbende kan in kort geding de opheffing van de maatregel vorderen tegen de inspecteur Onroerend Erfgoed, die optreedt namens het Vlaamse Gewest. De vordering wordt gebracht voor de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg in het ambtsgebied waarin de handelingen zijn uitgevoerd of het gebruik plaatsvond. Deel IV, boek II, titel VI, van het Gerechtelijk Wetboek is van toepassing op de inleiding en de behandeling van de vordering.

Art. 11.5.6. De ambtenaren, agenten of officieren van gerechtelijke politie, vermeld in artikel 11.3.3, zijn gerechtigd tot het nemen van alle maatregelen, met inbegrip van verzegeling, inbeslagname van materiaal en materieel, om het bevel tot staking, de bekrachtigingsbeslissing of, in voorkomend geval, de beschikking in kort geding onmiddellijk te kunnen toepassen.

Onderafdeling 3. Bestuursdwang

Art. 11.5.7. §1. De inspecteur Onroerend Erfgoed kan beslissen om bestuursdwang toe te passen. Deze beslissing wordt op schrift gesteld. De schriftelijke beslissing wordt een besluit genoemd.

§2. De bestuurlijke maatregelen, genomen in het kader van bestuursdwang, kunnen strekken tot:

- 1° de voorlopige instandhoudingsmaatregelen, vermeld in artikel 11.4.3, §2;
- 2° het feitelijke herstel in een originele goede staat of de gehele of gedeeltelijke reconstructie, vermeld in artikel 11.4.1, §2, eerste lid.

§3. Het besluit bevat minstens:

- 1° de kadastrale omschrijving van het onroerend goed dat het voorwerp is van de inbreuk en de identificatie van de houders van zakelijke rechten op het goed;
- 2° een vermelding van de voorschriften die worden of werden geschonden;
- 3° een overzicht van de vaststellingen inzake de inbreuk of het misdrijf;
- 4° een omschrijving van de opgelegde bestuurlijke maatregelen;
- 5° de vermelding dat tegen het besluit houdende de bestuurlijke maatregelen in beroep kan worden gegaan, alsook een omschrijving van de procedure om in beroep te gaan.

Het besluit wordt betekend bij gerechtsdeurwaardersexploot of per beveiligde zending aan de overtreder en aan de rechthebbenden op de zaak ten aanzien waarvan bestuursdwang zal worden toegepast.

Een afschrift van het besluit wordt aan de gemeente gezonden.

§4. In het besluit wordt een termijn bepaald waarbinnen de overtreder en belanghebbenden de tenuitvoerlegging kunnen voorkomen door zelf de bevolen maatregelen uit te voeren. De uitvoeringstermijn kan zo nodig worden gefaseerd per maatregel.

De dag na de betekening neemt de termijn een aanvang.

Als de vereiste spoed zich daartegen verzet, hoeft geen termijn te worden verleend.

§5. De inspecteur Onroerend Erfgoed kan het besluit uitvoerbaar verklaren niettegenstaande het beroep, vermeld in artikel 11.5.8. Hij vermeldt in de beslissing de redenen van hoogdringendheid die daartoe noodzaken.

§6. Als de situatie dermate spoedeisend is dat de inspecteur Onroerend Erfgoed de beslissing tot toepassing van bestuursdwang niet tevoren op schrift kan stellen, zorgt hij alsnog zo spoedig mogelijk en op straffe van verval uiterlijk binnen vijf werkdagen na het nemen van de beslissing voor de opschriftstelling en de betekening van de beslissing tot toepassing van bestuursdwang, met opgave van de redenen van hoogdringendheid die een voorafgaande betekening onmogelijk maakten. De beslissing tot toepassing van bestuursdwang is in dat geval altijd uitvoerbaar niettegenstaande het beroep, vermeld in artikel 11.5.8.

§7. Als hij een beroep bedoeld in artikel 11.5.8 kennelijk gegrond acht en dit niet zal leiden tot belangrijke schade aan erfgoedwaarden, kan de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg van het ambtsgebied waarin de bestuurlijke maatregelen moeten worden uitgevoerd, op verzoek van de belanghebbende het uitvoerbaar karakter van het besluit van de inspecteur Onroerend Erfgoed opschorten.

§8. Het besluit wordt binnen een termijn van twee maanden overgeschreven in het hypotheekkantoor van het gebied waar het onroerend goed ligt. De beslissing, vermeld in artikel 11.5.8, §1, en de rechterlijke eindbeslissing, vermeld in artikel 11.5.8, §4, worden binnen een termijn van twee maanden nadat ze zijn gewezen, ingeschreven op de kant van deze overschrijving op de wijze, vermeld in artikel 84 van de Hypotheekwet van 16 december 1851.

§9. De beslissing tot toepassing van bestuursdwang en elke andere beslissing die in de zaak gewezen is, zijn tegenwerpelijk voor alle belanghebbenden, die de gevolgen ervan moeten dragen.

Art. 11.5.8. §1. Tegen de beslissing tot toepassing van bestuursdwang kan door de vermoedelijke overtreder beroep worden ingesteld bij de Vlaamse Regering of de door haar aangewezen ambtenaar. Dat beroep kan strekken tot het ongedaan maken van de beslissing tot toepassing van bestuursdwang of tot de matiging of modulering van de erin opgelegde maatregelen, en heeft schorsende werking behoudens in de gevallen bedoeld in artikel 11.5.7, §5 en §6.

Het beroep is alleen ontvankelijk als het wordt ingesteld bij een met redenen omklede brief binnen een termijn van dertig dagen, die de dag na de betekening van het besluit aanvangt. Als de verzoeker gehoord wil worden, maakt hij daarvan melding in zijn beroepschrift. Het beroepschrift wordt per beveiligde zending betekend.

§2. Binnen een termijn van negentig dagen na de betekening van het beroepschrift wordt er uitspraak over gedaan. Mits hiervan kennis wordt gegeven aan de vermoedelijke overtreder en de inspecteur Onroerend Erfgoed, kan deze termijn eenmalig worden verlengd met negentig dagen. Bij gebrek aan een tijdige beslissing vervalt de beslissing tot bestuursdwang.

De beslissing over het beroep wordt binnen vijf werkdagen verstuurd per beveiligde zending aan de persoon die beroep instelde, de inspecteur Onroerend Erfgoed en de gemeente op wiens grondgebied de bestuurlijke maatregelen moeten worden uitgevoerd. De Vlaamse Regering kan de nadere regels bepalen met betrekking tot dit beroep.

§3. De dag na de betekening van de beslissing tot verwerping van het beroep begint die termijn opnieuw te lopen, met aftrek van de dagen die al verstreken waren op het ogenblik van het instellen van het beroep.

§4. De beslissing over het beroep is van rechtswege uitvoerbaar. Elke belanghebbende kan de opheffing of wijziging van de in laatste administratieve aanleg opgelegde maatregel vor-

deren tegen de inspecteur Onroerend Erfgoed, die optreedt namens het Vlaamse Gewest. De vordering wordt gebracht voor de rechtbank van eerste aanleg van het ambtsgebied waarin de bestuurlijke maatregelen moeten worden uitgevoerd.

De overtreder die een besluit niet heeft bestreden met een administratief beroep, wordt geacht te hebben verzaakt aan zijn recht de opheffing of wijziging ervan te vragen voor de rechter.

Art. 11.5.9. §1. De overtreder brengt de inspecteur Onroerend Erfgoed onmiddellijk per beveiligde zending op de hoogte van de vrijwillige uitvoering van de opgelegde maatregelen. Daarop maakt de inspecteur Onroerend Erfgoed na controle ter plaatse een proces-verbaal van vaststelling op.

De inspecteur Onroerend Erfgoed zendt per beveiligde zending een afschrift van het proces-verbaal van vaststelling aan de gemeente, de overtreder en de houders van zakelijke rechten op het onroerend goed dat het voorwerp uitmaakte van de opgelegde maatregelen.

Behoudens bewijs van het tegendeel geldt alleen het proces-verbaal van vaststelling als bewijs van uitvoering van de maatregelen en van de datum van uitvoering.

§2. Zolang op het onroerend goed, ten gevolge van een uitvoerbare beslissing als vermeld in artikel 11.5.7 of 11.5.8, een verplichting rust om maatregelen als vermeld in artikel 11.5.7, §2, uit te voeren, moet de instrumenterend ambtenaar naar aanleiding van een akte van eigendomsoverdracht hiervan melding maken in een afzonderlijke akte. In deze akte wordt ook vermeld dat de nieuwe zakelijkrechthouder de verbintenis aangaat om de opgelegde maatregelen uit te voeren, onverminderd de verplichting van de overtreder, en dat de inspecteur Onroerend Erfgoed gemachtigd wordt om, bij verzuim van de nieuwe zakelijkrechthouder om zich van die plicht te kwijten, ook op diens kosten tot uitvoering van de opgelegde maatregelen kan overgaan.

De instrumenterend ambtenaar stuurt per beveiligde zending een afschrift van die akte aan de inspecteur Onroerend Erfgoed, en is ertoe gehouden de grosse af te leveren op diens verzoek.

Art. 11.5.10. §1. Elke overtreder aan wie het besluit, vermeld in artikel 11.5.7, en in voorkomend geval, de beslissing, vermeld in artikel 11.5.8, werd betekend, is hoofdelijk gehouden tot de kosten die verbonden zijn aan de toepassing van bestuursdwang, met inbegrip van de kosten voor de voorbereiding ervan.

Het besluit en de beslissing maken hiervan melding.

§2. De kosten, vermeld in paragraaf 1, kunnen ook worden verhaald op de houder van een zakelijk recht op het goed dat het voorwerp uitmaakte van de bestuursdwang.

Op voorwaarde dat de titel van de houder van het zakelijk recht al was overgeschreven vóór de overschrijving van het besluit, vermeld in artikel 11.5.7, §7, en hij met betrekking tot het goed dat het voorwerp heeft uitgemaakt van de beslissing tot toepassing van bestuursdwang, vreemd is aan de noodzaak tot herstel, blijft het verhaal evenwel beperkt tot de verrijking die de houder van het zakelijk recht ingevolge de toepassing van de bestuursdwang heeft verkregen.

§3. De kosten, vermeld in paragraaf 1 en 2, worden gewaarborgd door een wettelijke hypotheek, met overeenkomstige toepassing van artikel 11.4.4, §3. De hypotheek wordt ingeschreven op voorlegging van een afschrift van het besluit of de beslissing over beroep.

Art. 11.5.11. §1. De inspecteur Onroerend Erfgoed die bestuursdwang heeft toegepast, kan van de overtreder bij dwangbevel de verschuldigde kosten, verhoogd met de invorderingskosten, invorderen. Het dwangbevel wordt gevisieerd en uitvoerbaar verklaard door de daartoe door de Vlaamse Regering aangewezen ambtenaar en wordt op kosten van de overtreder bij deurwaardersexploot betekend.

§2. Binnen een termijn van dertig dagen na de dag van betekening van het dwangbevel kan de overtreder dat dwangbevel aanvechten door dagvaarding van het Vlaamse Gewest voor de beslagrechter van het arrondissement van de plaats waar de goederen liggen.

Het aanvechten van dat dwangbevel schorst de tenuitvoerlegging van het dwangbevel. Op verzoek van de inspecteur Onroerend Erfgoed namens het Vlaamse Gewest kan de beslagrechter voorafgaand aan de behandeling van het verzet de schorsing van de tenuitvoerlegging opheffen.

Als hij het beroep in de zin van artikel 11.5.8 kennelijk gegrond acht, kan de beslagrechter de schorsing, vermeld in het tweede lid van deze paragraaf, handhaven tot aan de definitieve uitspraak over dat beroep.

Art. 11.5.12. Tenzij de tenuitvoerlegging gebeurt met expliciete of impliciete instemming van de zakelijkrechthouder en de gebruiker van het onroerend goed dat het voorwerp uitmaakt van de beslissing tot toepassing van bestuursdwang, is uitvoering in de plaats en op kosten van de overtreder alleen mogelijk door een gerechtsdeurwaarder na voorafgaande betekening van het uitvoerbare besluit, vermeld in artikel 11.5.7 of, als beroep werd ingesteld tegen het besluit, na voorafgaande betekening van het besluit en de beslissing, vermeld in artikel 11.5.8.

Het eerste lid geldt niet in de omstandigheid, vermeld in artikel 11.5.7, §6, in welk geval de tenuitvoerlegging wordt nagestreefd op mondelinge instructie van de inspecteur Onroerend Erfgoed door de personen die daartoe door hem zijn aangewezen.

Om aan een beslissing tot toepassing van bestuursdwang uitvoering te geven, hebben personen die daartoe zijn aangewezen door, naar gelang het geval, de gerechtsdeurwaarder of de inspecteur Onroerend Erfgoed, toegang tot elke plaats als dat redelijkerwijs voor de vervulling van hun taak nodig is.

Art. 11.5.13. Tot de bevoegdheid tot toepassing van bestuursdwang behoort het verzegelen van gebouwen, terreinen en wat zich daarin of daarop bevindt en het meevoeren en opslaan van voor bestuursdwang vatbare zaken, als de toepassing van bestuursdwang dat vereist.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels voor de bewaring en de teruggave van de meegevoerde zaken aan de rechthebbenden.

Onderafdeling 4. Last onder dwangsom

Art. 11.5.14. De inspecteur Onroerend Erfgoed is bevoegd om aan de overtreder een last onder dwangsom op te leggen. De beslissing tot het opleggen van een last onder dwangsom wordt een besluit genoemd.

Artikel 11.5.7, §2 tot en met §5, en §7 tot en met §9, zijn ook van toepassing op het besluit, vermeld in het eerste lid.

De inspecteur Onroerend Erfgoed stelt de dwangsom in het besluit vast op een bedrag ineens, op een bedrag per tijdseenheid waarin de last niet is uitgevoerd of per overtreding

van de last. De inspecteur Onroerend Erfgoed kan een bedrag vaststellen waarboven geen dwangsom meer wordt verbeurd.

Een dwangsom wordt pas verbeurd na de betekening van het uitvoerbare besluit, vermeld in het eerste lid, in voorkomend geval samen met de beslissing over het beroep.

Art. 11.5.15. §1. Tegen de beslissing tot het opleggen van een last onder dwangsom kan beroep worden ingesteld bij de Vlaamse Regering of de door haar aangewezen ambtenaar. Dat beroep kan strekken tot het ongedaan maken van de last onder dwangsom, tot de matiging of modulering van de ingevolge de last onder dwangsom door de overtreder uit te voeren maatregelen, of tot de aanpassing van de voorwaarden van de dwangsom.

Het beroep is alleen ontvankelijk als het wordt ingesteld bij een met redenen omklede brief binnen een termijn van dertig dagen, die de dag na de betekening van het besluit aanvangt. Als de verzoeker gehoord wil worden, maakt hij daarvan melding in zijn beroepschrift.

§2. Artikel 11.5.8, §2, §3 en §4, en artikel 11.5.9 zijn van toepassing op deze onderafdeling.

Art. 11.5.16. De inspecteur Onroerend Erfgoed kan het verschuldigde bedrag, verhoogd met de op de invordering vallende kosten, invorderen op grond van de uitvoerbare dwangsomtitel.

Art. 11.5.17. De rechtbank van eerste aanleg of, als dat een andere rechtbank is, de rechtbank die de last onder dwangsom heeft gemoduleerd, kan op verzoek van de overtreder de last opheffen, de looptijd ervan opschorten voor een bepaalde termijn of de dwangsom verminderen in geval van blijvende of tijdelijke gehele of gedeeltelijke onmogelijkheid voor de overtreder om aan zijn verplichtingen te voldoen. De overtreder dagvaardt daartoe de inspecteur Onroerend Erfgoed, die optreedt namens het Vlaamse Gewest.

Art. 11.5.18. De vordering tot betaling van verbeurde bedragen verjaart na verloop van zes maanden na de dag waarop de bedragen zijn verbeurd.

De verjaring wordt geschorst door faillissement en ieder ander wettelijk beletsel voor invordering van de dwangsom.

Afdeling 6. Minnelijke schikking

Art. 11.6.1. De inspecteur Onroerend Erfgoed kan met de overtreder, overtredders of andere belanghebbenden een minnelijke schikking aangaan onder de volgende voorwaarden:

- 1° de misdrijven of inbreuken, gepleegd op het onroerend goed waarop de minnelijke schikking betrekking heeft, hebben geen blijvende vernietiging van erfgoedwaarden veroorzaakt die een begroot bedrag van 50.000 euro overstijgt;
- 2° het voorwerp van de minnelijke schikking is in overeenstemming met artikel 11.4.1;
- 3° de minnelijke schikking doet geen afbreuk aan het gezag van gewijsde van een overeenkomstig dit hoofdstuk tussengekomen rechterlijke beslissing;
- 4° de minnelijke schikking omvat een dwangsom bij niet-tijdige uitvoering van de schikking. Artikel 11.5.16 tot en met 11.5.18 zijn van overeenkomstige toepassing. De akte, vermeld in artikel 11.6.2, wordt daarbij beschouwd als dwangsomtitel;
- 5° de termijn voor uitvoering van het feitelijke herstel, gefaseerd waar nodig, bedraagt maximaal acht jaar. De termijn voor de betaling van de schadevergoeding voor vernietiging van erfgoedwaarden bedraagt maximaal twee jaar;
- 6° de zakelijke rechten op het onroerend goed waarop de minnelijke schikking betrekking heeft, behoren toe aan een of meer personen, die zich door de minnelijke schikking verbinden.

Art. 11.6.2. De minnelijke schikking wordt opgenomen in een akte, verleden door de leidend ambtenaar van de entiteit die door de Vlaamse Regering belast wordt met de handhaving van dit decreet. Die akte wordt ondertekend door de inspecteur Onroerend Erfgoed en door de overtreder of overtreders of andere belanghebbenden, met wie de minnelijke schikking wordt aangegaan. Tenzij het anders bepaald wordt door dit decreet, voldoet ze aan dezelfde vereisten en is ze op dezelfde wijze uitvoerbaar als de akten, verleden conform de Wet op het Notarisambt. De leidend ambtenaar is gemachtigd om deze akten te verlijden, er authenticiteit aan te verlenen en er uitgiften van af te leveren.

Mits schriftelijke toestemming van de leidend ambtenaar, vermeld in het eerste lid, kan de akte verleden worden door de instrumenterend ambtenaar, vermeld in artikel 11.4.5, §2, tweede lid. De akte maakt melding van deze toestemming.

De akte wordt binnen een termijn van twee maanden overgeschreven in het hypotheekkantoor van het gebied waar het onroerend goed gelegen is.

De kosten voor de opmaak, registratie en overschrijving van de akte vallen ten laste van de personen met wie de minnelijke schikking werd aangegaan.

Art. 11.6.3. §1. De akte, vermeld in artikel 11.6.2, bepaalt altijd dat de inspecteur Onroerend Erfgoed ambtshalve in de uitvoering kan voorzien in de plaats en op kosten van de persoon met wie de minnelijke schikking wordt aangegaan, in het geval de minnelijke schikking niet binnen de opgelegde termijnen wordt uitgevoerd.

Als de minnelijke schikking met meerdere personen wordt aangegaan, staan zij ten aanzien van de inspecteur Onroerend Erfgoed hoofdelijk in voor bedoelde kosten, onverminderd de rechten en plichten die zij onderling kunnen doen gelden.

§2. Tenzij anders bepaald in de akte, vermeld in artikel 11.6.2, worden de kosten die verbonden zijn aan de ambtshalve uitvoering, vermeld in paragraaf 1, gewaarborgd door een wettelijke hypotheek, die zich uitstrekt tot alle zakelijke rechten die toebehoren aan de personen die de minnelijke schikking zijn aangegaan. De hypotheek wordt ingeschreven, vernieuwd, verminderd of geheel of gedeeltelijk doorgehaald overeenkomstig de hoofdstukken IV en V van de Hypotheekwet van 16 december 1851. Bij de inschrijving wordt een afschrift van de akte, vermeld in artikel 11.6.2, voorgelegd.

Art. 11.6.4. §1. Artikel 11.4.5 is van toepassing op deze afdeling, met dien verstande dat het proces-verbaal van vaststelling wordt overgeschreven op de kant van de overschrijving, vermeld in artikel 11.6.2, derde lid.

§2. De correcte en integrale uitvoering van de minnelijke schikking, met inbegrip van de betaling van verschuldigde bedragen, wordt bevestigd in een door de inspecteur Onroerend Erfgoed af te leveren certificaat. De Vlaamse Regering stelt de nadere regels voor het opstellen en het afleveren van dit certificaat vast.

§3. De uitvoering van de minnelijke schikking, bevestigd in het certificaat, dooft elk verder recht op herstel of vergoeding van schade, geleden door het algemeen belang naar aanleiding van de inbreuken of misdrijven, omschreven in de akte, vermeld in artikel 11.6.2.

Art. 11.6.5. De uitvoering van handelingen overeenkomstig de maatregelen, besloten in een minnelijke schikking, kunnen nooit leiden tot het verval van het recht om voor deze handelingen een premie aan te vragen volgens de normaal geldende regels.

Afdeling 7. Diverse bepalingen

Art. 11.7.1. De maatregelen, krachtens dit hoofdstuk begrepen in een uitvoerbare rechterlijke of bestuurlijke beslissing of minnelijke schikking, zijn nimmer vergunnings-, meldings- of machtigingsplichtig op grond van dit decreet of de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van 15 mei 2009.

Hoofdstuk 12. Wijzigings-, opheffings-, overgangs- en inwerkingtredingsbepalingen

Afdeling 1. Wijzigingsbepalingen

Onderafdeling 1. Wijziging van het Bosdecreet van 13 juni 1990

Art. 12.1.1. Aan artikel 20 van het Bosdecreet van 13 juni 1990, gewijzigd bij het decreet van 18 mei 1999, wordt een tweede lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Overeenkomstig artikel 6.4.4, §3, van het decreet van [...] betreffende het onroerend erfgoed wordt voor het verlenen van een machtiging zoals vermeld in het eerste lid, die betrekking heeft op een handeling aan of in beschermde goederen zoals bedoeld in dat decreet, advies gevraagd aan de entiteit die door de Vlaamse Regering is belast met de beleidsuitvoering inzake onroerend erfgoed.”.

Art. 12.1.2. Aan artikel 25 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 18 mei 1999, wordt een derde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Als voor een bosreservaat naast een beheersplan als vermeld in het eerste lid ook een beheersplan in het kader van het Onroerenderfgoeddecreet van [...] moet worden opgemaakt, worden alle beheersdoelstellingen voor dat onroerend goed in één beheersplan geïntegreerd. De Vlaamse Regering bepaalt daarvoor de nadere regels.”.

Art. 12.1.3. Aan artikel 43 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 18 mei 1999 en gewijzigd bij de decreten van 22 april 2005, 30 april 2004 en 7 december 2007, wordt een paragraaf 7 toegevoegd, die luidt als volgt:

“§7. Als voor een onroerend goed naast een beheersplan als vermeld in paragraaf 1, 2 en 3 ook een beheersplan in het kader van het Onroerenderfgoeddecreet wordt opgemaakt, worden alle beheersdoelstellingen voor dat onroerend goed in één beheersplan geïntegreerd. De Vlaamse Regering bepaalt daarvoor de nadere regels.”.

Art. 12.1.4. Aan artikel 44, §2, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 18 mei 1999, wordt een vierde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Overeenkomstig artikel 6.4.4, §3, van het decreet van [...] betreffende het onroerend erfgoed wordt voor het verlenen van een machtiging zoals vermeld in het eerste lid, die betrekking heeft op een handeling aan of in beschermde goederen zoals bedoeld in dat decreet, advies gevraagd aan de entiteit die door de Vlaamse Regering is belast met de beleidsuitvoering inzake onroerend erfgoed.”.

Art. 12.1.5. In artikel 50 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 18 mei 1999, wordt na het eerste lid een lid ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Overeenkomstig artikel 6.4.4, §3, van het decreet van [...] betreffende het onroerend erfgoed wordt voor het verlenen van een machtiging zoals vermeld in het eerste lid, die betrekking heeft op een handeling aan of in beschermde goederen zoals bedoeld in dat decreet, advies gevraagd aan de entiteit die door de Vlaamse Regering is belast met de beleidsuitvoering inzake onroerend erfgoed.”.

Art. 12.1.6. In artikel 81 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 18 mei 1999, wordt tussen het vierde en het vijfde lid een lid ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Overeenkomstig artikel 6.4.4, §3, van het decreet van [...] betreffende het onroerend erfgoed wordt voor het verlenen van een machtiging zoals vermeld in het vierde lid, die betrekking heeft op een handeling aan of in beschermde goederen zoals bedoeld in dat decreet, advies gevraagd aan de entiteit die door de Vlaamse Regering is belast met de beleidsuitvoering inzake onroerend erfgoed.”.

Art. 12.1.7. Aan artikel 97 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 18 mei 1999, wordt een paragraaf 3 toegevoegd, die luidt als volgt:

“§3. Overeenkomstig artikel 6.4.4, §3, van het decreet van [...] betreffende het onroerend erfgoed wordt voor het verlenen van een machtiging zoals vermeld in de paragrafen 1 en 2, die betrekking heeft op een handeling aan of in beschermde goederen zoals bedoeld in dat decreet, advies gevraagd aan de entiteit die door de Vlaamse Regering is belast met de beleidsuitvoering inzake onroerend erfgoed.”.

Onderafdeling 2. Wijzigingen van het decreet van 19 april 1995 houdende maatregelen ter bestrijding en voorkoming van leegstand en verwaarlozing van bedrijfsruimten

Art. 12.1.8. In artikel 4, vijfde lid, van het decreet van 19 april 1995 houdende maatregelen ter bestrijding en voorkoming van leegstand en verwaarlozing van bedrijfsruimten wordt punt 2° opgeheven.

Art. 12.1.9. In artikel 11 van hetzelfde decreet wordt punt 4° opgeheven.

Onderafdeling 3. Wijzigingen van het decreet van 22 december 1995 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1996

Art. 12.1.10. In artikel 42, §2, van het decreet van 22 december 1995 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1996, laatst gewijzigd bij het decreet van 29 april 2011, wordt punt 2° opgeheven.

Art. 12.1.11. In artikel 71, eerste lid, van hetzelfde decreet wordt de zinsnede “zoals bedoeld in artikel 11, §8, van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten” vervangen door de woorden “als vermeld in artikel 10.2.1, 1°, van het Onroerenderfgoeddecreet van [...]”.

Onderafdeling 4. Wijzigingen van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu

Art. 12.1.12. Aan artikel 25, §3, van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, gewijzigd bij de decreten van 19 juli 2002 en 19 mei 2006, wordt een vijfde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Overeenkomstig artikel 6.4.4, §3, van het decreet van [...] betreffende het onroerend erfgoed wordt voor het verlenen van een ontheffing zoals bedoeld in §3, 2°, van dit artikel, die betrekking heeft op een handeling aan of in beschermde goederen zoals bedoeld in dat decreet, advies gevraagd aan de entiteit die door de Vlaamse Regering is belast met de beleidsuitvoering inzake onroerend erfgoed.”.

Art. 12.1.13. Aan artikel 34, §1, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 19 juli 2002 en 19 mei 2006, wordt een derde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Als voor een onroerend goed naast een beheersplan als vermeld in het eerste lid ook een beheersplan in het kader van het Onroerendergoeddecreet van [...] wordt opgemaakt, worden alle beheersdoelstellingen in één beheersplan geïntegreerd. De Vlaamse Regering bepaalt daarvoor de nadere regels.”.

Art. 12.1.14. Aan artikel 35, §2, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 19 juli 2002 en 19 mei 2006, wordt een zesde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Overeenkomstig artikel 6.4.4, §3, van het decreet van [...] betreffende het onroerend erfgoed wordt voor het verlenen van een ontheffing zoals vermeld in het vierde en het vijfde lid van paragraaf 2 van dit artikel, die betrekking heeft op een handeling aan of in beschermde goederen zoals bedoeld in dat decreet, advies gevraagd aan de entiteit die door de Vlaamse Regering is belast met de beleidsuitvoering inzake onroerend erfgoed.”.

Art. 12.1.15. In artikel 49, §2, eerste lid, van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 12 december 2008, wordt de zinsnede “het decreet van 16 april 1996 betreffende de landschapszorg” vervangen door de zinsnede “het Onroerendergoeddecreet van [...]”.

Art. 12.1.16. In artikel 56 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 19 juli 2002 en 19 mei 2006, wordt tussen het vijfde en het zesde lid een lid ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Overeenkomstig artikel 6.4.4, §3, van het decreet van [...] betreffende het onroerend erfgoed wordt voor het verlenen van een afwijking zoals vermeld in het eerste lid van dit artikel, die betrekking heeft op een handeling aan of in beschermde goederen zoals bedoeld in dat decreet, advies gevraagd aan de entiteit die door de Vlaamse Regering is belast met de beleidsuitvoering inzake onroerend erfgoed.”.

Onderafdeling 5. Wijzigingen van het decreet van 3 februari 1998 houdende vaststelling van het wapen van privépersonen en instellingen

Art. 12.1.17. In artikel 2 van het decreet van 3 februari 1998 houdende vaststelling van het wapen van privépersonen en instellingen, gewijzigd bij de decreten van 10 maart 2006 en 27 april 2007, wordt punt 5° vervangen door wat volgt:

“5° de commissie: de Vlaamse Heraldische Raad;”.

Art. 12.1.18. In hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 10 maart 2006 en 27 april 2007, wordt een hoofdstuk III/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Hoofdstuk III/1. Vlaamse Heraldische Raad”.

Art. 12.1.19. In hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 10 maart 2006 en 27 april 2007, wordt in hoofdstuk III/1, ingevoegd bij artikel 12.1.18, een artikel 8/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 8/1. Er wordt een Vlaamse adviescommissie voor heraldiek opgericht onder de benaming Vlaamse Heraldische Raad.”.

Art. 12.1.20. In hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 10 maart 2006 en 27 april 2007, wordt in hetzelfde hoofdstuk III/1, een artikel 8/2 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 8/2. De Vlaamse Regering:

- 1° bepaalt de samenstelling, organisatie en werking van de Vlaamse Heraldische Raad;
- 2° benoemt de leden en plaatsvervangers van de Vlaamse Heraldische Raad;
- 3° stelt de nodige middelen ter beschikking van de Vlaamse Heraldische Raad;
- 4° stelt een huishoudelijk reglement vast na de Vlaamse Heraldische Raad te hebben gehoord.”.

Art. 12.1.21. In hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 10 maart 2006 en 27 april 2007, wordt in hetzelfde hoofdstuk III/1, een artikel 8/3 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 8/3. Het secretariaat van de Vlaamse Heraldische Raad wordt uitgevoerd door het secretariaat van de strategische adviesraad opgericht bij het decreet van 10 maart 2006 houdende oprichting van de Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening – Onroerend Erfgoed. De Vlaamse Regering kan daarover nadere regels bepalen.”.

Art. 12.1.22. In hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 10 maart 2006 en 27 april 2007, wordt in hetzelfde hoofdstuk III/1, een artikel 8/4 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 8/4. De Vlaamse Heraldische Raad verstrekt adviezen in de gevallen en rekening houdend met de termijnen, vermeld in dit decreet.”.

Onderafdeling 6. Wijzigingen van het decreet van 8 december 1998 houdende diverse bepalingen naar aanleiding van de begrotingscontrole 1998

Art. 12.1.23. In artikel 1 van het decreet van 8 december 1998 houdende diverse bepalingen naar aanleiding van de begrotingscontrole 1998 wordt de zinsnede “artikel 11, §8, van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten” vervangen door de zinsnede “artikel 10.2.1, 1°, van het Onroerenderfgoeddecreet van [...]”.

Onderafdeling 7. Wijzigingen aan het decreet van 29 maart 2002 tot bescherming van varend erfgoed

Art. 12.1.24. In artikel 2 van het decreet van 29 maart 2002 tot bescherming van varend erfgoed, gewijzigd bij het decreet van 10 maart 2006, wordt punt 5° vervangen door wat volgt:

“5° de commissie: de Vlaamse Commissie voor Varend Erfgoed.”.

Art. 12.1.25. Aan hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 10 maart 2006, wordt een hoofdstuk VI toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Hoofdstuk VI. Vlaamse Commissie voor Varend Erfgoed”.

Art. 12.1.26. In hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 10 maart 2006, wordt in hoofdstuk VI, toegevoegd bij artikel 12.1.25, een artikel 14 toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 14. Er wordt een Vlaamse adviescommissie voor het varend erfgoed opgericht onder de benaming Vlaamse Commissie voor Varend Erfgoed.”.

Art. 12.1.27. In hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 10 maart 2006, wordt aan hetzelfde hoofdstuk VI een artikel 15 toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 15. De Vlaamse Regering:

- 1° bepaalt de samenstelling, organisatie en werking van de Vlaamse Commissie voor Varend Erfgoed;
- 2° benoemt de leden en plaatsvervangers van de Vlaamse Commissie voor Varend Erfgoed;
- 3° stelt de nodige middelen ter beschikking van de Vlaamse Commissie voor Varend Erfgoed.”.

Art. 12.1.28. In hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 10 maart 2006, wordt aan hetzelfde hoofdstuk VI een artikel 16 toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 16. Het secretariaat van de Vlaamse Commissie voor Varend Erfgoed wordt uitgevoerd door het secretariaat van de strategische adviesraad opgericht bij het decreet van 10 maart 2006 houdende oprichting van de Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening – Onroerend Erfgoed. De Vlaamse Regering kan hierover de nadere regels bepalen.”.

Art. 12.1.29. In hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 10 maart 2006, wordt aan hetzelfde hoofdstuk VI een artikel 17 toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 17. De Vlaamse Commissie voor Varend Erfgoed stelt haar huishoudelijk reglement op en legt het ter goedkeuring voor aan de Vlaamse Regering.”.

Art. 12.1.30. In hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 10 maart 2006, wordt aan hetzelfde hoofdstuk VI een artikel 18 toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 18. De Vlaamse Commissie voor Varend Erfgoed verstrekt adviezen in de gevallen en rekening houdend met de termijnen, vermeld in dit decreet.”.

Onderafdeling 8. Wijzigingen aan het decreet van 24 januari 2003 houdende bescherming van het roerend cultureel erfgoed van uitzonderlijk belang

Art. 12.1.31. Artikel 3, §2, van het decreet van 24 januari 2003 houdende bescherming van het roerend cultureel erfgoed van uitzonderlijk belang wordt vervangen door wat volgt:

“§2. Op de roerende goederen die reeds beschermd zijn op grond van Vlaamse regelgeving of regelgeving van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest inzake onroerend erfgoed, en die ook zijn opgenomen in de lijst, zijn artikel 8 tot 10 van dit decreet slechts van toepassing als de Vlaamse Regering dit uitdrukkelijk bepaalt.”.

Onderafdeling 9. Wijzigingen aan het decreet van 10 maart 2006 houdende de oprichting van de Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening – Onroerend Erfgoed

Art. 12.1.32. In artikel 6, eerste lid, van het decreet van 10 maart 2006 houdende de oprichting van de Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening – Onroerend Erfgoed, gewijzigd bij het decreet van 18 november 2011, wordt de zinsnede “de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen, vermeld in het decreet van 3 maart 1976 houdende bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, of een van haar afdelingen” vervangen door “de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed”.

Onderafdeling 10. Wijzigingen aan het decreet van 16 juni 2006 betreffende het oprichten van de Vlaamse grondenbank en houdende wijziging van diverse bepalingen

Art. 12.1.33. In artikel 20, §3, van het decreet van 16 juni 2006 betreffende het oprichten van de Vlaamse Grondenbank en houdende wijziging van diverse bepalingen wordt punt 3° opgeheven.

Onderafdeling 11. Wijzigingen aan het decreet van 27 april 2007 houdende vaststelling van het wapen en de vlag van de provincies, gemeenten en districten en de Vlaamse Gemeenschapscommissie

Art. 12.1.34. In artikel 3, §3, eerste lid, van het decreet van 27 april 2007 houdende vaststelling van het wapen en de vlag van de provincies, gemeenten en districten en de Vlaamse Gemeenschapscommissie worden de woorden “de afdeling Heraldiek van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen” vervangen door de woorden “de Vlaamse Heraldische Raad”.

Onderafdeling 12. Wijzigingen aan het decreet van 29 juni 2007 houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2007

Art. 12.1.35. In artikel 18 van het decreet van 29 juni 2007 houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2007 wordt het eerste lid vervangen door wat volgt:

“De ontvangsten die voortvloeien uit herstellvorderingen, dwangsommen, administratieve geldboeten, recuperatie van de kosten van een ambtshalve uitvoering en van alle ontvangsten die voortvloeien uit de toepassing van andere handhavingsmaatregelen op grond van het Onroerenderfgoeddecreet van [...] worden toegewezen aan de DAB Herstelfonds, vermeld in artikel 6.1.56 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening van 15 mei 2009. De ontvangsten van de DAB Herstelfonds kunnen tevens aangewend worden voor het verrichten van uitgaven die betrekking hebben op de handhaving van het Onroerenderfgoeddecreet van [...]”.

Onderafdeling 13. Wijziging van het decreet van 27 maart 2009 betreffende het grond- en pandenbeleid

Art. 12.1.36. In artikel 3.2.21, tweede lid, van het decreet van 27 maart 2009 betreffende het grond- en pandenbeleid worden punt 3° en punt 4° opgeheven.

Onderafdeling 14. Wijzigingen aan het decreet van 18 december 2009 houdende bepalingen tot begeleiding van de derde aanpassing van de begroting 2009

Art. 12.1.37. In artikel 34 van het decreet van 18 december 2009 houdende bepalingen tot begeleiding van de derde aanpassing van de begroting 2009 wordt paragraaf 1 vervangen door wat volgt:

“§1. Vanaf het werkingsjaar 2009 worden de volgende decreten uitgevoerd binnen de perken van de op de begroting goedgekeurde kredieten:

1° het decreet van 28 april 1998 betreffende het Vlaamse integratiebeleid;

2° het Onroerenderfgoeddecreet van [...]”.

Onderafdeling 15. Wijzigingen aan de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening

Art. 12.1.38. Aan artikel 2.2.2, §1, van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening wordt een vijfde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Als een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan een overzicht bevat van de geheel of gedeeltelijk gewijzigde of opgeheven erkennings-, rangschikkings- en beschermingsbesluiten genomen bij toepassing van de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen, het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium, het decreet van 16 april 1996 betreffende de landschapszorg en het Onroerenderfgoeddecreet van [...] dan worden er in het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan in voorkomend geval de gegevens vermeld in artikel 6.2.5 van het Onroerenderfgoeddecreet van [...] opgenomen met uitzondering van de aanduiding van de plaats van de aanplakking van het bericht over het openbaar onderzoek op het gegeorefereerd plan.”.

Art. 12.1.39. Aan artikel 2.2.7, §2, van dezelfde codex wordt een vierde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Als in het ontwerp van gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan een erkennings-, rangschikkings- of beschermingsbesluit genomen bij toepassing van de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen, het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium, het decreet van 16 april 1996 betreffende de landschapszorg of het Onroerenderfgoeddecreet van [...] geheel of gedeeltelijk wordt gewijzigd of opgeheven, wordt het ontwerp per beveiligde zending aan de natuurlijke personen en rechtspersonen die houder zijn van het recht van eigendom, erfpacht, opstal, leasing of vruchtgebruik van de betrokken beschermde onroerende goederen ter kennis gebracht. Die personen stellen de gebruikers in kennis van het ontwerp van gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan binnen een termijn van dertig dagen, ingaand de dag na deze van de kennisgeving. Ze stellen de administratie per beveiligde zending in kennis van de eventuele verkoop, overdracht van het eigendomsrecht of overdracht van een ander zakelijk recht, vergezeld van de nodige stavingsdocumenten, binnen een termijn van tien dagen, ingaand de dag na deze van de kennisgeving. Deze verplichting wordt in de beveiligde zending vermeld. De nieuwe eigenaars worden op hun beurt van het ontwerp van gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan in kennis gesteld.”.

Art. 12.1.40. Aan artikel 2.2.8 van dezelfde codex wordt een vierde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Als in het definitief vastgestelde gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan een erkennings-, rangschikkings- of beschermingsbesluit genomen bij toepassing van de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen, het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium, het decreet van 16 april 1996 betreffende de landschapszorg of het Onroerenderfgoeddecreet van [...] geheel of gedeeltelijk wordt gewijzigd of opgeheven, wordt het ontwerp per beveiligde zending aan eigenaar, blote eigenaar, erfpachthouders, opstalhouder en leasinggever van de betrokken beschermde onroerende goederen ter kennis gebracht. Die personen stellen de gebruikers in kennis van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan binnen een termijn van dertig dagen, ingaand de dag na deze van de kennisgeving. Ze stellen de administratie per beveiligde zending in kennis van de eventuele verkoop, overdracht van het eigendomsrecht of overdracht van een ander zakelijk recht, vergezeld van de nodige stavingsdocumenten, binnen een termijn van tien dagen, ingaand de dag na deze van de kennisgeving. Deze verplichting wordt in de beveiligde zending vermeld. De nieuwe eigenaars worden op hun beurt van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan in kennis gesteld.”.

Art. 12.1.41 In artikel 3.1.2, §1, van dezelfde codex worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° punten 1°, 4° en 7°, worden opgeheven;

2° er wordt een punt 13° toegevoegd, dat luidt als volgt:

“13° het Onroerenderfgoeddecreet van [...]”.

Art. 12.1.42. In artikel 4.7.16, §1, tweede lid, van dezelfde codex wordt de zinsnede “of in artikel 11, §4, vierde lid, van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten, stads- of dorpsgezichten” opgeheven.

Afdeling 2. Opheffingsbepalingen

Art. 12.2.1. De volgende regelingen worden opgeheven:

- 1° de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen;
- 2° het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, het laatst gewijzigd bij het decreet van 27 maart 2009;
- 3° het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium, gewijzigd bij de decreten van 18 mei 1999, 28 februari 2003, 10 maart 2006 en 27 maart 2009;
- 4° het decreet van 16 april 1996 betreffende de landschapszorg, gewijzigd bij de decreten van 18 mei 1999, 8 december 2000, 21 december 2001, 19 juli 2002, 13 februari 2004, 10 maart 2006, 16 juni 2006 en 27 maart 2009.

Afdeling 3. Overgangsbepalingen

Onderafdeling 1. Lopende beschermingsprocedures

Art. 12.3.1. De onder het stelsel van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium en het decreet van 16 april 1996 betreffende de landschapszorg begonnen beschermingsprocedures worden voortgezet overeenkomstig voormelde decreten. Als op het moment van de inwerkingtreding van hoofdstuk 3, afdeling 1, van dit decreet het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen nog niet ter kennis werd gebracht, wordt het advies tijdens de voorlopige bescherming aan de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed gevraagd.

Onderafdeling 2. Oude beschermingsbesluiten

Art. 12.3.2. De besluiten tot bescherming als monument genomen bij toepassing van de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen of het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten behouden hun rechtskracht tot zij overeenkomstig dit decreet worden gewijzigd of opgeheven.

Ten aanzien van deze beschermingsbesluiten gelden de algemene voorschriften voor instandhouding en onderhoud vastgesteld overeenkomstig artikel 6.4.2 voor zover zij niet afwijken van de bijzondere voorschriften voor de instandhouding en het onderhoud opgenomen in het beschermingsbesluit en de gevolgen die dit decreet verbindt aan een bescherming als monument.

De Vlaamse Regering kan een beschermingsbesluit als vermeld in het eerste lid omzetten in een bescherming als archeologische site, cultuurhistorisch landschap of stads- en dorpsgezicht en er de rechtsgevolgen van een bescherming als archeologische site, cultuurhistorisch landschap of stads- en dorpsgezicht overeenkomstig dit decreet aan koppelen.

Art. 12.3.3. De omzetting van een besluit tot definitieve bescherming gebeurt onder de voorwaarden en in de vorm vastgesteld voor de bescherming in artikel 6.1.2, 6.1.5, 6.1.6, 6.1.7, 6.1.13, 6.1.15, 6.1.16, 6.1.17 en 6.1.18.

Art. 12.3.4. De Vlaamse Regering wint voorafgaand aan de voorlopige omzetting advies in bij de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed.

Art. 12.3.5. Het besluit tot voorlopige omzetting bevat minstens de volgende gegevens:

- 1° het opschrift van het besluit dat omgezet wordt;
- 2° de datum van bekendmaking in het Belgisch Staatsblad van het besluit dat omgezet wordt;
- 3° in voorkomend geval de kadastrale gegevens van het perceel of de percelen waarop het beschermde goed zich bevindt;
- 4° de redenen van omzetting;
- 5° een beschrijving van de impact op de beheersdoelstellingen, een beschrijving van de impact op de bijzondere voorschriften voor de instandhouding en het onderhoud.

Bij elk besluit tot omzetting worden de volgende bijlagen gevoegd:

- 1° een georeferentieplan waarop het beschermde goed na omzetting nauwkeurig wordt afgeleid en waarop de plaats van aanplakking van het bericht over het openbaar onderzoek wordt aangeduid;
- 2° een fotoregistratie van de fysieke toestand van het beschermde goed;
- 3° in voorkomend geval een lijst met de cultuurgoederen die integrerend deel uitmaken van het beschermde goed.

De Vlaamse Regering kan de gegevens die in elk besluit tot omzetting zijn opgenomen, nader omschrijven of uitbreiden.

Art. 12.3.6. Het besluit tot definitieve omzetting bevat minstens de volgende gegevens:

- 1° het opschrift van het besluit dat omgezet wordt;
- 2° de datum van bekendmaking in het Belgisch Staatsblad van het besluit dat omgezet wordt;
- 3° in voorkomend geval de kadastrale gegevens van het perceel of de percelen waarop het beschermde goed zich bevindt;
- 4° de redenen van omzetting;
- 5° een beschrijving van de impact op de beheersdoelstellingen, een beschrijving van de impact op de bijzondere voorschriften voor de instandhouding en het onderhoud.

Bij elk besluit tot definitieve omzetting worden de volgende bijlagen gevoegd:

- 1° een georeferentieplan waarop het beschermde goed na omzetting nauwkeurig wordt afgeleid en waarop de plaats van de aanplakking van het bericht over het openbaar onderzoek wordt aangeduid;
- 2° een fotoregistratie van de fysieke toestand van het beschermde goed;
- 3° in voorkomend geval een lijst met de cultuurgoederen die integrerend deel uitmaken van het beschermde goed;
- 4° een document waaruit de behandeling van de bezwaren blijkt.

De Vlaamse Regering kan de gegevens die in elk besluit tot definitieve omzetting of in de bijlagen zijn opgenomen nader omschrijven of uitbreiden.

Art. 12.3.7. Tot de vaststelling van het besluit tot definitieve omzetting blijven de rechtsgevolgen van het vorige besluit tot definitieve bescherming van kracht. De rechtsgevolgen van een besluit tot omzetting zijn van toepassing:

- 1° op de zakelijkrechthouders vanaf de kennisgeving, vermeld in artikel 6.1.16;
- 2° op de gebruikers en de eigenaars van de cultuurgoederen vanaf de kennisgeving door de zakelijkrechthouders, vermeld in artikel 6.1.16;

3° op iedereen vanaf de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad, vermeld in artikel 6.1.15.

Art. 12.3.8. De besluiten tot bescherming als landschap genomen in toepassing van de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en het decreet van 16 april 1996 betreffende de landschapszorg behouden hun rechtskracht tot zij overeenkomstig dit decreet worden gewijzigd of opgeheven.

Ten aanzien van deze beschermingsbesluiten gelden de algemene voorschriften voor instandhouding en onderhoud vastgesteld overeenkomstig artikel 6.4.2 voor zover zij niet afwijken van de bijzondere voorschriften voor de instandhouding en het onderhoud opgenomen in het beschermingsbesluit en de gevolgen die dit decreet verbindt aan een bescherming als cultuurhistorisch landschap.

De Vlaamse Regering kan een beschermingsbesluit als vermeld in het eerste lid omzetten in een bescherming als archeologische site, monument of stads- en dorpsgezicht en er de rechtsgevolgen van een bescherming als archeologische site, monument of stads- en dorpsgezicht overeenkomstig dit decreet aan koppelen.

De omzetting van een besluit tot definitieve bescherming gebeurt onder de voorwaarden en in de vorm vastgesteld in de artikelen 12.3.3 tot en met 12.3.7.

Art. 12.3.9. De besluiten tot bescherming als stads- of dorpsgezicht in de zin van artikel 2, 3°, van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten voor de wijziging bij het decreet van 22 februari 1995, de besluiten als stads- of dorpsgezicht in de zin van artikel 2, 3°, eerste streepje, van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten na de wijziging bij het decreet van 22 februari 1995 behouden hun rechtskracht tot zij overeenkomstig dit decreet worden gewijzigd of opgeheven.

Ten aanzien van deze beschermingsbesluiten gelden de gevolgen die dit decreet verbindt aan een bescherming als stads- en dorpsgezicht.

De Vlaamse Regering kan een beschermingsbesluit als vermeld in het eerste lid omzetten in een bescherming als archeologische site, monument of cultuurhistorisch landschap en er de rechtsgevolgen van een bescherming als archeologische site, monument of cultuurhistorisch landschap overeenkomstig dit decreet aan koppelen.

De omzetting van een besluit tot definitieve bescherming gebeurt onder de voorwaarden en in de vorm vastgesteld in de artikelen 12.3.3 tot en met 12.3.7.

Art. 12.3.10. De besluiten tot bescherming als stads- of dorpsgezicht in de zin van artikel 2, 3°, tweede streepje, van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten behouden hun rechtskracht tot zij overeenkomstig dit decreet worden gewijzigd of opgeheven.

Ten aanzien van deze beschermingsbesluiten gelden de algemene voorschriften voor instandhouding en onderhoud vastgesteld overeenkomstig artikel 6.4.2 voor zover zij niet afwijken van de bijzondere voorschriften voor de instandhouding en het onderhoud opgenomen in het beschermingsbesluit en de gevolgen die dit decreet verbindt aan een bescherming als overgangszone bij een monument.

De Vlaamse Regering kan een beschermingsbesluit als vermeld in het eerste lid omzetten in een bescherming als cultuurhistorisch landschap en er de rechtsgevolgen van een bescherming als cultuurhistorisch landschap overeenkomstig dit decreet aan koppelen.

De omzetting van een besluit tot definitieve bescherming gebeurt onder de voorwaarden en in de vorm vastgesteld in de artikelen 12.3.3 tot en met 12.3.7.

Art. 12.3.11. De besluiten tot bescherming als archeologisch monument of als archeologische zone genomen bij toepassing van het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium behouden hun rechtskracht tot zij overeenkomstig dit decreet worden gewijzigd of opgeheven.

Ten aanzien van deze beschermingsbesluiten gelden de algemene voorschriften voor instandhouding en onderhoud vastgesteld overeenkomstig artikel 6.4.2 voor zover zij niet afwijken van de bijzondere voorschriften voor de instandhouding en het onderhoud opgenomen in het beschermingsbesluit en de gevolgen die dit decreet verbindt aan een bescherming als archeologische site.

De Vlaamse Regering kan een beschermingsbesluit als vermeld in het eerste lid omzetten in een bescherming als monument, cultuurhistorisch landschap of stads- en dorpsgezicht en er de rechtsgevolgen van een bescherming als monument, cultuurhistorisch landschap of stads- en dorpsgezicht overeenkomstig dit decreet aan koppelen.

De omzetting van een besluit tot definitieve bescherming gebeurt onder de voorwaarden en in de vorm vastgesteld in de artikelen 12.3.3 tot en met 12.3.7.

Onderafdeling 3. Premies

Art. 12.3.12. De aanvragen voor een premie overeenkomstig het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, het decreet van 16 april 1996 betreffende de landschapszorg en het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium die bij het agentschap per beveiligde zending ter kennis werden gebracht voor de inwerkingtreding van hoofdstuk 10, afdeling 2, worden afgehandeld overeenkomstig de regels die golden voorafgaand aan die datum.

Onderafdeling 4. Beheersplannen beschermde landschappen en erfgoedlandschappen

Art. 12.3.13. De herwaarderingsplannen goedgekeurd overeenkomstig het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten en de beheersplannen opgemaakt overeenkomstig het decreet van 16 april 1996 betreffende de landschapszorg behouden hun rechtskracht tot zij overeenkomstig dit decreet worden gewijzigd of opgeheven. Ten aanzien van deze beheersplannen gelden alle gevolgen die dit decreet verbindt aan de beheersplannen, vermeld in hoofdstuk 8.

Onderafdeling 5. Vergunningsaanvragen en beroepsprocedures

Art. 12.3.14. Behoudens andersluidende bepalingen is dit decreet vanaf de datum van inwerkingtreding van toepassing op alle toelatings-, vergunnings- en beroepsprocedures, vermeld in dit decreet, in de stand waarin zij zich bevinden.

Beslissingen van het agentschap tot toekenning of weigering van een machtiging of schriftelijke vergunning voor werken waarvoor geen stedenbouwkundige vergunning vereist is betreffende beschermde monumenten, constructies binnen beschermde stads- en dorpsgezichten, beschermde landschappen, beschermde archeologische monumenten en beschermde archeologische zones, genomen voor de inwerkingtreding van hoofdstuk 6 van dit decreet, worden bekendgemaakt en kunnen worden uitgevoerd en bestreden overeenkomstig de regels die golden voorafgaand aan die datum.

Als er in de in het tweede lid omschreven gevallen voor beschermde monumenten en constructies binnen beschermde stads- en dorpsgezichten bij het instellen van het georganiseerd administratief beroep bij de Vlaamse Regering overeenkomstig artikel 11, §4/1, van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten nog geen advies van de expertencommissie is verleend en hoofdstuk 3, afdeling 1, is al in werking getreden, wint de Vlaamse Regering het advies in van de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed. Dit advies heeft de gevolgen als omschreven in artikel 11, §4/1, van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten en de bijhorende uitvoeringsbesluiten.

Aanvragen voor de in het tweede lid opgesomde machtigingen en vergunningen die bij het agentschap werden betekend voor de inwerkingtreding van hoofdstuk 6 van dit decreet, maar waarover het agentschap nog niet heeft beslist als het hoofdstuk 6 in werking treedt, worden behandeld overeenkomstig de regels die golden voorafgaand aan die datum. De beslissingen worden bekendgemaakt en kunnen worden uitgevoerd overeenkomstig de regels die golden voorafgaand aan die datum. Die genomen beslissingen kunnen worden bestreden overeenkomstig artikel 6.4.6, eerste lid.

Meldingen van werken betreffende niet als monument beschermde constructies binnen beschermde stads- of dorpsgezichten waarvoor geen stedenbouwkundige vergunning vereist is, overeenkomstig artikel 11, §4, derde lid, van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, voor de inwerkingtreding van hoofdstuk 6 van dit decreet, worden behandeld overeenkomstig de procedureregels die golden voorafgaand aan die datum. Als het college van burgemeester en schepenen van oordeel is dat er voor de aangemelde werken een machtiging vereist is, gelden de regels overeenkomstig het tweede, derde en vierde lid van dit artikel.

Beslissingen van het college van burgemeester en schepenen tot toekenning of weigering van een stedenbouwkundige vergunning of verkavelingsvergunning waarin een machtiging of vergunning geweigerd of verleend wordt voor werken betreffende beschermde monumenten, constructies binnen beschermde stads- en dorpsgezichten, beschermde landschappen en beschermde archeologische monumenten en beschermde archeologische zones, genomen voor de inwerkingtreding van hoofdstuk 6 van dit decreet, worden wat die werken betreft bekendgemaakt en kunnen uitgevoerd en bestreden worden overeenkomstig de regels die golden voorafgaand aan die datum.

Aanvragen bij het college van burgemeester en schepenen voor een stedenbouwkundige vergunning of verkavelingsvergunning waarin ook moet geoordeeld worden over werken betreffende beschermde monumenten, constructies binnen beschermde stads- en dorpsgezichten, beschermde landschappen, beschermde archeologische monumenten en beschermde archeologische zones en die betekend werden voor de inwerkingtreding van hoofdstuk 6 van dit decreet, maar waarover het college nog niet heeft beslist bij de inwerkingtreding van hoofdstuk 6 van dit decreet, worden behandeld overeenkomstig de procedureregels die golden voorafgaand aan die datum. De beslissingen worden bekendgemaakt en kunnen worden uitgevoerd overeenkomstig de regels die golden voorafgaand aan die datum. Die genomen beslissingen kunnen worden bestreden overeenkomstig artikel 6.4.6, tweede lid.

Beslissingen van de deputatie tot toekenning of weigering van een stedenbouwkundige vergunning of verkavelingsvergunning waarin een machtiging of vergunning geweigerd of verleend wordt voor werken betreffende beschermde monumenten, constructies binnen beschermde stads- en dorpsgezichten, beschermde landschappen en beschermde archeologische monumenten en beschermde archeologische zones, genomen voor de inwerkingtreding van hoofdstuk 6 van dit decreet, worden bekendgemaakt en kunnen worden uitgevoerd en bestreden overeenkomstig de regels die golden voorafgaand aan die datum.

Als er in de in het vorige lid omschreven gevallen voor beschermde monumenten en constructies binnen stads- en dorpsgezichten bij het instellen van het beroep bij de deputatie nog geen advies van de expertencommissie is verleend en hoofdstuk 3, afdeling 1, is al in werking getreden, wint de Vlaamse Regering het advies in van de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed. Dit advies heeft de gevolgen als omschreven in artikel 11, §4/2, van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten en de bijhorende uitvoeringsbesluiten.

Beroepsdossiers betreffende de in het vorige lid opgesomde stedenbouwkundige vergunningen en verkavelingsvergunningen die bij de deputatie werden betekend voor de inwerkingtreding van hoofdstuk 6 van dit decreet worden behandeld overeenkomstig de procedureregels die golden voorafgaand aan die datum. Die genomen beslissingen kunnen worden bestreden overeenkomstig artikel 6.4.6, derde lid.

Beslissingen over schriftelijke vergunningen om archeologische opgravingen, prospecties met ingrepen in de bodem en graafwerken uit te voeren en om detectoren te gebruiken met de bedoeling onroerende archeologische monumenten op te sporen en vrij te leggen en roerende archeologische monumenten te verzamelen of uit hun originele context te verwijderen, genomen overeenkomstig het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium voor de inwerkingtreding van hoofdstuk 5 van dit decreet, worden bekendgemaakt en kunnen worden uitgevoerd en bestreden overeenkomstig de regels die golden voorafgaand aan die datum.

Aanvragen voor schriftelijke vergunningen voor de in het vorige lid omschreven ingrepen die werden betekend voor de inwerkingtreding van hoofdstuk 5 van dit decreet worden behandeld, bekendgemaakt en kunnen worden uitgevoerd en bestreden overeenkomstig de regels die golden voorafgaand aan die datum.

Onderafdeling 6. Ankerplaatsen en erfgoedlandschappen

Art. 12.3.15. De ankerplaatsen definitief aangeduid overeenkomstig het decreet van 16 april 1996 betreffende de landschapszorg worden beschouwd als een vaststelling van de landschapsatlas als vermeld in hoofdstuk 4 van dit decreet en als onroerenderfgoedrichtplannen als vermeld in hoofdstuk 7 van dit decreet.

De ankerplaatsen voorlopig aangeduid overeenkomstig het decreet van 16 april 1996 betreffende de landschapszorg kunnen overeenkomstig dat decreet definitief worden aangeduid.

Art. 12.3.16. De erfgoedlandschappen afgebakend overeenkomstig het decreet van 16 april 1996 betreffende de landschapszorg worden beschouwd als erfgoedlandschap in de zin van dit decreet.

Onderafdeling 7. Inspecteurs Onroerend Erfgoed

Art. 12.3.17. De ambtenaren, vermeld in artikel 14 en 15 van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, artikel 30 tot en met 32 en 37 van het decreet van 30 juni 1993 houdende bescherming van het archeologisch patrimonium en artikel 40 en 42 van het decreet van 16 april 1996 betreffende de landschapszorg, behouden hun respectieve bevoegdheden van opsporing, vaststelling, herstellvordering en uitvoering van gerechtelijke titels met overeenkomstige toepassing met afdelingen 3 en 4 zolang de inspecteurs Onroerend Erfgoed nog niet zijn benoemd.

Zodra de inspecteurs Onroerend Erfgoed benoemd zijn, nemen zij de bevoegdheden van de ambtenaren, vermeld in het eerste lid, over. Zij zetten de herstellvorderingen voort

die door de daartoe gemachtigde ambtenaren reeds werden ingeleid bij het parket of ahangig gemaakt bij de burgerlijke rechter, en dragen zorg voor de uitvoering van gerechtelijke titels, gewezen onder gelding van de decreten, vermeld in het eerste lid, en de wetten en de decreten die vervangen zijn door de bedoelde decreten.

De stakingsbevelen, regelmatig gegeven en gehandhaafd onder gelding van de decreten, vermeld in het eerste lid, verkrijgen dezelfde rechtsgevolgen als omschreven in hoofdstuk 11, afdeling 5, onderafdeling 2.

Onderafdeling 8. Inventaris bouwkundig erfgoed

Art. 12.3.18. De bestaande reglementaire gevolgen van de inventaris bouwkundig erfgoed, vastgesteld door de administrateur-generaal van het agentschap Onroerend Erfgoed op basis van artikel 12/1 van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten blijven van kracht totdat hoofdstuk 4 van dit decreet en dit artikel in werking treden.

De laatste vaststelling van de inventaris bouwkundig erfgoed bij besluit van de administrateur-generaal van het agentschap Onroerend Erfgoed op basis van artikel 12/1 van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten voorafgaand aan de inwerkingtreding van hoofdstuk 4 van dit decreet, geldt als vaststelling overeenkomstig artikel 4.1.1. Artikel 4.1.9 is op deze inventaris enkel van toepassing voor de goederen die aan een openbaar onderzoek overeenkomstig artikel 4.1.3 zijn onderworpen.

Onderafdeling 9. Informatieplicht met betrekking tot publiciteit en onderhandse en authentieke akten

Art. 12.3.19. Artikel 4.1.11 en 6.4.9 zijn pas van toepassing op de onderhandse en authentieke akten afgesloten na de datum van inwerkingtreding van het decreet.

Onderafdeling 10. Bestaande reglementaire bepalingen

Art. 12.3.20. De bestaande reglementaire bepalingen die onder het toepassingsgebied van dit decreet vallen en niet zonder voorwerp noch in tegenstrijd zijn met dit decreet, blijven van kracht totdat ze worden gewijzigd, opgeheven of vervangen door besluiten genomen ter uitvoering van dit decreet.

Afdeling 4. Inwerkingtreding

Art. 12.4.1. Dit decreet treedt in werking op een door de Vlaamse Regering per artikel te bepalen datum.

Art. 12.4.2. Hoofdstuk 5 en artikel 12.2.1, 3°, treden in werking op de datum bepaald in het besluit houdende de vaststelling van lijst van aangeduide erkende archeologen.